

2009 M. SAUSIO 13 D., TREČIADIENIS

PIRMININKAVO: Edward McMILLAN-SCOTT

Pirmininko pavaduotojas

1. Plenarinio posėdžio atidarymas

(Posėdis pradėtas 9.00 val.)

2. Pateikti dokumentai (žr. protokolą)

3. Diskusijos dėl žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės principų pažeidimų (paskelbiami pateikti pasiūlymai dėl rezoliucijų) (žr. protokolą)

4. Kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektai (KIPVPS) (nauja redakcija) (diskusijos)

Pirmininkas. – Toliau mūsų darbotvarkėje pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIPVPS), derinimo ataskaita, kurią Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto vardu teikia Wolf Klinz (nauja redakcija) (COM(2008)0458 – C6-0287/2008 – 2008/0153(COD) (A6-0497/2008).

Wolf Klinz, pranešėjas. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, 2008 m. liepą Europos Komisija pateikė siūlymą dėl galiojančios kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektų (KIPVPS) direktyvos peržiūrėjimo, kuris suteikia pagrindą mūsų šiandieninei diskusijai. Turėjome laikytis iš tiesų įtemptos darbotvarkės, kad galėtume tikėtis iki šios Parlamento kadencijos pabaigos sėkmingai atnaujinti KIPVPS direktyvą, kurios pradinė redakcija įsigaliojo 1985 m.

Neabejotina, kad šios reformos tikslas yra pagerinti Europos investicinių fondų konkurencingumą, padėti sumažinti sąnaudas šioje ūkinės veiklos srityje, išplėtoti ją ir pasiekti reikiamą ekonomikos efektą, bei užtikrinti, kad visi investicinių fondų teikėjai turėtų galimybę įsiliesti į visas Europos Sąjungos rinkas. Visa tai reikia pasiekti nesumažinant investuotojų interesų apsaugos. Priešingai – mes siekiame pagerinti investuotojų apsaugą. Kitaip tariant, mes užsibrėžėme labai ambicingą užduotį. Noriu pasakyti, kad džiaugiuosi tuo, kad bendradarbiaujant su visomis prisidėjusiomis institucijomis mums pavyko šį projektą įvykdyti labai greitai.

Investiciniai fondai mažiesiems investuotojams suteikia galimybę įdėti nedideles kapitalo sumas į diversifikuotus profesionaliai valdomus vertybinių popierių portfelius. Europos KIPVPS sulaukė nepaprastos sėkmės. Kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius paslaugos parduodamos ne tik Europoje, tačiau ir dideliu mastu eksportuojamos į už Europos Sąjungos ribų esančius kraštus – ypač Pietų Ameriką ir Aziją, kur šie fondai labai vertinami. Svarstant iš naujo minėtąją direktyvą buvo labai svarbu užtikrinti, kad nebūtų sugadinta KIPVPS reputacija.

KIPVPS direktyva dar kartą svarstyta du kartus. Šį kartą Komisija direktyvą tikslino taip pat labai atidžiai. Vyko konsultacijos, parengta žalioji ir baltoji knygos, vyko diskusijos su visais rinkos dalyviais. Naujoje redakcijoje Komisija pasiūlė iš viso šešias priemones, kurios turėtų padėti pasiekti mano anksčiau jau minėtus tikslus.

Pirma – įvedamas valdymo bendrovės pasas. Antra – palengvinamas tarptautinis investicinių fondų susijungimas, siekiant sumažinti Europos Sąjungoje siūlomų investicinių fondų skaičių ir panaikinti disbalansą, kuris pastebimas tarp Europos bei kitų kraštų, ypač Jungtinių Valstijų. Trečia – numatytos bendrų finansuojančiųjų ir finansuojamųjų fondų („master-feeder“) struktūros, kitaip tariant – galimybė vieną investicinį fondą prijungti prie kito pagrindinio finansuojamojo fondo, kuris valdytų visas investicijas. Ketvirta – numatyta parengti glaustą dviejų puslapių dydžio informacinį dokumentą, kuriame bus pateikiami svarbiausi investuotojui duomenys (svarbiausių investuotojo žinių dokumentas). Penkta – supaprastinama informacijos teikimo procedūra, siekiant užtikrinti, kad investiciniam fondui kreipiantis registracijos šalyje, kurioje fondas dar neregistruotas, toks pageidavimas nebūtų *de facto* traktuojamas kaip nauja registracija. Galiausiai numatoma sustiprinti prižiūrimąjį bendradarbiavimą.

Krizė skaudžiai palietė investicinių fondų sektorių. Prarastos didžiulės lėšos. Šiomis aplinkybėmis gyvybiškai svarbu kuo greičiau priimti reikiamus sprendimus, kad būtų sutvirtinta fondų reputacija ir mažieji investuotojai neprarastų pasitikėjimo šiais investavimo instrumentais.

Baigdamas norėčiau pateikti dar dvi pastabas. Pirmą – Komisija sudarė J. de Larosièrè'o vadovaujamą darbo grupę, kuri išnagrinės priežiūros Europoje klausimus. Tikiuosi, kad Komisija palankiai priims šios darbo grupės išvadas ir pateiktus siūlymus bei deramai į juos atsižvelgs. Antra – kalbant apie tarptautinį fondų jungimąsi, apmokestinimas skirtingose šalyse esančių fondų susijungimo atveju vis dar skiriasi nuo vienoje šalyje esančių fondų susijungimo apmokestinimo. Tad kviečiame Komisiją žengti reikiamus žingsnius, kad fondų jungimasis abiem atvejais būtų traktuojamas vienodai, o ne skirtingai.

Charlie McCreevy, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, džiaugiuosi galėdamas pareikšti Komisijos pritarimą Parlamento teikiamoms KIPVPS IV pasiūlymo pataisoms. Komisijos pritarimas palengvins KIPVPS IV pataisų priėmimą vienu skaitymu. Toks rezultatas būtų labai palankiai sutiktas ES investicinių fondų rinkose, kurios pastaruoju metu patyrė daug sunkių iššūkių.

Praeitą liepą Komisijos priimtas pasiūlymas yra nuodugnaus konsultavimosi, prasidėjusio dar prieš finansų krizę, rezultatas. Jame apibrėžti aiškūs KIPVPS direktyvos tobulinimo tikslai. Atsižvelgdama į tai Komisija siekė supaprastinti ir paskatinti tarptautinę KIPVPS prekybą, suteikti fondų valdytojams veiksmingas fondų stambinimo priemones, kad jie galėtų gauti reikiamą ekonomikos efektą. Tačiau kalbama ne tik apie konkurencingumą. Komisija taip pat siekė įgyvendinti veiksmingas investuotojų informavimo taisykles, užtikrinančias, kad kiekvienas asmuo, investuojantis savo santaupas į KIPVPS, prieš darydamas sprendimą, gautų visą svarbią informaciją, pateikiamą aiškiai ir suprantamai.

Džiaugiuosi galėdamas pranešti, kad Komisijos pasiūlyme nustatyti tikslai pasiekti. Nors Parlamentas ir Taryba pakoregavo Komisijos pasiūlymus dėl fondų jungimosi, bendrų finansuojančiųjų ir finansuojamųjų fondų struktūrų, informacijos apie fondus teikimo ir svarbiausių investuotojo žinių dokumento, aukšti Komisijos siekiai, nustatyti pirminiame pasiūlyme, yra visiškai išlaikyti.

Komisija yra labai patenkinta bendro sprendimo dėl liepos pasiūlyme aptariamų skirsnų procedūros rezultatu. Kalbant apie valdymo bendrovės pasą, kuris yra svarbi pasiūlymo dalis, per pirmą pasiūlymo priėmimo svarstymą Komisijai kilo abejonų, kad nepakankamai parengtas valdymo bendrovės pasas galėtų pakenkti saugumui ir mažiesiems investuotojams, patikintiems savo lėšas KIPVPS fondams.

Dabar, žvelgdamas iš perspektyvos, esu įsitikinęs, kad mūsų sprendimas dėl šių klausimų pasitarti su Europos vertybinių popierių rinkos priežiūros institucijų komitetu (CESR) buvo teisingas. Konsultacijos padėjo Parlamentui ir Tarybai parengti tvirtas nuostatas, kurios deramai apsaugos investicinių vienetų turėtojų interesus. Tai vienintelė mano pastaba dėl valdymo bendrovės paso.

Nuo 2008 m. liepos nueitas ilgas kelias. CESR patarimai suteikė pagrindą parengtoms nuodugnioms nuostatoms, kurios vienareikšmiškai užtikrina pareigų vykdymą, visos reikiamos informacijos teikimą ir skatina ES valstybes nares plėtoti būtinają bendradarbiavimą bei užtikrinti paramą. Tai aktualu visuose lygmenyse: pradinės registracijos, tęstinės priežiūros ir vykdomajame. Dabar Komisija gali patvirtinti suderintą pataisų tekstą.

Tačiau mūsų darbas šiame bare dar nebaigtas. Valdymo bendrovės paso sėkmė priklauso nuo to, kaip mes sugebėsime išspręsti kai kuriuos likusius sudėtingus klausimus, pavyzdžiui – rizikos valdymo taikant 2 lygmens priemones. Ši užduotis taip pat yra gera proga pašalinti rizikos valdymo trūkumus, kurie pastaruoju metu kai kuriais atvejais itin išryškėjo.

Komisija šias priemones turėjo pateikti laikydamasi labai griežto termino. Esame išsakę savo susirūpinimą dėl tokio termino racionalumo. Reikia laiko ir išteklų, kad galėtume kruopščiai parengti šias priemones, pasitarti su suinteresuotomis šalimis ir jas įgyvendinti. Komisija sieks pradėti šią procedūrą kuo greičiau. Mums bus reikalingas aktyvus bendradarbiavimas su visomis suinteresuotomis šalimis, įskaitant Parlamentą, kad galėtume laiku pateikti rezultatą.

Noriu dar kartą padėkoti pranešėjui gerb. W. Klinzui ir išreikšti savo susižavėjimą bei dėkingumą, kad taip veiksmingai buvo tvarkomas šis reikalas Parlamente. Visos trys institucijos patenkintos sutarimu, kuris buvo pasiektas vos per kelis mėnesius. Jūs pademonstravote, kad Europa gali labai greitai priimti naudingas reguliavimo pataisas. Derėtų išlaikyti šiuos pasiekimus ir užbaigti ambicingą teisinės bazės įgyvendinimo programą.

Norėčiau baigti dviem pastabomis, kurioms pritarė Komisija.

Pirmiausia – dėl tarptautinio fondų jungimosi apmokestinimo. Komisija išsipareigoja ištirti, kokią neigiamą įtaką nacionalinės mokesčių sistemos gali daryti tarptautiniam fondų jungimuisi ir panaudoti savo išteklius, kai siūlomos nuostatos bus priimtos. Komisija ypač atidžiai išnagrinės galimus neigiamus padarinius investuotojams.

Aš jau sakiau, kad būtina stiprinti bendradarbiavimą priežiūros srityje. „Mokumas II“ projekte ir direktyvos dėl kapitalo pakankamumo pataisose Komisija, atsižvelgdama į mano rekomendacijas, pateikė prižiūravimo bendradarbiavimo plėtojimo siūlymus. Savime suprantama, kad aš visiškai pritariu tolesnėms pastangoms šioje svarbioje srityje. Siekiant užtikrinti viso aktualaus finansų sektoriaus reguliavimo nuoseklumą ir integralumą, Komisija, atsižvelgdama į gerb. J. de Larosière'o ataskaitos išvadas, išsipareigoja ištirti poreikį sutvirtinti šios direktyvos nuostatas, susijusias su bendradarbiavimu priežiūros srityje.

Jean-Paul Gauzès, *Teisės reikalų komiteto išvados rengėjas*. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, leiskite man pirmiausia pasveikinti pranešėją gerb. W. Klinzą, atlikusį didelį darbą ir sugebėjusį pasiekti bendrą sutarimą Ekonomikos ir pinigų politikos komitete ir visiškai patenkinantį kompromisą su pirmininkaujančia šalimi.

Teisės reikalų komitetas pareiškė savo nuomonę ir į jo poziciją buvo atsižvelgta. Pirminė KIPVPS direktyva buvo svarbus Europos investicinių fondų plėtrą paskatinęs instrumentas. 2007 m. liepą KIPVPS valdomas turtas prilygo 6 000 mlrd. eurų, o KIPVPS investicijos sudarė apie 75% visos Europos Sąjungos investicinių fondų rinkos. KIPVPS suteikia vidaus garantijas ir tai paaiškina, kodėl šios investavimo priemonės yra pripažįstamos investuotojų toli už Europos ribų. Vis dėlto, kad būtų paskatinta šių investicinių fondų plėtra, reikalingi reguliavimo pokyčiai.

2001 m. atlikti pakeitimai atvėrė naujas investavimo per KIPVPS galimybes, tačiau liko ir tam tikrų trikdžių. Paskelbta žaliąji knyga sukėlė viešas diskusijas. Po to, 2005 m., buvo paskelbta baltoji knyga.

Šiandien galime pasidžiaugti didžiule mums pristatyto pasiūlymo pažanga, ypač jo veiksmingumu. Svarbiausias pasiekimas yra valdymo bendrovės Europos paso pripažinimas. Siūlomos nuostatos suteikia galimybę įdiegti valdymo bendrovės pasą, kuris užtikrins investuotojų apsaugą. Sveikiname sėkmingai atliktą su šiuo pasu susijusį darbą. Drauge su šiuo pasu įdiegiamos priežiūros priemonės, be jokios abejonės, veiksmingai pašalins visas iki šiol išreikštas abejones.

Pasiūlyme taip pat numatyta techninių patobulinimų – pavyzdžiui, informacijos teikimo, tarptautinio fondų jungimosi ir fondų jungimosi naudojant bendrą finansuojančiųjų ir finansuojamųjų fondų struktūras. Tokiu būdu atliktas suderinimas užtikrins lygias konkurencijos sąlygas visoje Europos Sąjungoje su sąlyga, kaip jau minėjo mūsų pranešėjas, kad bus imtasi fiskalinio lygmens priemonių, idant būtų išvengta neatitiktųjų.

Astrid Lulling, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, mano nuomonė apie pasiūlymą dėl direktyvos, dėl kurios rengiasi balsuoti Parlamentas, dar niekada nebuvo tokia įvairialypė. Tiesa, kad pranešėjas gerb. W. Klinz daugelį metų dirbo šioje srityje ir talentingai derėjosi su suinteresuotomis šalimis, ypač vykstant „trilogui“. Taip pat tiesa, kad ši direktyva užtikrins vidaus rinkos veikimo ir kolektyvinio finansinių išteklių valdymo pažangą. Europos investicinių fondų verslas tai sveikina. Tačiau, nepaisant to, diskusijos ir aptarimai Taryboje bei Parlamente niekada nevyko visiškai laisvai, nes rezultatas buvo žinomas iš anksto. Kai kurioms suinteresuotoms šalims rūpėjo bet kokia kaina įdiegti valdymo bendrovės Europos pasą.

Kalbant apie principą, regis, viskas aišku: pasas savime suteikia apsaugą. Vis dėlto būtina užtikrinti, kad valdymo bendrovių paso diegimą lydėtų būtinos garantijos, ir ypač susijusios su investicinių fondų priežiūra, nes investicinių fondų funkcijos perkeliama už valstybių sienų. Apgailėstaudama turiu pastebėti, kad diegiama sistema yra ne tik sudėtinga, bet ir prieštaringai vertinama.

Kyla pavojus, kad ši sistema netruks susidurti su praktiniais sunkumais, kurie padarys žalą Europos investicinių fondų eksportui, ir ypač šių paslaugų teikimui trečiojoje šalyje.

Suprantu, kad mano pozicija yra mažumos pozicija, tačiau dėl to nesigrauju. Normaliomis aplinkybėmis norėčiau sakyti, kad konkrečias išvadas būtų galima padaryti tik per praktiką, tik tada paaiškėtų, kas teisybės. Ar teisūs tie, kas pasikliauja rinkos operatorių gebėjimu prisitaikyti, ar tie, kas tvirtina, jog reikalingas apdairesnis požiūris? Neatmetu pasisekimo galimybės, tačiau tai jokių būdu negarantuota. Naujausios žinios, ir ypač Madoffo skandalas bei jo padariniai kolektyvinio finansų išteklių valdymo srityje, vargu ar yra padrąsinančios.

Mano skeptiškumas išduoda tam tikrą nerimą. Finansų krizė neaplenks investicinių fondų srities. Mes visi tai suprantame. Galime būti priversti kelti esminius klausimus. Tokios gilios krizės aplinkybėmis rinkdamiesi sprendimus, kurie sumažina suinteresuotų šalių pareigų apibrėžtumą arba remiasi prielaida, kad reguliuojančiųjų institucijų bendradarbiavimas bus tobulas, rizikuojame paskatinti sutrikimus.

Aš manau, kad ši direktyva atspindi visiškai kitą epochą, kai dar nebuvo kilusi krizė. Šią direktyvą žymi tam tikras nerūpestingumas. Finansų sistema faktiškai patiria tęstinę pasitikėjimo krizę. Būtina permąstyti dideles šios sistemos struktūrines dalis. Nepamirškime, kad svarbiausia pinigų rinkos fondų pareiga yra apsaugoti investuotoją diversifikuojant riziką ir taikant griežtas taisykles. Balsuodami už dabartinę šių nuostatų redakciją, iš tiesų nenumanydami, kokie bus padariniai, mes elgsimės taip, lyg niečieno neįvyko. Toks atsiribojimas nuo tikrovės neduos nieko gero, todėl aš susilaikysiu, nors ir pasirašiau kompromisines pataisas, dėl kurių susitarta su Taryba. Atsižvelgiant į dabartines aplinkybes, padaryti patobulinimai, man regis, yra pernelyg menki atsižvelgiant į principinius klausimus, apie kuriuos ką tik kalbėjau.

Donata Gottardi, PSE frakcijos vardu. – (IT) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, mes rengiamės balsuoti dėl naujos kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektų direktyvos. Ši direktyva buvo be galo svarbi anksčiau ir išliks svarbi ateityje.

Nuo pirminės direktyvos įsigaliojimo praėjo jau ketvirtis amžiaus, per kurį vyko labai sparti kaita. Dabar turime suderinti teisės aktus, administravimo ir reguliavimo nuostatas, kaip ir minima direktyvos pavadinime. Reikalingas radikalus direktyvos atnaujinimas atsižvelgiant į naujus poreikius. Mano manymu, svarbiausi naujieji poreikiai yra didesnis lankstumas ir mobilumas bei griežtesnė priežiūra ir kontrolė.

Ekonomikos ir pinigų politikos komitete buvo dirbama juntant puikią bendradarbiavimo dvasią. Ją didele dalimi užtikrino palanki pranešėjo, kuriam būtų sunku atsidėkoti, ir taip pat Tarybos nuostata. Galbūt taip atsitiko dėl to, kad mes pajutome, jog imamės glaudžiai su finansų krize susijusios srities ir turime skubiai pateikti atsakymus. Manau, kad šiuo metu svarbu apibendrinti kai kuriuos dalykus, dėl kurių mums pavyko sutarti. Tikiuosi, kad pasieksime gerą rezultatą. Tai, pavyzdžiui, valdymo bendrovių atžvilgiu taikytinos teisės nustatymas (taikoma valstybės narės, kurioje valdymo bendrovė yra arba kurioje ji buvo įsteigta, teisė). Tai padės mums sukurti aiškesnę, saugesnę ir veiksmingesnę priežiūros sistemą. Kitas pavyzdys – sutarimas dėl 2 lygmens priemonių, kurias Komisijai pavesta įdiegti iki 2010 m. liepos.

Norėčiau paminėti ir sutarimą, jog valdymo bendrovė atsako už tai, kad būtų užtikrintos procedūros, organizaciniai mechanizmai ir kontaktiniai asmenys, sudarantys sąlygas vartotojams ir investuotojams gauti reikalingą informaciją (be kita ko, ir nusiskundimų pateikimo reikmėms), kai valdymo bendrovė nėra įsikūrusi vartotojo ar investuotojo valstybėje narėje. Turėtume teigiamai žvelgti į tolesnio bendradarbiavimo stiprinimo galimybes, ypač priežiūros srityje, naudojant valstybių narių kompetentingų institucijų dvišalius ir daugiašalius susitarimus dėl KIPVPS ir dėl valdymo bendrovių bei susitarimus dėl fondų susijungimo, finansuojančiųjų ir finansuojamųjų fondų struktūrų, kurie leistų išplėtoti veiklą visu vidaus rinkoje įmanomu mastu. Kita vertus, mūsų nuomonės dėl informavimo procedūros terminų dar kiek skiriasi, nes mes norėjome ir vis dar norėtume, kad terminas, kaip nurodė Taryba, būtų ilgesnis ir tinkamesnis.

Galiausiai norėčiau paminėti pažangą, susijusią su investicinio fondo prospektu, kuriame vartotojų teisių apsaugos sumetimais pateikiamos svarbiausios investuotojo žinios. Šiuo atveju mes pageidavome, kad spausdintas prospektas (atsižvelgiant į tai, kad jis visiškai nedidelis) būtų platinamas ne tik pagal pageidavimą. Apibendrindama noriu pasakyti, jog manau, kad daugelis mūsų pritartume, kad šis dokumentų paketas turėtų būti priimtas pirmuoju skaitymu.

Olle Schmidt, ALDE frakcijos vardu. – (SV) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, norėčiau pradėti nuo padėkos savo kolegai iš Europos liberalų ir demokratų aljanso frakcijos gerb. W. Klinzui už jo puikų darbą. Net ir tokiu neramiu metu šį rudenį pranešėjui pavyko rasti racionalų kompromisą, apie kurį jau visi girdėjome. Net ir be finansų krizės šie klausimai yra sudėtingi. Gera tai žinau, nes buvau atsakingas už KIPVPS koordinavimą 2001 metais.

KIPVPS fondų paskirtis yra ne tik suformuoti didesnę ir geresnę investicinių fondų rinką, tačiau ir užtikrinti, kad ji būtų atvira bei palanki vartotojui. Didele dalimi tai pavyko pasiekti. 2001 m. buvo pašalinta dauguma kliūčių. Norėčiau priminti, kad ir tada nebuvo ypač lengva. Tai buvo dar prieš Lamfalussy'io procesą. Vis dėlto išliko kai kurių kliūčių. Būtent su šiomis kliūtimis dabar bandoma susidoroti. Bus pagerinta rinkodara, padidinta investuotojų apsauga, įteisintas fondų jungimasis ir bendrų finansuojančiųjų ir finansuojamųjų fondų struktūrų naudojimas. Bus sustiprintas priežiūros institucijų tarpusavio bendradarbiavimas – apie šiuos ir kitus dalykus jau kalbėjo Komisijos narys.

Su valdymo bendrovės pasu susijusios taisyklės buvo jautrus klausimas. Jau girdėjome pastabų apie tai, žinome, kad yra skirtingų nuomonių. Vis dėlto manau, kad dabartinis pasiūlymas yra geras. Gerai organizuotoje rinkoje konkurencija ir atvirumas gali būti tik į gera.

Kitas svarbus dalykas buvo svarbiausios investuotojo žinios – šis dokumentas pakeis supaprastintą fondo prospektą. Būtina suderinti aktualiausias informacijos pateikimo ir dokumento veiksmingumo reikmes. Pernelyg daug informacijos nėra gerai, tačiau taip pat blogai, kai informacijos trūksta. Kalbos klausimas, be abejo, taip pat yra jautrus. Tačiau aš manau, kad turime rasti drąsos spręsti šį klausimą, jeigu norime pasistūmėti į priekį plėtodami tarptautinę prekybą. Šioje srityje taip pat turime rasti racionalią pusiausvyrą.

Rudenį buvo aišku, kad Europai reikalinga veiksminga finansų rinka. KIPVPS pašalino daugelį kliūčių, pelnė sėkmę ir tapo gerbiamu prekės ženklu net ir už Europos ribų. Kviečiu saugoti ir branginti šį pasiekimą, kaip ir yra siekiama daryti pateiktuoju pasiūlymu.

Eoin Ryan, UEN frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, pradėdamas norėčiau pasveikinti pranešėją gerb. W. Klinz už pristatytą puikią ataskaitą. Jis atliko nepaprastai sunkų darbą, kad pasiektų kompromisinį sutarimą. Sveikinu, jam pavyko tai padaryti.

Įsigaliosianti atnaujinta KIPVPS direktyva gerokai sumažins draudimus ir nereikalingas sąnaudas.

Tariantis dėl kompromiso buvo atsižvelgta į kai kurių valstybių narių susirūpinimą dėl tam tikrų dalykų. Buvo parengtas pasiūlymas, jį labai plačiai parėmė. Esu tikras, kad jis apsaugos ne tik vartotojų interesus, tačiau ir bus palankus investuotojams. Kaip jau sakė kiti pranešėjai, atvira rinka yra teigiamas dalykas. Atvira rinka mums visiems gali duoti labai gerų rezultatų, jeigu tik ji bus deramai reguliuojama.

KIPVPS teisės peržiūrėjimas patvirtina, kad šiandienos finansų rinkos yra tokios integruotos, jog mums reikalingos bendros taisyklės ir standartai, kad būtų užtikrintas veiksmingas pasaulinio finansinių paslaugų ūkio reguliavimas ir veikla. Šiuo precedento neturintiu finansiniu metu tai pripažįstama ne tik Europoje, bet ir pasauliniu mastu. Mums labai svarbu dirbti kartu ir stengtis išspręsti sunkumus pasauliniu mastu.

Leiskite man paminėti, kad šiandien įstabi proga – švenčiame euro dešimtmetį. Ši sukaktis savaime parodo ekonominio bendradarbiavimo svarbą. Laimė, mano šalis, Airija, yra euro erdvės narė. Ši valiuta užtikrina Airijos stabilumą beprecedenčių permmainų metu, vykstant pastarojo meto pasauliniam nuosmukiui. Jeigu Airija nebūtų euro erdvėje, veikiausiai būtų atsidūrusi nepavydėtinoje Islandijos padėtyje, tačiau taip neįvyko.

Norėčiau priminti kai kuriems šio Parlamento nariams, atstovaujantiems Airijai, ir ypač „Sinn Féin“ nariams: jeigu jų siekiai būtų išsipildę, mūsų šalis nebūtų euro erdvėje. Tuo metu jie teigė tai būsiant žingsniu atgal. Tačiau, jeigu Airija nebūtų priklausiusi pinigų sąjungai, šalies ekonominė būklė būtų tapusi ne ką geresnė už Islandijos.

Norėčiau priminti ir prieštaračiusiems dėl Europos erdvės kūrimo Airijoje: daugelis pasaulio šalių dabar išnaudoja tai, kad Airija atmetė Lisabonos susitarimą ir, pasinaudodamos tikrais ar menamais dėl to kilusios sumaišties padariniais, laimi naujus kontraktus aplenkdamos Airiją. Ekonominė prasme Airija turi išlikti Europos sprendimų centre, kur mūsų šalis visada buvo ir kur ji turėtų būti, nes tai reikalinga mūsų verslo bendruomenei.

John Purvis (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, atsižvelgiant į finansinių paslaugų ūkio dabartinio reguliavimo prieštaringumą ir skubotą siekį pernelyg suvaržyti reguliavimą, tai labai sveikintinas racionalios nuovokos, deramo ir pamatuoto šios veiklos srities reguliavimo pavyzdys. Gerb. W. Klinz ir Komisija gerai atliko darbą, mielai pritarsiu šiai ataskaitai ir siūlomiems pakeitimams.

KIPVPS yra gyvybiškai svarbi Europos ir, suprantama, Škotijos investicijų valdymo ūkio dalis. KIPVPS yra gyvybiškai svarbi taupymo priemonė taupantiems lėšas ir investuotojams – ne tik Europoje, bet ir visame pasaulyje. Pamėgdžiojimą, be abejo, galime laikyti esant komplimentu. Net ir JAV KIPVPS modelis tapo siektinu pavyzdžiu. Gerb. W. Klinz į siūlomus pakeitimus įtraukė daugelį dalykų, kuriuos aš laikyčiau gyvybiškai svarbiais. Tai yra diversifikavimas panaudojant naujus investicinius produktus ir metodus, užtikrinant deramą saugumą, neprieštaraujantį racionaliai nuovokai. Svarbiausia, kad mes turime pasiekti didesnę ekonomikos efektą Europoje. Daugelis mūsų KIPVPS yra pernelyg smulkūs, investicinių fondų yra gerokai per daug, tad būtina skatinti jų jungimąsi. Aš netgi norėčiau, kad šia linkme būtų einama toliau, leidžiant skirtingus investavimo tikslus turintiems KIPVPS jungtis lengviau su sąlyga, kad būtų užtikrinta derama investuotojų apsauga ir informavimas apie tokius pokyčius.

Trečia, ką norėčiau paminėti, yra valdymo bendrovės pasas. Tai gyvybiškai svarbi nauja sąlyga, kuri padės realizuoti didesnę ekonomikos efektą, padidinti veiksmingumą ir sumažinti draudimus. Ši priemonė visiškai atitiks investuotojų interesus. Naujovė duos gerų rezultatų šiai veiklos sričiai ir, svarbiausia, investuotojams bei taupytojams ne tik Europoje, tačiau ir visame pasaulyje. Labai džiaugiuosi galėdamas pritarti gerb. W. Klinzo ataskaitai ir KIPVPS reglamentavimo pakeitimams.

Pervenche Berès (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, W. Klinzai, dėkoju jums už darbą, atsidėjęmą ir derybinius įgūdžius. KIPVPS tam tikra prasme yra Europos finansų rinkos prekių ženklas. Šie fondai yra geras eksporto produktas. Kita vertus, Europos Sąjungoje yra tam tikrų netolygumų, nes šioje ūkio srityje yra valstybių tiekėjų ir valstybių vartotojų, o tai lemia skirtingas strategijas.

Vienas iš šios direktyvos svarstymo tikslų yra dabartinėmis aplinkybėmis organizuoti KIPVPS vidaus rinką, kuri iš tiesų veiktų. Šioje stadijoje iškilo keturi klausimai: pirmiausia – apie tai jau kalbėta šioje diskusijoje – valdymo bendrovės pasas. Girdėjau Komisijos nario nuogastavimus dėl to, kad šis pasas gali būti prastai parengtas. Tačiau gerb. Ch. McCreevy'ėjau, juk reikia valios šiam dokumentui parengti. Kartais man susidarydavo įspūdis, kad Komisijos narys iš tiesų nebuvo pasiryžęs pasiekti šio tikslo. Dėl to džiaugiuosi girdėdamas apie Europos Parlamento ir Tarybos iniciatyva prasidėjusias derybas, kurių tikslas yra užtikrinti, kad iš naujo apsvarsčius KIPVPS direktyvą būtų įdiegtas tikras valdymo bendrovės pasas, sudarysiantis Europos Sąjungos vidaus rinkai veikti normalias sąlygas.

Antrasis pastebėjimas susijęs su atidėjinių klausimu. Jeigu, iš naujo pasvarstę direktyvą dėl kapitalo reikalavimų, mes reikalaujame, kad bankai laikytų atidėjinius, lygius 5% rinkoje vertybiniais popieriais paversto kapitalo, būtina neatidėliojant ir taikant vienodas sąlygas suderinti atidėjinių prievoles ir KIPVPS srityje, nes vienodos rizikos atžvilgiu turi būti taikomos vienodos taisyklės.

Trečiasis mano pastebėjimas susijęs su priežiūros klausimu. Aš nematau, kad kas nors abejotų mūsų ryžtu pagerinti priežiūros sąlygas. Visi laukiame gerb. J.M. Barroso iniciatyva pradėtos J. de Larosière'o vadovaujamos darbo grupės veiklos rezultatų. Manau, kad susiklostė tokios aplinkybės, kai mes tiesiog nebegalime ilgiau laukti šios darbo grupės veiklos rezultatų, nes gali nukentėti santykių tarp suinteresuotų šalių (kitais tarant, KIPVPS investicinių produktų tiekėjų ir vartotojų) priežiūros organizavimas. Dėl to būtina apibrėžti priežiūros šioje srityje klausimus.

Mano paskutinis pastebėjimas yra apie apmokestinimo tvarką. Pranešėjas paminėjo aktualius klausimus, o Komisijos narys pranešė apie savo išipareigojimą. Už apmokestinimo tvarkos glūdi slaptas protekcionizmas, kurį turime griežtai pasmerkti, jeigu norime įveikti šias kliūtis. Komisija privalo imtis iniciatyvos ir siekti, kad apmokestinimo tvarka užtikrintų tikrai laisvą KIPVPS produktų judėjimą ir nebūtų jokio protekcionizmo.

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). – (LT) Aš taip pat norėčiau akcentuoti sėkmingą mūsų pranešėjo darbą ir jo gebėjimą pasiekti deramą kompromisą. Kita vertus, kaip ir kai kurie kiti pranešėjai, aš turiu tam tikrų abejonių. Šios abejonės susijusios su nuostata, teigiančia, kad ES valstybės narės turės parengti visus su investiciniu verslu susijusius dokumentus – kaip nurodoma teisės akte – „tarptautinių finansų srityje įprasta kalba“. Tai reiškia anglų kalbą.

Aš pasisakiau už tai, kad verslui būtų sudarytos sąlygos sumažinti sąnaudas atsisakant pernelyg smulkmeniško reguliavimo. Tačiau investicinių fondų valdytojams, kalbantiems viena kuria nors kalba (šiuo atveju – angliskai), nederėtų suteikti pirmenybės ir sudaryti palankesnių konkurencijos sąlygų. Taip pat turėtume saugotis, kad nesukurtume teisinio neapibrėžtumo.

Kaip vartotojas galės apginti savo teises, jeigu dokumentas sukuria prielaidas daugiareikšmiškai interpretuoti finansinę verslo atsakomybę? Aš esu už tai, kad finansinė verslo atsakomybė ir konkurencinės investicinio verslo sąlygos būtų apibrėžtos aiškiai.

Marek Aleksander Czarnecki (ALDE). – (PL) Mano manymu, prioritetinė Parlamento užduotis turėtų būti KIPVPS funkcionavimo mechanizmų veiksmingumo didinimas. Siekiant padidinti naudą ir paskatinti konkurenciją Europos investicinių fondų ūkyje, savikaina investuotojams turėtų būti ribojama, tačiau tuo pačiu metu užtikrinama ne mažesnė jų apsauga. Aš pritariu pranešėjui, kad dabartinį investicinio fondo prospektą derėtų pakeisti laisvai prieinamu svarbiausių investuotojo žinių dokumentu.

Taip pat labai svarbu tęsti su direktyva susijusį darbą dėl fondų jungimosi apmokestinimo. Reikia pašalinti mokesčines kliūtis. Be to, aš, kaip ir pranešėjas, laikausi nuomonės, kad praktinis valdymo bendrovės paso taikymas padės sukurti tikrą vieningą rinką investicinių fondų ūkyje, nes šis pasas suteiks galimybę valdymo bendrovėms teikti grupinio investicinių fondų portfelio valdymo paslaugas visoje Europos Sąjungoje.

Charlie McCreevy, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, dar kartą noriu pareikšti savo dėkingumą ir susižavėjimą, kaip veiksmingai šis reikalas buvo sprendžiamas Parlamente. Stebėtina, greitai pasiektas sutarimas užtikrino sėkmę.

Kaip jau buvo minėta – tai dar ne pabaiga. Dar daug reikia nuveikti 2 lygmens priemonių srityje. Valstybių narių dar laukia užduotis visas šias naujas nuostatas – 1 ir 2 lygmens – visiškai perkelti į savo teisę iki 2011 m. vasaros. Reikės įgyvendinti organizacines bendradarbiavimo tarp nacionalinių priežiūros institucijų priemones. Šios priemonės be galo svarbios siekiant užtikrinti gerą valdymo bendrovės paso funkcionavimą.

Galiu jus patikinti, jog Komisija atliks savo funkcijas, kad paskatintų pažangą šioje srityje, ir kad šie be galo reikalingi pakeitimai būtų realizuoti bei imtų veikti ES investicinių fondų ūkyje.

Wolf Klinz, *pranešėjas*. – (DE) Gerb. pirmininke, pirmiausia aš pritariu Komisijos nariui, kad šis reikalas dar nebaigtas. Turime pradėti įgyvendinimą. Viena iš priežasčių, kodėl mes nustatėme palyginti griežtus terminus Parlamentui ir Tarybai – mes nenorime pernelyg ilgai užtrukti, kol pradėsime įgyvendinimą. Turime išlaikyti tempą, nes matome, kad rinkos kinta nepaprastai sparčiai. Jeigu mes nuolat atsiliksime, negalėsime pasiekti visų savo tikslų, o gal ir visai jų nepasieksime.

Šiandieninė diskusija parodė, kad kompromisą, kurį pasiekėme tardamiesi, palaiko įvairios partijos. Suprantu, kad gerb. A. Lulling viskas atrodo kiek kitaip. Vis dėlto, esu tikras, kad jos susirūpinimas dėl to, jog Liuksemburgo, kaip vieno iš Europos investicinių fondų centrų, pozicija gali būti pažeista, jau artimiausioje ateityje paaiškės esąs nepagrįstas. Priešingai – naujoji KIPVPS direktyva šiam finansų centrui gali suteikti naujų galimybių.

P. Berès yra visiškai teisi: šio reikalo esmė yra siekis, kad investicinių fondų sektoriuje galiausiai būtų sukurta tikrai vieninga vidaus rinka. Kol kas šis sektorius puikiai iliustruoja padėtį, kai – nors ir kalbama apie vieningą vidaus rinką – tokios rinkos nėra. Tai labai svarbu. Niekas neginčija, kad bus reikalingas visiškai naujas, labai aukšto lygio bendradarbiavimas, įskaitant ir bendradarbiavimą tarp priežiūros institucijų. Turime tai pasiekti bet koku atveju. Taip pat ir kitose srityse prižiūrinčiosios institucijos turi bendradarbiauti glaudžiau ir konstruktyviau, turi pasikliauti vienos kitomis daugiau, negu joms pavykdavo iki šiol. Jeigu KIPVPS direktyva gali tai bent kiek paskatinti, mano manymu, ji duos labai gerą rezultatą.

2 lygmens priemonių, kurias minėjo Komisijos narys, yra labai daug. Su šiomis priemonėmis susijęs darbas turi būti atliktas kuo greičiau. Tai visiškai suprantama. Visi esame suinteresuoti užtikrinti, kad jos būtų įgyvendintos.

Tačiau ir tai dar ne viskas. Investicinių fondų sektorius taip pat turi atlikti namų darbus. Komisija ir mes, Parlamento atstovai, sąmoningai nekėlėme klausimo dėl investicinių fondų sandorių tvarkymo, nes visi savo darbą grindžiame prielaida, kad sektorius ištesės duotą pažadą savarankiškai išspręsti šį klausimą, netaikant teisinio spaudimo. Investicinių fondų sektorius jau ilgokai sprendžia šią problemą, tačiau kol kas mums dar nieko konkretaus nepateikta. Labai tikiuosi, kad šio sektoriaus atstovai jau netrukus galės ką nors mums pateikti. Antraip mes neturėsime jokios išeities, tik imtis papildomų veiksmų jau artimiausiu metu.

Apibendrinamas noriu padėkoti Komisijai, ir ypač Tarybai, už bendradarbiavimą ir aktyvią paramą. Taip pat esu dėkingas visiems kitų frakcijų atstovams, ir ypač gerb. P. Berès, D. Gottardi, J.P. Gauzèsui ir taip pat A. Lulling, kuri, kaip šiandien matėme, atkakliai gynė savo interesus, tačiau parodė ypač gerą valią siekiant kompromiso, kai tai buvo įmanoma. Labai jums dėkoju.

Pirmininkas. – Diskusijos baigos.

Netrukus bus balsuojama.

(Posėdis sustabdytas 9.40 val. ir atnaujintas 10.00 val.)

PIRMININKAVO: H.G.PÖTTERING

Pirmininkas

5. Iškilmingas posėdis ir diskusijos – 10-asis euro jubiliejus

Pirmininkas. – Toliau mūsų darbotvarkėje iškilmingas posėdis ir diskusijos apie dešimtąjį euro jubiliejų.

(Filmas)

Gerb. J.C. Junckeri, G. d'Estaingai, C. Trichet, J. Almunia, P. Berès, ponios ir ponai.

2009 m. sausio 1 d. eurui sukako 10 metų. Šiandien čia, Europos Parlamente, minime vieną iš svarbiausių istorinių Europos Sąjungos iki šiol padarytų sprendimų. Europos Sąjungoje vis didėjant ekonominei sanglaudai, euro sukūrimas buvo visiškai logiškas bendros rinkos sutvirtinimo ir prekybos vidaus rinkoje supaprastinimo žingsnis. Vis dėlto prieš 10 metų, kai bendra valiuta pakeitė 11 suverenių valstybių pinigus, kilo nemažai skeptiškų abejonių dėl tokios valiutos sėkmės. Euro įvedimui reikėjo ryžto ir drąsos.

Prabėgo dešimt metų ir mes matome, kad euru ne tik pasikliaujama nė kiek ne mažiau nei euro zonoje anksčiau naudotomis valiutomis. Euras, be jokios abejonės, davė naudos Europos Sąjungos žmonėms ir verslui.

Euro erdvė tarsi uola užtikrina makroekonomikos stabilumą. Euro zona, kurios didžioji dalis prekybos yra vidaus prekyba, pasirodė esanti kur kas geriau pasirengusi atlaikyti ekonomikos sukrėtimus, negu būtų gebėjusios valstybės narės, naudodamos savo ankstesnes valiutas.

Ypač pastaraisiais pasaulinės finansų krizės mėnesiais euras įrodė esantis svarbi stabilizuojanti jėga. Bendra valiuta apsaugojo mus nuo pačių blogiausių finansinės krizės, kuri vertinama kaip pati rimčiausia krizė nuo praeito amžiaus ketvirtojo dešimtmečio, padarinių.

Be Europos centrinio banko ir Europos centrinių bankų sistemos, atliekančios stabilizavimo funkciją, padėtis Europos Sąjungoje praeitą rudenį būtų buvusi gerokai blogesnė.

Tik pažvelkite į Airiją – šalį, kurią ypač smarkiai paveikė finansų krizė. Narystė pinigų sąjungoje apsaugojo šią šalį nuo dar didesnių sukrėtimų.

Tikėkimės, kad pinigų sąjunga – tai neatšauktinas žingsnis į dar glaudesnę ekonominę ir politinę integraciją. Kiekvienai šaliai tai reiškia, kad ji yra bendrą tikslą turinčios Sąjungos dalis. Euro zonos nariai, kaip vienos šeimos nariai, kalbasi tarpusavyje ir veikia geriausiais kiekvienam nariui individualiai ir visiems drauge būdais.

Tačiau euro sukūrimas – tai ne tik ekonominį ir finansinį rezultatą davęs sprendimas. Šis žingsnis labai aiškiai parodė, kad Europos Sąjunga yra pasirengusi įgyvendinti didelius sprendimus, kurie reikalingi bendrai ateičiai ir klestėjimui užtikrinti.

Daugelis euro erdvės piliečių bendrą valiutą suvokia kaip vieną iš geriausių Europos integracijos pasiekimų. Norėdami užtikrinti, kad ir toliau taip būtų, privalome griežtai saugoti savo bendrosios valiutos stabilumą. Tai vienintelis kelias užtikrinti, kad ir ateityje euras liks atspirties tašku bei stabilizuojančia jėga audringame pasaulyje.

Šiandien jau daugiau kaip pusė Europos Sąjungos valstybių narių įsivedė eurą. Prieš kelias dienas sveikinome 16-ąją euro zonos narį Slovakiją. Esu įsitikinęs, kad pasitinkant kitą svarbų euro jubiliejų, turėsime dar daugiau narių. Visos Europos Sąjungos valstybės narės turėtų siekti galutinio tikslo – įvykdžiusios keliamus stabilumo reikalavimus, tapti mūsų bendros valiutos erdvės narėmis.

Esu įsitikinęs, kad ši palaipsnė plėtra padės sutvirtinti visą euro zoną ir bus darnios, taikios Europos ateities simbolis – ypač jauniems Europos Sąjungos žmonėms.

Su mumis šiandien yra buvęs Prancūzijos prezidentas Valéry Giscard d'Estaing. Sveikiname jį. Taip pat sveikiname buvusį Vokietijos kanclerį Helmutą Schmidą, buvusį Liuksemburgo ministrą pirmininką Pierre'ą Wernerį ir kitus. Jūs – vienas iš mūsų bendros valiutos architektų. Kuo šilčiausiai jus sveikiname, gerb. G. d'Estaingai.

(Plojimai)

Pritariu Helmutui Kohliui, kuris drauge su François Mitterrandu ir Jacquesu Delorsu bei kitais – ką tik filme matėme Jacquesą Santerą – 1998 m. prisidėjo prie to, kad euras galiausiai būtų įvestas pasakydamas: „... valiuta – be abejo – mokėjimo priemonė. Tačiau valiuta taip pat yra ir gerokai daugiau negu mokėjimo priemonė. Su valiuta susijusi kultūrinė tapatybė, ji yra politinio stabilumo matas... Tik pamanykite, koks nuostabus pasiekimas yra tai, kad Europos Sąjunga, tokia turtinga intelekto išteklių, kūrybiškumo ir spalvų... kad milijonai mūsų žmonių, nepaisant visų kilusių sunkumų, turės bendrą valiutą.“

Europos Parlamento vardu noriu padėkoti visiems euro architektams, visiems žmonėms, kurie prisidėjo tiesiant jam kelią, ypač Europos centriniam bankui, jo dabartiniam prezidentui Jeanui-Claude'ui Trichet ir,

gaila, jau išėjusiam jo pirmtakui Willemui Duisenbergui už istorines pastangas. Tikrai, neįmanoma deramai įvertinti Europos centrinio banko įdėtų pastangų.

(Plojimai)

Taip pat esame ypač dėkingi Europos pinigų instituto pirmininkui Alexandre'ui Lamfalussy'ui, su kuriuo susitikome vakar vakarą. Jis dalyvauja ir dabar.

Europos Parlamentas ir už šiuos reikalus atsakingas jo Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas, kuriam tuo metu pirmininkavo gerb. Karlas von Wogau, o vėliau – gerb. Christa Randzio-Plath, taip pat atliko svarbų vaidmenį skatindami darbą nuo „valiutų žalčio“ iki bendros valiutos sukūrimo. Tą patį reikia pasakyti ir apie dabartinę Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto, kuriam pirmininkauja gerb. Pervenche Berès, sudėtį. Esame jiems dėkingi už šio jubiliejaus sumanymą.

Nuo euro įvedimo prieš 10 metų Europos centrinis bankas ir Eurogrupė puoselėjo vis glaudesnius santykius su Europos Parlamentu. Noriu kuo šilčiausiai padėkoti abiejų institucijų vadovams (gerb. J.C. Junckeriui, Eurogrupės pirmininkui, ir J.C. Trichet, Europos centrinio banko pirmininkui) už jų puikų bendradarbiavimą su Europos Parlamentu.

10-sios sukakties proga linkime mūsų bendrai valiutai dar daug daug sėkmingų metų, o mūsų Europos žemynui – šviesios bendros ateities.

Jean-Claude Trichet, *Europos centrinio banko pirmininkas*. – (FR) Gerb. pirmininke, G. d'Estaingai, J.C. Junckeri, ponios ir ponai, didžiulė garbė ir malonumas dalyvauti šiose euro, vieno iš svarbiausiųjų Europos pasiekimų, sukakties paminėjimo iškilmėse.

Jeanas Monnet, vienas iš Europos vienybės kūrėjų, kartą pasakė: „Kai idėja atitinka epochos reikmes, ji nebepriklauso jos kūrėjams, ji tampa stipresnė už siekiančius ją valdyti“. Jis taip pat pridūrė: „nėra pernelyg ankstyvų idėjų, yra tik sėkmės momentai, kurių reikia mokėti sulaukti“.

Bėgant dešimtmečiams, minčiai apie bendrą Europos valiutą pritarė tik nedaugelis. Kur kas daugiau buvo manančių, kad ši mintis niekada neišsipildys, arba, kad šis sumanymas žlugs. Šiandien bendra valiuta yra 329 milijonų mūsų Europos piliečių realija. Ateis diena, kai euro sukūrimas bus suvokiamas kaip sprendžiamasis žingsnis ilgame kelyje į vis glaudesnę Europos tautų sanglaudą.

Negaliu negalvoti apie mūsų vienybės kūrėjus Robertą Schumaną, Walterį Hallsteiną, Alcide'ą de Gasperi, Pierre'ą Wernerį, Sicco Mansholtą ir Paulą-Henrį Spaaką, turėjusius, kaip girdėjome prieš kelias akimirkas, viziją, kuriai turime būti dėkingi už Europos Sąjungą.

Taip pat prisimenu valstybininkus, valstybių ir vyriausybių vadovus – ryžtingus, užtikrintus ir drąsius europiečius – kuriems šiandien atstovauja Valery Giscardas d'Estaingas. Be jų euro nebūtų.

Įvedus eurą mūsų piliečiams buvo užtikrintas toks kainų stabilumas, koks anksčiau buvo prieinamas tik nedaugeliui. Šis kainų stabilumas – tai privalumas, kuriuo džiaugiasi visi Europos piliečiai. Jis padeda išsaugoti pajamas ir santaupas, padeda sumažinti finansavimo kainą, skatina investicijas, darbo vietų kūrimą, padeda pasiekti gerovę per vidutinę trukmę ir išlaikyti ilgalaikį klestėjimą. Bendra valiuta yra Europos ekonomikos dinamiškumą palaikantis veiksnys. Ji padidino kainodaros skaidrumą, padėjo išplėtoti prekybą ir paskatino ekonominę bei finansinę integraciją.

(DE) Keli pastarieji mėnesiai pademonstravo dar vieną euro teikiamą privalumą. Finansinė krizė parodė, kad audringu metu geriau būti dideliame saugiamo laive negu mažoje valtelėje. Ar mes Europoje būtume sugebėję veikti taip greitai, taip ryžtingai ir nuosekliai, jeigu mūsų nebūtų siejusi bendra valiuta? Ar mes būtume galėję apginti savo nacionalines valiutas nuo finansinės krizės smūgio? Galime didžiulius Europos valstybių parlamentų, vyriausybių ir centrinių bankų reakcija. Drauge mes parodėme, kad net ir labai sunkiomis aplinkybėmis Europa pajėgi priimti sprendimus.

(Plojimai)

Eurui turime būti dėkingi už savo istorinę sėkmę. Turime būti dėkingi ne tik jau minėtiems lyderiams pradininkams už jų ryžtą ir atkaklumą. Turime būti dėkingi ir Europos institucijoms, kurios taip sėkmingai veikia drauge.

Pačioje pradžioje pagrindinį vaidmenį atliko Europos Parlamentas. Jis buvo pirmoji Europos institucija, 1962 metais pateikusi siūlymus dėl bendrosios valiutos. Pastarąjį dešimtmetį, kai buvo įsteigtas Europos centrinis

bankas, mūsų institucijos palaiko labai glaudų ir produktyvų bendradarbiavimą. Šio dialogo metu Parlamentas ir pirmininko paminėti jo komitetai daugiau kaip penkiasdešimt kartų iš klausė ECB vykdomosios valdybos narius. Parlamento ir ECB dialogas yra labai svarbus atskaitomybės prasme, nes suteikia galimybę ECB paaiškinti savo sprendimus ir veiksmus visuomenei per visuomenės išrinktus atstovus.

Per kelis pirmuosius metus euras turėjo išlaikyti tris didelius išbandymus. Reikėjo sukurti tvirtą ir patikimą centrinių bankų, užtikrinti naujos valiutos stabilumą, euras turėjo pelnyti pasitikėjimą. Šie uždaviniai buvo sėkmingai įveikti. Šiandien euro pozicijos tvirtos. Dabar galime pasidžiaugti. Kaip jau sakiau, jaučiuosi ypač pakylėtas. Tačiau dabar ne laikas mėgautis pasiekimais. Dabartinės užduotys reikalauja sprendimų. Kils naujų iššūkių. Tolesnė Europos pinigų sąjungos sėkmė priklausys nuo to, kaip bus išspręsti kylantys uždaviniai.

Norėčiau paminėti tris užduotis.

Pirmiausia – finansų krizė. Krizė atskleidė esminius pasaulio finansų sistemos silpnumus. Mes labai aktyviai prisidedame prie pasaulinių pastangų, kuriomis stengiamasi ištaisyti silpnąsias vietas pertvarkant reguliavimą ir institucinę sanklodą.

Antra – pinigų sąjunga. Bendros valiutos tvirtumą užtikrina dvi atsparos: kainų stabilumą puoselėjanti pinigų politika ir kompleksinės tvirtos ekonominės politikos priemonės. Tai labai atitinka Eurogrupės poziciją, gerb. ministrė pirmininkė. Konkrečios užduotys ekonomikos politikos plotmėje yra nuoseklus ir rezultatyvus Stabilumo ir augimo pakto įgyvendinimas, didesnio mūsų ekonomikos produktyvumo ir dinamiškumo užtikrinimas nuolatiniomis pastangomis bei žymesnių konkurencinių nuokrypių išvengimas euro erdvėje.

Trečioje vietoje norėčiau paminėti plėtrą. Kai prieš 10 metų pradėjome, mūsų buvo 11 valstybių. Dabar jau 16. Šie skaičiai daug byloja apie mūsų istorinio užmojo sėkmę. Valdyti plėtrą kiek įmanoma geriau – tai labai reikli užduotis. Mums visiems, ir ypač ECB vykdomajai valdybai ir valdančiajai tarybai, reikės ypač daug įkvėpimo šiai užduočiai vykdyti.

Euras – istorinis pasiekimas. Šiandien svarbiausia yra mūsų atsakomybė už ateitį. Kyla naujų iššūkių. Pasitikdami šiuos iššūkius blaiviai ir be baimės galime realizuoti svarbias idėjas, apie kurias kalbėjo Jeanas Monnet, kurios iki šiol mus vedė Europos stabilumo ir klestėjimo keliu.

Jean-Claude Juncker, *Eurogrupės pirmininkas*. – (FR) Gerb. pirmininke, G. d'Estaingai, J.C. Trichet, J. Almunia, ponios ir ponai, per pastaruosius 50 metų Europa daug kartų įrodė savo gebėjimą užsibrėžti didelius tikslus ir išsiugdyti dvasias bei ryžtas, reikalingas realizuoti puoselėjamus siekius.

Europos Sąjunga savaime yra geriausias pavyzdys, ir ypač bendra rinkta bei ES plėtra, įkūnijanti Europos geografinių ir istorinių saitų atnaujinimą, o taip pat ekonominę ir pinigų sąjungą, kurios dešimtąją sukaktį mes šiandien švenčiame.

Pasirengimas ekonominei ir pinigų sąjungai bei mūsų bendros valiutos diegimui buvo ilgas procesas, atspindėjęs ekonominės ir pinigų sąjungos genezėje po pradinio postūmio, kurį 1970 m. padarė Wernerio ataskaita. Tai buvo ilgas tapsmas, prasidėjęs nuo „valiutų žaltčio“ ir Europos pinigų sistemos, kuris tęsėsi 1979 m. įvedus ekiu, 1989 m. įgyvendinus J. Delors planą ir 1992 m. sudarius Maastrichto sutartį. Vėliau danai pasakė „ne“, o prancūzai pasakė „taip“ (tuo metu tai buvo laikoma nereikšmingu įvykiu). Nepamirškime taip pat ir Europos pinigų sistemos krizės 1993 m. Šiame kelyje netrūko kliūčių ir sunkumų.

Tuo metu daugelis politikos ir akademinės sferos atstovų kritikavo bendrą valiutą, nekalbu jau apie skaičių garbių centrinių bankų bankininkų, nuogastavusių, kad ekonominės ir pinigų sąjungos sukurti nepavyks (o gal maniusių, kad tokios sąjungos ir nereikia). Jeigu, nepaisant visko, bendros valiutos sumanymas ir išsipildytų, ji – buvo manoma – būsimanti silpna ir, trumpai tariant, neturėsianti jokios ateities.

Jaučiu, kad labai svarbu, pasinaudojant šio reikšmingo Europos integracijos įvykio 10-ojo jubiliejaus proga, atiduoti pagarbą eurą kūrusiems iškiliems žmonėms: Pierre'ui Wernerui, Helmutui Kohliui, François Mitterrandui, Jacques'ui Delorsui, Valéry'ui Giscardui d'Estaingui ir kitiems. Dar kartą noriu paploti jų įžvalgas, ryžtą ir nesusyruvusiam atsidėjimui Europai. Nei mano paminėtieji, nei kiti juos lydėję asmenys, nebūtų nė pamanę apie tokią sparčią politinio proceso sėkmę. Nuo šių metų sausio 1 dienos ekonominėje ir pinigų sąjungoje jau dalyvauja 16 valstybių narių. Euras tapo beveik 330 milijonų Europos piliečių valiuta. Euras yra apčiuopiamiausias, visame pasaulyje pripažįstamas Europos integracijos ženklas ir stabilumo matas. Jis apsaugojo piliečius nuo smarkiausių ekonomikos krizės padarinių. Praėjus 10 metų, dera pripažinti, kad euro sėkmė yra neabejotina. Tačiau sukaktys prasmingos tik tuo atveju, jeigu jos nutiesia kelią į ateitį. Nors ir leidžiame sau šiandien pasidžiaugti sėkme, vis dėlto, turime pripažinti, kad tikrasis euro erdvės sanglaudos

ir dermės išbandymas dar priešakyje. Šie, 2009 metai, euro zonos šalių ekonomikai ir jų piliečiams bus nepaprastai sunkūs. Mūsų laukia daugybė vidaus ir išorinių iššūkių.

Euro zonos vyriausybės turės veikti drauge, kad suvaldytų ekonomikos krizės padarinius Europos Sąjungoje, ir investuoti į struktūrinį ekonomikos pagrindą, kuriuo remsis pasaulis po krizės. Išskirtinėmis aplinkybėmis būtini ypatingi veiksmai. Turime nepamiršti, kad euras, atliekantis mūsų ekonomikos apsauginio tinklo funkciją, nenukrito iš dangaus. Euro zonos valstybių ekonomika yra geriau apsaugota nuo neigiamų ekonomikos reiškinių, tačiau buvimą euro zonoje laidoja tik kokybė, pažyminti, kad euro zonos nariai iš tiesų geba įgyvendinti apdairią makroekonomikos politiką, grindžiamą tvaria plėtra ir piliečių gerove. Euro užtikrinama apsauga tiesiogiai siejasi su pasitikėjimu mumis, o tai priklauso nuo mūsų gebėjimo vykdyti minėtą politiką. Patikimumas yra ekonominės ir pinigų sąjungos teikiamų privalumų pagrindas. Mes privalome užtikrinti, kad mumis ir toliau būtų pasitikima, nes tik tuomet galėsime gauti visą bendros valiutos privalumų teikiamą naudą.

Kalbant apie išorinius veiksnius, turime pasimokyti iš tarptautinės finansų ir ekonomikos krizės. Tarp dabartinės Jungtinės Valstijose prasidėjusios krizės ir įsivyravusių aiškių pasaulio pusiausvyros sutrikimų yra tiesioginis ryšys. Finansų sektoriaus skaidrumo, atsakomybės ir doros stoka tapo krizės katalizatoriumi. Finansų ir materialaus ūkio stabilumas pasaulio mastu gali būti atkurtas tik per bekompromisę finansų sistemos reformą, pašalinus didžiausius pasaulinės vartojimo ir taupymo sanklodos pusiausvyros sutrikimus. Pusiausvyros atkūrimui yra būtinas aktyvus didžiausią ekonomiką išplėtojusių Amerikos, Azijos ir Europos šalių bendradarbiavimas. Nepaisant pažangos, tarptautinis euro įvaizdis yra vis dar pernelyg nevienalytis, nacionaliniai interesai pernelyg dažnai pranoksta bendrąjį interesą. Dėl to euro zona negali realizuoti visos politinės atsakomybės, kuri atitiktų ekonominį euro zonos reikšmingumą. Todėl nerealizuojama visa galima ekonominės ir pinigų sąjungos nauda. Juk ekonominė ir pinigų sąjunga – ne tik ekonominis, bet ir politinis projektas. Antrajame euro dešimtmetyje turime išnaudoti visas galimybes tobulinti ekonominę ir pinigų sąjungą tvirtindami politines šios sąjungos institucijas viduje ir išorėje.

Joaquín Almunia, Komisijos narys. – (ES) gerb. Parlamento pirmininke, ministre pirmininke, komitetų pirmininkai, ponios ir ponai, esu tikras, kad prisidėdau prie daugelio susirinkusiųjų šiuose rūmuose nuomonės sakydamas, kad praėjus dešimčiai metų nuo euro įvedimo, juo, kaip europietis, didžiuojuosi.

Noriu pasveikinti Parlamentą, kad jis ėmėsi iniciatyvos surengti čia, Europos Parlamento plenarinių posėdžių rūmuose Strasbūre, dešimtojo mūsų bendros valiutos jubiliejaus paminėjimo iškilmes.

Euras bei ekonominė ir pinigų sąjunga sulaukė neabejotinos sėkmės. Per šiuos dešimt metų euras visiems sąjungos nariams davė daug naudos ir toliau teikia privalumų ekonominės ir finansų krizės sąlygomis.

Per trumpą vos dešimtmečio tarpsnį euras pelnė tvirtą stabilumo ir atsparumo reputaciją. Euras – antroji pasaulio valiuta. Dėl savo vaidmens pasaulio ekonomikoje jis, kaip prekybos instrumentas ir atsiskaitymo priemonė tarptautiniame finansų ūkyje, kai kuriais atžvilgiais jau prilygsta doleriui.

Tačiau svarbiausia, kad euras yra beveik 330 milijonų žmonių šešiolikoje Europos sąjungos valstybių kasdienybės dalis. Savo piniginėse nešiojamės šį Europos tapatybės, kuria visi dalijamės, simbolį. Euras – valiuta, tačiau taip pat ir mūsų visų Europos projekto šerdis. Tai materialus priminimas apie daugiau kaip prieš pusę šimtmečio prasidėjusios integracijos naudą.

Euras davė mums mažą infliaciją ir mažas palūkanas. Tai padėjo užtikrinti stabilumą puoselėjant makroekonomikos pamatus. Euras neabejotinai paskatino valstybių narių prekybą ir investicijas. Per pastaruosius dešimt metų euras paskatino sukurti 16 milijonų darbo vietų. Tai tris kartus daugiau negu per ankstesnįjį dešimtmetį.

Euras paskatino finansinę integraciją ir bendros rinkos formavimąsi, apsaugojo euro erdvės narius nuo išorinių trikdžių. Euras buvo ir yra ne tik Europos, bet ir pasaulio ekonomikos atsparos taškas.

Ši krizė eurui, be jokios abejonės, yra lyg brangaus metalo prabavimas. Manantieji, kad ekonominė ir pinigų sąjunga nepasirengusi tvarkytis su šios krizės padariniais, klysta. Priešingai – jeigu nebūtų bendros valiutos, neigiami krizės padariniai būtų gerokai didesni.

Daugelio valstybių narių valiutas būtų ištikęs smarkus keitimo kurso nestabilumas, kai kurios valstybės gal netgi būtų patyrusios spekuliacinius išpuolius prieš savo valiutas. Jų valstybės skolos vertybinių popierių siūlomos ir prašomos kainos skirtumas būtų gerokai didesnis negu dabar. Pasipriešinimo krizei, taikant finansines skatinimo priemones, galimybės būtų gerokai siauresnės.

2005 m. pertvarkytas Stabilumo ir augimo paktas paskatino valstybių vyriausybes susitvarkyti valstybinę atskaitomybę. 2007 m. užfiksuotas mažiausias biudžeto deficitas per visus 25 metus. Dėl to dabar valstybės, susidūrusios su krize, yra geresnėje padėtyje.

Šios krizės metu Europos centrinis bankas dar labiau sustiprino savo reputaciją, kurią jau buvo pelnęs pradiniais ekonominės ir pinigų sąjungos metais.

Ryžtingai taikydamas būtinas priemones ir imdamasis lyderio funkcijos bendradarbiaujant su išsivysčiusių pramoninių šalių centriniais bankais, Europos centrinis bankas tapo mūsų vedliu šiuo sunkiu tarpsniu ir prisidėjo prie pastangų užkirsti kelią dar didesnei finansinei katastrofai.

Švenčiant šį jubiliejų, ekonominė padėtis nėra tokia, kokios tikėjomės. Tačiau pastarieji įvykiai labiau nei kada nors anksčiau išryškina ekonominės ir pinigų sąjungos privalumus. Dar neprisijungusioms šalims euro zona tampa vis patrauklesne galimybe. Tai praeitą savaitę pademonstravo Bratislava – pasveikinime 16-ąją euro šeimos narį Slovakiją.

Europos Komisija ir Parlamentas turi tęsti bendrą darbą su valstybėmis narėmis, Eurogrupe, Europos centriniu banku ir tarptautine bendruomene, kad vėl atsinaujintų nuosaikus mūsų šalių ekonomikos augimas.

Komisijos rekomendacijos, kurias pateikėme prieš kelis mėnesius ekonominės ir pinigų sąjungos 10-ojo jubiliejaus proga pristatytoje ataskaitoje, visai neseniai aptartoje šiuos rūmuose, yra taip pat ir net aktualesnės negu buvo praeitą pavasarį.

Budresnis biudžeto planavimas ir didesnis budrumas kitų makroekonomikos aspektų atžvilgiu, makroekonomikos politikos susiejimas su struktūrinėmis reformomis, euro įvaizdis už Europos Sąjungos ribų bei geresnis ekonominės ir pinigų sąjungos valdymas yra ir turi likti svarbiausi dalykai, formuojant euro pagrindą antrajame dešimtmetyje, kuriame tikimės ne mažiau sėkmės negu pirmajame.

Gerb. pirmininke, norėčiau baigti išsakydamas pagarbą euro steigėjams už jų viziją ir drąsą. Tai dėl jų išvalgumo ir ryžtingo veikimo mes turime valiutą, kuria gali didžiuotis visi europiečiai. Privalome saugoti pagrindus, užtikrinusius euro sėkmę.

Krizė pradėjo naują pasaulio ekonomikos raidos fazę, kurioje ekonominė ir pinigų sąjunga turi tęsti savo svarbų vaidmenį palaikydama visų europiečių siekius, bendram visų europiečių labui.

Valéry Giscard d'Estaing, buvęs Prancūzijos Respublikos prezidentas. – (FR) Gerb. pirmininke, J.C. Junckeri, C. Trichet, ponios ir ponai, visi, kas dalyvavo kuriant Europos valiutą, yra dėkingi jums, gerbiamasis pirmininke, ir jums, ponios ir ponai, už šią šaunią iniciatyvą paminėti dešimtąją euro atsiradimo sukaktį.

Esu vienas iš tų žmonių, kurie mano, kad geriau vengti įvairiausių iškilmingų ceremonijų, kurių vis daugėja. Tačiau šios iššilmės yra pagrįstos, nes parodo didžiausią indėlį plėtojant Europos integraciją nuo Europos Parlamento išrinkimo visuotiniu balsavimu 1979 metais. Be jokios abejonės, mes nuėjome ilgą kelią. Šis malonus bičiuliškas susirinkimas veikiausiai neatspindi jo viso.

Noriu išreikšti pagarbą visiems, tiesusiems šį kelią ir juo žengusiems. Labai tolimus pradmenis galime įžvelgti jūsų pirmtako Liuksemburgo ministro pirmininko Pierre'o Wernerio 1970 m. ataskaitoje. Tačiau konkrečius veiksmus šioje srityje paskatino paskesniais metais kilusi pinigų krizė ir valiutų svyravimai. Vos tik buvo nustatyti fiksuoti valiutų kursai, pinigų sistema liovėsi trikdžiusi mūsų pastangas sukurti bendrą rinką. Tačiau vos tik kursas tapo laisvas, problema vėl iškilo.

Po nesėkmingų bandymų sukurti „valiutų žaltį“, Prancūzija ir Vokietija 1975–1980 metais davė stiprų impulsą, kurio rezultatas buvo susitikimas šiaurės Vokietijos mieste Brēmene, kur buvo priimtas sprendimas sukurti Europos pinigų sistemą ir įvesti euro pirmtaką eku. Šiam žingsniui pritarė ir jį palaikė mūsų partneriai Beneliukso šalyse ir Italijoje.

Po kiek vangesnės veiklos tarpsnio nuo 1980 iki 1988 metų naujas postūmis kilo Tarybai sukūrus Jacqueso Delorso vadovaujamą komitetą. Rezultatas buvo Maastrichto sutarties pasirašymas.

Pasveikinkime žmones, kurie pradėjo pirmieji ir liko šiame kelyje visą laiką – kaip jūs, gerbiamasis pirmininke, mano bičiulis kancleris Helmut Schmidt ir jo valstybės sekretorius Manfred Lahnstein, Bernard Clappier – tuometinis Prancūzijos banko valdytojas ir 1950 m. Roberto Šumano deklaracijos bendraautoris; taip pat – Alexandre Lamfalussy, padėjęs mums neįkainojamomis, unikaliomis žiniomis, kai dirbo Europos pinigų sąjungos komitetas, kurį sudarėme su gerb. Helmutu Schmidtu siekdami atnaujinti projektą; Europos Komisijos pirmininkas Jacques Delors, kuris perėmė darbą ir galiausiai (tačiau ne mažiausiai), Maastrichto

sutarties derybininkus ir signatarus, parengusius puikias sutarties nuostatas, kurios nuo tada faktiškai ir nebuvo taisomos, bei jų vadovus kanclerį Helmutą Kohlą ir prezidentą François Mitterrandą, kurio ryžtą ypač dera paminėti, bei jų bendražygius. Visiems jiems šiandien mes tariame didžiulį ačiū.

Ką mes galime pasakyti gindami eurą jo dešimtojo jubiliejaus, kuris švenčiamas krizės įkarštyje, proga? Kokius žodžius mes galėtume panaudoti iškilminguose tostuose? Pirmiausia – euro pasisėkimas pranoko lūkesčius. Ne tik jo priešininkų, bet ir euro šalininkų. Nesileisiu į smulkmenas, nes turiu vos penkias minutes. 1995–2000 metais daugelyje pokalbių su garbiais pinigų ūkio ekspertais girdėjau skeptiškas nuomones apie galimybę įvesti eurą ir ypač apie jo sėkmės perspektyvą.

Per 10 metų euras tapo antrąja pasaulio valiuta. Kaip ką tik buvo pasakyta, euras yra viena iš labiausiai gerbiamų pasaulio valiutų. Tvirtas euro administravimas užtikrino apsaugą nuo krizės ir suteikė pamatą nesusijusiam su infliacija ekonomikos augimui. Jeigu nebūtų euro, Europoje šiuo metu siautėtų pinigų rinkos viesulas, viską verčiantis aukštyn kojomis. Ekonomikos krizė būtų gerokai gilesnė.

Tikimės, kad pinigų politikos priemonės padės suvaldyti žlugdančius krizės padarinius – bent jau kiek leidžia valiutos galios. Tikimės, kad šios priemonės padės atnaujinti su infliacija nesusijusį ūkio augimą – kol kas šis uždavinys dar laukia sprendimo. Tikimės, kad iki tol bus pašalintas apčiuopiamas valstybinis finansų deficitas ir sumažintas krizės sukeltas išskolinimo lygis. Pasikliaujame Europos centrinio banko vadovais ir specialistais, kurie nuo krizės pradžios jau parodė svarų išmanymą. Sveikiname jų ryžtą ir nepriklausomybę.

Pabaigoje norėčiau pasakyti dvi pastabas. Turime saugotis neprimesti eurui pasaulinės dimensijos. Tai pamalonintų mūsų tuštybę, tačiau padidintų mums kylančius pavojus. Euras yra Europos valiuta ir turi išreikšti jos savitą kultūrą, būti racionalumo ir stabilumo modelio pavyzdys tarp kitų pasaulio valiutų.

Manau, kad visuomenei nedaug liko laukti, kol euro zonoje bus grąžintas bankininkystės reguliavimas. Man regis, galėtume pakviesti Europos centrinę banką pradėti šią tvarkos atkūrimo ir priežiūros procedūrą pagal Maastrichto sutarties 105 straipsnio 6 dalį. Be jokios abejonės, mums reikalingas stiprus impulsas, žinios ir sprendimų darbotvarkė, kurią galėtų parengti Europos centrinis bankas, o euro zonos Ministrų Taryba, kuriai jūs J.C. Junckeri taip sėkmingai vadovaujate, galėtų ją patvirtinti ir įgyvendinti.

Gerb. pirmininke, baigsiu pasakydamas, kad euro sėkmė yra integracijos simbolis, kuris turėtų padrasinti mus žengti tolesnius žingsnius ir, atsižvelgiant į įvairiausių sutarčių rekomendacijas, puoselėti vis glaudesnę mūsų taip siekiamą Europos vienybę. Nesėkmė nėra neišvengiama jei šiam pavojui priešpastatysime patirtos sėkmės polėkį. Šiandien mes minime sėkmę ir vadiname ją euru.

(Plojimai)

Pervenche Berès, *Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pirmininkė*. – (FR) Gerb. pirmininke, euras yra sėkmingas politinės valios ir įžvalgumo rezultatas. Tai ne rinkos produktas. Euras yra geriausio Europos pasiekimo, kuris tapo įmanomas visiems suvienijus jėgas, pavyzdys.

Šia proga, žinoma, noriu mūsų vardu, mūsų vaikų vardu ir visų kitų vardu pasveikinti euro pradininkus ir jo sėkmės kūrėjus bei padėkoti jiems: gerb. Pierre'ui Wernerui, kuris šiandien yra su mumis, kancleriui Helmutui Schmidtui, prezidentui Giscardui d'Estaingui, Europos Komisijos pirmininkui Jacquesui Delorsui, kancleriui Helmutui Kohliui, prezidentui François Mitterrandui, baronui Alexandre'ui Lamfalussy'ui, Tommaso'ui Padoa-Schioppa'ui, Philippe'ui Maystadtui ir visiems kitiems, ko galbūt nepaminėjau. Taip pat noriu pareikšti pagarbą jūsų pirmtakų, gerb. pirmininke, pasiekimams, savo pirmtakams, gerb. Karlui von Wogau, kuris yra su mumis, ir Christai Randzio-Plath, kuri taip pat šiandien yra čia. Pereinamuoju euro įvedimo tarpsniu Parlamentas atliko labai svarbų vaidmenį. Mums rūpėjo ne tik permainos bankų sąskaitose, tačiau ir mūsų piliečiai. Mums rūpėjo, kad piliečiai galėtų prisitaikyti prie naujos valiutos, priprastų prie jos ir ją priimtų, kad euras taptų jų valiuta. Esu tikra, kad reikia prisiminti šį mūsų Parlamento pasiekimą, nes jis pelno pagarbą.

Taip pat malonu, kad ši ceremonija gali vykti čia, Europos Parlamente, visų Europos piliečių demokratijos namuose. Juk euras pirmiausia yra mūsų visų ir tik po to – bankų reikalas. Euras, be jokios abejonės, rūpi europiečiams – jie mielai mums tai sako. Valstybių vyriausybių pastangos pateikti Europą reprezentuojančių simbolių vangios. Tačiau europiečiai patys priėmė eurą kaip priklausymo Europos Sąjungai simbolį.

Taip, ne visi mes turime eurą. Iš pradžių mūsų buvo 11, dabar yra 16 valstybių. Tikimės, kad ir kiti prisidės prie mūsų. Kartais kyla jausmas, kad ši krizė kai kurias šalis gundo permąstyti, ar joms derėtų priklausyti euro zonai, ar ne. Manau, kad tai yra geriausias mūsų sėkmės įrodymas. Europa, kaip jau dažnai būdavo, žengia į priekį rodydama pavyzdį. Minėdami 10-ąją euro sukaktį, mes matome, kad euras apskritai vertinamas

teigiamai. Kai kurios šalys, kurios iki šiol dvejojo, jau galėtų pasibelsti į euro zonos duris. Mes, žinoma, galime padrąsinti šias šalis padaryti tai Sutarties sąlygomis, kurios niekada nebuvo peržiūrėtos. Tai yra naudingos sąlygos, kurių dvi svarbiausios atsparos – konsolidacija ir plėtra – užtikrina Europos pažangą ekonomikos ir pinigų srityse.

Kita vertus, jubiliejus taip pat yra tinkamas metas žvilgtelėti ir į ateitį. Pastaruosius dešimt metų stiprėjęs euras turi atverti naujas raidos sritis. Tai nėra mūsų visiškai nepaliestos sritys. Tiesiog su jomis susijęs darbas dar tebevyksta, mūsų dar laukia pasiekimai šiose srityse.

Kalbėdamas apie ekonominį bendradarbiavimą J.C. Junckeris apibūdino šiuo metu vykstančią krizę. Situacija nėra normali. Esant krizei, suprantame – jeigu Europos Sąjungos pažanga būtų buvusi tokia sparti kaip pinigų sąjungos, šiandien mūsų padėtis būtų dar geresnė. Tad pasimokykime iš šios situacijos. Skirti didžiausią dėmesį valstybės išlaidų kokybei yra ne kiek ne mažiau svarbu, negu biudžeto deficito subalansavimui. Valstybių vyriausybės turi išmokyti kalbėtis tarpusavyje apie savo ekonomikos politiką. Nenormalu, jeigu valstybės narės skolinasi tokiomis skirtingomis palūkanomis, kai visų jų valiuta yra viena ir visų jų atžvilgiu galioja vienoda Europos centrinio banko nustatyta palūkanų norma.

Tą patį galime pasakyti ir apie finansų rinkų priežiūrą. Prezidentas Giscardas d'Estaingas paminėjo 105 straipsnio 6 dalį, mūsų bendrą pagrindą, lėmusį mūsų pasiekimus. Manau, kad viena iš šios krizės pamokų yra ta, jog paaiškėjo, kad Europos centrinis bankas turi vykdyti priežiūros funkciją. Mes nenorime atsieti finansų rinkų priežiūros nuo makrorodiklių priežiūros. Tačiau siekdami įgyvendinti priežiūrą mes, kaip politikos lyderiai, turime pagalvoti ir apie pusiausvyros užtikrinimą. Jeigu bus išplėsta Europos centrinio banko atsakomybės sfera, būtina nustatyti, kaip ateityje bus užtikrinama institucinė pusiausvyra apskritai.

Noriu pasakyti dar vieną baigiamąją pastabą apie tarptautinį euro vaidmenį. Sutinku, kad neturime siekti nepamatuotos privilegijos, kad euras būtų rezervinė valiuta. Tačiau ar yra normalu tai, kad per dešimt metų sukūrę eurą, praėjus dešimtmečiui nuo perėjimo prie euro, tarptautinėje plotmėje vis dar esame pasyvūs, o atkuriant pasaulinės pinigų sistemos pusiausvyrą į euro erdvės poziciją nėra itin reikšmingai atsižvelgiama.

Galiausiai esu tikra, kad euras yra gerokai daugiau negu tik valiuta. Parlamentui tai yra labai svarbus klausimas. Tai mūsų piliečių, išgyvenančių giliausią per daugybę metų krizę, įrankis. Turime panaudoti šį savo nuostatų pasiekimą, šį Europos simbolių padėdami piliečiams įveikti krizę kuo geriausiomis sąlygomis.

Werner Langen, *Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto narys*. – (DE) Gerb. pirmininke, euro 10-ties metų sukaktis neabejotinai yra derama proga išskilmėms. Jeigu kas nors prieš dešimt metų būtų pasakęs, kad euras taip puikiai įsitvirtins ir taps toks, koks yra šiandien, būtų pasijuokta. Prie šios sėkmės prisidėjo daugelis žmonių. Prisimenu daugybę skeptiškų nuomonių. Euras buvo vadinamas neišnešiotu kūdikiu ir negyvybingu projektu. Šiandien mes žinome, kad euras buvo vizija, prie kurios išsipildymo prisidėjo daugybė žmonių. Ankstesnis pranešėjas priminė mums visus prie to prisidėjusius, svarbiausius įvykius, Europos pinigų sistemą, susitarimą su Europos centriniu banku nustatyti centralizuotus keitimo kursus, Delorso ataskaitą, kurioje buvo numatytos trys pinigų sąjungos kūrimo stadijos, Maastrichto sutartį – praėjus vos dvejiems metams po Sienos griuvimo – ir apie pereinamuosius tarpsnius. Daugybė žmonių padėjo eurui pelnyti šiandieninę sėkmę.

Kaip jau sakė komiteto pirmininkė gerb. P. Berès, minėtuojau tarpsniu, ir ypač nuo 1994 m., kai prasidėjo Maastrichto sutarties įgyvendinimas, iki 2002 m., Parlamentas aktyviai bendradarbiavo įvedant banknotus ir monetas, rengiant daugelį ataskaitų, išvadų ir pasiūlymų, taip pat dalyvavo diskusijose. Ypač norėčiau padėkoti dviem tuometiniams komiteto pirmininkams, gerb. K. von Wogau ir C. Randzio-Plath, be kita ko, atstovavusiems Parlamentui viešumoje ir užtikrinusiems šiam vyriausybės inicijuotam projektui reikalingą parlamentinę paramą. Šiandien, pirmininkaujant gerb. P. Berès, mes tęsiame atstovavimo darbą.

Lapkričio 18 d. Parlamentas didele dauguma priėmė ataskaitą, kurioje aprašomi pasisekimai, iššūkiai, rizikos ir problemos. Norėčiau paminėti dar kelis dalykus be to, apie ką jau kalbėjo gerb. P. Berès.

Euro įvedimo projektas unikalus ir labai sėkmingas. Įgyvendinta centralizuota pinigų politika, kurią valdo Europos centrinis bankas, bei vietinės biudžeto ir finansų politikos strategijos. Labai svarbu, kad šių dviejų atsakomybės lygmenų tarpusavio ryšys, įtvirtintas Stabilumo ir augimo paktu, būtų išlaikytas ir ateityje, krizės aplinkybėmis. Be šio Stabilumo ir augimo pakto, be griežtesnio biudžeto ir finansų politikos koordinavimo, euras ateityje susidurtų su pavojais, kurių galima išvengti. Aš ypač apeliuoju į euro zonos valstybes nares, taip pat ir į visus Europos Sąjungos narius, kviesdamas į šią discipliną ir į bendradarbiavimo koordinavimą pažvelgti rimčiau, negu buvo žvelgiama anksčiau – ypač kai kuriuos klausimus.

Euras prislopino infliaciją, užtikrino stabilumą ir sukūrė pasitikėjimą. Euras tapo antrąja visuotine rezervų valiuta per tokį trumpą laiko tarpą, kad niekas nė nebūtų pamanęs, jog tai įmanoma. Euras paskatino struktūrinę pertvarką valstybėse narėse ir – netgi klestint globalizacijos amžiui – privertė „pasitempti“ organizacijas bei visas tautas. Euro erdvės institucijos (kai kurias jau minėjo ankstesnis pranešėjas) – ECOFIN taryba, Eurogrupė ir daugelis kitų institucijų – drauge su Europos Komisija ir Europos centriniu banku sukūrė reikiamas sąlygas. Tai pavyko, nes šios institucijos jau veikė, jos buvo pasirengusios ir dirbdamos savarankiškai bei patikimai sugebėjo greitai ir teisingai reaguoti į ekonomikos krizę.

Matėme eurą atliekant Europos finansų rinkos kūrimo sverto funkciją. Galime padaryti tokią politinę šių bendros sėkmės pavyzdžių išvadą: bendrą valiutą ir bendrą vidaus rinką turinčios valstybės pasiekė unikalaus laisvės integraciją, kuri užtikrins taiką ir klestėjimą.

Tačiau nederėtų manyti, kad eurą ateityje turėsime lyg dovanai. Matome daug konkrečių reikmių ir raginimų rimtai priimti riziką. Švenčiant šį jubiliejų, nederėtų nutylėti nutolimo nuo nacionalinės šalių ekonomikos, kuris kelia darbo užmokesčio augimo ir biudžeto deficito pavojų.

Visiškai kitas aspektas yra vyriausybinių obligacijų palūkanų normų raidos pokyčiai. Matome, kad šiuo metu palūkanų normos marža, kuri, mažėjo, vėl auga. Tai gali sukelti naujų keblumų atskiroms euro zonos valstybėms narėms.

Labai norėčiau priminti Parlamentui, kad – ypač kalbant apie euro zonos plėtimą – negalima taikyti nuolaidų. Visos valstybės, kurios yra euro zonos narės, gali ir privalo vykdyti Maastrichto sutarties sąlygas.

Visuomenė palankiai priėmė eurą. Euras pelnė pasaulio pasitikėjimą. Jis išlaikė pirmąjį išbandymą ir prisidėjo prie mūsų tautų integracijos Europoje. Visi galime tuo didžiuotis. Dėkoju jums.

(Plojimai)

Jean-Paul Gauzès, PPE-DE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, G. d'Estaingai, J.C. Junckeri, J.C. Trichet, J. Almunia, ponios ir ponai, jau išsakyta daugybė puikių pastebėjimų.

Per 10 metų euras tapo tvirtu Europos simboliu. Tačiau mintis apie Europos bendros valiutos, kurios pagrindas buvo padėtas 1978 m. Brėmeno sutartimi dėl pinigų sistemos ir eurių įvedimo, sukūrimą tuo metu rinkose ir pagrindinėse finansų institucijose už Europos ribų būtų sutikta visiškai skeptiškai. Turime kuo šilčiausiai padėkoti visiems, padariusiems reikiamus sprendimus ir pasveikinti žmones, kurių vardai čia jau buvo paminėti.

Euro sukūrimas yra geriausias įrodymas, kad Europa, sukaupusi politinę valią, gali įgyvendinti bendrą gerovę ir ateitį užtikrinančius sprendimus. Šis jubiliejus yra nūdienos vilties ženklas.

Reikia pasakyti, kad iki šiol mūsų piliečių nuomonės apie eurą skyrėsi. Bendros valiutos privalumai keliaujantiems yra akivaizdūs. Tačiau kitiems euro įvedimas siejasi su kainų augimu. Parengtos studijos parodė, kad infliacija daugelyje šalių faktiškai buvo jaučiama, nors oficialūs duomenys rodė, kad pinigų stabilumas yra užtikrintas – ypač dėl Europos centrinio banko veiksmų. Tiesa, kai kas pasinaudojo euru, kad suapvalintų kai kurias kainas. Galbūt ir vartotojai nebuvo budrūs.

Kai išaugo euro kursas dolerio atžvilgiu, girdėjome kai kurių gamintojų, didžiąją dalį produkcijos gaminančių euro zonoje, tačiau parduodančių už jos ribų, pastabų. Europos centrinis bankas taip pat neapsiėjo be kritikos. Jie nekvestionavo ECB nepriklausomybės, tačiau išsakė abejonių dėl banko palūkanų, kurios atrodė esančios pernelyg didelės, politikos.

Šiandien krizė pakeitė daugelį nuomonių. Visi suprantame, kad euras yra sprendžiamasis veiksnys, apribojęs iš Jungtinių Valstijų atsklidusios krizės padarinius Europoje. Europos centrinis bankas, be abejo, buvo geriausiai į krizę reagavęs centrinis bankas. Ypač aktualūs banko sprendimai buvo sutinkami vienbalsiai. Kas būtų atsitikę, jeigu kiekviena valstybė narė būtų turėjusi atskirai ginti savo valiutą? Būtų neišvengiami devalvavimai ir mes nebūtume išvengę valiutos krizės.

Geri euro rezultatai turėtų padrąsinti mus tęsti ir plėsti ekonomikos politikos koordinavimą pagal Stabilumo ir augimo pakto principus. Tiesa, šiuo metu gali ir galbūt turėtų būti taikoma išlyga, tačiau jos gali būti tik laikinos. Turi būti išlaikytas subalansuotos valstybinių finansų sistemos tikslas. Per ilgą laiką labiau negu bet kada anksčiau būtina užtikrinti aukštą valstybės finansų ir ekonomikos politikos kokybę. Tai yra produktyvumo, konkurencingumo ir augimo garantas. Tai yra ir mūsų valiutos, euro, tvirtumo pagrindas.

Robert Goebbels, PSE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, šiais netikrumo laikais labai svarbu pasikliauti kuo nors, kas turi tikrą vertę – euru. Būdamas ECOFIN tarybos nariu pasirengimo būsimai bendrai valiutai metu, mačiau abejonių abiejose nesutariančiose pusėse ir valstybių narių mindžikavimą. Eurogupė dėl to tik sustiprėjo – netgi greičiau negu reikėjo – ir tapo tvirtesniu bendradarbiavimo forumu. Be to, dėl kelių valstybių, pasiryžusių nieko nelaukiant įgyvendinti integraciją visų mūsų piliečių labui, atkaklių veiksmų buvo realizuoti du nuostabiausi Europos pasiekimai. Kalbu apie Šengeno susitarimą, suteikusį europiečiams judėjimo laisvę, kuris buvo įgyvendintas penkių valstybių iniciatyva: Prancūzijos, vadovaujamos Prezidento Mitterrando, Vokietijos su kancleriu Kohliu priešakyje ir Beneliukso šalių. Dabar prie Šengeno erdvės jau prisijungė ir Šveicarija, tačiau britai ir airiai vis dar laikosi atitolę nuo Europos tautų.

Prezidentą Mitterrandą ir kanclerį Kohlį taip pat dera paminėti kaip politinius euro kūrėjus, nors šią sėkmingą pinigų reformą palaikė daugelis, pradedant Jacquesu Delorsu. Ko norėčiau iš to pasimokyti? Kad kiekvienas, pageidaujantis geresnės Europos, neturėtų bijoti plėtoti tarpvyriausybę veiklą. Ypač, kai yra valstybių, iš tiesų siekiančių Europos pažangos, koalicija. Priumo (Prüm) sutartis, kurios tikslas – kova su sunkiu nusikalstamumu, yra puikus tokio pozityvaus Europos bendradarbiavimo paskatinimo pavyzdys. Kai konstitucinė sutartis yra numarinta ir palaidota keistai politinių jėgų koalicijai – ne tik Prancūzijoje, tačiau ir Nyderlanduose – pasakius „ne“, kai sprangus teisėkūros darinys, vadinamas „mini“ Lisabonos sutartimi, „įstrigo“ Airijoje ir veikiausiai Čekijos Respublikoje, turime įrodyti, kad Europa vis dar funkcionuoja remdamasi gerai išvystytu bendradarbiavimu didžiulėje erdvėje.

Kad ir kaip būtų, euras išlaikė visą savo patrauklumą. Po Slovėnijos prie mūsų ką tik prisijungė Slovakija. Kitos šalys taip pat skundžiasi tuo, kad negali pasinaudoti euro teikiamos apsaugos privalumais. Net ir Jungtinėje Karalystėje pasigirsta balsų, kvestionuojančių šalies prašmatnią izoliaciją svaro kritimo akivaizdoje. Mažiau kaip per šimtmetį svaras, buvęs pasaulio rezervų valiuta, sumenko iki paprastos eilinės valiutos. Dėl nuoseklių gerb. W. Duisenbergo, J.C. Trichet ir kitų veiksmų euras per dešimt metų tapo antrąja pasaulio rezervų valiuta. Žinoma, pasauliniuose sandoriuose viešpatauja doleris, kuris vis dar užtikrina investicijų saugumą. Tačiau Jungtinės Valstijos, skatindamos pasaulį finansuoti savo gyvenimo būdą, sukaupe milžinišką skolą, kuri sės vis daugiau abejonių stipriausios pasaulio ekonomikos gebėjimu vykdyti savo įsipareigojimus. Faktiškai finansų pasaulis krypta į euro ir dolerio dvipoliškumą. Bet kokiam piniginiam dvipoliškumui būdingos nuolatinės pariteto korekcijos. Neretai jos būna netikėtos. Šiais išplitusio nuosmukio laikais pasauliui reikalingas stabilumas ir nauja atrama. Euro vaidmuo užtikrinant šį naują stabilumą bus esminis. Europos centrinis bankas (ECB) padarė viską, ką derėjo daryti, finansų krizės, kurią galėtume pavadinti „pagaminta Amerikoje“, akivaizdoje.

Kaip minėjo Jacques Delors, euras – tai lyg visą Europą saugantis skydas. Tačiau euras iki šiol dar nepakankamai skatino Europos ekonomiką. ECB atsakingas tik už pinigų politiką. Komisija tėra tik aukščiausio lygio konsultantas, pateikiantis siūlymus, kurie apskritai yra naudingi. Tikrieji ekonomikos veikėjai yra pačios valstybės. Deja, jos veikia neorganizuotai. Nors veiksmingai suderinta bendra 27 valstybių ekonominė galia galėtų padaryti stebuklus, nepaisant įstabių J.C. Junckerio pastangų, Eurogrupė tėra neformalus diskusijų forumas. 1999 m. Eurogrupėje stebėjau kelių finansų ministrų, įskaitant gerb. O. Lafontaine'ą, D. Straussą-Kahną, C. Ciampi ir keletą kitų, mėginimą inicijuoti bendradarbiavimą ekonomikos ir pinigų srityse tarp Europos Sąjungos ir Europos centrinio banko. Gerb. W. Duisenberg nukirto: „niekada nebus jokio *ex-ante* koordinavimo su Europos centriniu banku, nes į mūsų sprendimus jūs visada turite reaguoti *ex-post*.“ Priežastis akivaizdi: ECB savo pinigų politiką vykdė ir vykds nepriklausomai, tačiau nepriklausomybė nereiškia, kad negalima plėtoti konstruktyvaus dialogo tarp institucijų, kurioms keliama užduotis saugoti daugiau kaip 500 milijonų europiečių interesus ir rūpintis bendru jų likimu. Niekas negali sukliudyti valstybėms geriau organizuotis ir siekti geresnio savo ekonomikos politikos koordinavimo Europos Sąjungos vidaus mastu ir ypač atstovaujant Europos Sąjungai išoriniuose santykiuose, kaip ką tik taikliai pastebėjo gerb. J.C. Juncker.

Wolf Klinz, ALDE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, G. d'Estaingai, J.C. Junckeri, J.C. Trichet, J. Almunia, ponios ir ponai, labai apgailestauju, kad šiandien iškilmingą posėdį susirinko tiek nedaug Parlamento narių. Juk tai istorinis įvykis. Jau girdėjome įvairius ankstesnius pranešėjus pasakojant, kiek daug būta skepticizmo, kai buvo įvestas euras. Atrodė, kad vien tik logistinė milijardų banknotų ir monetų įvedimo užduotis bus neįveikiama. Bendros pinigų politikos derinimo su atskirų valstybių narių finansų politika galimybė tuomet buvo manoma esanti ne tik sunki užduotis. Ji buvo laikoma tiesiog neįmanoma.

Tačiau šiandien faktai sako ką kita. Europos pinigų sąjunga tapo realybe. Euras egzistuoja jau dešimt metų. Tai iš tiesų yra nedidelis politinis stebuklas. Vėl išsipildė pirmojo Europos Komisijos pirmininko Walterio Hallsteino žodžiai: „Kas netiki stebuklais Europos reikaluose, nėra realistas“.

Daugelis piliečių daugelyje valstybių narių bėgštavo, kad euro įvedimas sukels didžiulį kainų šuolį, tačiau šie nuogastavimai išnyko. Euras buvo priimtas ir daugelio piliečių entuziastingai pasveikintas. Euras tapo regima europietiškos tapatybės dalimi. Greta himno ir vėliavos tai yra vienas iš nedaugelio mūsų šiandieninių simbolių.

Manau, kad galima pasakyti, jog pirmuosius kelis Europos centrinio banko metus Europa ir jos ekonomika „buriavo“ gana ramioje jūroje. Bankui buvo gana lengva vykdyti stabilizavimo politiką. Reikia paminėti, kad per pirmuosius dešimtį metų vidutinė infliacija buvo apie 2%, kitaip tariant, daugiau ar mažiau atitiko Europos centrinio banko užsibrėžtą tikslą. Kita vertus, Vokietijos markė, kuri visada reprezentavo stabilumą, vidutinė infliacija per 50 šios valiutos naudojimo metų buvo 3%. Matome, jog galima sakyti, kad Europos centrinis bankas pasiekė labai gerų rezultatų.

Vis dėlto savo tikrąją tvirtybę ir kokybę Europos centrinis bankas rodo dabar, šiuo krizės metu. ECB vaidmuo yra be galo svarbus. Bankas įrodė esąs nepriklausomas, veiksmingas ir tvirtas. Jis veikia greitai ir ryžtingai. ECB tapo centrinio banko pavyzdžiu kitų šalių, kurios nepriklauso euro zonai, ar yra už Europos ribų, centriniams bankams. ECB aiškiai parodė JAV Federaliniam rezervų bankui, kad gali vykdyti sėkmingą politiką ir nepriklausomybė nėra tam kliūtis. Priešingai – ECB politika yra sėkminga todėl, kad bankas yra politiškai nepriklausoma institucija, neveikiama atskirų valstybių vyriausybių nurodymų.

Žinome, kad šiuo metu atskiros valstybės narės, kurių bankininkystės sektorius gobia apsauginis skėtis, kuria įvairius ekonomikos skatinimo planus, kurie padėtų įveikti neigiamus finansų krizės padarinius materialiajai ekonomikai. Dėl to Europos centriniam bankui kils papildomų iššūkių, nes taikomos skirtingos metodikos gali sukelti konkurencinės terpės iškraipymų. Kyla pavojus, kad, kylant vis didesniems raidos skirtumams, galime prarasti tarp euro zonos narių jau pasiektą dalinę konvergenciją. Būtina imtis priemonių, kad taip neįvyktų. Todėl svarbu neatsisakyti ir nesusilpninti Stabilumo ir augimo pakto. Visiškai priešingai: privalome užtikrinti, kad jis veiktų visa galia. Būtent dėl to yra tokios svarbios struktūrinės reformos, kurias Komisija ir Europos centrinis bankas jau ne kartą kvietė vykdyti, faktiškai – įgyvendinti jas atskirose valstybėse narėse.

Artimiausiais metais Europos centriniam bankui kils nauja užduotis. Krizė parodė, kad mums reikalinga tam tikra finansų rinkos priežiūra Europos mastu. Šioje srityje Europos centrinis bankas gali atlikti svarbų vaidmenį. ECB užsiminė, kad iš principo pageidautų įdiegti tam tikrą centralizuotą Europos priežiūros sistemą, analogišką Europos centrinių bankų sistemai. Dera dar labiau sustiprinti tarptautinį euro vaidmenį. Euro zona privalo turėti vieną poziciją ir turi būti atstovaujama tarptautinėse organizacijose – Tarptautiniame valiutos fonde, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijoje ir kitose institucijose – kaip vienas subjektas.

Bendra valiuta be bendros ekonomikos politikos yra rizikingas reikalas. Kol kas padėtis yra tokia ir tai – ne menkniekis. ES vis dar patiria didelių iššūkių: didelis ir, deja, didėjantis nedarbas, demografinė kaita, migracijos sukeliama įtampa, didėjantis neturtas tam tikrose visuomenės grupėse, globalizacijos aplinkybėmis griežtėjanti konkurencija. Euro erdvė galės išspręsti šias užduotis tik tuo atveju, jeigu valstybės narės tarpusavyje glaudžiai susies savo ekonominę politiką. Pirmasis žingsnis šia kryptimi buvo euro erdvės pirmininko paskyrimas. Tačiau tai tik pirmasis žingsnis, o jį reikia gerokai daugiau.

Cristiana Muscardini, UEN frakcijos vardu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, praėjo dešimt metų ir euras išsikovoja vis didesnę erdvę tarptautinėje prekyboje. Euras naudojamas kaip rezervų valiuta – tai rodo, kad jis tapo pasauliniu etalonu. Jis padėjo užtikrinti pinigų stabilumą ir integruoti eurą įsivedusių valstybių narių ūkių, nepaisant kai kurių klaidingų vertinimų, dėl kurių kilo keblumų piliečiams. Taip atsitiko dėl faktinių euro ir nacionalinių valiutų keitimo kursų ir dėl to, kad vėliau buvo pernelyg mažai tikrinamos prekių ir paslaugų kainos.

Euras nebuvo primestas iš išorės, jis buvo sukurtas be jokio užkariavimo ar politinės valios primetimo. Euras – tai laisvo 11 valstybių susibūrimo rezultatas. Šios valstybės tikėjo, kad ekonominės ir pinigų sąjungos, numatytos Europos Sąjungos steigimo sutartyse, sukūrimas yra svarbiausias žingsnis kuriant politinę vienybę, kuri, deja, mums tebėra siekiamybė.

Tam tikrų sunkumų kilo dėl sistemos neefektyvumo, kuri buvo nepasirengusi tvarkytis su kitu didelio masto reiškiniu. Kalbu apie vis spartėjančią internacionalizaciją ir didžiulius tarptautinės prekybos procesų pokyčius. Euras suteikė galimybę deramai pasitikti daug sunkumų, iš kurių smarkiausias yra dabartinė finansų krizė. Jis apsaugojo mus nuo didžiulių sukrėtimų, nusiaubusių pasaulio rinkas. Jeigu ne euras, mus būtų ištikę tai, ką patyrėme 1992 m., tik šį sykį gerokai smarkiau.

10-ąjį jubiliejų minime kuo šilčiausiai sveikindami Slovakiją, 16-ąją prie euro zonos prisijungusią šalį. Europos centrinio banko ir Europos Komisijos panaudotos dabartinės krizės įveikimo priemonės sušvelnino krizės poveikį ir ją kiek suvaldė. Tačiau mes laikomės nuomonės, kuri jau ne kartą buvo išsakyta šiame Parlamente, kad visiškai nesuprantama, kaip galima vykdyti pinigų politiką, kuri yra atsieta nuo ekonominės politikos. Reikia pripažinti, kad susiklosčiusi padėtis primena anomaliją: 16 valstybių narių, turinčios bendrą valiutą, 27 nacionalinės ekonomikos politikos, kurias kaip gali koordinuoja Komisija, ir 11 valstybių narių, turinčios nacionalines valiutas.

Pinigų politikos derinimas su ekonomine politika, kurios faktiškai nėra, nepaprasta užduotis. Tačiau, jeigu už mūsų šalių ekonomikos politiką atsakingos institucijos nebendraus su centriniais bankais ir ECB, kurių pareiga yra sujungti šias politikas į vieną, Europos Sąjunga, siekdama bendromis jėgomis tvarkytis su dabartine krize, patirs naujų sunkumų, o taip pat nuolatinių iššūkių, kuriuos mums pažeria išorinis pasaulis ir globalizacija.

Tikimės, kad pastarojo meto patirtis įtikins žmones pokyčių Europoje būtinumu. Šie pokyčiai turėtų gražinti į centrą tikrąją ekonomiką ir užtikrinti geresnę sanglaudą bei ryšį tarp ECB ir Europos institucijų, atsakingų už politikos ir planavimo strategijos formavimą. Visiškai neseniai vykusio energetikos krizė mums parodė, kad visuomenei yra gyvybiškai svarbu turėti bendrą energetikos politiką, aprėpiančią pagrindinius strateginius aspektus. Tai yra neatidėliotina. Tokios politikos įgyvendinimą palengvins auganti euro galia, jeigu tik bus politinė valia.

Alain Lipietz, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (FR) Gerb. pirmininke, G. d'Estaingai, J.C. Junckeri, J.C. Trichet, Komisijos nary, ponios ir ponai, norėčiau priminti jums 1992 m., kai buvo visiškai neaišku, ar prancūzai balsuos už Mastrichto sutartį, ir J. Delorsas, pasakęs kalbą Prancūzijos žaliųjų partijos generalinei asamblėjai, gavo trūkstantus 1 ar 2 proc. balsų.

Jis pasakė: „Balsuokite už eurą, nes tada mes turėsime Europą politine prasme. Jeigu nesukursime politinės Europos, kuri galėtų valdyti Europą, žmonės niekad to nepriims, jie niekad to nepriims.“ Jis neįtikinėjo mūsų. Mastrichto sutartis buvo patvirtinta, tačiau politinė Europa taip ir nebuvo sukurta. Šiandien mes ir susiduriame su šia problema.

Kodėl mes tada buvome prieš eurą? Buvo dvi pagrindinės priežastys. Pirmiausia mums atrodė, kad Mastrichto kriterijai įtrauks Europą į ciklišką recesinę politiką, galinčią užtrukti ne mažiau kaip penkerius metus. Be to, pinigų politikos integravimas bendrojoje ekonomikos politikoje Mastrichto sutartimi nebuvo patenkinamas.

Siekdami išsaugoti Europos centrinio banko nepriklausomybę, mes atskyrėme pinigų politiką nuo visų kitų politikos sričių.

Turiu sąžiningai pripažinti: nors Mastrichto sutartis galbūt net ir šiandien manęs dar neįtikino, mane, kaip ir visus žaliuosius, labai palankiai nuteikia įvykę ekonominės ir pinigų sąjungos teisės bei įgyvendinimo pokyčiai.

Įvyko trys svarbūs pokyčiai. Pirma, įtvirtintas kainų stabilumas, šiek tiek nesiekiantis 2%, tačiau esantis arti šio lygio. Toks tikslas gali pasirodyti esąs nesuprantamas. Kai pasauliui gresia defliacija, o padėtį dar sunkina kai kurių šalių skubėjimas mažinti PVM taikant Keinso politiką, akivaizdu, kad kelti šį 2% tikslą tik deklaratyviai nebegalime. Jeigu neišlaikysime šio 2% lygio, rizikuojame, kad mums bus taikomos labai aukštos palūkanų normos.

Antroji svarbi reforma, be abejo, yra Stabilumo ir augimo pakto reforma, atlikta 2005 m. Ši reforma sudaro sąlygas mums šiandien taikyti cikliškumą užkardančią politiką, kuria galime pasipriešinti krizei.

Trečioji didelė permaina yra susijusi su tuo, kaip viskas vyksta praktiškai. Nuolatinis dialogas tarp gerb. J.C. Trichet, J. Almunia, J.C. Junckerio ir M. Barroso, kaip jau buvo minėta šiuose rūmuose, tiesa sakant, prieštarauja pačiai Mastrichto sutarčiai. Mano manymu, toks J.C. Trichet ir J. Almunia bendradarbiavimo būdas atitinka bendradarbiavimą tarp B. Bernanke's ir H. Paulsono – tai yra teigiamas ir sveikintinas dalykas. Ką gi dar derėtų padaryti? Norėčiau pasakyti tik tiek, kad turime deramai taikyti geruosius Mastrichto sutarties aspektus.

Mums kyla tikrai didelis sunkumas nustatant keitimo kursą. Tai kelis kartus jau minėjo mano pirmtakai. Keitimo kurso nustatymas patikėtas Tarybai. Turime surasti tinkamą būdą užtikrinti, kad Taryba nustatytų Europai keitimo kursą, kuris deramai atspindėtų pramoninę politiką, o ne būtų atsitiktinai parenkamas pagal Europos centrinio banko nustatytą kursą. Turime rasti tinkamas priemones, kuriomis galėtume tai užtikrinti.

Antra, Europos centrinio banko tikslas yra ne tik išlaikyti artimą 2 procentams normą, tačiau ir taikyti Europos politiką – turiu omenyje Lisabonos ir Gioteburgo strategijas. Mums reikalinga privačių skolų refinansavimo ir rediskontavimo, kurį vykdytų Europos centrinis bankas, politika, atitinkanti Gioteburgo ir Lisabonos strategijas.

Galiausiai, kaip jau minėjau, turi būti vykdoma priežiūra Europos lygmeniu. Europos centrinis bankas yra geriausiai pasirengęs atlikti šią funkciją.

Ilda Figueiredo, GUE/NGL frakcijos vardu. – (PT) Apgailestauju, kad nepasinaudojame šia proga nuodugnai išnagrinėti neoliberalios monetaristinės politikos įgyvendinimo, kuri prisidėjo prie dabartinės keblios socialinės padėties, didėjančios nelygybės, nedarbo, menkai atlyginamo ir pavojingo darbo bei skurdo, padarinius. Eurais tere dingstis apie tai nekalbėti.

Visiškai nepriimtina laikytis ideologinių dogmų kaip, pavyzdžiui, kainų stabilumas ir neracionalūs Stabilumo ir augimo pakto kriterijai. Jos naudojamos kaip pretekstas privatizacijos plėtrai ir valstybės socialinių funkcijų panaikinimui. Šis požiūris taip pat apima „minimalistinės“ valstybės idėją ir privataus sektoriaus veiksmingumo plėtrą, kuria siekiama primesti vadinamąsias darbo užmokesčio ribas. Faktiškai tokio požiūrio rezultatas yra menkas, nominalus darbo užmokesčio kilimas ir netgi tikrojo darbo užmokesčio mažėjimas. Gaila, tačiau tai aiškiai parodo Portugalijos pavyzdys.

Mes negalime pritarti menamai Europos centrinio banko nepriklausomybei. Bankas vilkina sprendimus dėl palūkanų normų mažinimo ir palaiko pervertintą eurą vien tam, kad apsaugotų išvystytos ekonomikos valstybes bei galingas ekonomines ir finansines grupuotes. Tuo dar labiau pabloginama ir taip sunki silpnesnės ekonomikos valstybių bei mažesnių finansinius išteklius turinčių žmonių padėtis.

Europos centrinio banko politika sukėlė Europos ekonomikos susitraukimą. Tai aiškiai rodo būtinybę daugiau mažinti orientacines palūkanų normas. Per pastaruosius dešimtį metų sumažėjus darbininkų ir pasitraukusiųjų į pensiją perkamajai galiai, ekonominių ir finansinių grupuočių pelnas išaugo iki aukščiausio per pastaruosius 30 metų lygio. Dėl to šiuose rėmuose buvo džiūgaujama ir buvo reiškiamas pasitenkinimas. Netgi ir dabartinės krizės, kurią jie sukėlė, aplinkybėmis jie siekia nacionalizuoti žalą, kad galėtų privatizuoti pelną. Tuo tarpu darbininkai, smulkieji ir mažieji verslininkai, bedarbiai ir pensininkai kenčia krizės padarinius teturėdami teisę – geriausiu atveju – į apgailėtinas nuotrupas. Pažvelkite, kas dedasi finansų sektoriuje – centriniai bankai nuo finansų krizės pradžios jau kelis kartus padidino savo maržas. Neretai maržos padvigubėjo vos per vienerius metus dar skaudžiau kirsdomos naujam kreditavimui.

Mes tvirtiname, kad būtina neatidėliotinai nutraukti šią neoliberalią monetaristinę politiką, panaikinti Stabilumo paketą, lengvatines mokesčių zonas ir menamą Europos centrinio banko nepriklausomybę. Mes reikalaujame, kad, remiantis sąžiningu pajamų ir gerovės paskirstymu, būtų padidintas ES biudžetas, kad atsirastų tikra ekonominės ir socialinės sanglaudos politika, kad būtų atsisakyta priemonių, kurias visas galima pavadinti „taupykite, kaip išmanote“. Tokios priemonės turtingiesiems padeda dar labiau praturtėti, o varginguosius dar labiau nuskurdina, tai aiškiai parodo didėjanti ekonominė nelygybė ir skirtumai euro erdvės šalyse.

Mes reikalaujame, kad būtų remiama gamyba, mažos įmonės, smulkusis ir vidutinis verslas, kad būtų plėtojamos kokybiškos viešosios paslaugos, skatinamas kreditavimas ir šeimų perkamoji galia – ne tik pačių vargingiausiųjų, tačiau ir vidurinės klasės. Reikia mažinti milijonų žmonių mūsų šalyse skurdą ir vargą.

PIRMININKAVO: GÉRARDAS ONESTA

Pirmininko pavaduotojas

Nigel Farage, IND/DEM frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, džiaugiuosi dešimtuoju euro jubiliejumi, tačiau tik todėl, kad manau, jog dvidešimtojo mes nebešvėsime. Tai, ką stebėjome šį rytą, primena senuosius sovietinius laikus. Ar prisimenate, kaip buvo skelbiami penkmečio planai ir jų pasiekimai dar net nepradėjus vykdyti plano? Kiek buvo kalbama apie rekordinius derlius ir nuostabius traktorių produktyvumo rodiklius. Panašiai kaip anuomet šį rytą mūsų dėmesiu naudojosi grupė neišrinktų senstelėjusių biurokratų, kurie pasakojo mums apie didžiulį pasiekimą. Tačiau visa tai yra iliuzija.

Teiginys, kad ECB pasiekė gerų rezultatų, yra akibrokštas. Europos centrinis bankas pakėlė palūkanų normas praeitą liepą, kaip tik tada, kai pradėjo smukti rinkos ir visame pasaulyje prasidėjo palūkanų mažinimas. Manęs tai nei kiek nestebina, nes euras iš tiesų tere politinė valia, kurią tam tikra politinė klasė primeta Europos žmonėms. Prisiminkime, kad tik dviejose šalyse – Danijoje ir Švedijoje – buvo rengiamas referendumas dėl euro ir abi šalys pasakė „ne“. Šio žodžio jūs visomis išgalėmis stengiatės išvengti.

Euro zona niekada nebuvo išbandyta, tačiau galiausiai ir jai atėjo išbandymų metas. Ispanijos ekonomika yra bėdoje. Italijai jokių būdu nereikėjo stoti į euro zoną, kaip tuomet ir sakė Vokietijos ekonomistai. Tačiau didžiausio mūsų dėmesio, manyčiau, pelno padėtis Graikijoje. Tūkstančiai jaunuolių išėjo į demonstracijas reikalaudami, kad vyriausybė ką nors darytų, ragindami vyriausybę mažinti palūkanų normas ir pradėti devalvavimą. Tačiau Graikijos vyriausybė suvaržyta tramdomaisiais euro marškiniais. Jie ničnieko negali padaryti. Jokie būsimi visuotiniai rinkimai Graikijoje ničnieko nepakeis. Kai žmonės netenka galimybės per balsadėžę nuspręsti savo ateitį, tuomet smurtas, deja, tampa logiška alternatyva.

Sukurdami eurą jūs iš tiesų uždarėte žmones į ekonominį kalėjimą. Jūs įviliojote žmones į tautų kalėjimą (*Völkerkerker*), iš kurio ištrūkti reikia nepaprastos drąsos. Tam reikia lyderystės, o gal ir neišvengiamo ekonomikos nuosmukio. Galite džiūgauti, galite aikčioti, tačiau prisiminkite viena: nepriklausydama euro zonai Britanija galėjo devalvuoti savo valiutą ir sumažinti palūkanų normas. Mes galėjome daryti tai, ką derėjo daryti. Galite ir toliau sau džiūgauti, tačiau ar pastebėjote, kad ši rytą obligacijų rinkoje Graikijos obligacijos kainuoja 233 baziniais punktais daugiau už Vokietijos obligacijas? Suprantu, kad daugelis čia susirinkusiųjų nenumano, ką tai galėtų reikšti. Tie, kas nutuokia, pasistengs ignoruoti šį faktą. Galite slėpti savo galvas smėlyje, jeigu tik norite. Galite nepaisyti rinkos, tačiau ateis metas, kai rinka nebepaisys jūsų.

Roger Helmer (NI). - Gerb. pirmininke, per pastaruosius 200 metų ne mažiau kaip pustuzinį kartų buvo bandoma įvesti bendras valiutas ar fiksuoto valiutų keitimo kurso mechanizmus. Visi šie bandymai žlugo padarydami žalą jų dalyviams. Taip yra ir euro atveju. Pusiausvyros sutrikimai, kuriuos jau seniai prognozavo skeptikai, pradeda skaudžiai kirsti. Italijos konkurencingumas pažiū šipuliais. Ispanija jaučiasi lyg bulius koridoje: pradžioje orus ir tvirtas, tačiau pasmerktas sulaukti galo nukraujavęs smėlyje. Pastarojo meto Graikijos neramumai aiškiai susiję su nedarbu, kurį sukėlė pervertintas euras. Graikijos ir Vokietijos obligacijų skirtumas pasiekė beprecedentį lygį – daugiau kaip 200 bazinių punktų.

Rinkose jau sklando gandai apie galimą euro zonos iširimą. Mes Britanijoje dėkojame Dievui už tai, kad išlaikėme savo valiutą ir dabar nesame lėtame ir nerangiam euro zonos traukinyje. Sveikinu visus su euro gimtadieniu!

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Richard Corbett (PSE), raštu. – Sukako dešimt metų nuo balsavimo dėl pasiūlymo užfiksuoti valiutų keitimo kursus tos dienos lygiu ir sukurti eurą, kurį Ministrų Tarybos vardu Parlamentui pateikė Gordonas Brownas (tuometinis Tarybos pirmininkas). Šis jubiliejus – tai galimybė paminėti valiutos, šiandien tapusios viena iš dviejų pagrindinių pasaulio valiutų, sėkmės, stabilumo ir tvirtumo dešimtmetį.

Dabartinę ekonominę krizę būtų dar labiau pasunkinusi sumaištis valiutų rinkose, kuri būtų kilusi pašėlusiai svyruojant pesetos, liros, drachmos ir kitų atskirų valiutų, jeigu jas dar būtume naudoję, tarpusavio santykiui. Euras šią valiutą naudojančioms valstybėms narėms užtikrino tvirtumą, tai parodė labai skirtingi Islandijos ir Airijos raidos pavyzdžiai.

Šis jubiliejus taip pat yra gera proga diskutuoti, ar narystė euro zonoje ilgalaikės ekonominės perspektyvos prasme nebūtų pravarti ir Britanijai. Žinoma, Britanija gali trumpai gyvuoti ir nebūdama euro zonos nare. Tačiau bėgant laikui mums tai bus vis mažiau naudinga. Mūsų verslą Europos rinkoje sunkina keitimo ir draudimo išlaidos, kurių nepatiria konkurentai šioje rinkoje. Europos rinkos vidaus investuotojai teikia pirmenybę pagrindinės valiutos erdvei, o ne mažesnėms rinkoms.

Konstantinos Droutsas (GUE/NGL), raštu. – (EL) Šis iškilmingas Europos Parlamento posėdis mini dešimtąją ekonominės ir pinigų sąjungos sukaktį kapitalistinei sistemai patiriant smarkią krizę. Europos Parlamentas vieną po kitos teikia rezoliucijas ir ataskaitas, tačiau visų jų tema viena. Tai tik dar vienas bandymas paskaninti karčią antiliaudišką, prieš darbininkus nukreiptą ES politiką, kuri, žlugus socializmui, įsigalėjo per Maastrichto sutartį ir kuo sunkiausiai engia darbininkų teises ir laisves.

Ekonominė ir pinigų sąjunga, Europos centrinio banko įsteigimas ir euro įvedimas – tai būtinos kapitalistinių pertvarkymų grandinės dalys. Šiuos pertvarkymus skatina kapitalas, kad apsigintų nuo darbininkų reikalavimų ir, didindamas darbo klasės ir liaudies išnaudojimą, apsaugotų savo pelnus.

Kainų stabilumo, infliacijos sumažinimo ir ekonomikos apsaugojimo nuo rizikos argumentai yra bergždi. Ekonominė ir pinigų sąjunga gina monopolijų pelną, skatina privatizavimą ir verslo stambėjimą.

Darbininkų pajamos visą pastarąjį dešimtmetį mažėjo, santykiai pramonėje blogėjo, socialinės apdraudos teisės sunyko, sveikatos ir švietimo paslaugos sumenko ir tapo privatizuota preke.

Darbininkai nepritaria vienpusiam Europos eismui ir tokios politikos rėmėjams, Lisabonos strategijai ir Lisabonos sutarčiai. Jie kovos su ekonomine ir pinigų sąjunga bei pačia Europos Sąjunga už liaudies galių ir liaudies ekonomikos atkūrimą.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN), raštu. – (PL) Kalbant apie eurą, norėčiau atkreipti dėmesį į tris neigiamus euro aspektus.

Pirma, nuo euro įvedimo momento, kitaip tariant nuo 2002 iki 2007 metų imtinai, trys valstybės narės, kurios nebuvo euro zonoje (Anglija, Švedija ir Danija) augo greičiau negu euro zonos šalys. Bendrosios valstybės pajamos šiose šalyse augo kone dvigubai greičiau negu vidutiniškai euro zonoje. Tuo tarpu nedarbo lygis buvo mažesnis.

Antra, priemonės, kurių ėmėsi šios šalys prieš dabartinės finansų ir ekonomikos krizės padarinius, yra gerokai veiksmingesnės negu euro erdvėje. Anglijos, Švedijos ir Danijos centriniai bankai greitai ir vienareikšmiškai sumažino palūkanų normas užtikrindami komercinių bankų likvidumą. Regis, šių valstybių taikoma fiskalinė politika bus veiksmingesnė už euro zonos fiskalinę politiką.

Trečia, naujos valstybės narės, besirengiančios įsijungti į euro zoną, privalo įvykdyti gausybę piniginių ir fiskalinių kriterijų likus dvejiems metams iki įsijungimo. Kai kurie iš šių kriterijų prieštarauja vieni kitiems. Pavyzdžiui, reikalaujama, kad valstybė dalyvautų II valiutos keitimo mechanizme (ERM II), ir užtikrintų ne didesnę nacionalinės valiutos kurso svyravimą euro atžvilgiu negu $\pm 1,5\%$, tuo pačiu metu reikalaujant palaikyti mažą infliaciją. Tačiau priešinant nacionalinės valiutos devalvavimo reikmei, turi įsikišti centriniai bankai. Tai reiškia, kad į apyvartą leidžiama daugiau nacionalinės valiutos, o tai, savaime suprantama, didina infliaciją. Jeigu Komisija nori paskatinti įsijungti naujas valstybes nares, derėtų pamąstyti apie šių akivaizdžių prieštaravimų pašalinimą.

Sirpa Pietikäinen (PPE-DE), raštu. – (FI) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Europos ekonominė ir pinigų sąjunga pradėjo veikti 1999 m. sausio 1 d. Vienuolika Europos valstybių vienu metu įsivedė bendrą valiutą. 2009 m. sausio 1 d. eurui sukako 10 metų. Tuo pačiu metu Slovakija tapo 16-ąja eurą naudoti nutarusia šalimi.

Kaip savo pranešime Parlamentui pasakė J.C. Junckeris, euras, be jokios abejonės, yra tarsi stabilumą užtikrinantis inkaras. Tai skausmingai suvokia šalys, kurios liko už euro erdvės ribų.

Nors dešimtąjį euro jubiliejų temdo rūpesčiai dėl galimo krizės gilėjimo, aš tikiu euro zonos gebėjimu pakilti iš nuosmukio. Kad taip įvyktų, reikės nemažų Europos Sąjungos pastangų. Naujausiais skaičiavimais sutarto paskatinamųjų priemonių paketo poveikis vertinamas gerokai mažiau negu $1,5\%$ numatomo euro erdvės bendro vidaus produkto. Dabartiniai skaičiavimai rodo, kad poveikis prilygs $0,6\%$. Reikalingas papildomas skatinimas.

Euro sėkmė nekvestionuojama, tačiau ji nebūtų pasiekta be nuolatinių pastangų. Dabar turime sustiprinti Europos vaidmenį finansų rinkų priežiūroje. Turime laikytis pagrindinių ekonominės ir pinigų sąjungos kriterijų.

Zita Pleštinská (PPE-DE), raštu. – (SK) 2009 m. sausio 1 d. euras tapo oficialia Slovakijos valiuta. Nuo šios datos dvigubas kryžius ant trijų kalvų, pavaizduotas Slovakijos vėliavoje, taip pat atsirado ir ant vieno bei dviejų eurų monetų, kurios buvo išleistos į apyvartą visoje euro zonoje.

Ši diena Slovakijai buvo istorinė akimirka. Mes, slovakai, labai didžiuojamės būdami pirmąja buvusio sovietinio bloko šalimi, kuri įsivedė eurą šiais simboliniais euro erdvės dešimtojo jubiliejaus metais.

Džiaugiuosi tuo, kad dabartinė Slovakijos vyriausybė įvykdė M. Dzurinda'os, kurio kabinetas 2004 m. rudenį priėmė kronos pakeitimo Europos valiuta planą ir nustatė tikslinę datą prasidedant 2009 metams, įsipareigojimą.

Šiuose Europos Parlamento rūmuose taip pat dera padėkoti Slovakijos žmonėms, nes jie buvo svarbiausi sunkių, tačiau būtinų „Dzurindos reformų“ įgyvendinimo veikėjai, užtikrinę Slovakijos atkaklumą ir padėję jai tapti sėkminga Europos šalimi.

Nuo 2009 m. sausio 1 d. euras kasdien jungia Slovakijos ir visos Europos Sąjungos žmones.

Viso gero, krona, sveikas, eure.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), raštu. – (RO) Bendros Europos valiutos įvedimas prieš 10 metų pažymėjo proceso, kurio įtaka siekia gerokai toliau už ekonomikos sektoriaus ribų, pabaigą. Įgyvendintas Europos ekonominės ir pinigų sąjungos kūrimo procesas patvirtino valstybių narių išipareigojamą ginti ES ekonominę ir politinę vienybę.

Taigi, euro sėkmė reiškia sėkmingą Europos vertybių sklaidos tarptautinėje plotmėje subjekto sukūrimą bei Europos Sąjungos, kaip svarbiausio pasaulinės ekonomikos verslo ir finansų santykių veikėjo, įtvirtinimą.

Tikiu, kad euro įvedimo privalumai, įskaitant makroekonomikos stabilumą, kainų svyravimo sumažėjimą, darbo vietų kūrimo paskatinimą ir produktyvumo augimo užtikrinimą, drauge su didesniu atsparumu išoriniam poveikiui, pateisina visas naujųjų valstybių narių, ir ypač Rumunijos, pastangas, kurios buvo reikalingos siekiant kuo greičiau įvykdyti konvergencijos kriterijus ir prisijungti prie euro zonos.

Richard Seebler (PPE-DE), raštu. – (DE) 1999 m. sausio 1 d. įvestas euras tapo bendra valiuta, kuri įrodė daugeliu atžvilgiu esanti svarbus ES ekonomikos stabilumo užtikrinimo veiksnys. Bendra valiuta pirmiausia yra Europos mainus skatinantis veiksnys. Išnykę keitimo kurso svyravimai euro zonos šalyse – svarbus ir akivaizdus privalumas jų piliečiams, skatinantis mobilumą Europos Sąjungoje.

Be kitų akivaizdžių privalumų, euras taip pat atliko „inkaro“ funkciją finansų krizės metu. Smarkaus ekonomikos nuosmukio padarinius gali amortizuoti tik daugelio valstybių narių nacionalinėje ekonomikoje naudojama valiuta. Pinigų sąjunga reiškia tai, kad galima tarptautiniu lygmeniu taikyti makroekonomikos svertus ir aktyviai reaguoti į finansų krizę.

Euras taip pat yra Europos integracijos ir ilgo kelio, kurį kartu nuėjo Europos žmonės, simbolis. Pinigų sąjunga yra savaime suprantamas tolesnis žingsnis po ekonominės sąjungos, kuris taip pat turėtų padėti pagrindą glaudesnei Europos integracijai.

Iuliu Winkler (PPE-DE), raštu. – (RO) Beveik prieš metus, minėdami dešimtąją Europos centrinio banko bei ekonominės ir pinigų sąjungos sukūrimo jubiliejų, mes pabrėžėme faktą, kad „per dešimtį gyvavimo metų ekonominė ir pinigų sąjunga pasiekė įstabiai sėkmingų rezultatų“.

Manau, kad toks vertinimas yra visiškai deramas. Esu įsitikinęs, kad valstybės narės turi parodyti solidarumą bendrai kovodamos su finansų krizės padariniais ir mažindamos neigiamą pasaulinės ekonomikos krizės poveikį. Europos ekonomika atsidūrė pavojingiausioje padėtyje nuo Antrojo pasaulinio karo pabaigos. Šiomis aplinkybėmis, minėdami dešimtąją euro įvedimo sukaktį, turime sutelkti dėmesį į svarbiausius Europos integracijos projektus.

Bendros Europos valiutos įvedimas bei ekonominės ir pinigų sąjungos sukūrimas buvo bendri sprendimai, priimti remiantis Europos vertybėmis, solidarumu ir siekiant darnos. Toks požiūris mums reikalingas ir šiais metais, kad galėtume sukurti ir sėkmingai taikyti finansinės krizės įveikimo priemones. Reikia išlaikyti Europos konkurencingumą euro zonoje ir paskatinti ją valstybėse narėse, besirengiančiose prisijungti prie euro zonos. Be to, skirtingi ekonominės ir pinigų sąjungos narių interesai turėtų likti antroje vietoje, o pirmenybė turėtų būti teikiama bendriems ES ekonominiams interesams.

PIRMININKAVO: MARTINE ROURE

Pirmininko pavaduotoja

Pirmininkė – Toliau darbotvarkėje balsuoti skirtas laikas.

(Išsamūs balsavimo rezultatai pateikiami protokole)

6. Balsuoti skirtas laikas

6.1. Bendradarbiavimas civilinės aviacijos saugos reguliavimo srityje (A6-0468/2008, Paolo Costa) (balsavimas)

6.2. Bendroji ovalbumino ir laktalbumino prekybos sistema (kodifikuota versija) (A6-0510/2008, Diana Wallis) (balsavimas)

6.3. Skirtingų valstybių narių bendrovių susijungimų, padalinimų, atidalinimų, turto perleidimo ir akcijų mainų bei registruotos buveinės perkėlimo apmokestinimo sistema (kodifikuota versija) (A6-0511/2008, Diana Wallis) (balsavimas)

6.4. Kalbos patvarkymai, susiję su apeliacijomis dėl Europos Sąjungos civilinės tarnybos tribunolo nutarčių (A6-0508/2008, Costas Botopoulos) (balsavimas)

6.5. Prekybos ir ekonominiai ryšiai su Vakarų Balkanais (A6-0489/2008, Bastiaan Belder) (balsavimas)

6.6. Bendroji žemės ūkio politika ir pasaulinis maisto saugumas (A6-0505/2008, Mairead McGuinness) (balsavimas)

6.7. Pilietinio dialogo plėtojimas pagal Lisabonos sutartį (A6-0475/2008, Genowefa Grabowska) (balsavimas)

Christopher Beazley (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, šiuo metu, regis, sulaukėme labai gausaus „sąrašinio“ balsavimo. Tai šiek tiek trikdo tokius asmenis kaip aš, kurių balsavimo prietaisai neveikia. Ar aš galėčiau visiems punkтам užregistruoti balsą „už“ ir pakviesti technikos specialistą?

6.8. Direktyvų 2005/29/EB ir 2006/114/EB perkėlimas, įgyvendinimas ir vykdymas (A6-0514/2008, Barbara Weiler) (balsavimas)

6.9. Bendroji žuvininkystės politika ir ekosistemiškas žuvininkystės ūkio valdymas (A6-0485/2008, Pedro Guerreiro) (balsavimas)

6.10. Europos Bendrijos veiksmų, skirtų užtikrinti tausojamąjį pesticidų naudojimą, programa (A6-0443/2008, Christa Klafß) (balsavimas)

6.11. Augalų apsaugos produktų pateikimas rinkoje (A6-0444/2008, Hiltrud Breyer) (balsavimas)

6.12. Kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektai (KIPVPS) (nauja redakcija) (A6-0497/2008, Wolf Klinz) (balsavimas)

6.13. Viešieji finansai ekonominėje ir pinigų sąjungoje – 2007-2008 (A6-0507/2008, Donata Gottardi) (balsavimas)

*

* *

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, turiu tokį prašymą. Kai vyksta iškilmingi posėdžiai, čia, viduryje tarp sėdimųjų vietų, visada stovi filmavimo kamera. Operatoriams nelengva dirbti tokiomis sąlygomis. Kita vertus, ir Parlamento nariams kyla sunkumų, kai ten, kur turime dirbti, stovi kamera. Ar negalėtume pakeisti sėdimųjų vietų išdėstymo, kai yra pageidaujama čia filmuoti? Jeigu ne, tai kas nors turėtų pasirūpinti geresniu techniniu sprendimu.

Pirmininkė. – Pasitarsime su kompetentingomis institucijomis.

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, balsavimo procedūros metu mėginau pamoti ranka asistentui, norėdamas pateikti balsavimo pastabas. Tačiau jūs taip nuostabiai vedėte balsavimą ir procedūra įvyko taip greitai, jog asistentas nespėjo prie manęs prieiti. Prašyčiau leisti man pateikti dvi žodines

balsavimo dėl gerb. McGuinnesso ir Breyerio ataskaitų pastabas. Būčiau dėkingas, jeigu leistumėte man tai padaryti.

Avril Doyle (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, aš taip pat norėčiau paprašyti šios malonės. Mano prašymas jau keliauja pas jus.

7. Balsavimo pastabos

Žodinės balsavimo pastabos

- Pranešimas: Bastiaan Belder (A6-0489/2008)

Carlo Fatuzzo (PPE-DE). - (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, didžiulis malonumas kalbėti šiuose puikiuose Parlamento rūmuose, supamam parlamentarų iš 27 valstybių narių. Man retai pasitaiko galimybė būti išklausytam tokios gausios auditorijos.

Šia proga norėčiau pakomentuoti savo balsavimą už gerb. Belderio pranešimą apie prekybą ir ekonominius ryšius su Vakarų Balkanais. Aš visiškai pritariu Europos Sąjungos ketinimui sudaryti šioms Balkanų šalims kuo palankesnes stojimo į Europos Sąjungą sąlygas. Esu įsitikinęs, kad labai svarbu didinti šiuo metu skiriamą ekonominę pagalbą, kad turėtume plėtoti ryšius tarp Balkanų ir kitų Europos šalių, skatinti turizmą ir skatinti visus Balkanų kraštų piliečius, jaunos ir senus, gyventi geriau negu jie galėjo gyventi iki šiol.

- Pranešimas: Mairead McGuinness (A6-0505/2008)

Marian Harkin (ALDE). - Gerb. pirmininke, pirmiausia noriu pranešti, kad suklydau ir spustelėjau ne tą mygtuką balsuodama dėl gerb. McGuinnesso pranešimo. Iš tiesų aš visiškai pritariu McGuinnesso apsirūpinimo maisto ištekliais saugos pranešimui. Vėliau susisieksiu su reikiamomis tarnybomis ir ištaisysiu klaidą.

Aš ypač pritariu nuomonei, kad turėtume taip pakoreguoti BŽŪP, kad ji atitiktų maisto saugos reikmes, atsižvelgiant į tai, kad ūkininkams reikalinga stabili politinė terpė, kad jie galėtų planuoti savo ateitį. Mes negalime suteikti visiško tikrumo, tačiau, be jokios abejonės, privalome užtikrinti nors šiek tiek stabilumo.

Be to, aš pritariu, kad vien tik rinkos išgalėmis neįmanoma užtikrinti deramų pajamų gamintojams ir palaikau raginimą atlikti nuodugnų poveikio įvertinimą, ir ypač įvertinti padarinius maisto saugos plotmėje. Konkretiems ES pasiūlymams, sakykime, dėl augalų apsaugos, taip pat yra reikalingas nuodugnus poveikio įvertinimas, kurio metu būtina atsižvelgti ir į maisto saugos aspektus.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti savo kolegoms už jų pritarimą šiam pranešimui ir gerb. Marianai Harkin už paramos žodžius.

Pranešime pateikta aiški šio Parlamento pozicija žemės ūkio politikos atžvilgiu – ne tik Europos, bet ir pasauliniu mastu. Svarbiausia, kad konkrečiai raginama skirti dėmesį besivystančių šalių žemės ūkiui ir skatinti vietinę maisto produktų gamybą remiant galinčiuosius tokią gamybą vykdyti. Esu tikras, kad 1 mlrd. eurų, kurį Europos Sąjunga ketina skirti šioms reikmėms, yra žingsnis teisinga kryptimi.

Suprantama, kad pritariau savo pranešimui. Manau, kad jis bus pavyzdys, rodantis, kaip šis Parlamentas supranta žemės ūkį. Nors maisto saugos diskusijos pradingo iš darbotvarkės, kasdien nuo alkio ir bado miršta 30 000 vaikų ir šią problemą turime spręsti.

David Sumberg (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, dėkoju jums už man suteiktą galimybę paaiškinti, kodėl susilaikiau nuo pritarimo gerb. McGuinnesso pranešimui. Pranešime kalbama apie labai svarbų Europos Sąjungos aspektą. Visiškai suprantama, kad būtina užtikrinti deramą apsirūpinimą maistu badaujantiems ir neturintiems pakankamų maisto išteklių. Niekas tam neprieštarautų ir aš, žinoma, nesu prieš. Tačiau, mano nuomone, pranešime skiriamas dėmesys tik bendrajai žemės ūkio politikai ir neatsižvelgiama į tai, kad skubiai reikalinga reforma – t.y. būtent šios politikos pertvarka. Toks šio pranešimo trūkumas.

Ši politika deramai netarnauja Europos žmonėms, ji nepadeda ir Britanijos ūkininkams. Kol Europos mokesčių mokėtojai nebus išlaisvinti iš šios naštos, mes kentėsime sunkumus. Pritariu, kad pranešimo tikslai yra teisingi, tačiau bijau, kad jis labai prasilenkia su svarbiausia problema, kuri lieka nesprendžiama.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). - (PL) Visiškai pritariu daugeliui pasiūlymų ir išvadų, kurios pateikiamos gerb. McGuinnesso pranešime, patvirtintame prieš kelias akimirkas. Pasaulinėje rinkoje vis dažniau vyks staigūs maisto kainų svyravimai, sukeldami neigiamus padarinius.

Kainų kilimą labiausiai pajunta mažas pajamas gaunančios šeimos, kurios didelę dalį savo biudžeto išleidžia maistui. Būtent šie žmonės besivystančiose šalyse ir Europos Sąjungoje nusipelno paramos. Sutinku, kad bendrąją žemės ūkio politiką reikia pritaikyti naujoms aplinkybėms, kad būtų veiksmingiau sprendžiamos maisto saugos problemos. Dėl to turėtume paprieštarauti rinkų valdymo instrumentų pašalinimui ir ES išlaidų žemės ūkiui mažinimui numatomoje finansinėje perspektyvoje.

Puikus sumanymas yra prie Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacijos įsteigti tarptautinę instituciją, kuri stebėtų žemės ūkio produkcijos gamybą veikiančias sąlygas ir jos kainų kilimą. Ji užtikrintų šių duomenų kontrolę pasauliniu mastu ir leistų operatyviai reaguoti į svyravimus. Manau, kad derėtų apmąstyti ir pasaulinės maisto atsargų kaupimo sistemos sukūrimą.

Syed Kamall (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, dėkoju už galimybę paaiškinti, kodėl susilaikiau nuo pritarimo šiam pranešimui.

Manau, kad daugelis susirinkusių šiuose rūmuose – kad ir kokiai politinei jėgai atstovautų – sutiks, kad maisto sauga yra labai svarbu. Tačiau mes nesutariame, kas yra apsirūpinimo maisto ištekliais sauga, ir dėl to kyla sunkumų. Daugelis mūsų maisto saugą suprantame kaip užtikrinimą, kad pasaulio žmonėms, kad ir iš kokių kraštų jie būtų, užtektų maisto. Tačiau kitiems tai yra dingstis taikyti protekcionizmą. Jiems maisto sauga tereiškia Europos Sąjungoje europiečiams pagamintą maistą. Dažnai girdžiu vartojant frazę „vietinė gamyba“. Pastebiu, kad prisidengiant maisto saugos dingstimi užkertamas kelias importui iš kitų pasaulio kraštų. Taip yra žlugdomas kokybiškos produkcijos eksportas iš daugelio vargingesnių kraštų ir dar daugiau ūkininkų šiuose kraštuose pasmerkiama skurdui.

Teiginys, esą bendroji žemės ūkio politika yra kertinis maisto saugos užtikrinimo akmuo, yra akibrokštas, kurį dera nedelsiant paneigti.

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, pritariu pastaboms, kurias išsakė mano kolega gerb. S. Kamallis. Aš susilaikiau todėl, kad nepritarimas šiam pranešimui yra mano partijos protesto aktas. Be to, visi suprantame, kad maisto sauga yra visiems labai svarbi problema. Dėl to aš esu sugluminta susirinkusiųjų požiūrio į šį klausimą.

Šiame pranešime, už kurį, kaip suprantu, visi balsavome, slypi problema, kurią kone patys sau sukūrėme balsuodami už augalinės produkcijos direktyvą. Mes ką tik pamynėme Europos maisto saugą. Tereikėjo trijų minučių, kad balsuodami už šį pranešimą mes, tiesa sakant, pasiektume, kad mūsų ūkininkai negalėtų savo žemyne užauginti pakankamai maisto produkcijos ateities reikmėms patenkinti. Manau, kad tai nesusipratimas. Regis, kad mažai kas beskaito kai kuriuos šio sambūrio leidžiamus pranešimus. Gėda.

Avril Doyle (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, vienas iš svarbiausių su maisto sauga susijusių rūpesčių ir esminis dalykas yra užtikrinti pakankamą tausojamą gamybą ir, žinoma, apsirūpinimą maisto ištekliais vadinamosiose išsivysčiusiose šalyse – pvz., Europos Sąjungoje. To reikia, kad galėtume eksportuoti savo maisto produkcijos perteklių ir nekonkuruotume dėl maisto išteklių pasaulinėse rinkose. Taip pat, kad neprisidėtume prie kainų augimo tuose regionuose, kurie neturi tinkamo klimato, dirvožemio sąlygų, praktinių įgūdžių ar galimybių investuoti į savarankišką maisto produktų gamybą.

Turime būti labai atidūs savo politikoje, kad deramai atlieptume būtinybei pasauliniu mastu užtikrinti tausojamą maisto gamybą, įskaitant ir deramą atsaką ekologine prasme.

Peter Baco (NI). - (SK) Balsavau už pranešimą apie bendrąją žemės ūkio politiką ir pasaulinį maisto saugumą todėl, kad jame kalbama apie prioritetinius klausimus, kuriuos aš nuolatos kėliu Europos Parlamente.

Pirmasis klausimas yra susijęs su gamintojų savikainos mažinimu, kuris užtikrintų didesnę konkurencingumą pasauliniu mastu. Antrasis klausimas – tai maisto rinkų nepastovumo mažinimas, atsargų didinimas. Trečiasis klausimas – tai žemės ūkio socialinės svarbos nykimo sustabdymas bei žemės ūkio vaidmens unikalumo ir nepakeičiamumo viešinimas visuomenei. Ketvirtasis klausimas susijęs su padriku bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) taikymu. Derėtų sukurti organizacinę šios politikos taikymo struktūrą, teikiančią pirmenybę ilgalaikiams tikslams. Ir pagaliau penktasis – būtina sustabdyti žemės ūkio nykimą naujosiose valstybėse narėse, kurį paskatino diskriminaciniai BŽŪP principai. Reikia padidinti naujųjų valstybių narių žemės ūkio potencialo išnaudojimą, kurio didelė dalis šiuo metu yra bergždžia.

- Pranešimas: Genowefa Grabowska (A6-0475/2008)

David Sumberg (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, palietėme pačią Europos Sąjungos esmę. Rengiamės skirti dar daugiau pinigų, kad įtikintume visuomenę balsuoti už atgrąsą Lisabonos sutartį. Visuomenė Airijos

Respublikoje, gavusi galimybę, visiškai aiškiai parodė, kad nenori šios sutarties. Jeigu tokią galimybę turėtų ir Britanijos žmonės, dauguma jų balsuotų prieš šią sutartį. Tokia galimybė jiems turėtų būti suteikta, nes tą jiems per pastaruosius visuotinius rinkimus pažadėjo leiboristų vyriausybė.

Žinia buvo aiški ir tvirta, todėl turėtų būti išgirsta Europos Sąjungoje. Tikrai turime suprasti: žmonės nenori šios sutarties. Žmonės nenori, kad sustiprėtų kontrolė iš Briuselio ir Strasbūro. Žmonės nori, kad juos liečiančius sprendimus priimtų jų pačių vyriausybės ir jų įstatymų leidėjai. Jeigu nesuprasime šios žinios, ir toliau „pumpuosime“ mokesčių mokėtojų pinigus siekdami nutempti žmones prie balsadėžių, dėsiamiesi, kad galime įtikinti juos persigalvoti. Tačiau jie nepersigalvos.

Marian Harkin (ALDE). - Gerb. pirmininke, pirmiausia noriu pasakyti, kad pranešimas yra puikus. Mes visada kalbame apie glaudesnę Europos Sąjungos ir jos piliečių ryšį ir apie tai, kad Europos Sąjungos pažanga neįmanoma, jeigu joje nedalyvauja Europos Sąjungos piliečiai.

Yra dvi demokratijos rūšys: atstovaujamoji – ją matome šiuose rūmuose – ir tiesioginė – apie tai kalbama šiame pranešime. Labai svarbu suprasti, kad pilietinis dialogas yra dvišalis. Dialogas yra abipusis procesas, todėl Europos Sąjungos institucijos turi atsižvelgti į piliečių iškeltas idėjas ir išsakomus rūpesčius. Manau, kad milijonas parašų dėl negalios ir dokumentas, kurį dabar svarstome Parlamente, yra puikūs šių principų realizavimo pavyzdžiai.

Nepritariu ankstesniam pranešėjui, nes manau, kad priėmę Lisabonos sutartį mes turėtume galimybę sukurti gerokai prasmingesnę ryšį tarp Europos Sąjungos ir jos piliečių. Mūsų pareiga Parlamente yra užtikrinti, kad priimta Lisabonos sutartis būtų veiksmingai įgyvendinama.

Daniel Hannan (NI). - Gerb. pirmininke, vien šio pranešimo pavadinimas byloja labai daug: „Pilietinio dialogo Lisabonos sutarties plotmėje plėtojimo perspektyvos“. Argi svarbu tai, kad šiam Parlamentui, regis, būtina reguliariai priminti, kad Lisabonos sutartis negalioja? Ji buvo įvairiai tris kartus atmesta: 55% prancūzų balsų, 62% olandų balsų ir 54% airių balsų.

Pavadinimas „Pilietinio dialogo plėtojimo perspektyvos“ kiek primena Orvelo Meilės ministeriją. Paprasti žmonės, neišmanantys Europos Sąjungos kalbėsenos vingrybių, gali nesuprasti, kad šie žodžiai reiškia naujo propagandai skirtą biudžeto formavimą, kuris bus išleistas siekiant įtikinti žmones persigalvoti. Tačiau mes čia, Parlamente, tai suprantame.

Noriu pasakyti, kad tikiuosi, jog Europos centrinio banko atsargos nebus išleistos iki paskutinio euro, siekiant įtikinti žmones iš esmės blogo sumanymo teisingumu.

Dialogo sąvoka suponuoja, kad jame dalyvauja dvi šalys. Europos Sąjunga turi gebėti ne tik kalbėti, bet ir išgirsti. Tai reiškia, kad sutarties likimą turėtų spręsti referendumas. *Pactio Olisipiensis censenda est!*

Syed Kamall (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, dėkoju už man suteiktą galimybę paaiškinti savo balsavimą dėl šio pranešimo.

Perskaitęs pranešimo pavadinimą – „Pilietinis dialogas Lisabonos sutarties plotmėje“ – prisiminiau vieną Mahatmos Gandhi'io pasakytą frazę. Kai jo paklausė, ką jis manęs apie Vakarų civilizaciją, Gandhi'is atsakė: „Tai būtų puikus sumanymas“. Kai perskaičiau pavadinimą „Pilietinis dialogas Lisabonos sutarties plotmėje“, pamaniau – tai būtų puikus sumanymas, ar ne? Jeigu tik būtų pilietinis dialogas... Jeigu tik būtų abipusis dialogas. Vienas iš ankstesnių pranešėjų paminėjo, kad dialogas savo esme yra abipusis procesas. Tačiau jeigu pažvelgsime į kai kurias pilietinės visuomenės organizacijas, kuriamas propaguoti Lisabonos sutartį, suprasime, kad vienintelis šių organizacijų tikslas yra įtvirtinti šią nedemokratišką sutartį. Kiek būtų finansuojama organizacijų, kurios yra prieš šią sutartį? Kiek organizacijų būtų leista skleisti tokią propagandą? Abipusio dialogo nėra – būtent todėl ES piliečiai atmes Lisabonos sutartį, kai tik turės progą pareikšti savo nuomonę apie ją.

- Pranešimas: Pedro Guerreiro (A6-0485/2008)

Syed Kamall (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, dėkoju jums už kantrybę, kurią parodėte šiuose rūmuose. Norėčiau pakomentuoti tai, tačiau šiandien turėjau tiek daug visko pasakyti. Šiandien Parlamente vyksta daug svarbių balsavimų. Taip – bendroji žuvininkystės politika, taip – pakalbėkime apie tausojamąją plėtrą. Bet juk šie du dalykai savo esme yra priešingi. Jeigu siekiame tausojamosios žuvininkystės politikos, turime atsigręžti į turtines teises ir rinkos principais grindžiamus sprendimus. Pažvelkime į šalis, kuriose žvejai įgyja teises ir gali perleisti jas iš kartos į kartą. Tai yra geriausias būdas užtikrinti, kad turėtume tvarias žuvų atsargas,

o ne kažkokius dirbtinius komunistinius centralizuoto žuvininkystės planavimo metodus. Būtent dėl tokių metodų ir matome visiškai nustekentas žuvų atsargas, būtent dėl jų galiausiai visi kentėsime.

Pirmininkė. – Dabar posėdis sustabdomas. Prie balsavimo pastabų sugrįšime po iškilmingo posėdžio.

PIRMININKAVO: Hans-Gert PÖTTERING

Pirmininkas

8. Iškilmingas posėdis. Latvijos Respublika

Pirmininkas. – Latvijos Respublikos prezidentė, didžiai gerbiamas Valdi Zatlerai, džiaugiamės galėdami jus pasveikinti jūsų pirmojo apsilankymo Europos Parlamente proga. Norėčiau pradėti padėka jums, vis dar naujos Europos Sąjungos valstybės narės prezidentui, už tai, kad priėmėte Europos Parlamento kvietimą šiandien, per mūsų bendros valiutos euro 10-ąsias metines, pasakyti mums kalbą. Beje, šiandien pirmą kartą sutikdami svečią Europos Parlamento plenariniame posėdyje grojame Europos himną.

(Plojimai)

Naudodamasis galimybe dar kartą primenu 2004 m. Europos Sąjungos plėtros istorinę reikšmę. Kol jūsų šalis grįžo į laisvą ir demokratinę Europą ir mūsų žemynas buvo suvienytas, praėjo 60 metų.

Šiandien gyvename taikos, laisvės ir demokratijos sąlygomis. Mūsų piliečiai turi galimybę, apie kurią mūsų protėviai galėjo tik svajoti. Turėtume ir privalome tuo džiaugtis.

Tiesa, šiandien Europos Sąjunga susiduria su naujais ir rimtais iššūkiais. Tai aiškiai pajuto net Latvijos žmonės – finansinė krizė, gerb. prezidentė, skaudžiai krito ir jūsų šaliai. Rusijos ir Ukrainos dujų krizė taip pat yra pagrįsta priežastis Latvijos piliečiams nerimauti.

Būtent per krizes suprantame narystės Europos Sąjungoje vertę, pagrįstą jos žmonių solidarumu. Būtent šiuo krizės metu visi jaučiame mūsų šalių ir Europos institucijų bendrumo ir bendradarbiavimo poreikį.

Kartu esame stipresni, kartu galime geriau ginti savo interesus ir vertybes visame pasaulyje. Būtent todėl Europos Parlamentas tikisi, kad Lisabonos sutartis, kuri suteikia Europos Sąjungai daugiau galimybių veikti ir įveikti šias rimtas problemas, įsigalios netrukus.

Šiuo požiūriu nepaprastai svarbūs šių metų birželio mėn. vyksiantys Europos Parlamento rinkimai – todėl, kad norime toliau kartu tęsti sėkmingą Europos taikos ir vienijimosi projektą demokratinėje Europos Sąjungoje, kurioje Europos Parlamentas turėtų bendro sprendimo galias beveik visose srityse.

Nuoširdžiai tikiuosi, kad Latvijos ir visų kitų Europos Sąjungos valstybių narių piliečiai supras, kad jų balsai svarbūs, nes jie suteikia jiems Europos lygmens bendro sprendimo galias, o per būsimus Europos Parlamento rinkimus jie taps jėga.

Gerb. prezidentė, labai džiaugiuosi galėdamas pakviesti jus dabar sakyti kalbą Europos Parlamentui. Leiskite dar kartą nuoširdžiai jus pasveikinti atvykusį į Europos Parlamentą.

(Plojimai)

Valdis Zatlers, Latvijos Respublikos prezidentas. – (LV) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, dėkoju pirmininkui už šiltus pristatymo žodžius ir jo kvietimą sakyti kalbą Europos tautų išrinktiems atstovams. Man garbė, kad turiu tokią galimybę. Labai džiaugiuosi galėdamas kreiptis į Europos Parlamentą savo gimtąja kalba, ypač dėl to, kad jau penkerius metus latvių kalba yra viena iš oficialių Europos Sąjungos kalbų. Jums kalbu tuo metu, kai pirmųjų Latvijoje išrinktų Europos Parlamento narių kadencija artėja prie pabaigos. Dėkoju jums, kad labai gerai vykdėte savo pareigas.

Brangieji, 2009 metai Latvijai labai svarbūs. Šiais metais sukanka penkeri metai nuo to laiko, kai Latvija įstojo į Europos Sąjungą ir NATO. 1991 m. atkūrus nepriklausomybę narystė šiose tarptautinėse organizacijose tapo strateginiu Latvijos tikslu. Europos demokratinių šalių šeimos plėtra 21-ojo amžiaus pradžioje buvo patys dinamiškiausi pokyčiai Europoje nuo Europos Sąjungos įkūrimo. Tai buvo svarbūs pokyčiai. Į Europos struktūras įsiliejo šalys, kurios nuo šių struktūrų buvo ilgą laiką jėga atskirtos, nors pagrindinės Europos Sąjungos vertybės buvo ir šių šalių vertybės.

Praėjusių metų lapkričio 18 d. Latvija šventė 90-ąsias nepriklausomybės paskelbimo metines. Šios metinės žmonėms labai svarbios. Tai dar kartą patvirtina mūsų tvirtą valią gyventi nepriklausomoje, laisvoje ir demokratinėje valstybėje. 1918 m. Latvijos Respublikos paskelbimo akte parašyta: „Visi piliečiai, nepaisant jų etninės kilmės, kviečiami prisidėti, nes Latvijoje užtikrinamos visos žmogaus teisės. Latvija yra demokratinė ir teisinga valstybė, kurioje nėra vietos spaudai ir neteisėbei...“. Šiais žodžiais labai didžiuojusi. Praėjus trisdešimčiai metų po Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos priėmimo, Latvijos Respublika paskelbė, kad ji ištikima pagrindinėms vertybėms ir principams.

Latvija visada jautėsi Europos dalimi ir laikėsi tų pačių vertybių, net kai Latvija ir kitos Vidurio ir Rytų Europos šalys buvo ilgam prijungtos prie valstybės, kurioje daugelis vertybių buvo vertinamos vadovaujantis specifiniu ideologiniu požiūriu. Rytų bloko šalyse viešpatavo taika, tačiau tai buvo kalėjimo kiemo taika. Ji buvo atnešta tankiais, represijomis ir grasinimais. Ponios ir ponai, praėjusiais metais Edvīns Šnore jums ir visai Europai savo filmu „Sovietų pasaka“ priminė totalitarinės ideologijos nežmoniškumą. Mūsų istorija bendra, tačiau likimai skirtingi. Kad suprastume vieni kitus ir kartu kurtume ateitį, jūs turite pažvelgti į praeitį. Kaip tik todėl norėčiau padėkoti Europos Parlamentui už praėjusių metų rugsėjo 22 d. deklaraciją, kuria rugpjūčio 23 diena paskelbiama stalinizmo ir nacizmo aukų atminties diena. Ši deklaracija Europos žmonėms primena šiuos tragiškus Latvijos ir visos Europos įvykius.

Šiandien norėčiau pažvelgti į naujesnę istoriją. Šiais metais sukanka penkeri metai nuo to laiko, kai Latvija įstojo į Europos Sąjungą ir NATO. Koks šis laikas buvo Latvijai? Ko mūsų šalis pasiekė? Kokie mūsų šalies laimėjimai ir kokias problemas vis dar turime spręsti? Pirmą – siekis tapti Europos dalimis mūsų visuomenėje sustiprino demokratiją ir prisidėjo prie demokratinėjų institucijų plėtros. Įstojimu į Europos Sąjungą Latvija parodė, kad yra apsisprendusi dėl savo ateities, apsisprendusi ją grįsti Europos tapatybe ir mūsų bendromis vertybėmis: laisve ir demokratija, atskaitomybe, teisinės valstybės principais ir žmogaus teisėmis, tolerancija ir gerove. Antra – dėl narystės Europos Sąjungoje Latvijoje pagerėjo aplinka investicijoms. „Europos pinigai“ – taip paprastai vadiname Europos Sąjungos struktūrinius fondus – labai padėjo plėtoti Europos ekonomiką. Trečia – mes galime naudotis laisvo asmenų judėjimo privilegijomis. Laisvas keliavimas Šengeno erdvėje tapo įprastas ir savaime suprantamas, dabar visiškai natūralu mokytis, dirbti ir semtis patirties kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse. Ketvirta – laisvas prekių ir paslaugų judėjimas atvėrė naujas galimybes verslui. Visi verslininkai ir vartotojai gali veikti laisvoje erdvėje be sienų ir importo mokesčių. Mums, gyvenantiems šalyje, kurios vidaus rinka maža, tai ypač svarbu. Penkta ir svarbiausia – Latvijos balsai girdimi Europoje, o Europos balsai girdimi pasaulyje. Galime didžiuotis, kad naudojames unikaliu bendradarbiavimo mechanizmu. Tai mums leidžia kartu ieškoti aktyvių pasaulinių problemų, klimato ir demografinės kaitos, energijos tiekimo saugumo stiprinimo, migracijos problemų sprendimų, o kalbant apie finansų krizę – pasaulio lygmens sprendimų. Šiuo metu Latvija gali naudotis naujomis politikos ir ekonomikos priemonėmis, tačiau reikia pažymėti, kad labai padidėjo ir mūsų šalies atsakomybė už bendrą Europos ateitį, atsakomybė visiems Europos žmonėms.

Vertindami savo pasiekimus privalome būti kritiški ir prisiimti atsakomybę už padarytas klaidas. Po įstojimo į Europos Sąjungą Latvijos vyriausybė pasidavė jausmui „darbas padarytas“. Ji pasiekė savo tikslą. Mes nesupratome, kad procesas tik prasideda, o ne baigiasi. Europos Sąjunga suteikia dideles galimybes, tačiau kiekviena šalis ir kiekviena visuomenė jomis turi pasinaudoti pati. Latvija nepasinaudojo visomis galimybėmis, mes ne visada išmintingai įgyvendinome sanglaudos politiką ar naudojomes mums suteiktomis finansinėmis galimybėmis. Mūsų valstybės institucijos privalėjo išmokyti gyventi Europos Sąjungoje. Mes nebuvome pasiryžę įvesti eurą. Tai viena didžiausių mūsų klaidų, padarytų per Europos integracijos procesą. It tai labai akivaizdu šiandien, esant finansinei krizei.

Net labiausiai užkietėjęs euroskeptikas turi pripažinti, kad Latvijos narystė Europos Sąjungoje iš esmės yra teigiamas dalykas. Ar Latvijoje yra nors vienas žmogus, kuris norėtų grįžti į Europą, kurioje šalis skiria muitinių užtvaros. Ne! Ar yra nors vienas žmogus, kuris norėtų laukti eilėje prie sienos, kad patektų į kaimyninę šalį. Ne! Ar yra nors vienas žmogus, kuris norėtų grįžti į pasaulį, kuriame ribojamas laisvas darbuotojų judėjimas jiems siekiant išsilavinimo ir patirties. Žinoma, ne! Net euroskeptikai greitai priprato prie gerų dalykų ir tapo paprastais skeptikais.

Ponios ir ponai, finansinės sistemos ir ekonomikos padėties blogėjimas per kelis pastaruosius mėnesius negrįžtamai pakeitė valstybių vyriausybių vaidmenį ir reikšmę ekonomikos procesuose. Iki šiol finansinės rinkos galėjo plėtotis labai laisvai. Mes buvome įtikinti, kad rinkos dėsniai patys savaime efektyvūs skatinant ekonomikos plėtrą. Tikėjome, kad rinka viena pati gali viską sureguliuoti. Būtent tai ir vyksta. Rinka pati save reguliuoja. Tačiau pasaulinė krizė rodo, kad ši rinka kenkia mūsų finansinėms sistemoms ir ekonomikoms, o svarbiausia – nuo krizės kenčia žmonės. Praėjusių metų pabaigos įvykiai parodė, kad labai svarbu, kad valstybių vyriausybės aktyviau dalyvautų ekonomikos procesuose. Ankstesnis elgesys – snūduriavimas prie

ekonomikos valdymo vairo – buvo neatsakingas. Deja, pabudome per vėlai. Per vėlai, kad pamatytume, kad prieš mus kliūtis – finansinis liūnas – ir galėtume jos išvengti.

Šioje padėtyje būdinas kompleksinis požiūris valstybių, Europos ir pasaulio lygmeniu. Pasaulio lygmeniu būtini koordinuoti veiksmai siekiant, kad vėl prasidėtų ekonomikos augimas. Tai bus įmanoma tik nustačius naują finansinės sistemos architektūrą ir mechanizmus. Bus būtina griežtai prižiūrėti sistemą, tuo pat metu neribojant iniciatyvos ar rinkos procesų. Sunkiausias uždavinys – tiksliai nustatyti šią pusiausvyrą. Europos lygmuo yra didelis privalumas, nes galime įgyvendinti suderintas priemones, imtis bendrų veiksmų ir priimti tvirtų sprendimą. Teigiamai vertiname Komisijos paskelbtą ekonomikos gaivinimo planą. Tai svarbus žingsnis iš liūno, kuriame šiandien esame.

Šiek tiek ilgiau kalbėsiu apie nacionalinio lygmens sprendimus. Pasaulinė finansų krizė smogė ir Latvijai. Remiantis kai kuriomis autoritetingomis nuomonėmis, Latvijoje šiuo metu vykdoma viena dramatiškiausių finansinių sistemų gelbėjimo operacijų per naujausių laikų Europos istoriją. Šiuo metu Latvija rengia ekonomikos skatinimo priemones, kuriomis siekiama greitai ir veiksmingai stabilizuoti finansų ir ekonomikos padėtį. Tai sunkus uždavinys, tačiau mūsų krizės įveikimo veiksmai bus sėkmingi tik tada, kai matysime aiškų kelią iš krizės ir trumpalaikių sprendimų nesupainiosime su ilgalaike ekonomikos plėtros vizija.

Praėjusių metų pabaigoje šešios politinės partijos, atstovaujamos Latvijos parlamente, esančios ir vyriausybėje, ir opozicijoje, sutarė dėl bendros paramos Latvijos vyriausybės parengtam ekonomikos stabilizavimo planui. Susitarime nustatyta, kad ypatingas dėmesys turi būti skiriamas tam, kaip naudojama Latvijai suteikta paskola. Plane nustatyti vidutinės trukmės laikotarpio Latvijos ekonomikos prioritetai: parama eksportui, laisvos ir sąžiningos konkurencijos skatinimas, žymus einamosios sąskaitos mokėjimų balanso deficito sumažinimas ir euro įvedimas 2012 m. Prisijungimas prie euro zonos tapo vienu svarbiausių mūsų šalies strateginių tikslų. Svarbu, kad šioje padėtyje Latvija nebūtų palikta viena. Ši sudėtingą laikotarpį mums padeda įveikti ne tik tarptautinės finansų organizacijos, bet ir Europos Sąjungos ir Europos šalių institucijos. Latvija dėkinga už šį solidarumą.

Ponios ir ponai, su kiekvienu plėtros etapu Europos Sąjungoje ne tik atsirasdavo naujos valstybės narės, bet ir jos darbotvarkėje, įskaitant užsienio politikos darbotvarkę, atsirasdavo naujų akcentų. Latvija įstojo į Europos Sąjungą tuo metu, kad buvo rengiama Europos kaimynystės politika, nustatomi jos tikslai, principai ir įgyvendinimo mechanizmai. Nuo to laiko Europos Sąjungos užsienio politikos veiksmai rytų kaimynų atžvilgiu tapo daug aktyvesni. Tai įvyko dėl naujųjų valstybių narių įsitraukimo ir patirties. Santykius su šalimis kaimynėmis Latvija visada vertino plačiau. Latvija toliau aktyviai dalyvaus rengiant ir įgyvendinant šią politiką.

Ši politika nėra tik Europos Sąjungos santykiai su konkrečiomis valstybėmis – tomis, su kuriomis ji turi bendrą sausumos ar jūros sieną. Vykdydami šią politiką privalome spręsti Europos Sąjungos vietos ir vaidmens pasaulyje problemą. Kartu su panašiai mąstančiomis šalimis Latvija aktyviai skatino aktyvesnę Europos Sąjungos dalyvavimą kaimyniniame rytų regione. Atsirado nauja politinė iniciatyva – Rytų partnerystė, kuria siekiama performuoti Europos bendrąją kaimynystės politiką ir pritaikyti ją atsižvelgiant į šio regiono ypatybes, taip padarant šį procesą aktyvesnį, drąsesnį ir ambicingesnį. Latvija džiaugdamasi atkreipia dėmesį į Europos Komisijos pasiūlymus šioje srityje. Kalbant apie praktinį darbą, Rytų partnerystė turi stiprinti Europos Sąjungos ir šio regiono valstybių politinius ir ekonominius santykius, taip pat stiprinti šių valstybių tarpusavio bendradarbiavimą. Plėtojant Rytų partnerystę reikia atkreipti dėmesį į diferencijavimo principą, individualų vertinimą ir kiekvieno partnerio požiūrį. Visos šios valstybės turi savo vystymosi kelią. Yra valstybių, kurios norėtų matyti save Europos Sąjungoje, yra valstybių, kurios pasirinko kitus tikslus. Mūsų politika bus sėkminga tik tuo atveju, jei sugebėsime dirbti kartu su šio regiono valstybėmis ir, kur reikia, padėti savo žiniomis. Per apsilankymą Centrinėje Azijoje – Kazachstane, Uzbekistane ir Turkmenistane – išgirdau teigiamų signalų dėl bendradarbiavimo išplėtimo ir gilinimo. Latvija toliau aktyviai remis Europos kaimynystės politiką ir dalyvaus ją įgyvendinant. Visos Europos valstybės turi savo istorinę patirtį ir savo konkrečias galimybes dirbti mūsų bendrame projekte Europos Sąjungos labui. Ypatingas Latvijos indėlis į rytų aspektą yra abipusis pasitikėjimas dvišaliuose santykiuose, kurio pagrindas yra bendras istorijos laikotarpis ir dėl pasitikėjimo atsiradusi patirtis. Latvijos pareiga yra pasinaudoti šia ypatinga aplinkybe, kuri per kitus dešimt metų gali būti prarasta. Po kelių dešimtmečių rytų šalims Latvija bus tik viena iš Europos Sąjungos valstybių narių, o ne vartai į Europą. Naudodamasi šiais privalumais Latvija toliau aktyviai laikysis politinio dialogo, siekdama, kad kaimyninės valstybės geriau suprastų Europos Sąjungą ir jos vertybes, aiškindama Europos kaimynystės politikos ir Rytų partnerystės tikslus. Tai naudinga abiem pusėms. Mes turime galimybę sužinoti, kaip kaimyninės valstybės supranta savo ateitį su Europos Sąjunga. Esu įsitikinęs, kad Europos interesų požiūriu būtų geriausia, jei Rytų partnerystė būtų pradėta netrukus, per Čekijos pirmininkavimą Tarybai.

Ponios ir ponai, energijos tiekimo klausimas labai neseniai, per pirmąsias Čekijos pirmininkavimo Tarybai dienas, tapo pats svarbiausias. Finansų ir ekonomikos krizė yra cikliška ir turi savo eigą. Tačiau su energijos tiekimo saugumu ir tvarios energijos šaltiniais susiję klausimai visada yra Europos ir pasaulio politinėje darbotvarkėje. Jie tampa vis labiau neatidėliotini. Energijos tiekimo saugumas aiškiai susijęs su išorės aspektu. Tai reiškia, kad šio klausimo negalima vertinti neatsižvelgiant į padėtį pasaulyje. Tai patvirtina naujausi įvykiai Ukrainoje ir konfliktas Gruzijoje. Nors visai neseniai Europos Sąjungos valstybės narės laikė, kad energetikos klausimą reikia spręsti nacionaliniu, o ne Europos Sąjungos lygmeniu. Praėjusių metų įvykiai energetikos sektoriuje, energijos tiekimo pertrūkiai, energijos išteklių mažėjimas ir kainų slankumas paskatino Europos Sąjungos valstybes narės prieiti prie bendro supratimo, kad būtina bendra energetikos politika. Kai susikerta energetika ir politika, privalome užtikrinti nuolatinį, pakankamą, rentabilų, tvarų ir ekologišką energijos tiekimą.

Privalote pripažinti, kad Europos Sąjunga šioje srityje ne visada veikia sėkmingai. Kai kuriais klausimais, pvz., ekologiškos energetikos ekonomikos, Europos lygmeniu prisiėmėme ambicingus tikslus, kurių siekti privalome pradėti dabar. Kitais klausimais – energijos šaltinių įvairinimo Europos lygmeniu ir bendros energijos rinkos sukūrimo – mes tik pradėdami darbą. Pastarųjų kelių dienų įvykiai, įskaitant dujų tiekimo iš Rusijos nutraukimą, parodė, kad kuo greičiau būtina rasti Europos lygmens sprendimą. Visi mes atsakingi už šio bendro supratimo įgyvendinimą sukuriant iš tikrųjų integruotą ir diversifikuotą Europos energijos rinką. Privalome neleisti, kad mūsų pasiryžimas ištirptų su šio pavasario sniegu. Energijos saugumo tiekimo klausimas gali būti sėkmingai sprendžiamas tik vykdant aktyvų dialogą su energijos išteklių tranzito šalimis ir šalimis tiekėjais. Šią problemą būtų galima išspręsti Europos Sąjungos užsienio politikos priemonėmis. Esame atsakingi už tai, kad jomis būtų pasinaudota.

Kita sritis, kurioje privalome rimtai dirbti, yra Baltijos energijos rinkos ir Skandinavijos ir Vidurio Europos energijos rinkų integracija. Baltijos regiono integracija yra fragmentiška. Prekyba ir transportas regione vystosi sparčiai. Tačiau energijos rinka yra sustingusi. Šioje srityje Europos Komisija padarė dėmesio vertą darbą. Jos iniciatyvos pagerinti energijos tiekimo saugumą ir solidarumą dalis yra ir Baltijos energijos rinkos sujungimo plano plėtra. Tai leis laipsniškai integruoti Baltijos valstybes į bendrą Europos energijos rinką. Labai vertinu Švedijos dalyvavimą strateginėse diskusijose dėl Baltijos jūros regiono. Švedija netrukus turės galimybę tai įgyvendinti – pirmininkaudama Tarybai kitą šių metų pusmetį. Esu įsitikinęs, kad stiprūs regionai – nuo Viduržemio iki Baltijos jūros regiono – prisideda prie Europos Sąjungos stiprumo.

Ponios ir ponai, pirminis Europos Sąjungos tikslas – Europos žmonių saugumas ir gerovė – nepasikeitė. Pasikeitė aplinka, kurioje privalome šį tikslą pasiekti. Pasaulio ekonomika daug artimiau susijusi negu prieš pusę amžiaus. Pasaulio scenoje pasirodė ir nauji galingi ekonomikos žaidėjai. Pasaulinėje konkurencinėje kovoje galima nepralaimėti tik vykdant nuoseklius, toliaregiškus ir, svarbiausia, bendrus Europos Sąjungos veiksmus. Tik kartu galime įgyvendinti pažadus ir suteikti savo piliečiams saugumą ir gerovę. Tik taip galime pasiekti tikslą, už kurį balsavo mūsų šalių žmonės, pritardami mūsų narystei Europos Sąjungoje.

Europos Parlamentas jau parodė, kad jis turi plačią Europos Sąjungos ateities viziją. Tai ypač pasakytina apie Parlamento požiūrį į Sąjungos plėtros politiką. Dinamiškas Europos augimas suteikė Europai galimybę konkuruoti pasaulyje. Šis augimas yra Europos galimybė, kurią ji privalo išnaudoti taip, kad Sąjunga keliolika dešimtmečių galėtų būti lygiavertė sparčiai augančių Azijos ir Lotynų Amerikos ekonomikų partnerė. Būtent jūs, demokratiškai išrinkti Europos šalių atstovai, labiausiai jaučiate atsakomybę už šį procesą. Taip pat neįmanoma neįvertinti Europos Parlamento reikšmės priartinant Europos projektą prie mūsų žmonių ir išplėsti savo demokratinį pripažinimą. Ateityje Europos Parlamento vaidmuo bus dar svarbesnis.

Svarbu suvienyti daugialypiškumą ir įvairovę. Svarbu toliau dirbti tobulinant Europos Sąjungą. Šios užduoties visi europiečiai privalo imtis kartu. Tai mūsų bendra atsakomybė. Būtina išvengti Europos Sąjungos fragmentacijos. Valstybės narės privalo ieškoti sprendimų ir Europos projektui netaikyti kelių greičių koncepcijos. Teigiamai vertintinas praėjusį mėnesį Tarybos pasiektas susitarimas dėl Lisabonos sutarties proceso tęsimo. Lisabonos sutartis yra Europos Sąjungos sėkmingo funkcionavimo ateityje teisinė prielaida. Tik praktiškai įgyvendindami Lisabonos sutarties principus galėsime visiškai realizuoti teigiamą naujosios, suvienytos Europos potencialą. Praktinis Lisabonos sutarties veiksmingumas priklauso nuo valstybių narių ir institucijų politinės valios ir jų sugebėjimo susivienyti siekiant Europos tikslų.

Ponios ir ponai, iki 2004 m. Latvijos tikslas buvo narystė Europos Sąjungoje. Nuo to laiko formuojame Latvijos tikslus atsižvelgdami į Europos tikslus. Nebegalime manyti ir suvokti, kad esame atskiri nuo Europos. Galime nustatyti ir pasiekti Latvijos tikslus tik tuo atveju, jeigu jie atitinka Europos bendrą ateities viziją. Europos tikslus bus galima pasiekti tik tuo atveju, jeigu jie atitiks kiekvienos valstybės narės viziją. Europos Sąjunga buvo sukurta ir privalo būti stiprinama bendrų vertybių pagrindu. Visiems mums bendras vertybes

gali išryškinti tik viešos diskusijos. Tik visi kartu gali susitarti dėl vertybių, kurias ketiname pridėti prie tų, kuriomis remiantis buvo įkurta Europos Sąjunga. Visų politikų, o ypač Europos vadovų užduotis – apibrėžti Europos vertybes ir pradėti diskusijas dėl jų.

Pažvelkime į ateitį. Kokia mano įsivaizdavimu Europos Sąjunga ir Latvija bus po ilgesnio laiko? Pavyzdžiui, 2015 m. Po krizės ekonominis pasaulis susijungs į keliolika ekonominės galios centrų. Vienas jų – Europos Sąjunga. Europa turės valios ir sugebėjimų susivienyti, nes tik sąjunga suteiks mums galimybių įvykdyti savo užduotis. Be to, Europos Sąjunga toliau liks atvira visiems europiečiams, kurie priima jos vertybes. Principas „vienybė įvairovėje“ bus svarbiausias stiprinant Europos vaidmenį pasaulyje. Europos Sąjunga išsiplės, bet nepraras sugebėjimo veiksmingai veikti. Europos Sąjunga sugebės pasirūpinti savo saugumu ir suteikti stabilumo kaimynėms. Švietimas ir kultūra bus skirtingas Europos Sąjungos valstybių narių patirtis jungiantis tiltas. Tai Europai padės vėl tapti pasaulio mokslo ir kultūros lydere. Nebebus senųjų ir naujųjų, mažų ir didelių Europos valstybių. Europoje šalys bus vertinamos pagal pasiekimus, ne pagal geografinius ar geopolitinius kriterijus. Europa bus vieninga. Šią vienybę užtikrins galingi regionai, kurie, nors ir gindami savo interesus, tarpusavyje glaudžiai bendradarbiaus, taip visoje Europoje sukurdami gerovės ir plėtros tinklą. Prie šios plėtros prisidės visos šalys – pagal savo sugebėjimus ir konkrečias žinias.

Koks bus Latvijos vaidmuo 2015 m. Europos Sąjungoje. Tuo metu Latvija bus atsigavusi po krizės. Latvijos sostinė Ryga bus vienas iš klestinčių Baltijos ekonominio regiono centrų. Latvijos ekonomika bus labiau subalansuota, konkurencingesnė ir struktūriškai pakeista. 2015 m. pirmą kartą per nepriklausomybės istoriją Latvijai bus patikėta užduotis spręsti Europos ir pasaulio lygmeniu – pirmininkaujant Europos Sąjungos Tarybai. Mūsų indėlis į Europą bus mūsų ypatingi santykiai su Rytų partnerystės šalimis. Latvija ir mūsų regionas bus tiltas į Rytus – panašiai kaip Viduržemio jūros regiono valstybės, kurios sujungs abu šios jūros krantus. Mūsų atviros Europos vizija ir integracijos patirtis bus stimulus Europai būti atvirai.

Ponios ir ponai, 2015 m. ateis netrukus, po šešerių metų. Prieš šimtmetį latvių poetas J. Rainis rašė: „Kas keičiasi, išlieka“. Šie žodžiai ir šiandien skamba labai išmintingai. Esu įsitikinęs, kad Europa pasikeis iš esmės. Ji taps galingesnė ekonomikos, gerovės ir tarpusavio bendradarbiavimo požiūriu. Ji sustiprins savo vertybių sistemą. Europiečiai didžiuliais, kad gyvena Europoje, taip pat ir savo valstybėje. Europos ateitis – vienybė įvairovėje, plėtra, vertybių išlaikymas ir kiekvieno piliečio atsakomybė už savo valstybę ir visą Europos šeimą.

Ponios ir ponai, Europos plėtra ir gerovė yra mūsų sėkmės kriterijus. Pagal juos bus vertinamas mūsų darbas. Esame už tai atsakingi. Raginu jus, Europos Parlamento narius, gerinti europiečių supratimą apie bendrus mūsų tikslus ir apie tai, kaip jie paveiks kiekvieno europiečio gyvenimą jo paties namuose. Europos piliečių parama Europos idėjai yra tvirčiausia Europos ateities garantija. Dėkoju jums, ponios ir ponai, už darbą šioje sesijoje. Linkiu jums sėkmės tolesniuose darbuose ir artimiausiuose Europos Parlamento rinkimuose.

Pirmininkas. – Gerb. prezidente, leiskite Europos Parlamento vardu padėkoti už kalbą, už jūsų europietišką drąsą ir ryžtą. Neabejotinai džiaugiamės girdėdami, kad jūs vertinate Europos Parlamentą – ir pagrįstai.

Vis dar labai aiškiai prisimenu, kad Latvija, Lietuva ir Slovakija iš pradžių buvo nepakviestos į dešimto dešimtmečio antrojoje pusėje vykusias derybas dėl narystės. Būtent Europos Parlamentas ragino vyriausybes į derybas įtraukti Latviją, Lietuvą ir Slovakiją. Dėl to Latvija, Lietuva ir Slovakija galėjo tapti Europos Sąjungos narėmis 2004 m. gegužės 1 d.

Kalbėjote apie energetiką, labai trumpai jums atsakysiu. Pas mus dirba labai atsakingas Komisijos narys jūsų tėvynainis Andris Piebalgs, kuris puikiai vykdė savo pareigas praėjusią savaitę ir per ginčą dėl dujų su Rusija ir Ukraina, ypač su Rusija. Norėčiau padėkoti Andriui Piebalgu i už darbą jo šalies prezidento akivaizdoje.

(Plojimai)

Gerb. prezidente, mano baigiamoji pastaba. Kalbėjote apie tai, kaip jūs ir Latvija mokosi. Tai tikra tiesa. Tačiau net tie, kurie Europos bendrijai ir Europos Sąjungai priklauso nuo pradžių, mokosi iš jūsų ir jūsų istorinės patirties. Jei esame pasirengę vienas kito klausyti ir vienas iš kito mokytis, mums visiems bus lengviau. Mūsų bendros vertybės daro mus stiprius, demokratiškus ir laisvus. Dėkoju jums, prezidente V. Zatlerai, džiaugiamės galėdami šiandien jus priimti. Dėkoju jums.

(Plojimai)

PIRMININKAVO: Martine ROURE*Pirmininko pavaduotoja***9. Paaiškinimai dėl balsavimo (tęsinys)****- Pranešimas: Christa Klauß (A6-0443/2008)**

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Gerb. pirmininke, teigiamai vertinu kompromisą, kuris ES šalių vyriausybės privers sukurti tvarkaraštį ir parengti veiksmų planus dėl su pesticidų naudojimu susijusios rizikos ribojimo. ES piliečiai neabejotinai teigiamai įvertins purškimo iš lėktuvų apribojimus ir apsaugos zonas, skirtas geriamajam vandeniui ir vandens organizmams apsaugoti. Balsavau už direktyvą, nes ji atitinka mano požiūrį į sveikatos apsaugą.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, aš balsavau už šį kompromisą, nes taupiai naudoti pesticidus yra prasminga. Manau, kad tikroji problema yra ta, kad valstybės narės taiko labai skirtingas taisykles. Kai kurios šalys taiko labai griežtas operatorių mokymo ir švietimo taisykles – dėl to jose pesticidai naudojami taupiai. Manau, kad dėl šio teisės akto visoje Europos Sąjungoje standartai taps aukštesni. Jis yra geras ir purškėlių naudotojams, ir tiems, kurie su jais turi kontaktą.

Manau, kad šis teisės aktų paketas labai prasmingas, todėl džiaugiuosi galėdama jam pritarti, taip pat sveikinu pranešėją.

Avril Doyle (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, aš taip pat balsavau už šį teisės aktą. Nėra abejonų, kad pesticidų reguliavimo sistema būtina. Tai neginčytina. C. Klauß pranešime išplečiama kontrolės sritis ir augalų apsaugos produktų apribojamas iki būtiniausio naudojimo.

Įdomu, kad nors diskusijos dėl su H. Breyer pranešimu susijusio klausimo – pavojus ar rizika – buvo labai sunkios, visada maniau, kad šis klausimas tinkamesnis šiam pranešimui, t.y. kalbant apie realų naudojimą, atskirtą nuo pateikimo į rinką. Jei į tvarkymo ir naudojimo instrukcijas nekreipiama dėmesio, daugelis įprastų gaminių gali būti pavojingi. Vien tik buvimas rinkoje vartotojui, aplinkai ar šių produktų naudotojui pavojaus nekelia. Pesticidai pavojingi tik tada, jei naudotojas nežino, ką jis daro, jei paskleidimo įranga yra sugadinta, jei neatsižvelgiama į vandens aplinką arba jei jie netinkami laikomi ir nėra naudojami pagal integruotosios kenkėjų kontrolės planą. Įgyvendinant kiekybinio panaudojimo sumažinimo koncepciją, reikalingas tikslus valdymas, nes rečiau purškiant gali būti naudojama didesnė pesticidų koncentracija.

Apibendrinant – šių medžiagų turi būti naudojama kuo mažiau – tai žino kiekvienas ūkininkas.

- Pranešimas: Hiltrud Breyer (A6-0444/2008)

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Gerb. pirmininke, norėčiau dar kartą reaguoti į per vakarykštį plenarinį posėdį vykusias diskusijas. Aš pritariau šiam naujam reglamentui, nes, mano nuomone, tai yra priemonė siekti naujų ir saugesnių augalų apsaugos alternatyvų. Manau, kad abipusis patvirtintų pesticidų pripažinimas pagal geografines zonas mūsų Parlamentui būtų teigiamas pasiekimas. Draudžiamų naudoti medžiagų sąrašo parengimas taip pat yra žingsnis į priekį. Tarp šių medžiagų – kancerogeninės ir genotoksinės medžiagos, taip pat medžiagos, turinčios neurotoksinį ir imunotoksinį poveikį. Šis sąrašas pagrįstas mokslo žiniomis. Kaip vakar pasakė Komisijos narys, atrodo, kad tai taikoma mažai daliai šiuo metu naudojamų medžiagų. Norėčiau paminėti, kad šiuos reikalavimus privalome griežtai taikyti ir importuojamoms prekėms. Komisijos nary, norėjau pasisakyti ir dėl kitų pranešimų, tačiau man nebuvo suteiktas žodis. Šiais pranešimais jau buvo remtasi aiškinant arba dėl jų buvo diskutuota, taigi, tikiuosi, kad jie bus patvirtinti tokie, kokie pateikti rašytine forma.

Diana Wallis (ALDE). - Gerb. pirmininke, noriu prisipažinti. Nuo vaikystės nemėgstu vienos daržovės – žirnių. Tačiau atsitiko taip, kad atstovauju didžiausiai Didžiosios Britanijos žirnius auginančiam regionui, dėl to H. Breyer pranešimas man kelia didelių problemų. Sutinku su šio pranešimo tikslais. Pritariu įstatymų leidžiamosios valdžios tikslams gerinti mūsų aplinkos būklę ir žmonių sveikatą, tačiau jie iš tikrųjų gali pakenkti mano atstovaujamo regiono stambiai žemės ūkio šakai.

Po ilgų savikritiškų apmąstymų susilaikiau, tačiau noriu aiškiai pasakyti, kad mūsų teisėkūros procedūra šiuo atveju buvo su trūkumais. Mes turėjome tiek daug prieštaringos informacijos ir kitokios, kad aš ir, manau, daugelis kitų, būtume teigiamai įvertinę galimybę surengti trečiąją svarstymą ar taikinimo procedūrą, nes tai galėtų užtikrinti visų interesų apsaugą.

Marian Harkin (ALDE). - Gerb. pirmininke, man taip pat buvo sunku apsispręsti. Man pasirodė, kad šis pranešimas iš esmės yra labai gerai subalansuotas ir konstruktyvus, sukurtas užtikrinti žmonių sveikatą, gyvūnų sveikatą ir aplinką.

Tačiau aš esu susirūpinusi, kad, kai priimame sprendimus dėl konkrečios medžiagos patvirtinimo, pagrįstus vertinimu, ar ši medžiaga yra pavojinga, neatsižvelgiame į galimą poveikį. Manau, kad mums reikia moksliniais duomenimis pagrįstų poveikio vertinimų.

Esu susirūpinusi, kad man kalbant su ES piliečiais, jie nuolat mini problemą, kad ES teisės aktai ne visada proporcingi. Nors manau, kad šis pranešimas yra šiek tiek lankstus, taip pat manau, kad jo reikia šiek tiek daugiau. Iš esmės, kad pritartume dokumentui, mums reikia daugiau mokslinių įrodymų. Taip, prevencijos aspektas egzistuoja, ir turime į jį atsižvelgti, bet sprendimai turi būti pagrįsti įrodymais, o šiuo klausimu įrodymų turėtų būti šiek tiek daugiau.

Neena Gill (PSE). - Gerb. pirmininke, efektyvus ir veiksmingas pesticidų naudojimas yra būtinybė. Nors aplinkos ir visuomenės sveikatos apsauga yra neatskiriami, manau, kad vartotojų ir gamintojų poreikius turime suderinti. Nors teigiamai vertinu H. Breyer pranešimo siekius sumažinti biurokratinę naštą, pranešimui pritarti negaliu.

Aš susitikau su nemažu skaičiumi ekspertų, ūkininkų ir Nacionalinės ūkininkų sąjungos (*angl.* NFU) atstovų Vakarų Midlendo apygardoje ir labai abejoju dėl šio pranešimo poveikio pasėlių derliams. Pasidalinsiu savo nuogastavimais. Didžiausia susirūpinimą kelia tai, kad Komisija neatliko tinkamo poveikio vertinimo ir nėra aiškių duomenų, kokį poveikį šis pranešimas turės žemės ūkiui.

Nemanau, kad dabar, kai visame pasaulyje auga maisto kainos, turėtume automatiškai nustatyti priemones, kurios mūsų maisto gamybai turėtų neigiamą poveikį. Todėl mūsų delegacija pateikė pakeitimą dėl išsamaus ir labai pavėluoto poveikio vertinimo.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, kaip ir daugelis kolegų, norėčiau pasakyti, kad šis klausimas labai sudėtingas. Diana Wallis buvo susirūpinusi dėl žirnių, galite įsivaizduoti, kad Airijoje meniu ir darbotvarkėje yra bulvės. Tačiau apskritai manau, kad dokumentas, dėl kurio balsavome, yra daug geresnis pasiūlymas nei pirminis. Sveikinu visus jį rengusius asmenis.

Leiskite apie tai pakalbėti. Šiuo svarbiu klausimu ir baigsiu. Manau, kad šiuo metu ūkininkai turėtų daryti spaudimą agrochemijos pramonei, kad ji gamintų saugesnes alternatyvas, o jie galėtų toliau gaminti maistą, taip pat manau, kad didžioji dalis energijos turėtų būti skiriama šiam spaudimui.

Komisija turi reaguoti į pagrįstus Europos Sąjungos ūkininkų ir gamintojų nuogastavimus, kad jiems bus uždrausta naudoti tam tikras medžiagas, o trečiosios šalys jas naudos toliau. Jei norime, kad ūkininkai mums pritartų, turime jiems tai paaiškinti.

Ashley Mote (NI). - Gerb. pirmininke, aš balsavau prieš paprasčiausiai dėl to, kad Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas ir Komisijos nariai galiausiai šį pasiūlymą apiplėšė. Vakar pranešėjai gyrėsi apie standartizavimą, nors sakoma, kad ši Sąjunga yra įvairovės Sąjunga. Šioje erdvėje labai trūksta sveiko proto, apdairumo ir įvairovės.

Šis klausimas tikrai buvo žemės ūkio klausimas, tačiau už žemės ūkį atsakingas Komisijos narys iš Danijos nepasirodė. Priežastis, be abejo, interesų konfliktas, nes Danija neapdoroja geriamojo vandens po to, kai jis išsiurbiamas iš žemės.

Mano krašte ūkininkai jaučiasi visiškai nusivylę ir įsižeidę, nes Parlamente daromos prielaidos, kad jie nežino, ką daro, ir kad jiems tai reikia pasakyti. Iš esmės dėl jūsų veiksmų šalia Jungtinės Karalystės gyventojų atsirado dar viena žmonių grupė, kuri nuoširdžiai nemėgsta Europos Sąjungos kišimosi.

Avril Doyle (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, visos šalys dėl šio pranešimo išsakė perdėtus teiginius ir baimes. Buvo sunku atskirti faktus nuo prasimanymų ir priimti sprendimą, kaip balsuoti.

Nors pripažįstu Airijos uogų ir bulvių pramonės atstovų ir javus auginančių ūkininkų, su kuriais kalbėjausi, nerimą, šiam kompromisui pritariau. Manau, kad patobulinimai buvo verti mūsų paramos, nors šiokių tokių nuogastavimų turiu. Balsavau už, nes, mano nuomone, taikinimo procedūros taikymas šiam pranešimui būtų blogiausias rezultatas. Leidimas penkerius metus taikyti leidžiančią nukrypti nuostatą, ir, jei tai reikalinga svarbiems augalų apsaugos projektams, ją atnaujinti, yra svarbi saugumo priemonė, kuri skatina agrochemijos pramonę ieškoti alternatyvių medžiagų ir jas gaminti.

Syed Kamall (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, manau, kad kalbėjimas apie Europos projektą yra iš esmės dialektiškas. Kalbame apie demokratiją, tačiau ignoruojame per Prancūzijoje, Nyderlanduose ir Airijoje vykusius referendumus išreikštą demokratinę valią. Kalbame apie maisto saugą, tačiau balsuojame už pranešimą, kuris gali pakenkti maisto gamybai Europos Sąjungoje. Kalbame apie pagalbą neturtingesnių šalių piliečiams ir ūkininkams, tačiau šiuo balsavimu raginame uždrausti importuoti ūkininkų, kurie naudoja Europos Sąjungoje uždraustus pesticidus, produktus.

Kolegų Parlamente ir Komisijoje prašau: ateityje pagalvokime apie tai, kad mūsų teisės aktai gali turėti rezultatą, kurio nesiekėme. Sutinku su D. Wallis dėl teisėkūros proceso, ir dėl to, kad turėtų būti trečiasis svarstymas. Sutinku, kad buvo paskubėta, manau, kad visi sutiksime dėl to, kad poveikio vertinimas buvo nepakankamai pagrįstas moksliniais duomenimis. Užtikrinkime, kad taip daugiau neatsitiktų.

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, aš siekiu, kad kompromisas nebūtų priimtas, ir balsavau prieš atitinkamas šio pranešimo dalis. Paaiškinsiu kodėl ir perskaitysiu Jameso Mowbray, ūkininko, gyvenančio šalia mano atstovaujame regione esančio Skegneso miesto, laišką.

Jis rašė: „Aš jau daugiau kaip 40 metų naudoju pasėlių apsaugos produktus. Šiuos produktus visada naudoju atsargiai, atsižvelgdamas į kitus žmones ir augaliją ir gyvūniją. Savo sveikatai ar aplinkai jokios akivaizdžios žalos nepadariau. Todėl mane pribloškia, kad galimas daugelio produktų, įskaitant triazolio fungicidus, naudojimo uždraudimas pagrįstas ne moksliniais argumentais ir kad dėl jo mano verslas taps nelabai perspektyvus ir sumažės galimybė įsigyti mano šalyje pagaminto maisto.“

Be jo, tokias pastabas atsiuntė ir šimtai kitų žmonių – iš įmonės „Empire World Trade“, esančios Spaldingo mieste Linkolnšyro grafystėje, John Manby, dirbantis įmonėje „Parker Farms“ Leičesteryje, John Clark, gyvenantis Notingemšyro grafystėje ir kt. Todėl balsavau, kad šis kompromisas nebūtų priimtas.

Kathy Sinnott (IND/DEM). - Gerb. pirmininke, dabar, kai pasibaigė balsavimas ir pateikiami argumentai, norėčiau grįžti prie per Parlamento diskusijas ir komitete svarstytų klausimų. Daugelis išreiškė dėmesio vertą nepasitikėjimą ūkininkais ir nuomonę, kad ūkininkai yra sveikatos ir aplinkos priešai. Remdamasis savo patirtimi galiu pasakyti, kad tai netiesa. Airijos ūkininkai yra ir buvo tvarkdariai, kurie tūkstančius metų saugojo aplinką, išlaikydami ją gyvą, švarią ir produktyvią. Ūkininkai yra ir mūsų sveikatos pagrindas. Jie gamina gerą maistą, o jis yra geros sveikatos pagrindas. Raginu jus vėl pasitikėti mūsų ūkininkais, nes labai sunkioje padėtyje, kurią sukelia oro sąlygos, kenkėjai ir, žinoma, ES politika daro viską, ką gali, kad mus išmaitintų.

Rašytiniai paaiškinimai dėl balsavimo

- Pranešimas: Paolo Costa (A6-0468/2008)

John Attard-Montalto (PSE), raštu. – Ką tik balsavome dėl susitarimo dėl civilinės aviacijos saugos. Nors kelionė oru yra vienas saugiausių keliavimo būdų, saugos priemonių niekada nebus per daug.

Su šiomis diskusijomis susijęs ir saugumas. Po siaubingos teroristų atakos prieš dvynius buvo imtasi daugybės saugumo priemonių. Saugumo, kaip ir saugos, niekada negali būti per daug. Iš tikrųjų teroristai vėl smogia, kai jaučiamės labai saugūs.

Žinoma, būtina rasti pusiausvyrą tarp piliečių teisių ir saugumo priemonių, nors, kai reikia pasirinkti, kam nors reikia suteikti pirmenybę. Pvz., buvo labai priešinamasi dalinimuisi keleivių sąrašais, tai grindžiant duomenų apsaugos argumentais. Tačiau neabejotina, kad tokios saugumo priemonės leis atlikti išsamią analizę, kokios neįmanoma atlikti prie sienos.

Mes gyvename naujoje eroje. Taikiniais sąmoningai pasirenkami nekalti civiliai gyventojai – iš anksto pasirenkami konkrečių šalių civiliai gyventojai. Tokioje aplinkoje tikrai nesitikime, kad šios šalys nedarys visko, kas įmanoma, kad apsaugotų savo piliečių interesus.

Dragoș Florin David (PPE-DE), raštu. – (RO) Aš balsavau už šį pranešimą, nes Rumunijos aviacijos pramonė taip pat turės tiesioginės naudos. Iš susitarimo, dėl kurio susitarta, matyti, kad jo struktūra tokia pati, kaip įprastinio susitarimo aviacijos saugos srityje; jis grindžiamas abipusiu pasitikėjimu kitos šalies sistema ir reglamentavimo skirtumų palyginimu. Jame numatyti eksportuojančių ir importuojančių institucijų bendradarbiavimo išipareigojimai ir metodai. Vis dėlto kaip tai padaryti, t. y. kaip bendradarbiauti ir pripažinti viena kitos sertifikavimo išvadas tinkamumo skraidyti ir techninės priežiūros srityse, išdėstyta susitarimo prieduose, o ne įprastiniuose susitarimuose, kuriuose šios priemonės paprastai išdėstomos atskiruose neprivalomojo pobūdžio susitarimuose civilinės aviacijos institucijų lygmeniu. Iš priedų galima tiksliai spręsti

apie Bendrijos tinkamumo skraidyti (Komisijos reglamentas Nr. 1702/2003) ir techninės priežiūros (Komisijos reglamentas Nr. 2042/2003) įgyvendinimo taisyklių turinį, kurį susitariančios šalys iš dalies pakeis sprendimu dėl dvišalės priežiūros valdybos.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), raštu. – (PT) Europos bendrijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) aviacijos susitarimai pagrįsti oro transporto liberalizavimu.

Šie ES (tiksliau Europos bendrijos – vienintelės teisiniu požiūriu egzistuojančios organizacijos – ir jos bendrosios rinkos, kurią ketinama visiškai liberalizuoti) lygmeniu nustatyti sprendimai yra viršesni už visus atskirų valstybių narių ir JAV sudarytus dvišalius susitarimus.

Kaip ir kitose ankstesnėse Europos Parlamento rezoliucijose, norėtume pabrėžti, kad mes akivaizdžiai labiau suinteresuoti užtikrinti „aukšto lygio civilinės aviacijos saugą ir sumažinti aviacijos sektoriaus bei subjektų ekonominę naštą, tenkančią dėl besikartojančiais teisės aktais nustatytos kontrolės“. Tačiau privalome užtikrinti du svarbius aspektus: 1) šių procesų tikslas ir numanomas pagrindas neturi būti toks, kad standartų derinimo priemonėmis būtų galima sukurti ir skatinti sąlygas, kurios didintų oro transporto liberalizavimą; 2) šie procesai neturi skatinti suderinimo nustatant žemesnius standartus ir taisykles, ypač kai sujungiamos nuostatos dėl saugos, ekonominės naštos sumažinimo ir liberalizavimo; turi vyrauti pelno ir koncentracijos principai.

Manome, kad oro transportas turi būti ginamas kaip viešojo paslauga, kurią teikia kiekvienos šalies viešosios įmonės. Tai užtikrina piliečiams teikiamų paslaugų kokybę ir saugą.

Jörg Leichtfried (PSE), raštu. – (DE) Iš esmės pritariu Paolo Costa pranešimui dėl civilinės aviacijos.

Svarbu, kad šiuo susitarimu ES ir JAV susitaria dėl bendro požiūrio. Tačiau šiai partnerystei su užjūrio šalimi labai svarbu, kad būtume tikri partneriai, ne formalūs. Turi būti rasti kriterijai, kurių abi šalys privalėtų laikytis.

Jei ES ar JAV nesilaikys susitarimo, būtina susitarimą anuliuoti.

Bogusław Liberadzki (PSE), raštu. – (PL) Balsavau už pranešimą dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos bendrijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų susitarimo dėl bendradarbiavimo civilinės aviacijos saugos reglamentavimo srityje sudarymo (A6-0468/2008). Sutinku su pranešėjo pasiūlymu dėl šio susitarimo sudarymo.

Manau, kad šio susitarimo tikslai, t.y. palengvinti prekybą susitarime numatytais prekėmis ir paslaugomis, kiek įmanoma labiau apriboti vertinimų, bandymų ir patikros veiksmų kartojimąsi ir juos taikyti tik tada, kai yra esminių reglamentavimo skirtumų, bei taikyti abiejų šalių sertifikavimo sistemą siekiant patikrinti, ar ji atitinka kitos šalies reikalavimus, yra teisėti.

Tikiuosi, kad siekis pasitikėti vienas kito sistemomis padės šį susitarimą įgyvendinti.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), raštu. – (RO) Būdamas Europos Parlamento teisėkūros pranešimo dėl Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) galių išplėtimo pranešėjas, teigiamai vertinu susitarimą, dėl kurio susitarta su JAV, t. y. dėl civilinės aviacijos saugos sertifikatų abipusio pripažinimo.

Susitarimas yra svarbus žingsnis plėtojant transatlantinį bendradarbiavimą, kuris Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijai yra svarbus tikslas. Juo nustatomos pagrįstos Europos Sąjungos ir JAV prekybos prekėmis ir paslaugomis civilinės aviacijos sektoriuje skatinimo sąlygos, kurios Europai yra neabejotinai naudingos. Susitarime nustatytos tvirtesnės garantijos dėl produktų, dalių ir orlaivių suderinimo su aukštesniais aplinkos apsaugos reikalavimais. Esant šioms sąlygoms galime tikėtis, kad bendro Europos dangaus principai ateityje bus išplėsti ir taikomi transatlantiniame bendradarbiavime, vyks platesnis bendradarbiavimas vykdant mokslinius tyrimus, taip pat šioje srityje diegiant naujas technologijas. Šie veiksmai turėtų būti pagrįsti bendradarbiavimu įgyvendinant projektus SESAR ir „NextGen“.

Manau, kad šis susitarimas per ilgą laiką paskatins išplėsti abiem pusėms naudingą Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) ir Federalinės aviacijos administracijos (FAA) bendradarbiavimo sistemą, kuri bus tiesiogiai naudinga oro linijoms, aviacijos pramonei ir, svarbiausia, keleiviams.

Luís Queiró (PPE-DE), raštu. – (PT) Būsima išorės transporto politikai būtini geri Europos bendrijos ir JAV santykiai. Dėl to vienas svarbiausių šio bendradarbiavimo susitarimo dėl civilinės aviacijos saugos reglamentavimo aspektų yra tai, kad jis grindžiamas abipusiu pasitikėjimu kitos šalies sistema ir reglamentavimo skirtumų palyginimu. Šio susitarimo tikslas – palengvinti prekybą prekėmis ir paslaugomis, kiek įmanoma labiau apribojant vertinimų, bandymų ir patikros veiksmų kartojimąsi ir juos taikant tik tada,

kai yra svarbių dviejų šalių reglamentavimo skirtumų. Todėl manome, kad kuriama struktūra užtikrins sklandų kasdienį darbą, kad su jos įgyvendinimu susiję klausimai bus sprendžiami nuolat bendradarbiaujant ir konsultuojantis. Šis susitarimas yra dar vienas labai svarbus žingsnis Europos transporto politikos išorės aspekto srityje, todėl šiam pranešimui pritariau.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau pareikšti, kad balsavau už P. Costa pranešimą dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos bendrijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų susitarimo dėl bendradarbiavimo civilinės aviacijos saugos reglamentavimo srityje sudarymo.

Sutinku su pranešėju, kad Parlamentas turi pritarti šio susitarimo sudarymui, nes tai aiškiai supaprastintų šalių tarpusavio prekybą prekėmis ir paslaugomis tinkamumo skraidyti ir techninės priežiūros srityse, išvengiant atitikimo saugos reikalavimams vertinimų ir patikrų nereikalingo kartojimo. Iki šiol šie veiksmai turėjo būti kartojami, net jei jie buvo labai panašūs. Tačiau manau, kad iš pradžių susitarimas turi būti taikomas laikinai, kad galėtume nustatyti visus praktinius ir įgyvendinimo sunkumus ir iki galutinio patvirtinimo juos pašalinti.

- Pranešimas: Diana Wallis (A6-0511/2008)

Dragoş Florin David (PPE-DE), raštu. – (RO) Aš balsavau už šį pranešimą dėl geresnio įmonių teisinio reguliavimo ES.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), raštu. – (RO) Aš balsavau už pranešimą dėl bendros mokesčių sistemos, taikomos įvairių valstybių narių įmonių jungimui, skaidymui, daliniam skaidymui, turto perleidimui bei keitimuisi akcijomis, kai šie teisiniai sandoriai iš esmės pakeičia komercinių įmonių teisinį statusą. Europos Sąjunga taip pat turi imtis reikiamų priemonių, kad nustatytų vienodą, suderintą ir veiksmingą reguliavimą.

Pritariau šiam pranešimui ir dėl to, kad esu teisininkas, ir toliau pritarsiu visiems Europos Parlamento veiksams, kuriais siekiama Europos lygmeniu suderinti fiskalines, civilines ir baudžiamąsias nuostatas.

- Pranešimas: Costas Botopoulos (A6-0508/2008)

Dragoş Florin David (PPE-DE), raštu. – (RO) Balsavau už šį pranešimą, nes Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamente nėra su kalba susijusių nuostatų, kuriose būtų nurodoma, kokią kalbą reikėtų vartoti apeliaciniuose procesuose (apskundžiant Tarnautojų teismo sprendimus). Iš tikrųjų nesama atitiktens Teisingumo Teismo procedūros reglamento 110 straipsniui.

- Pranešimas: Bastiaan Belder (A6-0489/2008)

Adam Bielan (UEN), raštu. – (PL) Gerb. pirmininke, po pastarojo ginkluoto konflikto Balkanuose Europos valstybės šiuo klausimu pasisakė labai skirtingai. Tačiau aktyviai veikdama buvusioje situacijoje, ES patvirtino, kad Balkanai yra mums svarbus regionas ir sudėtinė Europos dalis. Todėl esame įsipareigoję remti šių šalių pastangas pasiekti stabilumą ir demokratiją. Aš pritariau B. Belderio pranešimui, nes jame pabrėžiamas poreikis padėti Balkanų šalims, vertinant jas kaip atskiras, nepriklausomas partneres.

Be to, gerai, kad pranešime pabrėžiamas poreikis nustatyti bendrą energetikos politiką. Būtina nedelsiant įvairinti energijos šaltinius. Tai būtų naudinga ne tik ES, bet ir visai Europai.

Avril Doyle (PPE-DE), raštu. – B. Belderio pranešime nagrinėjami dabartiniai Europos Sąjungos prekybos ir ekonominiai santykiai su šiuo vis stabilesniu regionu, kurio daugelis šalių yra kandidatės tapti ES narėmis. ES vaidmuo šiame regione labai svarbus, nes ji yra pagrindinė šio regiono prekybos ir ekonomikos partnerė ir stabilios ir ilgalaikės taikos rėmėja.

Tai, kad ES yra ekonominė partnerė ir stiprios pilietinės visuomenės, valdymo ir dinamiškų institucijų modelis, turėtų būti panaudota skatinant šio regiono plėtrą. Trejopas ir diferencijuotas vertinimas, atsižvelgiant į regiono šalių santykinius skirtumus ir asociacijos susitarimus ir tolesnę paramą, yra aiškus būdas spręsti nepakankamo išsivystymo klausimus ir skatinti intensyvų regiono ir tarptautinį ekonominį bendradarbiavimą.

B. Belderio pranešimas yra priemonė stiprinti ilgalaikę taiką ir propaguoti idealus, dėl kurių visi esame įsipareigoję, todėl šiam pranešimui pritariu.

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) Suprantu, kad B. Belderio pranešime kalbama tik apie ekonominius ir prekybinius santykius su Vakarų Balkanų šalimis ir akivaizdžią būtinybę Europos Sąjungai padėti atkurti jų ekonomikos, teisės, politikos ir socialinių reikalų sritis.

Tačiau esu nustebęs, kad, nepaisant teiginio, kad ši pagalba ir stojimo procesai turi būti diferencijuoti ir nustatyti atsižvelgiant į kiekvienos šalies padėtį, pranešime į konkrečią kiekvienos šalies padėtį iš tikrųjų neatsižvelgiama. Pvz., apie Serbiją net neužsimenama.

Šis Parlamentas, visada skubiai smerkiantis žmogaus teisių pažeidimus pasaulyje, reikalaujantis į tarptautinius bendradarbiavimo susitarimus įtraukti žmogaus teisių sąlygas, padėjo galutinį tašką, nes balsavo už pranešimą, kuriame nė karto nepaminėta dramatiška ir nepriimtina serbų tautybės Kosovo gyventojų padėtis, o jie savo tėvų istorinėje žemėje tapo parijais. Tuo tarpu pranešime giriamasi, kad valdžios institucijoms, kurios šią padėtį skatina, organizuoja ar toleruoja, skiriama šimtai milijonų eurų.

Vural Öger (PSE), raštu. – (DE) Ekonominių santykių su Vakarų Balkanais stiprinimas yra labai svarbus ir ES, ir Vakarų Balkanams. Todėl teigiamai vertinu tai, kad Europos Parlamentas šiuo klausimu intensyviai dirba, kad šiandien patvirtintume B. Belderio pranešimą. Atsižvelgiant į tai, kad Vakarų Balkanų šalių ateitis yra ES, jų ekonominių ir politinių santykių su ES atkūrimas labai svarbus. Siekiant per ilgą laiką šias šalis priartinti prie ES, būtina skatinti jų rinkos ekonomikų plėtrą ir regioninį bendradarbiavimą.

Todėl svarbūs Europos Parlamento konstruktyvūs ir teigiami signalai. Parama politiniam stabilumui, teisiniam saugumui, o kartu ir geroms užsienio investicijų sąlygoms į šias šalis, atitinka ES interesus. B. Belderio pranešime pabrėžiama, kad ekonominių santykių lygmuo priklauso nuo kiekvienos atskiros šalies pažangos. Be to, ES turėtų siekti įvairinti Vakarų Balkanų šalių ekonomikas. Visi šie svarbūs aspektai įtraukti į pranešimą. Esu įsitikinęs, kad teigiama ES ir Vakarų Balkanų ekonomikos santykių plėtra bus naudinga visoms Europos žemyno šalims. Aš labai laikiu mūsų pasiūlymo įgyvendinimo.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš balsavau už B. Belderio pranešimą dėl prekybos ir ekonominių santykių su Vakarų Balkanais.

Pritariu kolegai Parlamento nariui, kad Europos Sąjunga turi būti svarbiausia veikėja per Vakarų Balkanų šalių ekonomikos ir politikos atkūrimo procesą, kurio tikslas – šių šalių narystė Europos Sąjungoje. Pirmiausia reikėtų stabilizuoti politinę padėtį, tada atkurti ekonomiką ir prekybą.

Vis dėlto norėčiau pabrėžti, kad Sąjunga turi išsamiai išnagrinėti padėtį kiekvienoje šalyje žmogaus teisių laikymosi ir demokratinių principų srityse. Ypač atkreipti dėmesį į Kroatiją ir didelį skaičių iš Kroatijos ištremtų italų, kurie, nepaisant Kroatijos oficialaus kreipimosi dėl narystės ES, šioje šalyje vis dar aiškiai diskriminuojami. Mano nuomone, šis aspektas nesuderinamas su Serbijos, kuriai galimos kandidatės statusas suteiktas tik dabar, padėtimi, Sąjunga šiai šaliai turėtų būti atviresnė negu iki šiol.

Flaviu Călin Rus (PPE-DE), raštu. – (RO) Aš balsavau už pranešimą dėl prekybos ir ekonominių santykių su Vakarų Balkanais (A6-0489/2008), nes į pasiūlymą dėl Europos Parlamento rezoliucijos įtrauktos ir Užsienio reikalų komiteto, ir Regioninės plėtros komiteto, kurių narys esu, nuomonės.

Vakarų Balkanų ekonomikos augimas ir plėtra sukurs sąlygas konstruktyviai partnerystei su ES rytinėmis valstybėmis narėmis, kurių viena yra ir Rumunija.

Tuo pat metu Vakarų Balkanų šalių ekonomikos ir prekybos politikos susiejimas su Europos Sąjungos politika bus parama tarp ES ir šių šalių sudarytiems stabilizavimo ir asociacijos susitarimams.

Aš balsavau už šį pranešimą, nes ekonominis stabilumas gali paskatinti ir politinį stabilumą šiame regione, kuris pastaraisiais metais yra ypač neramus.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE), raštu. – (PL) ES turėtų panaudoti visas galimas priemones, siekdama Vakarų Balkanų regioną motyvuoti ir įtikinti jį vykdyti būtinas reformas. Šiame kontekste ypač svarbi regioninio ekonominio bendradarbiavimo plėtra ir narystės perspektyva regiono valstybėms. Platūs ir stabilūs ekonominiai ryšiai tarp konkrečių šalių turėtų paskatinti ypatingą ekonominę integraciją, kuri neabejotinai padės sumažinti konflikto pavojų ateityje. To gali padėti išvengti ir reali narystės perspektyva. Balkanų šalys jau padarė didžiulę pažangą atkurdamos santykius su ES, tačiau narystės perspektyva neabejotinai paskatins valstybes toliau vykdyti integracijos su Bendrija veiksmus.

Tačiau norėčiau pabrėžti, kad kartu su ekonominės paramos priemonėmis ne mažiau svarbios iniciatyvos, kuriomis siekiama į ES integruoti Balkanų visuomenę. Todėl labai svarbu priimti kuo didesnius pakeitimus, nuo kurių žmonių judėjimas taptų lengvesnis, ir remti regiono jaunimą. Tik tada, kai Balkanų žmonės jaus, kad jų ir kitų Europos piliečių teisės lygios, galėsime pasakyti, kad mūsų pastangos sėkmingos.

Bart Staes (Verts/ALE), raštu. – (NL) Visiškai sutinku su B. Belderio teiginiais ir jo rekomendacijomis, kaip pagerinti prekybą ir ekonominius santykius su Vakarų Balkanais. ES turi atlikti pagrindinį vaidmenį atkuriant šį regioną. Stabilizavimo ir asociacijos susitarimai, prekybos lengvatos ir techninė bei finansinė pagalba lieka trimis pagrindiniais ES vilčių stabilizuoti padėtį regione ramsčiais. Tiesa, kad išsivystymo lygis ir priimto *acquis communautaire* apimtis skirtingose regiono šalyse nevienodi, taigi, atmetus vieną strategiją būtina pasirinkti konkrečias koncepcijas, pritaikytas pagal atitinkamus poreikius. Albanija nėra Juodkalnija, o Bosnija ir Hercegovina nėra Kosovas.

Stojimo derybų su Vakarų Balkanų šalimis pažanga (arba jų pradžia, kalbant apie galimas šalis kandidates) turėtų priklausyti nuo visiško Kopenhagos kriterijų laikymosi ir besąlygiškos pagarbos demokratijai ir žmogaus teisėms. Pasakykite aiškiai – visos šios šalys turi ateiti į ES ir jų narystė užtikrins, kad šiame regione šimtmečius vykę baisūs konfliktai jau yra praeitis.

Andrzej Jan Szejna (PSE), raštu. – (PL) Europos Sąjunga atlieka labai didelį vaidmenį buvusios Jugoslavijos šalių ekonominio ir politinio atkūrimo procesuose. Tačiau ji prisiėmė ypač didelę atsakomybę dėl viso Vakarų Balkanų regiono. Dėl to ES šiuo metu susiduria su sudėtingu viso regiono atkūrimo uždaviniu.

ES tapo pagrindine visų Vakarų Balkanų prekybos partnere. Trys svarbiausi šio bendradarbiavimo ramsčiai yra: stabilizavimo susitarimai, prekybos lengvatos ir techninė ir finansinė pagalba. Stabilizavimo procesu pirmiausia turi būti siekiama gerinti gyvenimą ir užtikrinti nuolatinę Balkanų valstybių ekonomikos plėtrą. Tačiau imdamasi veiksmų ES turėtų atsižvelgti į tai, kad kai kurios valstybės yra ES narės, o kitos yra galimos šalys kandidatės.

Sunku nesutikti, kad pagrindinė aptariamų šalių plėtros sąlyga yra narystė Pasaulio prekybos organizacijoje (Kroatija, Albanija ir Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija jau yra narės). Siekiant visiškos integracijos į pasaulio prekybos sistemą, būtina, kad į PPO įstotų ir Bosnija, ir Hercegovina, Serbija ir Juodkalnija.

Pažanga vykdanč regiono modernizaciją vertintina teigiamai, bet būtina siekti visiškos Vakarų Balkanų integracijos į ES ekonominę sistemą.

- Pranešimas: Mairead McGuinness (A6-0505/2008)

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström ir Åsa Westlund (PSE), raštu. – (SV) Pranešime dėl bendrosios žemės ūkio politikos ir pasaulinės maisto saugos nagrinėjami svarbūs klausimai, pvz., augančių maisto kainų neturtingose ir turtingose šalyse pasekmės ir prieigos prie maisto visiems užtikrinimo svarba.

Mes, Švedijos socialdemokratai, nusprendėme balsuoti prieš šį pranešimą, nes, kalbant apie žemės ūkio politiką, jame yra problemiškų teiginių. Norėtume, kad būtų sumažinta žemės ūkiui skiriama ES biudžeto dalis, išlaikyta ir plėtojama kryžminė atitiktis ir sistema pritaikoma prie rinkos. Pranešimas šių nuostatų neatitinka, todėl mes balsuojame prieš jį.

Liam Aylward (UEN), raštu. – Tvaraus maisto tiekimo užtikrinimas yra viena didžiausių mūsų problemų. Ji didėja pasaulyje didėjant gyventojų skaičiui. Šiuo metu per metus gyventojų padaugėja 70 mln. Tai reiškia, kad kiekvienais metais reikia pagaminti maisto 70 mln. žmonių daugiau. Kaip spręsimė šią problemą, kai šiuo metu jau 850 mln. žmonių pasaulyje blogai maitinasi?

Tvaraus maisto tiekimo užtikrinimas yra viena didžiausių mūsų problemų. ES yra vienas sėkmingiausių naujųjų laikų projektų, kuris į regioną atnešė taiką, stabilumą ir klestėjimą. ES yra viena didžiausių užjūrio vystymosi pagalbos (*angl.* ODA) teikėjų ir tarptautinio bendradarbiavimo pavyzdys. Ši patirtis gali būti tinkamai panaudota visame pasaulyje.

ES negali vykdyti siauros taikymo srities politikos. Tarptautinis turtas yra tarpusavyje susipynęs, vis labiau persidengia įvairios politinės sritys. Šiuo pranešimu patvirtinama ir pripažįstama, kad aukšti ES standartai ir didelė patirtis žemės ūkio srityje gali turėti platesnės vertės – sprendžiant pasaulinę maisto saugos problemą, įskaitant trąšų ir labai derlingų grūdų finansavimą, taip pat mokant ūkininkus ir maisto gamintojus ir teikiant jiems praktinę paramą.

Niels Busk ir Anne E. Jensen (ALDE), raštu. – (DA) Niels Busk ir Anne E. Jensen balsavo už M. McGuinness pranešimą savo iniciatyva dėl bendrosios žemės ūkio politikos ir pasaulinės maisto saugos, nes didžioji dalis pranešimo nuostatų yra puikios ir galima balsuoti tik už arba prieš. Tačiau negalime pritarti 63 ir 64 dalims, kuriose abejojame laisva prekyba žemės ūkio produktais. Esame tvirti laisvos prekybos rėmėjai ir manome, kad visiškai teisinga siekti padėties, kurioje prekyba žemės ūkio produktais pagrįsta laisvosios rinkos principais.

Ole Christensen, Dan Jørgensen, Poul Nyrup Rasmussen, Christel Schaldemose and Britta Thomsen (PSE), raštu. – (DA) Socialistų frakcijos Europos Parlamente nariai iš Danijos balsavo prieš pranešimą savo iniciatyva dėl bendrosios žemės ūkio politikos ir pasaulinės maisto saugos, nes pranešime prieštaraujama žemės ūkio politikos liberalizavimui ir kritikuojamos ES pesticidų naudojimo apribojimo taisyklės. Manome, kad subalansuota prieiga prie pasaulinio maisto tiekimo yra būtina, tačiau ES pagalbos žemės ūkiui išlaikymas ar išplėtimas tam nepadės.

Konstantinos Droutsas (GUE/NGL), raštu. – (EL) Pasaulinė maisto problema didėja, o ne mažėja ir neigiamai veikia visus paprastus žmones, ne tik mažiau išsivysčiusiose šalyse, bet ir labiau išsivysčiusiose.

Pagrindinė šios padėties priežastis yra ta, kad pagrindinis žemės ūkio produktų ir maisto gamybos kriterijus yra pelnas, o ne pasauliniai maisto reikalavimai.

Dėl prekybos maisto produktais tarptautinėse biržose kainos augo spirale, taip pat spirale augo tarptautinių maisto gamybos įmonių pelnas. Štai kodėl pastebimai sumažėjo kaimuose gaminamų žemės ūkio produktų gamyba ir pasaulinės maisto atsargos ir padidėjo blogai besimaitinančių žmonių skaičius.

Kalbant apie šios nepriimtinos padėties, dėl kurios milijardas žmonių priversti blogai maitintis ir badauti, sprendimą, pranešime apsiribojama pageidavimų sąrašais, tačiau jie neįmanomi, nes norima vykdyti tą pačią politiką: remti bendrąją žemės ūkio politiką, jos svarstymus iš naujo ir būklės patikrinimus, baigti derybas su Pasaulio prekybos organizacija, sumažinti pagalbą gamybai ir toliau gaminti biodegalus prisidengiant aplinkos apsauga ir naudojant žemę, kuri galėtų būti panaudojama maisto gamybai.

Pranešime beveik nekalbama apie nepriklausomumą maisto požiūriu ir saugos principus ir teisę turėti pakankamai maisto išteklių.

Graikijos komunistų partijai priklausantys Europos Parlamento nariai balsavo prieš šį pranešimą, nes, nepaisant pateiktų išvadų ir pageidavimų, juo remiama prieš paprastus žmones nukreipta ir monopolijoms palanki politika, kuri vis didesnį skaičių žmonių pasmerkia blogai mitybai ir badui.

Lena Ek (ALDE), raštu. – (SV) Svarbu kovoti su badu ir jį sumažinti. Šiuo požiūriu pritariu M. McGuinness pranešimui savo iniciatyva dėl bendrosios žemės ūkio politikos ir pasaulinės maisto saugos.

Vis dėlto nutariau susilaikyti, nes tam tikros pranešimo nuostatos labai protekcionistinės. Mūsų žemės ūkio subsidijavimas ir reguliavimas yra nesuderinamas su atviros, ekologiškos, saugios ir verslios Europos siekiu. Laisvesnė pasaulio žemės ūkio produktų rinka leistų neturtingų šalių žmonėms lengviau plėtoti žemės ūkį. Šiuo metu tai ypač pastebima Afrikoje.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Mes pritariame tam tikriems pranešimo teiginiams:

- teiginiui, kad dėl politikos pokyčio ES gamintojai neteko potencialių rinkos galimybių ir tenka vis labiau kliautis iš ne Europos Sąjungos importuojamais maisto produktais, kurie gaminami pagal labai įvairius gamybos standartus; dėl to ES žemės ūkio produktams sukuriamos nelygios konkurencijos sąlygos;

- susirūpinimui, dėl labai didėjančios žemės ūkio gamybos kainos gali sumažėti naudojimas ir produkcija, o dėl to maisto krizė Europoje ir pasaulyje tik didės;

- teiginiui, kad būtinos politikos priemonės, kuriomis būtų atkreiptas dėmesys į tokius didelius ir nuostolingus kainų svyravimus;

- susirūpinimui dėl didėjančios rinkos koncentracijos maisto produktų mažmeninės prekybos sektoriuje, dėl kurios pradėjo plėstis monopolijos, taip pat teiginiui, kad būtini alternatyvūs sprendimai derybose su mažmenininkais, palankūs smulkiems ūkininkams.

Tačiau yra teiginių, su kuriais nesutinkame:

- su teiginiu, kad bendrąją žemės ūkio politiką reikia labiau orientuoti į rinką ir nuvertinti nepriklausomybę maisto požiūriu, pabrėžiant vien maisto saugą ir pamirštant, kad tai neįmanoma be nepriklausomybės maisto požiūriu.

Todėl mes susilaikėme.

Duarte Freitas (PPE-DE), raštu. – (PT) M. McGuinness pranešimu siekiama spręsti, mano nuomone, strategines problemas: maisto saugos ir stipraus ir konkurencingo Europos žemės ūkio globalizuotame pasaulyje problemas.

Po naujausios maisto kainų krizės maisto sauga turėtų būti ES prioritetas. Nepaisant to, kad kita maisto trūkumo krizė artimiausiu metu neprognozuojama, tikėtina, kad ateityje ji įvyks – atsižvelgiant į neigiamą klimato kaitos poveikį žemės ūkio gamybai ir nuolat didėjančią paklausą.

Atsižvelgiant į tai, besivystančios šalys tikriausiai negalės gaminti pakankamai maisto savo gyventojams, o jų skaičius auga, pramoninėms šalims toliau teks uždavins gaminti ir eksportuoti maistą.

Todėl bendroji žemės ūkio politika turi dar kartą tapti Europos prioritetu ir sudaryti Europos maisto saugos politikos pagrindą, atsižvelgiant į tai, kad per dabartinę finansų ir ekonomikos krizę tai svarbu labiau nei bet kada.

Jeanine Hennis-Plasschaert, Jules Maaten, Toine Manders ir Jan Mulder (ALDE), raštu. – (NL) Olandijos Liaudies partijos už laisvę ir demokratiją (ol. VVD) delegacija balsavo už M. McGuinness pranešimą dėl bendrosios žemės ūkio politikos ir pasaulinės maisto saugos, nepaisant to, kad ji nepritaria kai kurioms pranešimo nuostatomis. VVD delegacija norėjo, kad pranešime būtų aiškiai nustatyta, kad kliūtys prekybai besivystančiame pasaulyje būtų laipsniškai panaikintos taikant abipusiškumo principą. Be to, delegacija norėjo, kad pranešime būtų pasisakyta už specialią pagreitintą leidimų cisgeniniams produktams suteikimo procedūrą. Jiems vis dar taikoma tokia pati procedūra, kaip ir įprastiems biotechnologijų produktams, nepaisant to, kad juose panaudota tos pačios rūšies genetinė medžiaga.

Ian Hudghton (Verts/ALE), raštu. – M. McGuinness pranešime nagrinėjami labai svarbūs pasauliui klausimai. Per dvejus metus pasaulyje maisto kainos išaugo daugiau kaip 80 proc., o grūdų atsargos sumažėjo iki pavojingo lygio. Pasaulio maisto išteklius mažina ir nauji reiškiniai, pvz., padidėjęs biodegalų naudojimas. Teigiamai vertinu šio pranešimo esmę, todėl balsavau už šį pranešimą.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), raštu. – (FI) Gerb. pirmininke, aš balsavau už M. McGuinness pranešimą, bet norėčiau atkreipti dėmesį į toliau pateiktus klausimus.

Nuo praėjusio amžiaus aštuntojo dešimtmečio pasaulis pirmą kartą susiduria su staigia maisto krize. Krizė iš tikrųjų prasidėjo prieš dabartinę pasaulinę ekonomikos krizę, t. y. tuo metu, kai per labai trumpą laiką labai išaugo pasaulinės kukurūzų ir kviečių kainos. Maisto krizė galbūt pakeitė pavadinimą į ekonomikos krizę, bet pirmoji, deja, nepaėjo. Baisu pagalvoti, kad dar prieš dabartinės maisto krizės sukeltas problemas apie milijardą žmonių visame pasaulyje nuolat kentė alkį ir blogai maitinosi.

Maisto sauga – prieiga prie pakankamo, saugaus ir maistingo maisto tiekimo – pas mus ir visur turi tapti pagrindiniu politikos prioritetu. Negalime taikstyti su padėtimi, kai visame pasaulyje kyla badas ir staigiai auga maisto kainos, o mes Europoje drastiškai ir dėl keisčiausių priežasčių ribojame žemės ūkį. Suomijoje, kaip ir kitose valstybėse narėse, žmonės turi turėti teisę užsiimti pelninga žemdirbyste – dabar ir ateityje.

Maisto pramonė turi labai didelį poveikį užimtumui, nes Europoje ji suteikia darbą daugiau kaip keturiems milijonams žmonių. Suomijoje visoje maisto grandinėje dirba maždaug 300 000 žmonių, tai sudaro maždaug 13 proc. dirbančiųjų. Per šiuos maisto ir ekonomikos krizės laikus neginčijamai būtina apsaugoti šių žmonių darbo vietas.

Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Įdomu pažymėti, kad Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas neįtraukė į pranešimą šio svarbaus Vystymosi komiteto pasiūlymo: „Europos Parlamentas ragina Tarybą ir Komisiją išsamiai konsultuojantis su AKR šalimis pirmenybę teikti klausimui dėl ES teikiamų ES žemės ūkio produktų eksporto subsidijų poveikio AKR šalims ir siekti rasti konkrečius ilgalaikius sprendimus siekiant išvengti dempingo vykdant šiuo klausimu priimtus išipareigojimus.“

Tačiau pranešime teigiama, kad ES sprendžia problemą, susijusią su žemės ūkio politikos prekybą galimai iškreipiančiais elementais, kurie daro neigiamą poveikį ūkininkams besivystančiame pasaulyje. Pranešime skundžiamasi, kad ne ES šalys gamina maistą pagal labai įvairius gamybos standartus; dėl to ES žemės ūkio produktams sukuriama nelygios konkurencijos sąlygos.

Šie du pranešimo teiginiai yra, švelniai tariant, prieštaringi, su jais sutiko ne visos ES politinės jėgos. Jei taip, kodėl į pranešimo tekstą neįtrauktas Vystymosi komiteto tekstas?

Pranešime taip pat pasisakoma prieš pagalbos išmokų sumažinimą žemės ūkio srityje ir bet kokią bendrosios žemės ūkio politikos reformą. Be to, jame siūloma piliečių informavimo apie bendrąją žemės ūkio politiką strategiją vertinti kaip politinę propagandą už labai ginčytiną sistemą, ypač mano šalyje.

Todėl balsavau prieš šį pranešimą.

Luís Queiró (PPE-DE), raštu. – (PT) Naujausias ypač didelis maisto kainų padidėjimas pagrįstai paskatino diskusiją dėl žemės ūkio politikos, maisto saugos ir vystymosi. Deja, tarptautinės prekybos klausimais tokių diskusijų dažnai trūksta, todėl ieškoma sprendimų, kuriais ignoruojamos padidėjusio vartojimo pasaulyje teikiamos teigiamos galimybės.

Nors iš pradžių ši maisto kainų infliacija kelia grėsmę šalims ir gyventojams, kurie neturi išteklų, ir dėl to reikia didesnės humanitarinės pagalbos, vėliau ji pasaulyje paskatina maisto gamybos pajėgumų didėjimą ir pasaulio prekybos augimą. Tai galimybė gyventojams, kurie užsiima žemės ūkiu, todėl būtina ją pasinaudoti.

Kalbant apie Europą ir bendrąją žemės ūkio politiką, galimas mūsų prisitaikymas prie šių naujų pasaulio aplinkybių (galimas lėtesnis nei tikėtasi augimas) neturėtų vykti taikant protekcionistines priemones ir sudarant naujas kliūtis prekybai ar iškraipant rinką. Bendrojoje žemės ūkio politikoje ir per jos reformą turėtų būti naudojamas vidutinės ir ilgos trukmės laikotarpio Europos žemės ūkio ir kaimo plėtros pelningumo kriterijus.

Zuzana Roithová (PPE-DE), raštu. – (CS) Atrodo, kad šis pranešimas labiau yra esamos bendrosios žemės ūkio politikos gynimas, o ne išsami maisto saugos badaujančiame pasaulyje apžvalga. Nepaisant to, aš jam pritariau, nes jame atkreipiamas dėmesys į tai, kad svarbu, kad besivystančių šalių ūkininkai turėtų prieigą prie kreditų, kad jie galėtų modernizuoti žemės ūkio gamybą, padidinti gamybos apimtis ir gaminamo maisto kokybę. Gailiuosi, kad pranešime mažai dėmesio skiriama pavojui, kurį sukelia žemės neturtingiausiose pasaulio šalyse pirkimas, siekiant auginti žemės ūkio produkciją ir paties pigiausio maisto eksportas į likusį pasaulį. Tai daroma šalių, kurių gyventojai kenčia dėl nuolatinio maisto trūkumo, ekonomikos plėtros ir poreikių, sąskaita.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš balsavau už M. McGuinness pranešimą dėl bendrosios žemės ūkio politikos ir pasaulinės maisto saugos.

Pritariu kolegės Parlamento narės susirūpinimui ir atkreipiu dėmesį į tai, kad labiau nei bet kada būtinos priemonės, kurios visiems piliečiams užtikrintų prieigą prie sveiko, maistingo maisto, nepaisant to, ar jie gyvena Europos Sąjungoje, ar kitur pasaulyje. Norėčiau pabrėžti, kad mūsų veiksmai turi būti vertinami vidutiniu ir ilgu laiku ir nevertinami vien trumpais laiko terminais.

Vien skirti dideles lėšas neturtingoms ir besivystančioms šalims nepakanka, jei nėra rimtų pramoninių šalių įsipareigojimų apsaugoti nuo spekuliacijos pagrindinių maisto produktų kainomis (koks neseniai vyko) ir pasiūlyti tarptautinius susitarimus, kuriais būtų atsižvelgta į labai skirtingą Pasaulio prekybos organizacijai priklausančių šalių padėtį. Priešingu atveju jau žlugusių derybų ir toliau nebus įmanoma atnaujinti.

Catherine Stihler (PSE), raštu. – BŽŪP ir pasaulinės maisto saugos klausimas yra labai svarbus. Privalome užtikrinti, kad mes ES padarysime viską, ką galime, kad badaujantys viso pasaulio žmonės būtų pamaitinti. Gėda, kad šiame pasaulyje dėl mūsų politinių veiksmų koordinavimo trūkumo žmonės miršta iš bado.

Andrzej Jan Szejna (PSE), raštu. – (PL) Bendrosios žemės ūkio politikos tikslas – ne tik didinti žemės ūkio našumą ir užtikrinti racionalią žemės ūkio gamybos plėtrą tinkamai pasinaudojant gamybos veiksniais (ypač darbo jėga), bet ir užtikrinti kaimo gyventojams tinkamą gyvenimo lygį, užtikrinti maisto tiekimo saugumą ir pagrįstas maisto kainas vartotojams.

Šiuo metu svarbiausias politinis prioritetas ES ir pasaulio lygmeniu yra prieiga prie pakankamų saugaus ir maistingo maisto išteklių.

Kelia nerimą tai, kad maisto kainos didesnės negu ankstesniais metais, o pasaulio maisto ištekliai sumažėjo iki pavojingai mažų dydžių. Yra pavojus, kad pasaulio finansų krizė gali paskatinti išsivysčiusias šalis nesilaikyti savo įsipareigojimų pagalbos besivystančioms šalims srityje.

Siekiant apsaugoti maisto gamybą pasaulyje ir padėti žmonėms, kurių pagrindinės mitybos reikmės nukentėjo labiausiai, reikalingi vidutinės ir ilgos trukmės laikotarpio veiksmai.

Šiuo metu svarbiausia parengti tokią žemės ūkio ir maisto politiką, kuri patenkintų gausėjančių pasaulio gyventojų poreikius. Prognozuojama, kad iki 2050 m. gyventojų pasaulyje padaugės 40 proc., o per tą patį laikotarpį maisto poreikis turėtų išaugti dvigubai.

Svarbiausias politinis klausimas yra politikos, kuri ūkininkams užtikrintų padarias pajamas iš maistinių kultūrų, kurias jie augina, parengimas. Tai labai svarbu siekiant užtikrinti maisto gamybą. Jei to nesugeba užtikrinti rinka, tai reikia padaryti vykdant atitinkamą politiką.

Glenis Willmott (PSE), raštu. – Darbo delegacija balsuos už pranešimą dėl BŽŪP ir pasaulinės maisto saugos, nepaisant to, kad labai abejojame dėl pozicijos BŽŪP atžvilgiu.

Mes nesutinkame su tuo, kad maisto saugos užtikrinimo srityje didelė reikšmė teikiama BŽŪP, taip pat su kritika dėl BŽŪP reformos. Teigiamo, kad tai, kad didesnis dėmesys skiriamas ne produkcijos kiekybei, o kokybei, pakenkė mūsų maisto saugai. Mūsų pozicija tokia – turime modernizuoti savo žemės ūkio politiką ir negrįžti prie gamyba pagrįstos politikos, kuri skatina didžiulę perprodukciją ir iškraipo rinką – taip pakenkiama kitų šalių pajėgumams gaminti žemės ūkio produktus ir jais prekiauti.

Tačiau manome, kad pranešime nagrinėjama daug svarbių pasaulinės maisto saugos aspektų, pvz., pripažįstama, kad maisto sauga yra pagrindinis ES politinis prioritetas, raginama labiau bendradarbiauti pasaulio lygmeniu, raginama daugiau investuoti į besivystančias šalis, siekiant padidinti jų gamybos pajėgumus, taip pat raginama žemės ūkį padaryti svarbiausiu ES plėtros darbotvarkės aspektu. Visi šie aspektai vienodai svarbūs. Būtina, kad nevertintume jų siaurai, kaip tie, kurie jais remiasi siekdami pagrįsti dar labiau intervencinę ir protekcionistinę BŽŪP. Pranešimui mes pritariame.

- Pranešimas: Genowefa Grabowska (A6-0475/2008)

Jan Andersson, Göran Färm ir Åsa Westlund (PSE), raštu. – (SV) Mes, Švedijos socialdemokratai, balsavome už G. Grabowskos pranešimą dėl pilietinio dialogo plėtros perspektyvų remiantis Lisabonos sutartimi. Siekiant sukurti ES, kuri klausosi piliečių nuomonės ir jiems atstovauja, būtina stiprinti dialogą su pilietine visuomene. Taip pat pritariame pranešime pateiktiems reikalavimams, kad Tarybos darbas būtų atviresnis, kad pilietinė visuomenė galėtų naudingai dalyvauti dialoge.

Tačiau norime aiškiai pabrėžti, kad manome, kad bažnyčioms ir religinėms bendruomenėms nereikėtų suteikti ypatingo statuso, išskiriančio jas iš pilietinių organizacijų. Bažnyčios ir religinės bendruomenės turėtų dalyvauti dialoge su Sąjungos institucijomis taip pat, kaip visos kitos organizacijos.

Adam Bielan (UEN), raštu. – (PL) Gerb. pirmininke, kiekviena iniciatyva, kuria siekiama piliečius priartinti prie institucijų, kurios veikia jų vardu, yra remtina. Tačiau turėtų būti siekiama užtikrinti, kad siūloma iniciatyva pati savaime nepavirstų dar viena institucija. Aš pritariau pranešimui, nes kiekvienas žingsnis siekiant priartinti piliečius prie valdžios, kuri už juos priima sprendimus, yra žingsnis geresnės ir skaidresnės demokratijos link. Tačiau noriu pabrėžti, kad, kaip ir kiekvieno dialogo atveju, per dialogą dėl Lisabonos sutarties turi būti atsižvelgta į kiekvienos šalies nuomonę.

Martin Callanan (PPE-DE), raštu. – Šiame pranešime kalbama apie Lisabonos sutartį, kuri, leiskite priminti, negalioja. Todėl labai įžūlu, galima sakyti arogantiška, naudoti Lisabonos sutarties pavadinimą, lyg ji jau būtų gyvenimo realybė.

Jei pamiršote – Lisabonos sutartis demokratine Airijos žmonių valia buvo nuskandinta. Jie sustabdė šį projektą, nes nori kitokios Europos. Balsuodami taip, kaip balsavo, Airijos žmonės taip pat pasisakė už visų kitų valstybių narių, įskaitant mano šalį, piliečius, kuriems jų vyriausybė nesuteikė teisę balsuoti referendume.

Airija stumiama surengti kitą balsavimą, tačiau Airijos žmonės nesirengia pakęsti tokios nepagarbos.

Ateityje turėtume vengti diskutuoti apie hipotetinius scenarijus, pvz., Lisabonos sutartį, nes taip užsitraukiame prastą vardą. Toks elgesys tik parodo ES arogantišką nepagarbą demokratinei nuomonei.

Balsavau prieš šį pranešimą.

Koenraad Dillen (NI), raštu. – (NL) Galbūt gyvenu kitoje planetoje, bet prisimenu, kad 2005 m. demokratinuose referendumuose olandai ir prancūzai atmetė Europos Konstituciją. Konstitucija yra mirusi ir palaidota – bent jau jei laikome save demokratais. Prakeiktąją Lisabonos sutartį, kuri paprasčiausiai yra perdažyta Konstitucijos versija, ištiko toks pat likimas – Airijos žmonės demokratiname referendume ją atmetė.

Tačiau Europa atsisako priimti žmonių nuomonę ir nori nesąžiningai primesti Konstituciją europiečiams, apsimesdama, kad viskas puiku, ir labai ciniškai kalbėdama apie vadinamąjį „dialogą su piliečiais pagal Lisabonos sutartį“.

Tai turėjo būti „dialogas su piliečiais“, „stipri konsultacijų ir dialogo kultūra“. Pranešėja dar kartą ciniškai cituoja Europos Sąjungos sutarties 10 straipsnį: „Kiekvienas pilietis turi teisę dalyvauti demokratiname Sąjungos gyvenime“. Gal ir taip, tačiau Europa visai nepastebi demokratinio žmonių balso.

Avril Doyle (PPE-DE), raštu. – Šiame Genowefos Grabowskos pranešime siūlomi tobulesni dalyvavimo mechanizmai ir pilietinio dialogo Europos Sąjungoje varikliai. Juo siekiama spręsti atotrūkio tarp Sąjungos narių ir jų santykių su joms tarnaujančiomis institucijomis problemas. Jame pripažįstama, kad norint iš tikrųjų siekti Europos projekto tikslų, būtina aktyvinti pilietinį dialogą.

Airijoje Lisabonos sutartis neseniai atmesta iš dalies dėl to kad suvokimas apie Sąjungą ir Sąjungos realybę skiriasi. Bendro informacijos trūkumo problemos sprendimas yra labai svarbus siekiant tikros demokratinės partnerystės. Pagrindinė šio pasiūlymo mintis – dialogas yra abipusis, į pareikštas nuomones reikia kreipti dėmesį ir jas gerbti.

G. Grabowska šiame pranešime pabrėžia, kad svarbiausi aktyvaus pilietinio dialogo ir tikros dalyvaujamąsios demokratijos aspektai yra skaidrumas ir atstovavimas. Atviresnė ir prieinamesnė Taryba, didesnis ir labiau integruotas institucijų bendradarbiavimas, geresnis naujų žiniasklaidos priemonių naudojimas siekiant ryšio su piliečiais ir pagalba pilietinės visuomenės institucijoms padės Europą suartinti. Dėl šių priežasčių pritariu G. Grabowskos pranešimui.

Bairbre de Brún ir Mary Lou McDonald (GUE/NGL), raštu. – Mes pritariame visoms pastangoms suteikti piliečiams, bendruomenėms ir pilietinės visuomenės organizacijoms galių politinių sprendimų priėmimo procesuose, įskaitant ES.

Tačiau mes nemanome, kad Lisabonos sutartis šioje srityje suteikia kokį nors tikrą pranašumą. Be to, manome, kad, norint, kad siūloma piliečių iniciatyva būtų prasminga, Komisija turėtų teisiškai išipareigoti parengti baltąją knygą, kurioje pateiktų atsakymą į pasiūlymą arba Sutartimi pagrįstų veiksmų nevykdymą.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Šis pranešimas yra dar vienas, kuriuo, siekiant bet kuria kaina „parduoti“ Europos projektą (remiantis ankstesnių referendumų rezultatais ši užduotis nėra lengva), prieštaraujama Europos Parlamento daugumai. Šios dažnos pastangos yra vertingos bent vienu aspektu. Jos aiškiai parodo, kaip sunku ir net skausminga Sutarties advokatams rasti argumentų ją reklamuojant.

Nėra tokios propagandos – kuri yra šio pranešimo tema – kuri galėtų užmaskuoti antidemokratinę ES lyderių norą priversti surengti dar vieną referendumą Airijoje, kad būtų galima įgyvendinti pasiūlytą Sutartį. Nepritariame siauram požiūriui tų, kurie mano, kad „pilietinio dialogo“ ar „piliečių iniciatyvos“ vystymas yra pakankamas neutralizuoti pasiūlymą, kuris iš esmės visų valstybių piliečiams neleidžia apsispręsti dėl bendros savo ateities, kuriame siūlomos priemonės skatina pavojingus darbus, darbo valandų skaičiaus didinimą, lengvesnį darbuotojų atleidimą ir viešųjų paslaugų privatizavimą.

Jokia propaganda negali paslėpti šio Sutarties projekto neoliberalaus, federalistinio ir militaristinio turinio. Todėl balsavome prieš.

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) G. Grabowskos pranešime rekomenduojama vykdyti nuolatinį visų Europos institucijų ir pilietinės visuomenės atstovų dialogą, siekiant ES lygmeniu nustatyti politiką ir parengti teisės aktus. Kitaip tariant, rekomenduojama įkurti formalią Sąjungos lygmens dalyvavimo demokratijos organizaciją, kurioje privaloma dalyvauti.

Bėda ta, kad dalyvavimo demokratija yra žmonių, kurie atmeta tikrą demokratiją, priedanga. Pasinaudojant ja dialogas apribojamas ir vykdomas tik su pačiomis aktyviausiomis organizacijomis, kurios retai būna pačios reprezentatyviausios. Piliečių požiūriai tikrinami iš anksto, kad vėliau būtų galima atsakyti jų konsultacijų.

Jei Briuselio Europa nori išgirsti piliečius, tegul ji atkreipia dėmesį į prancūzų ir olandų „ne“ Europos Konstitucijai ir negrįžta prie Lisabonos sutarties, kuri yra tik šios Konstitucijos kopija. Jei būtų atsižvelgta į visuomenės nuomonių apklausas, kaip norėtų pranešėja, būtų sustabdytos derybos dėl Turkijos narystės, nes dauguma Europos piliečių tam prieštarauja. Jei principas, kad sprendimai turėtų būti kuo labiau priartinti prie piliečių, teisingas, tegul Europa nustoja valdyti mūsų gyvenimus. Tada Europa, kalbėdama apie demokratiją, atrodytų šiek tiek patikimesnė.

Anna Hedh (PSE), raštu. – (SV) Aš, balsavau už G. Grabowskos pranešimą dėl pilietinio dialogo plėtros perspektyvų remiantis Lisabonos sutartimi. Manau, kad siekiant sukurti ES, kuri klausosi piliečių nuomenės ir jiems atstovauja, svarbu stiprinti dialogą su pilietine visuomene. Taip pat pritariu pranešime pateiktiems reikalavimams, kad Tarybos darbas būtų atviresnis, o pilietinė visuomenė galėtų prasmingai dalyvauti dialoge. Tačiau manau, kad nereikėjo įtraukti Lisabonos sutarties, nes po airių neigiamo atsakymo referendume ji nebėra svarbi.

Taip pat nėra teisinga bažnyčioms ir religinėms bendruomenės suteikti ypatingą statusą, išskiriantį jas iš pilietinių organizacijų. Bažnyčios ir religinės bendruomenės turėtų dalyvauti dialoge su Sąjungos institucijomis taip pat, kaip visos kitos organizacijos.

Jörg Leichtfried (PSE), raštu. – (DE) Pritariu pranešimui dėl pilietinio dialogo plėtros perspektyvų remiantis Lisabonos sutartimi.

Manau, kad pilietinis dialogas yra labai svarbus, kad ES piliečiai galėtų geriau suprasti savo išrinktų atstovų veiklos sritis.

Norėčiau pabrėžti pastabą, kad ES ir Sąjungos piliečių dialogas turėtų būti dvipusis, nes nepakanka informuoti apie savo šalių projektų įgyvendinimą, turime išklausti atskirų žmonių ir rimtai įvertinti jų nuomones.

Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Lisabonos sutartis nebuvo patvirtinta. Ją referendume atmetė Airijos balsuotojai, todėl ji turi laikoma palaidota. Iš esmės tokios pačios sutarties projektas buvo atmetas referendumuose Prancūzijoje ir Nyderlanduose.

Tačiau Europos Parlamento federalistinė dauguma nenori klausytis, jie siekia, kad Sąjunga būtų dar stipriau valdoma viršnacionaliniu lygmeniu, nepaisydami to, kad jos piliečiai ne viename referendume parodė savo skeptišką požiūrį, kad, jei būtų suteikta galimybė, jie parodytų skeptišką požiūrį ir kitose šalyse.

Toks Europos Parlamento federalistinės daugumos darbo stilius rodo, kokio pilietinio dialogo jie nori. Jie nori klausyti tik tų pilietinės visuomenės atstovų, kurie atitinka federalistinį šabloną.

Kalbant ne apie teisėkūros procedūrą, pateiktas pranešimas nėra ypatingai išpūdingas. Pranešimo 9 dalyje teigiama, kad visos ES institucijos turi tvarkyti registrus, kuriuose pateikiama naujausia informacija apie visas atitinkamas nevyriausybinės organizacijas. Dėl to padidėja nereikalingos biurokratijos, kuri neduoda jokios naudos. Be to, pranešimo 11 dalyje kalbama apie „aktyvios europinės pozicijos“ propagavimą ES piliečių tarpe. Kaip šią poziciją apibrėžti?

Tačiau blogiausias pranešimo aspektas yra 22 dalyje pateiktas raginimas Europos asociacijos ir Europos pilietinei visuomenei ES lygmeniu taikyti bendrą teisinį pagrindą. Šis pasiūlymas yra dar vienas žingsnis kuriant ES valstybę.

Todėl balsavau prieš šį pranešimą.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Kalbos apie viešas diskusijas dėl Lisabonos sutarties visomis kalbomis skamba iš tikrųjų gražiai. Nepaisant viso maskavimosi, žmonės jau visiškai suprato, kad sutartis, kurios 95 proc. atitinka atmetą ES Konstituciją, nėra Kolumbo kiaušinis, net jei įtakingi ES sluoksniai nori ją tokią parodyti.

Įdomu ir tai, kad norime šį dialogą vykdyti visomis kalbomis, nors einantis Tarybos pirmininko pareigas asmuo dar neturi integruoto tinklalapio, kuriame būtų naudojamos plačiausiai vartojamos Sąjungos kalbos – anglų, prancūzų ir vokiečių. Savo piliečiams turėtume atrodyti ypač kvaili sakydami, kad Konstitucijoje numatytos naujosios pilietinės iniciatyvos yra žingsnis demokratijos link – atsižvelgiant į tai, kad referendumai kartojami tol, kol gaunamas ES norimas rezultatas. Kadangi ši iniciatyva gali būti tik dar viena kampanija už ES Konstituciją, kuriai jau išleista daug pinigų, aš balsavau prie G. Grabowskos pranešimą.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), raštu. – (RO) Aš balsavau už šį pranešimą, nes pilietinė visuomenė yra svarbi veikėja Europoje ir Europos integracijos procese, nes ji perduoda ES piliečių nuomones ir prašymus Europos institucijoms.

Kad Europos Sąjunga galėtų pasiekti savo tikslus, reikia rengti platesnes viešas diskusijas ir veiksmingesnį pilietinį dialogą bei vystyti politinį sąmoningumą; šiame pranešime visa tai pripažįstama.

Pranešime taip pat atkreipiamas dėmesys į žinių, kurias pilietinė visuomenė perduoda institucijoms, svarbą ir pabrėžia su pilietiniu dialogu susijusių informavimo ir viešinimo funkcijų vaidmenį ir reikšmę.

Tikiuosi, kad dabartinės ES iniciatyvos, kuriomis skatinamas aktyvesnis pilietinės visuomenės dalyvavimas Europos integracijos procese, vyks ir ateityje. Šiuo atveju kalbu apie iniciatyvas „Europa per palydovą“, „Piliečių agora“ ir kitus piliečių forumus įvairiais klausimais.

Tikiuosi, kad šis pranešimas paskatins Europos Sąjungos Tarybą palengvinti ir supaprastinti prieigą prie jos procedūrų. Tai pagrindinė tinkamo dialogo su pilietine visuomene inicijavimo sąlyga.

Zuzana Roithová (PPE-DE), raštu. – (CS) Ponios ir ponai, teigiamai vertinu tai, kad tuo metu, kai Europos šalis patiria demokratijos krizę, pranešime atkreipiamas dėmesys į socialinio dialogo poreikį. Žmonės arba nesupranta su jų kasdieniu gyvenimu nesusijusių klausimų, arba jais nesidomi. Menkas dalyvavimas Europos rinkimuose yra logiška pasekmė to, kad Europos piliečiai nežino, kokį teigiamą poveikį jiems gali turėti Europos teisės aktai, ir nemano, kad jų balsas gali turėti kokios nors įtakos. Mažai žinoma, kad Lisabonos sutartis sustiprina dalyvavimo demokratiją. Sutinku su G. Grabowska, kad valstybės narės turėtų teikti svaresnę pagalbą nevyriausybinėms organizacijoms. Tačiau būtina užtikrinti, kad jos būtų atstovaujančios ir skaidrios. Aš pritariau pranešimui ir dėl to, kad jame Komisija raginama skelbti nevyriausybinių organizacijų, kurios per teisės akto rengimą pateikė savo pasiūlymus, sąrašus. Tai tikrai sumažins viso proceso anonimiškumą ir padarys nevyriausybines organizacijas atstovaujamosiomis. Taip pat manau, kad rinkimų į Europos Parlamentą kampanija yra puiki galimybė atsakingiems Europos Parlamento nariams paaiškinti, kokius sprendimus priimame Strasbūre, kaip pilietinė visuomenė dalyvauja mūsų darbe ir kaip ji galės dalyvauti procesuose priėmus Lisabonos sutartį.

Andrzej Jan Szejna (PSE), raštu. – (PL) Lisabonos sutartyje numatyta, kad dialogas su piliečiais būtinas. Jis privalomas visose ES politikos ir veiklos srityse.

Dialogo sėkmė priklauso nuo atstovavimo masto, todėl – ir nuo tvirto svarbiausių subjektų įsipareigojimo. Valstybių narių, regionų ir vietos valdžios institucijos turėtų plėsti dialogą, kad piliečiai galėtų pajusti dalyvaujamą demokratijos praktinį veikimą.

Reikia pripažinti, kad Europos Sąjunga ryšių ir ypač dialogo su piliečiais srityse turi daug ką padaryti.

ES piliečiai privalo būti tikri, kad jiems nedalyvaujant ES lygmeniu nebus jokių sprendimų, kad balsuodami rinkimuose jie tikrai paveiks šiuos sprendimus.

Visiškai pritariu pranešėjo raginimui propaguoti dialogą su piliečiais iniciatyvas.

Charles Tannock (PPE-DE), raštu. – Per anksti kalbėti apie tai, kas atsitiks, kai įsigalios Lisabonos sutartis. Sutartis išlieka neaiški ir vis dar gali būti antrą kartą atmesta Airijos piliečių per kitą referendumą, kuris vyks šiais metais.

Tokiomis aplinkybėmis neturėtume veikti taip, lyg Lisabonos sutartis jau galėtų. Dėl tokio elgesio galime būti apkaltinti arogancija ir nepagarba demokratiniam procesui, kuris vis tiek vienaip ar kitaip turi būti išspręstas.

Be to, nepritariu, kad ES lėšos naudojamos Lisabonos sutarties propagavimui vykdant pilietinį dialogą ar kitomis priemonėmis. Valstybėse narėse veikia laisva žiniasklaida, jos yra stiprios demokratijos išraiška, todėl yra visiškai pajėgios vykdyti šias diskusijas pačios, be Komisijos įtakos. Iš tikrųjų mano šalyje, Jungtinėje Karalystėje, Komisijos pastangos skatinti tolesnę ES integraciją duoda priešingus rezultatus.

Ir aš, ir kiti britų konservatoriai norime, kad Europos Sąjunga eitų kita kryptimi, darytų mažiau, bet geriau.

Todėl balsavau prieš šį pranešimą.

Frank Vanhecke (NI), raštu. – (NL) G. Grabowskos pranešimas yra dar vienas pavyzdys, kaip skandalingai Parlamentas elgiasi su principais, kuriems teigia tarnaujantis. Dialogas su piliečiais pagal Lisabonos sutartį. Koks pokštas! Lisabonos sutartis, kuri yra užmaskuota buvusi Konstitucija Europai, per referendumus Nyderlanduose ir Prancūzijoje, o vėliau ir Airijoje, buvo išmesta į šiukšlių dėžę. Kitos šalys net nedrįso surengti referendumo.

Jei Europa siekia dialogo su piliečiais, turėtų pradėti gerbti demokratiją. Jei referendumo rezultatas nepatinka eurobiurokratinei nomenklatūrai, tai nebūtinai reiškia, kad balsavusiems trūksta smegenų ląstelių. Atvirkščiai! Kad ir kaip būtų, aš kategoriškai vėl balsavau prieš šį pranešimą. *Nec spe, nec metu* – be vilties ar baimės.

Anna Záborská (PPE-DE), raštu. – (FR) Europos valdžios institucijos privalo būti atviros dialogui ir bendradarbiavimui su piliečiais ir pilietinės visuomenės organizacijomis. Prie bendrojo gėrio gali prisidėti kiekvienas.

Tačiau į teisėkūros procesą negalima leisti patekti dialogu su pilietine visuomene prisidengusioms tam tikroms interesų grupėms ir lobistams, kurie neatstovauja bendrajam gėriui. Galimybė dalyvauti dialoge turi būti vienoda.

Ypač raginu pradėti dialogą su asociacijomis, kurios atstovauja neturtingiausiems asmenims ir šeimoms. Kova su dideliu skurdu ir socialine nelygybe neturės ilgalaikės sėkmės, jei nebus nuolatinio dialogo su šeimomis ir asmenimis, kurie patiria didelį skurdą kasdieniame gyvenime. Šis dialogas yra sudėtingas, tačiau būtinas. Europos, valstybių narių, regionų ir vietos valdžios institucijos, kurdamos integruotą visuomenę ir Europą visiems, negali pasirinkti lengvo kelio. Kalbant apie gerą patirtį, turėtume įvertinti Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto ir Tarptautinio judėjimo „ATD ketvirtasis pasaulis“ darbą. Šis judėjimas nuo 1989 m. organizuoja Ketvirtojo pasaulio žmonių universitetų Europos sesijas, kurios suteikia galimybę valdžios institucijų ir žmonių, tiesiogiai patyrusių didelį skurdą, dialogui.

- Pranešimas: Barbara Weiler (A6-0514/2008)

Gerard Batten (IND/DEM), raštu. – Per šį balsavimą susilaikiau. Nors aš ir JK Nepriklausomybės partija visiškai remiame vyrų ir moterų lygybę, JK jau yra priėmusi lygybę nustatančius teisės aktus, kuriuos prireikus gali pakeisti ar patobulinti mūsų pačių demokratiškai išrinktas ir atskaitingas Parlamentas. ES yra antidemokratinė organizacija ir nėra teisėta kieno nors teisių saugotoja.

Sylwester Chruszcz (UEN), raštu. – (PL) Pritariu B. Weiler pranešimui ir priemonėms, kuriomis siekiama perkelti direktyvą dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje. Sumanymas sukurti nesąžiningos komercinės veiklos juodąjį sąrašą, skirtą ne tik įmonių ir vartotojų santykiams, bet ir įmonių tarpusavio santykiams, yra pagirtinas. Taip pat remiu su nesąžininga veikla susijusių vartotojų apsaugos teisės aktų įgyvendinimo stebėseną ir vykdymą, pritariu iniciatyvai sukurti viešai prieinamą duomenų bazę, kurioje būtų pateikiami nacionaliniai teisės aktai, priimti perkeliant Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvą. Lenkijos ir Europos vartotojų požiūriu ši iniciatyva yra vertinga.

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) Balsuodami dėl B. Weiler pranešimo dėl vartotojų ir įmonių apsaugos nuo nesąžiningos veiklos ir klaidinančios reklamos susilaikėme, nes šiam pranešimui turime daug kritikos.

Pirma, Europos teisės aktas šiais klausimais yra direktyva, taigi, valstybės narės, siekdamos joms nustatytų tikslų, priemonės gali pasirinkti gana laisvai. Pranešėjos noras suvienodinti valstybių narių teisės aktų turinį ir formą liks tik noras, jei nebus neleistino ir vartotojams nenaudingo Europos Sąjungos įsikišimo į valstybių narių teisinę ir administravimo sistemas.

Antra, didžiausią pridėtinę vertę šiose srityse Europos Sąjunga gali pasiekti padėdama spręsti tarpvalstybinius ginčus. Šis klausimas nėra tinkamai sprendžiamas nei esamuose pateiktuose tekstuose, nei tuose, kuriuos raginama priimti.

Pagrindinė šios teisės akto paskirtis – ne egzistuoti pačiam savaime, bet apsaugoti vartotojus ir įmones.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), raštu. – (PL) Direktyva dėl nesąžiningos komercinės veiklos ir Direktyva dėl klaidinančios ir lyginamosios reklamos yra labai svarbi kalbant apie pasitikėjimo suteikimą vartotojams ir teisinio aiškumo įmonėms užtikrinimą vidaus rinkoje. Ji ypač svarbi kalbant apie tarpvalstybinius sandorius, kurie Europos rinkoje vis dažnesni. Valstybių narių vartotojų apsaugos institucijos, tikslinėje šalyje vykdydamos su tokiais sandoriais susijusius atitinkamus veiksmus, vis dar susiduria su sunkumais.

Norint pasiekti direktyvų tikslus, būtinas tinkamas perkėlimas, įgyvendinimas ir vykdymas. Deja, nemažai valstybių narių dar neįgyvendino šio įsipareigojimo. Tai nepadaeda kurti tinkamų įmonių ir vartotojų santykių.

2007 m. Komisija pirmą kartą atliko vadinamąjį ES patikrinimą, kaip priemonę patikrinti, kaip vykdomi oro transporto bendrovių interneto svetainėms taikomi vartotojų apsaugos teisės aktai, ir užtikrinti, kad šie teisės aktai būtų vykdomi. 43,6 proc. patikrintų interneto svetainių atveju nustatyta taisyklių pažeidimų; tai tik patvirtina šiuo metu galiojančių teisės aktų vykdymo didesnės stebėsenos būtinumą.

Teigiamai vertinu Komisijos iniciatyvą sukurti viešai prieinamą duomenų bazę, kurioje būtų pateikiami valstybių narių teisės aktai, priimti perkeliant šias direktyvas.

Ian Hughton (Verts/ALE), raštu. – ES padarė didžiulę pažangą gerindama padėtį vartotojų teisių srityje. Tai, kad kai kurios valstybės narės dar neperkėlė Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvos, nuvilia. Šiandien Parlamentas pasiuntė aiškią žinią, kad tos valstybės narės privalo šį trūkumą ištaisyti.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Mes priėmėme ES direktyvą, saugančią vartotojus nuo nesąžiningos komercinės veiklos ir klaidinančios reklamos jau 2005 m. Tačiau vis dar atsisakome saugoti piliečius nuo interneto skambintojų, nepageidaujamų reklaminių skambučių ir interneto sukčių. Už pašto dėžučių, statytinių ir vardų keitimo slepiasi sukčių įmonės.

Jei tokias įmones pavyksta nustatyti, joms skiriamos juokingai mažos baudos, kurios neturi jokio poveikio. Šioje srityje reikia labai padidinti baudas, ypač už pakartotinius nusikaltimus. Svarbu, kad nukentėję klientai galėtų paduoti ieškinį dėl kompensacijos, kitaip mes juos paliksime likimo valiai. Planuojami pakeitimai pagerins vartotojų padėtį, todėl balsavau už.

Zuzana Roithová (PPE-DE), raštu. – (CS) teigiamai vertinu diskusijas dėl pranešimo dėl Direktyvos 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir Direktyvos 2006/114/EB dėl klaidinančios ir lyginamosios reklamos perkėlimo, įgyvendinimo ir vykdymo. Nors šios direktyvos yra ES vartotojų apsaugos pagrindas, jos turi būti nuosekliai taikomos valstybėse narėse, ypač kalbant apie pirkimus internete. Vidaus rinka neturi būti skaidoma, o įmonėms ir vartotojams būti taikomos tos pačios taisyklės ir apsauga, neatsižvelgiant į tai, kurioje valstybėje narėje jie perka ar parduoda. Privalau atkreipti jūsų dėmesį į tai, kad kai kurios valstybės narės, įskaitant Čekiją, vėluoja perkelti direktyvas į nacionalinius teisės aktus. Šiuo metu svarbiausia, ar valstybių narių priežiūros institucijos iš tikrųjų privers nesąžiningas įmones šias taisykles įgyvendinti. Pokalėdiniai pardavimai yra puiki proga tikrinti. Europos institucijos taip pat turi skatinti nacionalinių radijo ir televizijų tarybų, kurios vertina, kaip žiniasklaidos priemonės laikosi direktyvų, didesnę tarpusavio bendradarbiavimą. Turime siekti, kad priežiūra visoje ES vyktų nuosekliai.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, balsuoju už B. Weiler pranešimą dėl Direktyvos 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir Direktyvos 2006/114/EB dėl klaidinančios ir lyginamosios reklamos perkėlimo, įgyvendinimo ir vykdymo.

Esu tvirtai įsitikinęs, kad tinkamai įgyvendinant direktyvą visuomenė visiškai suvoks savo teises. Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvoje numatytas vartotojų teisių išplėtimas turi būti paremtas priemonėmis, kurios naudojimąsi tomis teisėmis palengvintų.

Sutinku su pranešėja, kad tinkamas Direktyvos dėl nesąžiningos komercinės veiklos ir Direktyvos dėl klaidinančios ir lyginamosios reklamos perkėlimas, įgyvendinimas ir vykdymas yra labai svarbūs siekiant šiose direktyvose nustatytų tikslų, ypač atsižvelgiant į valstybėse narėse taikomus ir įgyvendinamus skirtingus metodus ir sistemas, kai kurių šiose direktyvose pateiktų teisinių sąvokų sudėtingumą, baigtinį nacionalinių standartų, reglamentuojančių nesąžiningą komercinę veiklą ir klaidinančią reklamą, pobūdį ir plačią šių direktyvų taikymo sritį. Džiaugiuosi kolegų Parlamento narių iniciatyva, kuria siekiama ypač svarbaus Bendrijai klausimo teisinio reguliavimo.

Andrzej Jan Szejna (PSE), raštu. – (PL) Tvirtai pritariu B. Weiler pranešimui dėl Direktyvos dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir Direktyvos dėl klaidinančios ir lyginamosios reklamos perkėlimo, įgyvendinimo ir vykdymo.

Klaidinančios ir lyginamosios reklamos klausimai reglamentuojami nustačius vieną, konsoliduotą direktyvą. Direktyva 2005/29/EC reglamentuoja nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje klausimus.

Direktyvos buvo parengtos siekiant vartotojams suteikti daugiau pasitikėjimo (jų apsauga pagerėjo parengus komercinės veiklos rūšių, kurios turi būti uždraustos, sąrašą, taip pat dėl geresnio vartotojų apsaugos nuo nesąžiningos komercinės veiklos suderinimo), taip pat siekiant suteikti įmonėms daugiau teisinio aiškumo.

Jei direktyvos nuostatas papildytų teisinės priemonės, leidžiančios veiksmingą vykdymą, būtų galima pasiekti didesnio apsaugos lygmens. Todėl valstybės narės privalo peržiūrėti savo teisinės sistemas ir padidinti perkėlimo proceso skaidrumą.

Nustatytus pakeitimus privalo papildyti aiškos įgyvendinimo procedūros ir veiksmingos žalos atlyginimo priemonės, kurios vartotojams suteiktų teisę pateikti ieškinius dėl nuostolių, patirtų dėl nesąžiningos komercinės veiklos, pvz., tokios kaip vartotojų apsaugos stebėsenos mechanizmai, pritaikyti oro transporto bendrovių tinklalapiams. Valstybių narių lygmeniu turi būti vertinamos galimybės rengti informavimo kampanijas ir vartotojų švietimo apie vartotojų teises ir naudojimąsi jomis kampanijas.

- Pranešimas: Pedro Guerreiro (A6-0485/2008)

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström ir Åsa Westlund (PSE), raštu. – (SV) Mes, Švedijos socialdemokratai, balsavome prieš pranešimą dėl ekosisteminio žvejybos valdymo metodo. Manome, kad pranešime nėra aiškiai nustatyta, kad žuvininkystės politikoje pirmiausia reikia nustatyti aplinkos

apsaugos ir tausumo kriterijus. Be to, pranešime per daug dėmesio skiriama būtinų žuvininkystės politikos reformų sulaikymui ir ginami stambių žuvininkystės pramonės subjektų interesai.

Duarte Freitas (PPE-DE), raštu. – (PT) Trumpai tariant, šiuo Europos Parlamento pranešimu savo iniciatyva siekiama integruoti Bendrijos reikalavimus dėl jūrų aplinkos išsaugojimo į bendrąją žuvininkystės politiką (BŽP), kurios vienas iš tikslų yra laipsniškas ekosisteminio žvejybos valdymo metodo pritaikymas.

Pagrindinis šio pranešimo aspektas, kurį norėčiau pabrėžti, yra tai, kad jame teigiama, kad dabartinė bendro leidžiamo sugauti kiekio ir kvotų sistema neatitinka reformuotos BŽP tikslų. Ji pasirodė netinkama nei Bendrijos žuvininkystės sektoriui, nei išteklių išsaugojimo požiūriu.

Turi būti nedelsiant nustatytos alternatyvios valdymo sistemos. Manau, kad ES turėtų greičiau apsvarstyti alternatyvius metodus, atsižvelgdama į tai, kad kai kurie metodai, pvz., žvejybos teise pagrįsto valdymo, yra labai svarbūs JAV, Naujojoje Zelandijoje, Norvegijoje ir Islandijoje, kurios turi stiprias žuvininkystės sektoriaus tradicijas ir didelį potencialą.

Kitas labai svarbus aspektas, kuris turėtų būti įvertintas, yra lydekų ir omarų atkūrimo planas.

Balsavau už šį pranešimą.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), raštu. – (PT) Nors nesutinku su visu priimtos rezoliucijos turiniu, jame yra pateikta nemažai svarbių tikslų ir principų, kurie žuvininkystės politikoje turėtų būti svarbiausi.

Kai Europos Komisija paskelbs žaliąją knygą dėl bendrosios žuvininkystės politikos, kurioje pasiūlys galimą šios politikos reformą iki 2012 m., bus ypač svarbu dar kartą patvirtinti ir ginti šiuos tikslus ir principus (tai Portugalijos komunistų partija (port. PCP) nuosekliai daro). Daugumos šių principų vykdant bendrąją žuvininkystės politiką nesilaikoma, nors kai kurie netgi į ją įtraukti.

Atsižvelgdamas į Europos Komisijos ir kitų ES institucijų tikslus ir ketinimus, susijusius su žvejybos pramonės ateitimi, Portugalijos žvejybos sektorius (kuris šiuo metu išgyvena krizę, kilusią dėl to, kad šalies ir Bendrijos lygmeniu buvo vykdoma sunkinimo politika), turėtų būti budrus ir mobilizuotis prieš naujas ir netgi dar labiau sunkinančias priemones. Jeigu jos bus patvirtintos ir taikomos, tai sunaikins didžiąją šio strateginio sektoriaus dalį ir neigiamai paveiks Portugaliją.

Tokia politika nėra iš anksto nuspręsta.

Portugalijos žvejybos pramonei galima taikyti alternatyvią politiką.

Tokią politiką PCP siūlo ir propaguoja ir šalies lygmeniu, ir Europos Parlamente.

Ian Hudghton (Verts/ALE), raštu. – Aš balsavau už P. Guerreiro pranešimą. Pranešime teisingai sakoma, kad ES žuvininkystės politika turi skatinti šio sektoriaus modernizavimą ir tvarią plėtrą, užtikrinant jo socialinį ir ekonominį gyvybingumą, išteklių tvarumą ir gyventojų aprūpinimą žuvimis, nepriklausomybę maisto srityje ir maisto saugą, darbo vietas ir geras žvejų gyvenimo sąlygas. Per pastaruosius tris dešimtmečius BŽP pasiekė priešingų rezultatų, todėl pritariu žvejybos valdymo sugrąžinimui.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš balsavau už P. Guerreiro pranešimą dėl BŽP (bendrosios žuvininkystės politikos ir ekosisteminio žvejybos valdymo metodo). Labai svarbu nesusipainioti jūros ar vandenyno politikos su žuvininkystės politika. Šiuo požiūriu visiškai sutinku su pranešėju.

Žvejybos politika turėtų būti grindžiama žvejų bendruomenių gerovės ir ekosistemų, kurių neatsiejama dalį sudaro šios bendrijos, tvarumo tarpusavio priklausomybės principu, ypač pripažįstant smulkiosios pakrančių žvejybos ir žvejybos kaip amato ypatybes ir svarbą.

Taip pat sutinku su kolega Parlamento nariu, kad pagrindinis ir visų svarbiausias žvejybos valdymo uždavinys – tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoti visą žvejybą taip, kad būtų galima pasiekti didžiausią tausią žvejybą užtikrinantį sužvejotų žuvų kiekį. Jei laikysimės šio principo, tai bus žingsnis į priekį siekiant Europos Sąjungos nustatytų tikslų.

- Pranešimas: Christa Klauß (A6-0443/2008)

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Šiuo atveju kompromisas pasiektas atsižvelgiant į kelias kritines pastabas dėl pradinio pasiūlymo, ypač kalbant apie sumažinimo indikatorius ir tikslus, pavojaus mažinimo

priemonės ir tvarkaraščius ir su pesticidais ir priklausomybe nuo pesticidų susijusiais pavojais. Mūsų nuomone, protingiau iš pradžių nenustatyti konkrečios šių tikslų kiekinės išraiškos – siekiant dar labiau nesunkinti smulkiųjų ūkininkų padėties.

Taip pat teigiamai vertiname tai, kad išlaikyta pradiniam Komisijos pasiūlyme pateikta nuostata netaikyti privalomos patikros įrangai ir priedams, ir tai, kad atsisakyta privalomos visko, įskaitant smulkiųjų ūkininkų naudojamą įrangą ir priedus, patikros.

Manome, kad šis praktinis ir principinis šeimos ūkių ir intensyvią veiklą vykdančios žemės ūkio pramonės atskyrimas turėtų būti įtrauktas į visus sprendimus. Beje, reiktų visada prisiminti, kad ne šeimos ūkiai ir ne neintensyvus gamybos metodas sukėlė su galvijų spongiformine encefalopatija (*angl.* BSE), dioksinais, nitrofuranais ir kt. susijusias maisto sektoriaus nelaimes.

Todėl balsavome už šį kompromisą.

Duarte Freitas (PPE-DE), raštu. – (PT) Pritariu pranešėjai ir sveikinu jį.

Šios direktyvos įsigaliojimas labai svarbus, nes didėja būtinybė nedelsiant pakeisti ES pesticidų pavojaus mažinimo politiką, kuriai trūksta informacijos apie veiklą ir produktus ir jų tikrinimo. Siekiant apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką, būtina padėti pakeisti požiūrį į žemės ūkio pesticidus.

Šis dokumentas yra labai svarbus, nes juo nustatomos žmonių, kurie naudoja pesticidus ir kurių įrangą reikia tikrinti, informavimo ir mokymo taisyklės. Juo taip pat uždraudžiamas purškimas iš lėktuvų (purškimas iš lėktuvų leidžiamas tik tada, kai tai būtina ir nėra kitų alternatyvų). Kitas teigiamas aspektas yra tai, kad valstybėms narėms leidžiama nustatyti apsaugos ir pavojaus zonas.

Robert Goebbels (PSE), raštu. – (FR) Balsuodamas dėl „pesticidų paketo“ susilaikiau, nes prieštarauju šiam nedemokratiniam kompromisų pateikimo Europos Parlamentui metodui, kai susiderama per neoficialius trišalius Tarybos, Komisijos ir Europos Parlamento atstovų susitikimus, o šie kompromisai pagrįsti tik viename Parlamento komitete pasiektais kompromisais. Iš tikrųjų, kai per pirmąją svarstymą nevyksta tinkamos demokratinės diskusijos, ne tik ignoruojama kiekvieno Parlamento nario teisė pateikti pakeitimus – tokiu būdu kuriami Europos teisės aktai, parengti ignoruojant bet kokią demokratinę skaidrumą.

Be to, galutinai patvirtintas teisės aktas daugeliu požiūriu yra per daug reglamentuojantis, biurokatiškas ir sukeliantis neigiamas pasekmes.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), raštu. – (FI) Gerb. pirmininke, manau, kad priimti pranešimai dėl pesticidų ir augalų apsaugos yra geriausia, ką galėjome pasiekti. Jie realistiški ir produktyvūs, todėl jiems pritariu.

Nors paskutinę plenarinio posėdžio akimirą kai kurie nariai pateikė pakeitimus, kurie, jų nuomone, būtų užtikrinę teisės akto didesnę mokslinį pagrįstumą, tuo pat metu valstybės narėms sudarant galimybę taikyti leidžiančias nukrypti nuostatas, daugumai buvo aišku, kad per daug drąsu pradėti nepaisant to, kokia bus Parlamento ir Tarybos derybų pabaiga, net jei pakeitimai būtų galiojantys.

Aistras ypač sukėlė pranešimas dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką. Skirtingi valstybių narių interesai ir metodai ir sutarimo nebuvimas Taryboje atsispindėjo ir Parlamento nuotaikoje. Mūsų frakcijos diskusijos irgi buvo karštos. Nepaisant to, šio sektoriaus suinteresuotųjų subjektų atsiliepimai rodo, kad šie teisės aktai yra nuoseklūs ir leis įgyvendinti ES tikslus pagerinti ir apsaugoti aplinką ir visuomenės sveikatą.

Carl Lang (NI), raštu. – (FR) Prancūzijos techninių institutų ir centrų atlikti poveikio tyrimai rodo, kad Europos pesticidų direktyvos iš naujo svarstymas gali paveikti taip, kad iš rinkos išnyks daugelis šiuo metu joje esančių produktų.

Svarbu, kad šis projektas suteiktų Sąjungos ūkininkams priemonių savo pasėliams apsaugoti. Be to, pasėlių produkcija gerokai sumažės, taip pat gali būti pastebimai paveikta galvijų produkcija.

Prancūzijoje ir Europoje gali būti pasmerkti ištisi žemės ūkio sektoriai, pavojuje atsidurs pati svarbiausia žemės ūkio funkcija – aprūpinti mūsų piliečius sveikais ir įvairiais produktais.

Nors būtinybė apsaugoti vartotojus ir naudotojus neginčytina, naujosios taisyklės neturi varžyti cheminių produktų naujovių ir įvairovės. Į jas turi būti nedelsiant įtraukti alternatyvūs sprendimai.

Tai vienintelė išeitis, norint išvengti didelės dalies žemės ūkio gamybos, darbų ir su jais susijusios gerovės perkėlimo.

Esant galimybei, kad ūkininkai – daržovių, vaisių ir javų augintojai – susidurs su tokiomis problemomis, privalome atsargiai vertinti dabartines reformas ir jas įgyvendinančias valstybių narių priemones.

Astrid Lulling (PPE-DE), raštu. – (DE) Aš balsavau už kompromisus, pasiektus per sunkias trišales Parlamento, Tarybos ir Komisijos derybas.

Šiuolaikiniame žemės ūkyje pesticidai neišvengiami. Jie užtikrina optimalų dirbamosios žemės Europoje naudojimą ir aukštus maisto gamybos standartus.

Aš, be abejo, esu patenkinta, kad atsižvelgta į mano rezoliuciją, kuri buvo priimta lapkričio mėn. – į tai, kad reikia būti ypač atsargiems išduodant leidimus pesticidams, kurie yra toksiški bitėms, siekiant užtikrinti, kad pesticidams, kurių žala bitėms įrodyta, leidimai nebūtų išduodami.

Tikslas yra efektyvumas, tai reiškia – ne daugiau negu reikia, ir tiek mažai, kiek įmanoma. Linijinis produktų skaičiaus sumažėjimas būtų beprotybė. Ūkininkai turi auginti skirtingus produktus – jei nori išvengti atsargų kaupimo.

Žinoma, vis dar abejoju dėl tikro reguliavimo poveikio žemės ūkiui, sodininkystei ir vynuogininkystei – kalbant apie pesticidų tiekimą ir kainas. Vis dar nežinome, kaip tai paveiks pramonės sektorius. Šiuo požiūriu būtinas rezultatų vertinimas.

Džiaugiuosi, kad Liuksemburgas šiuo metu yra toje pačioje srityje, kaip Belgija ir Vokietija. Ūkininkai ir vynuogių augintojai abiejose sienos pusėse naudoja tuos pačius produktus. Prancūzijos problema turi būti sprendžiama supratingai.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš balsavau už C. Klaß pranešimą dėl pagrindų direktyvos dėl tausiojo pesticidų naudojimo. Visiškai pritariu Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos priėmimui.

– Direktyvos tikslas – sumažinti neigiamą pesticidų poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai. Todėl vienas pesticidų naudojimo praktinių tikslų turi būti kiekio sumažinimas, kurio turi būti siekiama nustatant uždavinius ir įgyvendinant valstybių narių veiksmų planus. Siekiant visiškai apsaugoti visuomenės sveikatą, ribojimų turi būti daug daugiau. Manau, kad tokių produktų ženklavimas turi būti visiems aiškus ir išsamus, kad būtų žinomos kiekvieno atskiro elemento naudojimo pasekmės.

Bart Staes (Verts/ALE), raštu. – (NL) Per vakarykštes diskusijas sakiau, kad manau, kad šis kompromisas yra garbingas, kad Žaliųjų frakcija / Europos laisvasis aljansas Europos Parlamente jam pritars. Tačiau norėčiau pabrėžti, kad, siekiant susitarimo su ūkininkų lobistais ir pesticidų pramonės atstovais, turėjome padaryti kelias nuolaidas. Vis dar gailiuosi, kad atsisakėme 50 proc. savo tikslo.

Dėl to viskas priklausys nuo atskirų valstybių narių ambicijų. Visiškai įmanoma, kad valstybės narės nebus per daug ambicingos, o tai verčia būti atsargius. Be to, buvo sumenkinti rezultatai, pasiekti derantis dėl apsauginių zonų įkūrimo šalia vandens kelių. Spręsti taip pat paliekama valstybėms narėms. Aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos požiūriu, geriau būtų buvę nustatyti mažiausią atstumą Europos lygmeniu. Tačiau teigiamai vertintina tai, kad bus geriau apsaugotos pažeidžiamų žmonių dažnai lankomos viešos vietos (parkai, sporto ir poilsio zonos, mokyklos ir kt.). Šiai sričiai jau skiriamas dėmesys Flandrijoje, o dabar jai dėmesį skirs visos Europos vyriausybės.

- Pranešimas: Hiltrud Breyer (A6-0444/2008)

Martin Callanan (PPE-DE), raštu. – Visas šis teisės aktas prirašytas trumpinio ES – tai klasikinis atvejis, kai riešutui traiškyti naudojamas kūjis. Jis labai paveiks mano atstovaujamo rytų Anglijos regiono ūkininkus ir sodininkystės įmones.

Neabejotina, kad įmonės mažins darbo vietų skaičių ir net išvis nustos prekiauti. Neabejotina, kad spaudžiami mūsų ūkininkai patirs dar didesnę biurokratinę naštą. Neabejotina, kad žemės ūkio produkcijos kiekis sumažės. Todėl tai, kad šią savaitę svarstome ir pasaulinės maisto saugos klausimą, yra labai ironiška. Pesticidai yra labai svarbūs maistinių kultūrų auginimui, o jiems jau taikomas griežtas saugos režimas.

Niekas neginčija, kad svarbu apsaugoti aplinką, tačiau šis teisės aktas yra nesubalansuotas. Jis per daug įsakmus, jam trūksta lankstumo. Komisija neatliko pakankamai išsamaus ir pagrįsto naujausiais duomenimis poveikio vertinimo.

Todėl balsavau prieš šį pranešimą.

Charlotte Cederschiöld, Christofer Fjellner, Gunnar Hökmark ir Anna Ibrisagic (PPE-DE), raštu. – (SV) Šiandien balsavome už H. Breyer pranešimą dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką. Teisės aktas, kuriuo siekiama pagerinti maisto saugą ir augalų apsaugos produktų poveikį aplinkai, yra pagrįstas ir svarbus.

Analizė parodė, kad po pirmojo svarstymo Europos Parlamente teisės aktas yra per daug reguliuojantis ir nelankstus, kad dėl jo komercinis įprastų pasėlių (pvz., morkų ir svogūnų) auginimas Švedijoje būtų negalimas. Padėtį pablogina ir tai, kad skiriasi svarbios taisyklių poveikio vertinimų išvados, pvz., Švedijos cheminių medžiagų inspekcijos ir JK Pesticidų saugos direktorato išvados. Apgailestaujame dėl to, kad per antrąjį svarstymą Parlamente nebuvo galimybės balsuoti dėl šių aspektų išaiškinimo. Norėtume atkreipti dėmesį į tai, kad priimtame tekste yra per Parlamento pirmąjį svarstymą priimto teksto pakeitimų.

Norėjome, kad būtų atsižvelgta į Europos Parlamento ir Tarybos susitarimą – tai būtų padėję išaiškinti teisės aktą taip, kad būtų aiškiau uždraustas pavojingas naudojimas, o būtina, atsakinga ir saugi augalų apsauga (kuri dabar gali būti uždrausta) būtų toliau leidžiama.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Europos Parlamente galiausiai pasiektas kompromisas reiškia maksimalistinių pasiūlymų dėl aktyvių medžiagų pašalinimo atsisakymą, išvengta neigiamo šių pasiūlymų poveikio insekticidams ir pesticidams. Tai ypač pasakytina apie tokias šalis kaip Portugalija, kurios vaisių ir daržovių pasėlius, bulves ir alyvmedžius niokoja vabzdžiai kenkėjai ir tam tikros ligos, pvz., pušies nematodas ir kaštainio amaras. Iš dalies dėl veiksmingų augalų apsaugos kampanijų trūkumo Portugalijoje šie kenkėjai ir ligos daro didelę žalą, ypač šeimos ūkiams.

Nors labai abejojame dėl tam tikrų šio kompromiso aspektų, pvz., dėl necheminių kontrolės ar prevencijos metodų, kenkėjų ir pasėlių valdymo, manome, kad augalų apsaugos produktų leidimams reikėtų taikyti abipusio pripažinimo principą, taip pat reikėtų sukurti zonas, kurios apimtų regionus, kurių dirvos ir klimato savybės panašios.

Tačiau manome, kad būtini tyrimai, siekiant disponuoti tikra informacija apie šių priemonių poveikį našumui ir ūkininkų pajamoms, kad šias išlaidas visuomenė galėtų pasidalinti, atsižvelgiant į tai, kad kalbame apie aplinkos ir maisto saugos reikalavimus.

Glyn Ford (PSE), raštu. – Balsavau prieš H. Breyer pranešimo pakeitimus. Britanijoje dėl šio pranešimo buvo nemažai panikos, skelbiančios, kad atėjo „mums įprasto žemės ūkio pabaiga“. Kitų valstybių narių ūkininkai taip nemano.

Nepaisant to, tikras poveikis neaiškus. Nesugebėta pateikti patenkinamo šio pranešimo poveikio vertinimo. Todėl pritariu sumanymui 2015 m., kai baigsis šiuo metu galiojantys leidimai, nustatyti leidžiančias nukrypti nuostatas – jei kuri nors valstybė narė pareikš rimtą susirūpinimą dėl to, kad pesticidų trūkumas labai neigiamai veikia pasėlių derlius.

Duarte Freitas (PPE-DE), raštu. – (PT) Šis dokumentas padės suderinti teisės aktus dėl pesticidų.

Pritariu priimtam pranešimui, ypač dėl to, kad augalų apsaugos produktų leidimų abipusis pripažinimas panaikins konkurencinį disbalansą tarp valstybių narių (kurių rinkos yra skirtingo dydžio) ir ypač sumažins susirūpinimą dėl aplinkos ir maisto saugos. Trijų zonų, kurios apima regionus, kurių dirvos ir klimato savybės panašios, nustatymas, yra labai teigiamas dalykas. Būtų pavojinga nepaisyti visiškai skirtingų situacijų.

Endokrininę sistemą ardančių medžiagų klausimas, mano požiūriu, yra visiškai pagrįstas. Siūlomas tekstas pagrįstas moksline nuomone. Endokrininę sistemą ardančių medžiagų problema yra ta, kad, priešingai nei kancerogeninės ar mutageninės medžiagos, jos neturi toksikologinių parametrų, tačiau sukelia įvairų poveikį – nuo nedidelių hormonų pusiausvyros sutrikimų iki genitalijų vystymosi sutrikimų ir (arba) vėžio.

Svarbu reglamentuoti medžiagų, kurios turi įrodytą neigiamą poveikį žmogaus sveikatai, naudojimą.

Šis teisės aktas turi trejų teisinių pagrindą (žemės ūkis, vidaus rinka ir visuomenės sveikata). Tai, mano nuomone, labai teigiamas dalykas.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Pastaraisiais metais Sąjunga nuolat didino ribines vertes, todėl sumažinimas yra labai pavėluotas. Tai, kad labai kenksmingi sveikatai pesticidai galiausiai gali būti uždrausti, yra pažanga, nors šioje srityje vis dar vyksta per mažai mokslinių tyrimų. Tačiau vis dar kelia susirūpinimą bendras įvairių pesticidų naudojimas, kuris gali būti gana didelis, siekiant apeiti nustatytas ribines vertes. Vis dar per mažai žinome apie galimas sąveikas o teisinis reguliavimas šioje srityje vėluoja.

Tikras dokumentavimo ir atsekamumo veiksmingumas yra abejotinas. Neseniai vykę mėsos skandalai gana aiškiai parodo, kaip lengva apgaulingai žymėti. Galiausiai yra ir kita svarbi problema – mūsų gamintojams ir ūkininkams galime nustatyti su pesticidais susijusius reikalavimus, tačiau tada importuosime produktus iš šalių, kuriose reikalavimas ne tokie griežti. Kiniškų žaislų atvejis mums turėtų būti pamoka. Planuojamos nustatyti taisyklės yra žingsnis teisinga linkme, todėl balsavau už jas, tačiau reikia daug daugiau.

Bill Newton Dunn (ALDE), raštu. – Balsavau prieš Tarybos, Komisijos ir Parlamento trišalių derybų išvadas ir rekomendacijas dėl šių priežasčių:

- šį teisės aktą buvo numatyta priimti labai skubiai, nes šią vasarą baigiasi Parlamento ir Komisijos kadencijos, nors tai nėra pakankama priežastis skubiai priimti teisės aktą;

- nebuvo pasiūlymų poveikio vertinimo;

- rekomendacijos pagrįstos ne patikimais moksliniais duomenimis, bet emocinėmis baimėmis dėl nerimą keliančio naminių bičių nykimo visame pasaulyje priežasčių ir dėl žmonių sveikatos;

- mano atstovaujami Linkolnšyro ir Rytų Midlendo ūkininkai mane vienbalsiai ragino priešintis šiems pasiūlymams. Jų, praktiškų žmonių, kurie augina maistines kultūras, nuomonės turėtų būti gerbiamos.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš balsavau už H. Breyer pranešimą dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką. Pritariu tikslams – užtikrinti žmonių sveikatą ir aplinkos apsaugą.

Europos Sąjunga su aplinka susijusiems klausimams visada skyrė ypatingą dėmesį, o šis teisės aktas yra dar viena strategija, skirta siekti šio tikslo. Taip pat esu įsitikinęs, kad nuostata, kad eksperimentai su gyvūnais turi būti atliekami kuo rečiau ir tik tada, kai tai būtina, ir nuostata, kad reikia skatinti naudoti alternatyvius metodus, kad gyvūnams nereikėtų kentėti, yra teisingos.

Brian Simpson (PSE), raštu. – Nusprendžiau balsuoti prieš šį pranešimą dėl dviejų priežasčių.

Pirma, ūkininkams turime suteikti priemones, kad jie galėtų atlikti savo darbą, o šis pasiūlymas labai apribos jų galimybes, ypač tų ūkininkų, kurie dirba drėgnesniame ir lietingesniame klimate, kurie turi naudoti pesticidus, kad apsaugotų pasėlius ir savo pragyvenimą. Nežinau nė vieno ūkininko, kuris norėtų naudoti pesticidus, tačiau jie yra būtina priemonė siekiant užtikrinti, kad maistas mūsų gyventojams būtų teikiamas prieinama kaina.

Antra, nebuvo atlikti šio teisės akto poveikio vertinimai. Atsižvelgiant į tai, kokią poveikį žemės ūkio sektoriui gali turėti šis teisės aktas, tai labai piktina.

Bart Staes (Verts/ALE), raštu. – (NL) Per vakarykštes diskusijas sakiau, kad manau, kad šis kompromisas yra garbingas, Žaliųjų frakcija / Europos laisvasis aljansas Europos Parlamente jam pritars. Tačiau norėčiau pabrėžti, kad, siekiant susitarimo su ūkininkų lobistais ir pesticidų pramonės atstovais, turėjome padaryti kelias nuolaidas. Kad ir kaip vertintume, rezultatai, pasiekti kalbant apie atmetimo kriterijus, yra menki palyginti su EP pozicija per pirmąjį svarstymą.

12 medžiagų bus sukurtos leidžiančios nukrypti nuostatos. Taip pat abejojame dėl skirstymo zonomis principo. Sumanymas sukurti tris zonas labai didelėje erdvėje, mūsų nuomone, yra problemiškas, nes aplinkos sąlygos bet kurioje šių zonų gali būti labai skirtingos. Tačiau teigiama tai, kad teisinis pagrindas yra žemės ūkis, vidaus rinka ir visuomenės sveikata, visuomenės sveikatai daugiausia dėmesio skiriant atitinkamose konstatuojamosiose dalyse ir 1 straipsnyje. Taip pat teigiamas papildymas yra atmetimo kriterijai medžiagoms, kurios turi nepriimtina poveikį bitėms. Taip pat sutarta dėl reikalavimo pakeisti pavojingus produktus saugesnėmis alternatyvomis. Nors rezultatai galėjo būti geresni, balsavome už priimtą kompromisą.

Catherine Stihler (PSE), raštu. – Esu nusivylęs, kad bendroji pozicija buvo iš dalies pakeista. Būtų buvę geriau, jei būtų priimta bendroji pozicija, nes visuomenės sveikata ir maisto gamyba joje suderinti geriau.

Glenis Willmott (PSE), raštu. – Dėl to, kad nuolat nėra išsamaus poveikio vertinimo, nėra aiškių duomenų apie teisės akto poveikį maisto gamybai, EPLP negali pritarti kompromisiniam paketui, dėl kurio susiderėjo Taryba ir Europos Parlamento pranešėja.

Darbo partijos nariai norėtų, kad pesticidai būtų kokybiškesni ir saugesni, tačiau taip pat esame atsakingi už gamintojus ir vartotojus ir privalome žinoti, koks gali būti esamų pasiūlymų poveikis žemės ūkio gamybai.

Nors šis susitarimas aiškiai neturės katastrofiško poveikio, kaip prognozuojamas tam tikruose sluoksniuose, neaiškumų yra daug, todėl EPLP nepritaria kompromisiniam paketui.

- Pranešimai: Christa Klafß (A6-0443/2008), Hiltrud Breyer (A6-0444/2008)

Liam Aylward, Brian Crowley, Seán Ó Neachtain ir Eoin Ryan (UEN), raštu. – Šiandien balsuodami dėl augalų apsaugos teisės akto susilaikėme.

Šis balsavimas labai sudėtingas. Mes dalyvavome visuose intensyvių derybų dėl prieštaringo paketo etapuose.

Šiuose teisės aktuose daugiausiai dėmesio aiškiai skiriama cheminių medžiagų ir vėžio ryšiui. Dėl tiesioginio kontakto labiausiai neigiamai paveikiami ūkininkai. Nors šiuo paketu siekiama riboti kancerogeninių medžiagų naudojimą, valstybės narės gali leisti pateikti atitinkamas medžiagas į rinką, jei yra rimtas pavojus augalams. Pasiūlymu siekiama apsaugoti bites ir sumažinti biurokratinę našą siekiant gauti leidimą naudoti medžiagą. Laipsniškai atsisakydami šių medžiagų iki 2016 m. paskatinsime pramonę pateikti biologiškai sveikus produktus.

Šiems teisės aktams pritarti negalime. Nepaisant dažnų raginimų atlikti naują poveikio vertinimą, Komisija nieko nepateikė. Negalime priimti teorinio teisės akto! Produktai bus uždrausti remiantis pavojaus galimybe, o ne mokslškai pagrįstu pavojumi, kai remiamasi duomenimis apie naudojimą ir poveikį. Be to, dėl sąvokos „endokrinus ardanti medžiaga“ moksliniu lygmeniu nėra sutariama, ir mes pateikėme pakeitimus, kad, siekiant išspręsti šią problemą, reikia palaukti Komisijos ekspertų nuomonės.

Michel Teychenné (PSE), raštu. – (FR) Patvirtindama šį tekstą, kuriuo apribojama pesticidų gamyba ir pardavimas, ir jį lydintį tekstą, kuriame nustatoma jų naudojimo sistema, pesticidų srityje Europa galiausiai nustatė pavyzdinius standartus. H. Breyer pranešimas vertintinas teigiamai. Nors šiuo dokumentu leidžiama į rinką pateikti mažai pavojingus produktus, juo uždraudžiama 22 medžiagos, kurios laikomos labai pavojingomis.

Jei tikimės, kad pasaulyje žemės ūkis galiausiai taps racionalus, turime teigiamai vertinti šią Europos Sąjungos pažangą. Europos žemės ūkis, kuriame vartojamas per didelis kiekis augalų apsaugos produktų, nesusilpnės. Vis dėlto patvirtinus šiuos tekstus, ES teisės aktai kovos su toksiškais pesticidais srityje bus griežčiausi.

- Pranešimas: Wolf Klinz (A6-0497/2008)

Avril Doyle (PPE-DE), raštu. – Buvo išsamiai svarstyta Europos investicinių fondų, kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektų teisinio reguliavimo sistema. Juos sudaro kolektyvinio investavimo schemos, joms išdavus leidimą vienoje valstybėje narėje, šį pasą galima naudoti visoje Sąjungoje ir tolesnio tikrinimo nereikalaujama. Šiais visuotinio finansinio nesaugumo laikais finansinių sandorių reguliavimas turi būti teisingas ir nuoseklus, siekiant padidinti pasitikėjimą sektoriumi.

W. Klinzo pranešime siūloma valdymo bendrovės (VB), kurias pasamdė kolektyvinio investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius subjektų (KIPVPS) fondų vystytojai, įvesti pasus. Šiuo pasiūlymu sudaromos sąlygos tarpvalstybiniam fondų valdymui, panaikinant šiuo metu galiojantį reikalavimą įsteigti veikiančias valdymo bendroves. Labai svarbu tai, kad fondų valdytojai gali tinkamai prižiūrėti VB pasus.

W. Klinz pateikė kompromisinį dokumentą, kuriam galiu pritarti.

Andrzej Jan Szejna (PSE), raštu. – (PL) KIPVPS (kolektyvinio investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius subjektai) yra suderinti investiciniai fondai, investuojantys pagal nustatytą investavimo politiką. KIPVPS pagrindų direktyva, kuria remiamasi W. Klinzo pranešime, užtikrina išlaidų skaidrumą ir (tai ypač svarbu per ES ekonomikos ir finansų krizę) – aukštą investuotojų apsaugos lygmenį. Direktyvoje nustatomi pagrindiniai reikalavimai investicinių fondų organizacinei struktūrai, valdymui ir priežiūrai.

Tiesa, palyginti su JAV rinka Europos investiciniai fondai pasižymi tuo, kad jie nedideli, todėl investuotojams tenka didesnės išlaidos. Todėl būtina vėl svarstyti KIPVPS paketą, pritaikyti jį prie investuotojo poreikių ir užtikrinti ES fondų pramonės konkurencumą.

Pranešėjo pasiūlyti tekstai pirmiausia yra naujos nuostatos dėl fondų jungimosi (kad tarpvalstybinis jungimasis turėtų būti vertinamas kaip vidaus jungimasis, mokesčių atžvilgiu jo poveikis turėtų būti neutralus). Taip pat nustatomas dokumentas, kuriame pateikta pagrindinė informacija investuotojams (pakeičianti supaprastintą prospektą) ir supaprastinama esama pranešimo tvarka, numatant galimybę reguliavimo institucijoms palaikyti tiesioginius ryšius.

- Pranešimas: Donata Gottardi (A6-0507/2008)

Jan Andersson, Göran Färm ir Åsa Westlund (PSE), raštu. – (SV) Pritariame pranešimui, nes manome, kad viešųjų finansų tvarumas yra labai svarbus dalykas. Tačiau nepritariame 8 daliai, kurioje teigiama, kad būtina suteikti laipsniškas ir ryškias mokesčių lengvatas vidutines ir mažas pajamas bei pensijas gaunantiems žmonėms, taip pat peržiūrėti mokesčių normas, pajamų mokesčio kompensacijas. Manome, kad visi šie klausimai neturėtų būti sprendžiami ES lygmeniu – valstybės narės juos turėtų spręsti pačios.

Konstantinos Droutsas (GUE/NGL), raštu. – (EL) Pranešime dėl Ekonominės ir pinigų sąjungos (EPS) pritariama Tarybos ir Komisijos prieš darbuotojus nukreiptiems sprendimams, kurių paskirtis – sustiprinti monopolijų konkurencingumą, kad būtų apsaugotas kapitalo pelnas ir krizės našta būtų perkelta ant darbuotojų pečių.

Antivisumeniška sistema, kurią sudaro Stabilumo paktas ir Lisabonos strategija, taip pat kurią valstybės narės, ypač toms, kurios priklauso EPS, parengė ES, siekiama sustiprinti vykdomą finansinę politiką.

Europos Parlamentas, kaip ir Komisija, bando sulaikyti išcentrines jėgas ir principą „kiekvienas už save“ ragindamas dar labiau stengtis baigti kurti vidaus rinką, suderinti mokesčius ir sustiprinti konkurenciją bei rinkos taisykles.

Fakto, kad didelės sumos, skirtos spręsti krizės problemas, nepasiekia mažųjų ir vidutinių įmonių, nekalbant apie darbuotojus, kritikavimas yra klaida. Pasenę ir neveikiantys valstybės intervencijos metodai, kuriais siekiama pridengti rinkos trūkumus, yra nerealūs, jais bandoma suklaidinti darbuotojus, siekiant visuomenės pritarimo supuvusiai sistemai.

Vienintelė išeitis darbuotojams – kovoti už paprastų žmonių galias ir ekonomiką ir nuversti barbarišką kapitalistų sistemą.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Iš tikrųjų gana įdomu, kad pranešime pripažįstama, kad „išanalizavus viešųjų finansų padėtį 2007 ir 2008 m. pirmoje pusėje, matyti, jog pasikeitė ekonomikos tendencijos ir grėsmingai artėja ekonomikos sulėtėjimas ir augimo sumažėjimas, nuolat mažėja infliacija ir didėja pajamų skirtumai“.

Tačiau pranešime pateikiami tokie patys krizės sprendimo būdai, kurie ir atvedė į dabartinę padėtį. O gal reikėjo pasiūlyti pakeisti neoliberalią ir monetaristinę politiką, kuri prisidėjo prie esamos prastos socialinės padėties, nelygybės didėjimo, nedarbo, pavoingo ir blogai apmokamo darbo ir skurdo.

Todėl pranešime raginama siekti kainų stabilumo, laikytis Stabilumo ir augimo pakto (nors ir su tam tikru lankstumu) ir priimti Lisabonos strategiją, kuri, kaip žinome, yra pretekstas siekiant vykdyti privatizavimą ir iš valstybės atimti atsakomybę už socialines funkcijas. Kiti šios koncepcijos aspektai yra idėja apie minimalų valstybės kišimąsi ir didesnį privačiojo sektoriaus efektyvumą, siekiant, kad būtų priimtas vadinamasis atlyginimų apribojimas, kuris iš tikrųjų reiškia perkamosios galios sumažėjimą.

Todėl balsavome prieš.

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) Perskaitęs D. Gottardi pranešimą dėl viešųjų finansų supratau, kad pasaulinės krizės pamokos neišmoktos.

Sistemos, kuri mums primetama daugelį metų, žlugimą D. Gottardi vadina „rinkos nesėkme“ ir „nepakankama priežiūra“. Ši sistema – reguliavimo panaikinimo, kraštutinės pasaulinės laisvosios rinkos filosofijos ir absurdiškos ekonomikos, kurioje svarbiausias finansų sektorius, o ją valdo rinka, kuri pati save reguliuoja, sistema. Per G20 šalių susitikimą Briuselyje padaryti menki kosmetiniai pataisymai padėties iš esmės nepakeis. Privalome suabejoti ekonomikos dogmomis, nuo kurių vis dar esame priklausomi. Krizė parodė, kad visiškai prekių, paslaugų, kapitalo ir žmonių judėjimo laisvė atneša ne gerovę, bet katastrofą. Ji taip pat parodė, kad priimti sprendimus, vykdyti veiksmus ir reaguoti reikia nacionalinės valstybės lygmeniu, net jei N. Sarkozy mano, kad tai, kad jį visur lydi M. Barroso, padės žmones įtikinti, kad šioje situacijoje Europos Sąjunga yra naudinga.

Atsižvelgiant į tai, geri pranešėjos patarimai dėl viešųjų finansų valdymo ir jos raginimas laikytis Stabilumo ir augimo pakto, deja, yra mažai naudingi.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL), raštu. – Teigiamai vertiname kai kuriuos pozityvius šio pranešimo aspektus, ypač tai, kad pripažįstama, kad būtina teisingiau paskirstyti mokesčių našta, kad viešosios išlaidos ir patikimas ekonomikos valdymas yra svarbūs. Tačiau balsuodama susilaikiau, dėl to, kad pranešime

prisirišama prie Lisabonos strategijos, kuri turi daug trūkumų, pabrėžiamas konkurencingumas, pritariama lankstumui ir užimtumui (*angl. flexicurity*) ir, prisidengiant struktūrinėmis reformomis, skatinamos užslėptos grėsmės pensijų sistemoms, visuomenės sveikatai ir ilgalaikiai priežiūrai.

10. Balsavimo pataisymai ir ketinimai: žr. protokolą

(Posėdis sustabdytas 13.00 val. ir atnaujintas 15.00 val.)

PIRMININKAVO: A. VIDAL-QUADRAS

Pirmininko pavaduotojas

11. Ankstesnio posėdžio protokolo tvirtinimas: žr. protokolą

12. Pasų ir kelionės dokumentų apsauginės savybės ir biometrikos standartai (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas yra Carloso Coelho Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu pateiktas pranešimas (A6-0500/2008) dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2252/2004 dėl valstybių narių išduodamų pasų ir kelionės dokumentų apsauginių savybių ir biometrikos standartų (COM(2007)0619 – C6-0359/2007 – 2007/0216(COD)).

Carlos Coelho, pranešėjas. – (PT) Pone pirmininke, pone J. Barrotai, ponios ir ponai, pasiūlymu, kurį šiandien svarstome, siekiama pakeisti 2004 m. priimtą reglamentą, kuriuo buvo patobulintos ir suderintos taisyklės, skirtos asmens pasų ir kelionės dokumentų apsaugai nuo klastojimo, ir kartu įvedami biometriniai tapatybės nustatymo elementai. Kitaip nei 2004 m., dabar mes taikome bendro sprendimo procedūrą. Noriu padėkoti pirmininkaujančiai valstybei narei Prancūzijai ir Komisijos nariui J. Barrotui už didžiulį atsidavimą, su kuriuo jie siekė sutarimo šiuo klausimu per pirmąjį svarstymą. Taip pat norėčiau padėkoti pagalbiniam pranešėjams už jų veiklą ir bendradarbiavimą, be jų nebūtų pasiektas šis rezultatas.

Šis sprendimas buvo būtinas, jei atsiminsime, kad šis reglamentas įsigaliojo 2004 m. ir vėliausiai nuo šių metų birželio visos valstybės narės turėtų pradėti rinkti vaikų pirštų atspaudus nuo gimimo. Tačiau tyrimai, kurie rėmėsi bandomaisiais projektais kai kuriose valstybėse narėse, parodė, kad labai sudėtinga paimti vaikų iki 6 metų pirštų atspaudus ir kad šie atspaudai nėra patikimi. Tiesa, nacionaliniai įstatymų leidžiamosios institucijos galėtų priimti leidžiančias nukrypti nuo šio įpareigojimo nuostatas. Tačiau tai reikštų, kad iki amžiaus ribos, kuriai būtų taikoma ši išimtis, galėtų būti išduodami tik laikini pasai. Tai būtų pernelyg didelis pasunkinimas tėvams, kurie, norėdami išvykti už Šengeno zonos ribų, turėtų gauti pasą kiekvienam iš vaikų.

Taigi mums pavyko pasiekti susitarimą dėl ketverių metų trukmės laikotarpio, per kurį turės būti nustatyta 12 metų amžiaus riba, su išlyga, pagal kurią toms valstybėms narėms, kurios jau yra priėmusios teisės aktus, numatančius žemesnę ribą, leidžiama ją taikyti, jei ta riba ne žemesnė nei šešeri metai. Taip pat buvo pareikalauta išlygos dėl peržiūros atsižvelgiant į tyrimo dėl vaikų piršto atspaudų patikimumo, kurį prašėme atlikti Komisijos, rezultatus, su sąlyga, kad po ketverių metų amžiaus riba bus galutinai nustatyta ir suderinta visose valstybėse narėse.

Buvo įvesta ir antroji leidžianti nukrypti nuostata, liečianti asmenis, kurie dėl įvairių priežasčių fiziškai negali pateikti pirštų atspaudų. Taip pat buvo pritarta Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos rekomenduojamam principui „vienas asmuo – vienas pasas“. Europos duomenų priežiūros pareigūno nuomone, tai būtų papildoma priemonė kovojant su prekyba vaikais.

Be to, siekdami apsaugoti vaikus, sudarėme trijų institucijų tarpinstitucinį susitarimą parengti bendrą poziciją dėl būtinų taisyklių, skirtų vaikų apsaugai nuo grobimų ir neteisėtos prekybos, priėmimo. Komisija turėtų pateikti siūlymus dėl iniciatyvų, liečiančių atitinkamas civilinės teisės sritis.

Turiu pripažinti, kad mes kovojame su Sąjungos ribotos kompetencijos šioje srityje problema: pasų išdavimas yra nacionalinė prerogatyva ir Europos Sąjunga gali kištis tik biometrinių duomenų naudojimo pasuose ir kelionės dokumentuose sustiprinimo, siekiant pagerinti tų dokumentų saugumą vykdant sienų kontrolę, klausimais.

Turiu pasakyti, kad mes nustatėme taisykles, kuriomis užtikrinamas Bendrijos įgaliojimų įgyvendinimas ir kuriose nustatoma, kokie duomenys bus įtraukiami (pirštų atspaudai ir nuotraukos), ir tų duomenų naudojimo ribos. Jie gali būti naudojami tik šiame reglamente numatytiems tikslams – sienų kontrolei – ir patikrinti dokumento autentiškumą bei nustatyti, ar jo turėtojas yra teisėtas dokumento savininkas.

Mes taip pat pasiekėme susitarimą dėl dviejų tyrimų: vienas iš jų yra dėl vadinamųjų „pirminių dokumentų“, siekiant užtikrinti, kad dokumentai, būtini pasams išduoti, būtų tokie pat patikimi, kaip ir pasai, kurių saugumą norime užtikrinti, ir kitas – dėl duomenų, tikrinamų vykdant sienų kontrolę, siekiant išsiaiškinti klaidingo atmetimo rodiklius. Atlikus šiuos tyrimus ir turint omeny ketverių metų peržiūros išlygą, kažkurio metu taikant bendro sprendimo procedūrą turėtų būti pasiūlyti pakeitimai, nepamirštant, kad svarbu konsultuotis su Europos duomenų priežiūros pareigūnu. Į šią taisyklę, deja, nebuvo atsižvelgta rengiant pasiūlymą.

Jacques Barrot, *Komisijos pirmininko pavaduotojas*. – (FR) Pone pirmininke, ponios ir ponai, pirmiausia noriu padėkoti Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pirmininkui. Taip pat noriu karštai padėkoti pranešėjui Carlosui Coelho už nuostabų pranešimą ir puikų bendradarbiavimą su Komisija šiuo keblu ir jautriu klausimu.

Komisijos pasiūlymas – nustatyti suderintas įpareigojimo rinkti pirštų atspaudus išimtis, kad visiems Europos piliečiams būtų taikomos vienodos sąlygos. Be to, Komisija norėjo apsaugoti vaikus nuo neteisėtos prekybos žmonėmis padarydama teisiškai privalomą tarptautiniu mastu pripažintą principą „vienas asmuo – vienas pasas“.

Aš palankiai vertinu Europos Parlamento pastangas pasiekti per pirmąją svarstymą susitarimą dėl šio pasiūlymo, pagal kurį vėliausiai nuo 2009 m. birželio 28 d. į valstybių narių išduodamus pasus būtų įtraukiami pirštų atspaudai. Jei susitarimas nebūtų buvęs pasiektas, kiekvienas į užsienį su pasu keliaujantis asmuo, įskaitant naujagimius, būtų įpareigotas pateikti piršto atspaudus. Todėl noriu išsakyti nuoširdų Komisijos džiaugsmą sutartu kompromisiniu pasiūlymu. Dabar Komisija kiek galima energingiau užsiims pranešimu, kurio pageidavo ir pareikalavo Parlamentas. Nemanau, kad turėčiau smulkiau apie tai kalbėti. Dabar susidomėjęs išklausysiu Parlamento narių pasisakymus. Dar kartą dėkoju pranešėjui C. Coelho, kuris atliko puikų darbą.

Urszula Gacek, *PPE-DE frakcijos vardu*. – Pone pirmininke, džiaugiuosi galėdama palaikyti šiandien pateiktus pasiūlymus.

Manau, kad reikia skubiai sukurti bendrus biometrinių duomenų patikrinimo standartus. Kolegos galbūt nežino, kad šiuo metu esama didelių skirtumų tarp šalių, pvz., nevienodai griežtai tikrinamos pasų nuotraukos. Daugelyje šalių reikalaujama, kad pilietis, kuris kreipiasi dėl paso, pateikdamas dokumentus ir nuotraukas prisistatytų pats asmeniškai, ir tokiais atvejais pasą išduodančios įstaigos pareigūnai gali matyti, ar tas asmuo yra panašus į pateiktą nuotrauką.

Tačiau kai kuriose šalyse – galbūt labiausiai Jungtinėje Karalystėje – paraiškos paštu yra įprastos, ir nuotraukos autentiškumas yra patvirtinamas tik vadinamojo „specialisto“, kuris pažįsta pareiškėją mažiausiai dvejus metus. Gana įdomu paskaityti sąrašą asmenų, turinčių teisę tai daryti Jungtinėje Karalystėje. Nors ir gerbdama šių profesijų asmenis, turiu pasakyti, kad tokį patvirtinimą gali pateikti jūsų okulistas arba odontologas, taip pat ir profesionalus fotografas ar priešgaisrinės tarnybos pareigūnas.

Taip pat įdomu, kad visiškai negriežtos patikrinimo taisyklės galioja Jungtinėse Valstijose. Pirmąkart besikreipiančių pareiškėjo nuotraukos gali būti patikrinamos vadinamosiose „tinkamose įstaigose“. Faktiškai tai reiškia vietos pašto skyriaus darbuotojus. Atrodo neįtikėtina, kad taip saugumu besirūpinančioje šalyje, kurios gyventojai naudojami bevizio režimu į Europą, veiktų tokia tikrinimo sistema.

Taigi, siekdami užtikrinti pasų saugumą, mes tikrai turime įvesti žymiai patikimesnius biometrinius duomenis, t.y. pirštų atspaudus. Taip pat turime garantuoti, kad agentūra, atsakinga už jų rinkimą ir tikrinimą, laikytųsi tų pačių standartų ne tik visoje ES, bet ir tose šalyse, kurių piliečiai naudojami Europos bevizio režimu, kad būtume užtikrinti, jog jie taip pat laikysis tokių pat griežtų reikalavimų kaip ir Europos piliečiai.

Martine Roure, *PSE frakcijos vardu*. – (FR) Pone pirmininke, kai 2004 m. buvo priimamas Reglamentas dėl apsauginių savybių ir biometrinių duomenų įtraukimo į Europos pasus, valstybės narės nenumatė jokių įpareigojimo duoti pirštų atspaudus išimčių. Dabartinė patirtis rodo, kad esamos technologijos dar negarantuoja, kad jaunesnių nei 12 metų amžiaus vaikų pirštų atspaudai būtų tokie patikimi, kad juos būtų galima panaudoti kaip apsauginę savybę pasuose. Todėl pritariu su valstybėmis narėmis rastam kompromisui,

pagal kurį nustatoma 12 metų amžiaus riba renkant biometrinius duomenis. Jis numato ir peržiūros po trejų metų išlygą. Mes pripažiname šią leidžiančią nukrypti nuostatą toms valstybėms narėms, kurios jau yra priėmusios teisės aktus dėl vyresnių nei šešerių metų amžiaus vaikų.

Šio tipo duomenų naudojimas būtų priimtinas tikrai tada, jei iš tikrųjų užtikrintų mūsų vaikų apsaugą. Kol kas to nėra. Tačiau mes ir toliau esame atviri bet kokiems teigiamiems technologijų pokyčiams šioje srityje. Mūsų prioritetas – garantuoti vaikų, kurie keliauja vieni, saugumą, kad būtų išvengta grobimų ir nelegalios prekybos vaikais. Šių duomenų įtraukimas į pasus sukelia klaidingą saugumo jausmą, nes jis neužkerta kelio tam, kad vaikas kirstų sieną be tėvų sutikimo. Kompromisas, rastas su valstybėmis narėmis, numato, kad Komisija turės pateikti pranešimą, kuriame bus išdėstyti reikalavimai, taikomi tais atvejais, kai keliaujantys vieni vaikai kerta išorines sienas. Taigi šis pranešimas sudarys sąlygas pasiūlyti iniciatyvas, kuriomis būtų siekiama užtikrinti bendrą Europos strategiją nustatant vaikų, kertančių valstybių narių išorines sienas, apsaugos taisykles.

Galiausiai biometriniai duomenys pasuose turi būti naudojami tik patikrinti dokumento autentiškumą, jautrių asmens duomenų, pvz., biometrinių, naudojimas yra priimtinas tik tuo atveju, jei kartu laikomasi griežtų duomenų apsaugos taisyklių.

Gérard Deprez, ALDE frakcijos vardu. – (FR) Pone pirmininke, ponios ir ponai, pirmiausia noriu pasveikinti mūsų pranešėją C. Coelho ir ankstesniąją Tarybai pirmininkavusią valstybę narę Prancūziją, kuri, kaip tikėtasi, nepritaria tam, kad susitarimas būtų pasiektas pirmuoju svarstymu. Priimti reikalingą kompromisą reikėjo valios ir gebėjimų. Ypač noriu pasveikinti pranešėją C. Coelho, nes jo pranešimo aiškinamoji dalis, kurią perskaityti kviečiu kolegas, yra tikras nedidelis intelekto ir politinio meistriškumo perlas.

Derama mums pateikto teksto analizė atskleidžia pagrindinį principą, kuris kartu yra šio pranešimo naujas principas. Šis principas neturi nieko bendro su biometriniais duomenimis. Dėl jo buvo nuspręsta 2004 m. Tai principas – „vienas asmuo – vienas pasas“. Kartu iškyla klausimas dėl vaikų ir amžiaus, nuo kurio gali būti imami vaikų pirštų atspaudai. Neslėpkime to, kad kompromisas buvo labai sunkus. Kai kurie, kaip pradžioje ir C. Coelho norėjo, kad tai būtų daroma kuo ankstyviausio amžiaus, kad būtų užtikrinta kuo ankstesnė vaikų apsauga. Tačiau tam reikėtų patikimų biometrinių duomenų, kurie šiuo metu negali būti garantuoti. Galiausiai buvo pasiektas toks kompromisas: vaikų pirštų atspaudai yra privalomi nuo 12 metų. Tos valstybės, kurios renka juos nuo ankstesnio amžiaus, gali ir toliau tai daryti ketverius metus, tačiau taikoma amžiaus riba jokių būdu negali būti žemesnė nei šešeri metai, o Komisija ateinančiais metais turės parengti ataskaitą, kurioje bus įvertintas sistemų veikimas ir, jei reikės (ir tai įtraukta į tekstą), pateikti pasiūlymai dėl pakeitimų. Taigi mes turime tikėtis didelės technologijų pažangos, nes vaikų apsaugai būtina kuo greičiau turėti patikimus, palyginamus biometrinius duomenis. Turint tai omeny, galime išreikšti pritarimą šiam tekstui, kuriuo dar kartą džiaugiuosi, ir sveikinu pranešėją, Komisiją už jos pradinį pasiūlymą ir Tarybą už jos nusiteikimą kompromisui.

Roberta Angelilli, UEN frakcijos vardu. – (IT) Pone pirmininke, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau pasveikinti pranešėją, nes darbas atliktas puikiai. Kaip pranešėja dėl ES vaiko teisių strategijos, privalau akcentuoti tam tikrus svarbius C. Coelho pranešime minimus klausimus, net jei tą jau padarė kitas kolega Parlamento narys.

Pirma, labai sveikintinas principas užtikrinti bendrą požiūrį nustatant vaikų, kertančių valstybių narių išorines sienas, apsaugos taisykles.

Antra, svarbus principas „vienas asmuo – vienas pasas“, nes juo užtikrinama, kad biometriniai duomenys būtų tiesiogiai susiję su paso savininku. Tokiu būdu atsisakoma šiuo metu taikomos tvarkos, pagal kurią leidžiama vaikams įtraukti į tėvų pasus. Ši praktika sunkina patikimą vaiko tapatybės patikrinimą, be to, ji palengvina vaikų, tapusių konfliktų objektu, grobimą, taip pat prekybą vaikais ir jų išnaudojimą.

Trečia, pranešime taip pat numatoma, kad Komisija pateiks ataskaitą, kurioje bus nagrinėjama, ar techniškai įvykdoma naudoti jaunesnių nei 12 metų vaikų pirštų atspaudus tapatybės nustatymo tikslais. Labai svarbu dirbti, kad būtų pagerinta sistema ir užtikrintas jos patikimumas, ypač kalbant apie vaikų apsaugą.

Baigdama noriu pasakyti, kad, mano nuomone, ateityje būtų nepaprastai naudinga nustatyti moderniausius, tinkamiausius ir saugiausius techninius metodus, kurie sudarytų sąlygas kiek galima anksčiau, jei įmanoma, nuo gimimo užregistruoti ir tokiu būdu besąlygiškai patvirtinti vaiko tapatybę ir amžių.

Tatjana Ždanoka, Vets/ALE frakcijos vardu. – Pone pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti pranešėjui C. Coelho už puikų darbą. Nors mūsų visų politinės pažiūros skiriasi, jis dėjo visas pastangas, kad būtų pasiektas kompromisas.

Verts/ALE frakcija griežtai nepritaria plačiam biometrinių duomenų naudojimui, kol jo būtinybė nėra įrodyta atmetus pagrįstas abejones. Mes manome, kad tai turėtų reikšmingų pasekmių asmens duomenų saugumui ir pagrindinėms teisėms. Mes balsavome prieš biometrinių duomenų naudojimą išduodant vizas. Mes taip pat prieštaraujame biometrinių duomenų naudojimui Europos pasuose. Dabartinį pasiūlymą mes laikome galimu būdu nustatyti asmenų pirštų atspaudų ėmimo kelionės dokumentams ribas. Todėl esame patenkinti, kad pasiektas kompromisas su Komisija ir Taryba, nustatyta 12 metų amžiaus riba toms valstybėms narėms, kuriose vaikų pirštų atspaudai neimami, ir šešerių metų amžiaus riba kitoms valstybėms narėms.

Norėčiau dar kartą pabrėžti, kad tai, jog mes palaikome amžiaus ribą, nereiškia, kad palaikome pirštų atspaudų ėmimą apskritai. Mes tvirtai įsitikinę, kad biometriniai duomenys pasuose gali būti naudojami tik patikrinti dokumento autentiškumą arba savininko tapatybę. Šių duomenų naudojimas kitais, pvz., teisėsaugos, tikslais yra neteisėtas. Mes negalime pritarti tam, kad kiekvienas Europos pasą turintis asmuo būtų laikomas įtariamuoju, kurio pirštų atspaudai turi būti saugojami. Tokia mūsų pozicija, tačiau norėčiau dar kartą pabrėžti, kad sveikiname C. Coelho, Komisiją ir Tarybą, nes pasiektas kompromisas.

Sylvia-Yvonne Kaufmann, GUE/NGL frakcijos vardu. – (DE) Pone pirmininke, aš nepritariu tam, kad būtų imami mažų vaikų ar net kūdikių pirštų atspaudai. Vaikams neturi būti taikomas reikalavimas dėl piršto atspaudų įtraukimo į pasų biometrinius duomenis. Šiuo atveju vaikams reikėtų numatyti išimtį. Vis dar nėra jokių aiškių žinių dėl biometrinių pirštų atspaudų naudojimo jaunesnių nei 12 vaikų atveju patikimumo. Daugiausia neaiškumų kelia klausimas dėl augančių vaikų pirštų atspaudų patikimumo. Jei mes, nepaisydami nieko, tiesiog bandysime panaudoti šiuos duomenis, galėtume pasiekti priešingų rezultatų, tai mažiau, o ne daugiau saugumo. Būtų neproporcinga, jei būtų renkami ir naudojami duomenys, kurių patikimumas negali būti garantuotas.

Su Taryba sudarytame kompromise (ačiū Parlamentui už tvirtą poziciją ir pranešėjui už puikų darbą) kaip tik ir atsispindi šios problemos. Jame pereinamajam ketverių metų laikotarpiui bus nustatytas 12 metų amžiaus cenzas. Šiuo laikotarpiu bus atlikti plataus masto tyrimai, kad būtų ištirtas vaikų biometrinių duomenų patikimumas. Deja, kompromisas taip pat numato lengvatas toms valstybėms narėms, kurios jau turi įstatymus, leidžiančius imti pirštų atspaudus iš jaunesnių nei 12 vaikų. Dėl to dar svarbiau, kad mes į kompromisinį dokumentą įtrauktume aiškią nuostatą, kad Europos teisės aktas dėl valstybių narių išduodamų pasų ir kelionės dokumentų apsauginių savybių ir biometrikos standartų jokiais aplinkybėmis negali būti panaudotas įgyvendinti siekiui įkurti nacionalinio lygmens duomenų bazes, kuriose šie duomenys būtų kaupiami.

Gerard Batten, IND/DEM frakcijos vardu. – Pone pirmininke, esu labai patenkintas, nes galiu pasakyti, kad šis reglamentas netaikomas Jungtinei Karalystei, nes ji nėra Šengeno erdvės dalis. Vis dėlto Britanijos vyriausybė pasakė, kad ji eis koja kojon su reglamentu, jog garantuoti, kad jos dokumentai nebūtų laikomi antrarūšiais. Iš to galima spėti, kad ji mano, jog pasiūlymai yra pirmarūšiai, o ji vis tiek turės laikytis reglamente pateiktų reikalavimų.

Vis dėlto, kaip rodo šis pranešimas, kyla daugybė įvairiausių klausimų, susijusių su biometrinių duomenų autentiškumu ir jo patvirtinimu. Kokie pirminiai dokumentai naudojami pradiniam paraiškos teikėjo tapatybės nustatymui ir kaip galima būti įsitikinus, kad jie yra autentiški? Pats pasas negali būti įrodymas, jei nėra galimybės palyginti jame esančius duomenis apie savininko tapatybę kokioje nors nacionalinėje arba centralizuotoje tapatybės duomenų bazėje.

Pranešime pripažįstama, kad ši informacija turi būti saugoma ypač saugiose laikmenose, tačiau mes visi iš Britanijoje sukauptos patirties žinome, kad ypač saugių laikmenų šiems duomenims saugoti nėra. Per kelerius pastaruosius metus milijonų žmonių asmeninė ir labai jautri informacija tiesiogine prasme buvo prarasta arba „ištraukta“ iš vyriausybės duomenų bazės. Kiekvienas Jungtinėje Karalystėje žino, kad jų asmeniniai duomenys mūsų vyriausybės rankose nėra saugūs.

Šiame pranešime nekalbama apie pačių biometrinių duomenų patikimumą. Iš tikrųjų Jungtinės Karalystės pasų tarnybos biometrinių užrašymo bandymų, atliktų 2004 m., rezultatai parodė, kad atpažinimas buvo nesėkmingas 1 iš 3 veido, 1 iš 5 piršto atspaudų ir 1 iš 20 rainelės atpažinimo atvejų. Biometrinis identifikavimas – patraukli mintis, bet tai nėra „neklįstanti“ sistema, kaip mes visi norėtume įsivaizduoti. Dėl to Jungtinės Karalystės nepriklausomybės partija balsuos prieš šį pranešimą.

Philip Claeys (NI). – (NL) Pone pirmininke, mano nuomone, pranešėjas visiškai teisingai atkreipia dėmesį į tuos klausimus, kurie didžiąja dalimi susiję su faktu, kad biometrinių paso duomenų rinkimas, apdorojimas ir palyginimas – palyginti neseniai pradėta vystyti sritis. Taigi būtų taip pat protinga pakartotinai apsvarstyti visą procedūrą, kaip siūlyta, po trejų metų.

Taip pat ypač svarbumu, kad aukštesniu laipsniu suderintume biometrinių duomenų apdorojimo procedūras, nes grandinė ne stipresnė negu jos silpniausia grandis. Teoriškai dėl Europos Sąjungos vidaus sienų panaikinimo turėjo būti pagerinta išorinių sienų kontrolė, bet iš tikrųjų matome, kad sistema vis dar turi gana ryškių pažeidžiamų vietų. Tarptautiniai nusikaltėlių tinklai, prekiautojai narkotikais ir žmonėmis, nelegalūs imigrantai – visi turėjo naudoti iš šių pažeidžiamų aspektų. Jei mes norime efektyvesnės sienų kontrolės sistemos, bet koku atveju pats laikas, kad biometriniai duomenys taptų efektyvia šios sistemos dalimi.

Esther de Lange (PPE-DE). – (NL) Pone pirmininke, aš taip pat norėčiau padėkoti kolegai pranešėjui C. Coelho už jo darbą. Jis jau pasiekė didelę pažangą, nes pirmame svarstyme pasiekė kompromisą su Taryba ir Komisija. Aš tvirtai pritariu šiam kompromisui, įskaitant ir „vienas asmuo – vienas pasas“ principą. Vis dėlto norėčiau šį klausimą išnagrinėti šiek tiek detaliau.

Šis principas turėtų užtikrinti didesnę apsaugą nuo tam tikrų nusikaltimų, pvz., prekybos vaikais arba vaikų grobimo, nes kiekvienam vaikui turėtų būti išduotas pasas su laikmena, kurioje būtų įrašyti jų biometriniai duomenys. Be abejo, tai brangiai kainuos. Tai ypač pajus valstybės narės, kuriose iki šiol buvo leidžiama įtraukti duomenis apie vaikus į jų tėvų pasus. Nyderlanduose paso kaina – nuo 48 eurų, o vaiko įtraukimo į tėvų pasą kaina – 8.50. Dėl to šeimai su trimis vaikais dėl naujų reikalavimų pasų išdavimo kaina padvigubės, t.y. vietoj 120 ji sieks daugiau negu 240 eurų. Be abejo, kiekvienas tėvas mielai sumokėtų šią sumą, jei tai leistų padidinti jų vaikų saugumą. Bet argi nebūtų teisinga teigti, kad jei įmanoma pagrobti vaiką, tai yra galimybė ir pasisavinti jo pasą? Kai tik iš dalies pakeistas reglamentas įsigalios, nebebus galimybės įtraukti vaikus į jų tėvų pasus. Bet argi vaikų įtraukimas į tėvų pasus kai kuriais atvejais nėra tikrasis vaiko saugumo garantas, nes įspaudas parodo, kuris iš tėvų atsakingas už vaiko globą? Kaip tuomet bus galima vykdyti tėvystės pareigų kontrolę?

Per kitus trejus metus Europos Komisija turės pakartotinai apsvarstyti poreikį papildomo reglamento, pvz., įvedančio Bendrijos taisyklės, skirtas sieną kertantiems vaikams. Šiuo metu valstybių narių nuomonės šiuo klausimu dar vis labai skirtingos. Aš raginu Komisiją pasinaudoti pakartotiniu svarstymu tam, kad būtų įvertinta, ar iš tikrųjų (ir koku mastu) „vienas asmuo – vienas pasas“ principo įvedimas prisidėjo prie vaikų pagrobimų skaičiaus mažėjimo. Taip pat išsiaiškinti, ar dabartinis kompromisas davė pageidaujamą rezultatą, ar tai paprasčiausiai sukėlė šalutinį poveikį, kurio padariniais pašalinti reikės dar vieno sprendimo?

Komisijos nary, mūsų vaikų saugumas reikalauja nuolatinio dėmesio. Šiandien mes žengiame vieną konkretų žingsnį. Jei vaikams būtų naudingi tolimesni vidutinės trukmės laikotarpio žingsniai, šių rūmų Krikščionys demokratai tikrai bus jūsų pusėje.

Stavros Lambrinidis (PSE). – (EL) Pone pirmininke, faktas, kad šiandien Parlamento nuomonė „nurungė“ Tarybos pastangas įvesti biometrinių duomenų įrašus šešerių metų vaikams – pergale pagrindinio principo, kad anketos duomenys gali būti renkami tik tuomet, jei gali būti įrodyta, jog tai reikalinga, proporcinga ir, be abejo, naudinga. Baiminuosi, kad kaip tik šį principą Taryba ir Komisija paskutiniaisiais metais dažnai ignoruodavo teisėkūros projektuose.

Kalbant apie vaikų pasus su pirštų atspaudais, reikėtų pabrėžti, kad vaikams, be abejo, reikia nuosavų pasų su biometriniais duomenimis, kad būtų užkirstas kelias vaikų grobimams, vaikų pornografijai ir prekybai vaikais.

Vis dėlto tuo pat metu akivaizdžiai neteisėta, kad būtų renkami šie duomenys, jeigu jie nėra būtini. Pirštų atspaudų tyrimų rezultatai rodo, kad jie neturi jokios naudos šešerių metų vaikams. Jų pirštų atspaudai pasikeičia taip greitai, kad jų panaudojimas pasuose vaikams atpažinti yra nieko vertas.

Taigi šiandien Parlamentas pasiekė pusiausvyrą. Jis reikalauja, kad Komisija atliktų tyrimus, kurie parodytų, nuo kada iš tikrųjų vaikai gali būti apsaugoti naudojant jų pirštų atspaudus, ir užtikrintų, jog būtų renkami tokio amžiaus vaikų pirštų atspaudai, kai bus užtikrintai žinoma, kad ši išankstinė sąlyga patenkinta.

Taigi, apibendrinami diskusijos dėl biometrinių duomenų pasuose rezultatus, mes sakome „taip“ siekiui atpažinti paso savininką, „taip“ siekiui nustatyti savininko tapatybę, „taip“ tam, kad nustatytume, ar pasas nebuvo suklustotas, tačiau sakome „ne“ elektroninės duomenų bazės su milijonų nekalčių gyventojų duomenimis sukūrimui.

Marek Aleksander Czarnecki (ALDE). – (PL) Reikalavimas įvesti pasus su biometriniais savininko duomenimis – atsakymas į kreipimąsi plėsti kovą su dokumentų klastojimu, terorizmu ir nelegalia imigracija. Dėl to nepaprastai svarbu garantuoti aukštą pasitikėjimo biometrinių duomenų rinkimo procesu lygį ir

apibrėžti bendrus pagrindinius duomenų rinkimo standartus, kurie kaip tik ir garantuotų jų saugumą ir patikimumą.

Aš pritariu pranešėjo siūlymui dėl tyrimo, kurio rezultatai parodytų skirtumus tarp valstybių narių, susijusius su reikalavimais pateikti dokumentus, kurių pagrindu gali būti išduotas pasas. Tai reikalinga dėl to, kad paprastai šių dokumentų saugumo lygmuo yra žemesnis už lygmenį, taikomą išduodant biometrinius pasus. Šiuo atžvilgiu kyla pavojus, kad pirmuosius bus lengviau suklastoti arba padirbti.

Bogusław Rogalski (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, nuostatų dėl apsaugos standartų ir biometrinių atpažinimo duomenų įvedimo suderinimas turėtų būti naudingas nustatant tikrinamų dokumentų autentiškumą, todėl tai yra kovos su dokumentų klastojimu elementas. Šie veiksniai užtikrina veiksmingesnę kovą su nusikalstamumu, terorizmu ir neteisėta imigracija.

Atsižvelgiant į tai, kad naujų technologijų naudojimas nėra tinkamai išbandytas ir patikrintas, valstybės narės turėtų pačios nustatyti savo reikalavimus piliečių teisių apsaugos srityje. Būtina nustatyti amžiaus ribą, nuo kada vaikai privalo turėti pasą, taip pat panaikinti atvejus, kai suaugusiam asmeniui ir jo vaikams išduodamas vienas pasas be biometrinių duomenų. Tokiais atvejais sudėtinga patikrinti vaiko tapatybę, todėl atsiranda palankios sąlygos prekybai vaikais. Kad to būtų išvengta, kiekvienam asmeniui turėtų būti išduodamas asmeninis pasas.

Baigdamas norėčiau pabrėžti, kad siekiant užtikrinti pasų ir kitų asmens dokumentų savininkų saugumą, būtinas aukšto lygio pasitikėjimas renkant biometrinius duomenis.

Adamos Adamou (GUE/NGL). – (EL) Gerb. pirmininke, faktas, kad keičiantysis reglamentas, kurį mūsų prašoma patvirtinti, galbūt pagerins padėtį kai kuriose valstybėse narėse, kuriose biometriniai atpažinimo duomenys nustatomi net kūdikiams, ir laikinai uždraus kai kuriose valstybėse narėse taikyti šias varginančias procedūras jaunesniems kaip 12 metų vaikams, kurie šiuo metu kai kuriuose valstybėse narėse visais atvejais neprivalo keliauti turėdami asmeninį pasą.

Būtina įvertinti siūlomas išimtis atsižvelgiant į tikruosius jų taikymo motyvus, jei, nepaisant amžiaus ribos biometrinių atpažinimo duomenų nustatymui, tam tikru metu visos valstybės narės be išimčių galės turėti šiuos duomenis saugomus elektroninėse laikmenose.

Tokios taisyklės iš esmės sudaro sąlygas naudoti ir testuoti oficialių piliečių – kiek iš jų yra įstatymui paklusnūs piliečiai – duomenų saugojimo būdų įtvirtinimą visose valstybėse narėse ir suteikia teisę valstybėms narėms keisti mūsų konfidencialiais asmens duomenimis.

Todėl jaučiame pareigą priminti piliečiams, kurių prašysime po kelių mėnesių dar kartą balsuoti už Europos Sąjungos principus ir politiką, kad mes nepritariame tokioms priemonėms.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Gerb. pirmininke, teoriškai biometrinių duomenų rinkimas iš tiesų yra vienas iš būdų apsaugoti nuo pasų ir kelionės dokumentų klastojimo. Pirmiausia tikimasi, kad naujoji technologija padės mums kovoti su organizuotu nusikalstamumu ir neteisėtų migrantų antplūdžiu.

Tačiau visos valstybės narės šiuo atžvilgiu privalo suprasti, kad agentūra FRONTEX turi būti patobulinta taip, kad būtų pajėgi iš tikrųjų veiksmingai atlikti jai pavestas užduotis. Panaikinus vidaus sienas būtina užtikrinti atitinkamą išorės sienų apsaugą. Patys kompiuteriniai piratai giriasi internete, kad Vokietijos registruose saugomus pirštų atspaudus labai lengva suklastoti, ir nurodo, kad sumažinus asmens tapatybės kortelės iki kredito kortelės dydžio ir atitinkamai priderinus skaitmeninių nuotraukų formatą, biometrinius duomenis atpažinti bus sudėtingiau, todėl yra pagrindo abejoti šia technologija.

Viena yra aišku: jei bus naudojami biometriniai duomenys, būtina užtikrinti mūsų, eilinių piliečių, asmens duomenų apsaugą.

Edit Bauer (PPE-DE). – (HU) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, visų pirma norėčiau padėkoti savo kolegai gerb. C. Coelho už puikiai atliktą darbą. Norėčiau pakalbėti tik vienu pranešimo klausimu.

Pastarųjų metų patirtis parodė, kad prekybos žmonėmis, ypač vaikais, mastas ir Europos Sąjungoje, ir už jos ribų kelia susirūpinimą. Todėl reikalavimą, kad vaikai ateityje keliautų kirsdami ES išorės sienas su savo pasu, laikau teigiamu žingsniu. Prekybos vaikais požiūriu šis reikalavimas, viena vertus, galės labiau užtikrinti saugumą, kita vertus, būtina pripažinti, kad vaikas, turintis savo pasą, gali keliauti visai vienas.

Apgailestauju, kad bendrame pasiūlyme neminima, kad vaikų pasuose be jų asmens duomenų taip pat turėtų būti nurodytas asmuo ar asmenys, kuriems tenka vaiko tėvų atsakomybė. Tiesa, pasiūlymo pirmajame

straipsnyje teigiama, kad Komisija pateiks pranešimą dėl reikalavimų, susijusių su vienu ar suaugusiųjų lydimu vaikų kelionėmis kertant valstybių narių išorės sienas, ir pateiks pasiūlymą, jei būtina, dėl valstybių narių išorės sienas kertančių vaikų apsaugos.

Čia išvargiu galimybes ateičiai, todėl prašau, kad Komisija kartu su visomis su šiuo klausimu susijusiomis organizacijomis, tokiomis kaip ESBO, EPBO, UNICEF, JTVPK, TMO ir galiausiai Europolu, įvertintų padėtį ir imtųsi žingsnių, būtinų siekiant užtikrinti veiksmingesnę vaikų apsaugą. Patirtis rodo, kad vaikų, tampančių prekybos žmonėmis aukomis, skaičius nuolat didėja.

Armando França (PSE). – (PT) Gerb. pirmininke, J. Barrotai, ponios ir ponai, sveikinu gerb. C. Coelho, M. Roure ir kitus Parlamento narius, atlikusius puikų darbą. 2004 m. Taryba priėmė Reglamentą dėl valstybių narių išduodamų pasų ir kelionės dokumentų apsauginių savybių ir biometrijos standartų. Dabar turime imtis tolesnių žingsnių kovojant su vaikų grobimu ir prekyba jais.

Pasų išdavimas vaikams, vadovaujantis principu „vienas asmuo – vienas pasas“, gali būti pagrindinė priemonė, padėsianti laimėti šį sunkų ir svarbų mūšį. Portugalijoje šešiamėčių ir vyresnių vaikų pirštų atspaudų rinkimas jau tapo nusistovėjusia praktika ir galbūt todėl aš jai neprieštarauju. Aš, kaip europinio proceso šalininkas, manau, kad šį klausimą reglamentuojančių nuostatų suderinimas yra svarbus žingsnis. Valstybių narių, kuriose kaip Portugalijoje jau seniai nustatyta minimali šešerių metų amžiaus riba pirštų atspaudų paėmimui, patirtis dar kartą mane patikina, kad įgyvendinant siūlomą reglamentą valstybėms narėms nereikės keisti savo nacionalinių teisės aktų.

Turėčiau pabrėžti, kad paso saugumas, kurį dabar siekiama padidinti, neapsiriboja vien tik pasu. Pats pasas atitinka didesnę saugumo lygį, pradedant pirminių dokumentų pateikimu, biometrinių duomenų rinkimu ir baigiant paso savininko biometrinių atpažinimo duomenų tikrinimu lyginant juos su paso luste esančiais duomenimis sienos kirtimo punkte. Šis pranešimas yra dar vienas žingsnis įtvirtinant asmenų teises ir užtikrinant jų saugumą.

Mihael Brejc (PPE-DE). – (SL) Pritariu C. Coelho, kuris kaip visada puikiai dirbo, parengtam pranešimui ir sutinku su pateiktais pasiūlymais, įskaitant pasiūlymą įgyvendinti principą „vienas asmuo – vienas pasas“.

Tačiau norėčiau išgirsti, ką mano Komisija, gal net pats kolega C. Coelho galėtų pasakyti, kaip reikėtų spręsti klausimą, kai vaikai keliauja vieni, nelydimi savo tėvų, nes nėra vieningos politikos, pagal kurią būtų nustatyta, kokius dokumentus vaikai privalėtų turėti keliaudami. Pranešėjas siūlo, kad vaiko pase būtų nurodomi asmenys, kuriems tenka vaiko tėvų atsakomybė. Tačiau kai kartais vaikai keliauja lydimi kitų šeimos narių ir gali iš tikrųjų su jais gyventi. Trumpai kalbant, turėtume būti gana lankstūs šiuo atžvilgiu.

Kita vertus, man kelia susirūpinimą tai, kad niekas nepaminėjo galimų atvejų, kai šešerių metų vaikai keliauja niekieno nelydimi. Vaikai gali vieni keliauti lėktuvu (šiuo atveju nekalbėsime apie galimas traumas, kurias vaikas – šešerių metų berniukas ar mergaitė – gali patirti lėktuve), nes vaiką kas nors gali palydėti iki lėktuvo, o atskridus pasitikti ir, pvz., palydėti pas vieną iš tėvų ar kitą asmenį. Tačiau kokie reikalavimai turėtų būti taikomi, kai vaikas keliauja traukiniu, tolimojo susisiekimu autobusu ar kita viešojo transporto priemone? Kaip tai būtų kontroliuojama? Jei yra tėvų, neatsakingai leidžiančių vaikams vieniems keliauti, manau, turėtume šiuo klausimu priimti pozityvesnę poziciją ir nustatyti, kad tokio amžiaus vaikams nebūtų leidžiama keliauti vieniems. Gal tai skamba griežtokai, bet atsižvelgiant į šandienines kalbas apie tai, kokie brangūs mums yra vaikai, ir į pastabas jų grobimo ir panašiomis temomis, šiuo klausimu turėtume padaryti drąsesnį pareiškimą.

Norėčiau paklausti Komisijos, kokia padėtis dėl bendro Tarybos ir Europos Parlamento pareiškimo pirminių dokumentų, reikalingų tam, kad būtų išduota viza, saugumo klausimu. Klausiu todėl, kad esu šiek tiek susirūpinęs, kad, jei tai tiesa, konkrečioje valstybėje narėje galiojanti sistema leidžia atsirasti galimoms piktnaudžiavimo išduodant visas atvejams. Norėčiau pateikti paskutinį klausimą Komisijai, gal veikiau gerb. C. Coelho: ką turėtume daryti, kai žmonės atvyksta prie sienos, bet duomenys jų pase neatitinka duomenų, saugomų oficialiose duomenų bazėse? Manau, turėtume priimti sprendimą, naudingą vaikui, tikriaus sakant, keleiviui.

Wolfgang Kreissl-Dörfler (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, kiekvienais metais tūkstančiai vaikų tampa prekybos žmonėmis aukomis ir dar daugiau jų yra pagrobiami. Atliekamo tyrimo duomenimis, šių nusikaltimų aukomis dažniausiai tampa niekieno nelydimi vaikai. Todėl mes džiaugiamės tuo, kad Europos Komisija savo pasiūlytuose senojo reglamento pakeitimuose deramai atsižvelgia į vaikus. Mes reikalaujame, kad nuo tam tikros amžiaus ribos vaikai taip pat turėtų biometrinius duomenis pasuose, ne dėl masinės isterijos, kuriai aš iš tikrųjų nepritariu, bet todėl, kad norime suteikti savo vaikams geresnę

apsaugą. Tačiau tokią apsaugą galima užtikrinti tik tuo atveju, jei kiekvienas vaikas turės savo pasą su biometriniais duomenimis ir įrašytais globėjų vardais.

Kaip ir kitos rūšies duomenų atveju, mano frakcijai labai svarbu, kad renkant, saugant ir apdorojant visų piliečių biometrinius duomenis būtų užtikrintas kuo didesnis saugumas ir kad mes visada galėtume atsekti, kam suteikta teisė naudoti konkrečius duomenis. Tarybos reglamentuose ir sprendimuose, turinčiuose įtakos šiam klausimui, numatomi labai aukšto lygio apsaugos mechanizmai ir kontrolės institucijos, kad būtų užkirstas kelias piktnaudžiavimui duomenimis. Noriu pasakyti, kad labai pasitikiu savo nacionalinėmis valdžios institucijomis, skirtingai negu privačiomis įmonėmis, nes kai kurios įmonės geba perduoti neapsaugotus duomenis trečiosioms šalims pasinaudojusios gėdingomis saugumo sistemos spragomis ir už tai gauna atitinkamą mokestį. Būtent todėl taip svarbu, kad nacionalinės valdžios institucijos pasinaudotų savo pripažintu patikimumu ir dirbtų glaudžiai bendradarbiaudamos su duomenų apsaugos institucijomis. Priešingai tam, kas atsitiko čia, tai apima Europos Komisijos teisinio įsipareigojimo konsultuoti Europos duomenų apsaugos pareigūnus vykdymą.

(PT) Norėčiau pasveikinti savo draugą Carlosą Coelho, atlikusį puikų darbą šiam Parlamentui. Labai dėkui.

Dushana Zdravkova (PPE-DE). – (BG) Ačiū, gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, norėčiau pasveikinti pranešėją gerb. C. Coelho, parengusį pranešimą, kuriame pavyko pasiekti pusiausvyrą tarp būtinybės užtikrinti aukšto lygio tarptautinių kelionių dokumentų saugumą ir asmens duomenų apsaugą ir Europos Sąjungos piliečių neliečiamumą. Pateikti pasiūlymai, kuriais siekiama patobulinti daugybę techninių reikalavimų, prisidės prie kovos su tarptautiniu nusikalstamumu, neteisėta imigracija ir prekyba žmonėmis. Prie ES išorės sienų esančioms šalims, tokioms kaip Bulgarija, kurios patiria didelį spaudimą dėl gausių migracijos srautų ir tarptautinio organizuoto nusikalstamumo, spartus ir sėkmingas naujų standartų įgyvendinimas bus gyvybiškai svarbus užtikrinant ES išorės sienų apsaugą.

Mano šalyje, deja, buvo atveju, kai dingo vaikai, apie juos iki šiol neturima jokių žinių. Todėl manau, kad šiame pranešime pateikiamos nuodugnios gairės jauniausių Europos piliečių pasų apsaugos savybių ir biometrijos standartų plėtojimui ateityje. Principo „vienas asmuo – vienas pasas“ įgyvendinimas užtikrins jiems dar didesnę apsaugos lygį keliaujant už Europos Sąjungos teritorijos ribų. Pasiūlymas nurodyti papildomą informaciją vaikų iki 18 metų pasuose sumažins neteisėtos prekybos vaikais galimybes. Įtvirtindamos šį reglamentą savo nacionalinėje teisėje, valstybės narės, žinoma, turės atsižvelgti į galimą reglamento įgyvendinimo poveikį daug vaikų turinčių šeimų finansinei padėčiai. Apie tai taip pat užsiminė pirmiau kalbėję mūsų kolegos. Šių šeimų judėjimo laisvė negali būti ribojama dėl to, kad jos turi mokėti dideles sumas už savo vaikų pasus.

Dėl laisvo asmenų judėjimo Europos Sąjungoje manau, kad galima panaikinti amžiaus ribas, kada vaikas turi teisę gauti asmens tapatybės kortelę, nes tai taip pat skatins ir užtikrins laisvą jauniausių ES piliečių judėjimą.

Genowefa Grabowska (PSE). – (PL) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau pasveikinti pranešėją ir pasakyti, kad aš pritariu jo pranešimui. Mano nuomone, pranešimas yra ne tik svarbus, bet ir geras. Galbūt pakartosiu čia jau minėtą teiginį, kad pasas – tai dokumentas, kurį valstybės narės išduoda vadovaudamosi nacionalinių reglamentų nuostatomis. Tiesa, kad skirtingose valstybėse narėse išduodami skirtingi pasai ir kad jie skiriasi ne tik savo išore, bet yra svarbu surasti tinkamą pusiausvyrą tarp šių pasų apsaugos priemonių, kad pagal juos galima būtų nustatyti Europos Sąjungos piliečio ar kito į Europos Sąjungos teritoriją patenkančio asmens tapatybę, kartu pasipriešinant nusikalstamai veikai, kuri didele dalimi susijusi su pasais, pvz., neteisėta imigracijai, terorizmui, prekybai vaikais ir dokumentų klastojimui. Manau, pranešime tokią pusiausvyrą pavyko nustatyti. Nėra jokių požymių, kad į pranešimą įtraukiami apribojimai kokiu nors būdu galėtų daryti įtaką valstybių narių teisėms, susijusioms su pasų išdavimu, ar jas apriboti.

Norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į vieną principą, kuriam visiškai pritariu – „vienas asmuo – vienas pasas“. Vaikų atžvilgiu tai geras principas, bet aš nenorėčiau, kad tai taptų finansine kliūtimi tėvams, norintiems, kad jų vaikai turėtų pasus, bet turintiems ribotas finansines galimybes. Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį į vieną silpnąją pranešimo pusę, būtent į tai, kad šiuolaikinės dar neišbandytos technologijos turi būti dar kartą įvertintos. Būtų gerai, jei tą galėtume padaryti per trejus metus. Taip pat raginu vis dėlto labiau atsižvelgti į Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno vaidmenį. Ši ES institucija turi būti labiau įtraukta į visą procedūrą ir būtent tą raginu padaryti.

Robert Evans (PSE). – Gerb. pirmininke, aš taip pat noriu padėkoti gerb. C. Coelho. Šis pranešimas yra labai svarbus Europos atečiai ir 500 mln. piliečių, nes jame, be kitų dalykų, numatytos priemonės, padėsiančios

užtikrinti piliečių saugumą ir kovoti su terorizmu. Jei yra tokia technologija, kaip pasakė gerb. D. Zdravkova, mes turėtume ją pasinaudoti.

Kalbėdami šiuo klausimu apie vaikus, gerb. R. Angelilli, S. Lambrinidis ir kiti teigė, kad tai galėtų būti svarbus ginklas kovojant, pvz., su neteisėta prekyba vaikais.

Tačiau svarbiausias dalykas iš tikrųjų yra numatytas naujajame 3 straipsnyje, kuriame teigiama, kad biometrinių duomenų tikslas yra ne tik patikrinti dokumento autentiškumą, bet ir nustatyti dokumento savininko tapatybę tiesiogiai prieinamų dokumento savybių palyginimo būdu. Šiuo metu daugumoje šalių pasitikima tik nuotraukomis, bet tik labai nedaug žmonių – manau, nei jūs, gerb. pirmininke, nei gerb. J. M. Barroso – tikrovėje neatrodo taip, kaip nuotraukose, ir daugelis mūsų iš tikrųjų nesame patenkinti savo atvaizdu! Todėl manau, kad jei yra naujų tapatybės nustatymo procedūrų ir metodų, turėtume pasirengti juos naudoti.

Dėl U. Gaceko ir G. Batteno ir jų antibritiškų pasisakymų, kuriuos apibūdinau posakiu „trenkiau ir pabėgau“, nes jų dabar čia nėra ir jie negali išgirsti jokio atsako, tarčiau, kad JK sistema galbūt nėra nei geresnė, nei blogesnė už daugelį kitų Europos Sąjungoje veikiančių sistemų. Mes atliekame tikrinimus ir išlaikome pusiausvyrą, bet galime dirbti geriau. Jei yra nauja 21-ojo amžiaus technologija, mes turėtume būti pasirengę ją naudoti, kaip prieš kelias akimirkas kalbėjo G. Grabowska, ir nuolat ją gerinti kuo geriau išnaudojant visoje Europos Sąjungoje esančias galimybes.

Milan Gaľa (PPE-DE). – (SK) Tam, kad vaikai būtų apsaugoti nuo grobimo ir prekybos jais, jiems turi būti išduodami pasai.

Pagal principą „vienas asmuo – vienas pasas“ numatoma, kad kiekvienam vaikui, keliaujančiam už Šengeno erdvės ribų, turės būti išduodamas pasas. Naujasis tapatybės nustatymo metodas supaprastins kontrolės procedūrą pasienyje. Vaikų apsaugos nuo grobimo priemonės apims Europos pagalbos liniją, kuria paskambinus bus galima pranešti apie dingusius, pagrobtus ar lytiškai išnaudojamus vaikus, pasus su biometriniais duomenimis ir netrukus pradėsiančią veikti Europos greitojo išpėjimo sistemą vaikų grobimo atvejais.

Būtina užtikrinti aukšto lygio konfidencialumą biometrinių duomenų gavimo ir naudojimo procese. Pritariu pranešėjo nuomonei dėl būtinybės atlikti tyrimą, kuris padėtų išsiaiškinti Europos Sąjungos valstybėse narėse veikiančių pirštų atspaudų nustatymo sistemų trūkumus. Vėliau turėtų būti apsvaistyta galimybė sukurti bendrą Europos sistemą pirštų atspaudų palyginimui.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE). – (RO) Norėčiau pasveikinti gerb. C. Coelho, parengusį pranešimą.

Aš palankiai vertinu šią iniciatyvą, kuri žymi po Tarybos susitikimo Salonikuose padarytą tikrą pažangą nustatant ryšį tarp kelionės dokumentų ir jų savininkų ir įtvirtinant principą „vienas asmuo – vienas pasas“.

Norėčiau išskirti tris svarbius aspektus.

Pirma, mums reikia pritaikyti šiame pranešime numatytus principus ir išimtis prie realių rezultatų ir praktikoje pasitaikančių problemų. Taigi būtina susitelkti į šiame pranešime numatytą trejų metų peržiūros laikotarpį, per kurį ir valstybės narės, ir Komisija turėtų pasistengti nustatyti rekomendacijas, kaip suderinti teorinius principus ir praktikoje pasitaikančias kliūtis.

Antra, yra rimta problema, susijusi su duomenų saugumu ir dokumentų savininkų tapatybės duomenų apsauga.

Taip pat norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į poreikį nustatyti bendrus principus, kuriais bus grindžiamos pasų ir kelionės išdavimo procedūros, nes šis etapas yra labai svarbus užtikrinant duomenų bazių saugumą ir užkertant kelią šių dokumentų klastojimui.

Martine Roure (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, dar kartą norėčiau padėkoti jums, gerb. C. Coelho, ir pasakyti, kad buvo malonu dirbti kartu su jumis, nes jūs visada dirbate labai meistriškai, gebate išklausti kitus ir analizuoti. Būtent jūsų dėka mums pavyko pasiekti šį rezultatą.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Rumunijoje pasai su biometriniais duomenimis pradėti naudoti nuo 2009 m. sausio 1 d. Šios rūšies pasai turi 50 apsaugos elementų ir pirmą kartą Europos Sąjungoje juose naudojama ir asmens nuotrauka, ir jo pirštų atspaudai.

Todėl galima teigti, kad Rumunija žengė svarbų žingsnį 2011 m. planuojamo prisijungimo prie Šengeno erdvės požiūriu. Pradėjusi naudoti pasus su biometriniais duomenimis, Rumunija įvykdė paskutinę pagrindinę

sąlygą dėl šalies įtraukimo į Bevizio režimo programą. Todėl atsisakymas panaikinti vizas į Jungtines Amerikos Valstijas keliaujantiems rumunams dabar bus grindžiamas tik subjektyviais motyvais. Tikiuosi, kad JAV deramai apsvarstys šį reikalą.

Norėčiau dar kartą pasveikinti pranešėją labai patobulinus reglamentą, ypač tuo, kad naujajame reglamente nustatoma viena europinė biometrinių elementų ir luste saugomų duomenų atitikimo patikrinimo sistema.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Pasų su biometriniais duomenimis apsaugos standartų suderinimas Europos lygmeniu yra Šengeno *acquis* nuostatų tąsa. Reglamente numatoma visuotinė prievolė duoti pirštų atspaudus, kurie bus saugomi bekontakčiame paso luste.

Aš pritariu išimties dėl pirštų atspaudų davimo, taikomas jaunesniems kaip 12 metų vaikams, ir raginu valstybes nares persvarstyti ir suderinti šį klausimą reglamentuojančius nacionalinius įstatymus.

Manau, kad biometriniai paso duomenys turi būti apdorojami vadovaujantis asmens duomenų ir privatumo apsaugą reglamentuojančių Bendrijos teisės aktų nuostatomis. Komisija ir valstybės narės privalo imtis būtinų priemonių, kad būtų užtikrintas šios nuostatos laikymasis ir apdorojant biometrinius duomenis pasienyje, ir tvarkant atitinkamas duomenų bazes, jei tokia nuostata nacionalinėje teisėje įtvirtinta.

Tačiau norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į tai, kad asmenų, kurie laikinai ar iš viso negali duoti pirštų atspaudų, biometrinių pasų galiojimo laiko sutrumpinimas iki 12 mėn. ar daugiau dar labiau pasunkins žmonių su negalia gyvenimą. Todėl norėčiau paprašyti Komisijos dar kartą svarstyti atitinkamą teksto dalį.

Marios Matsakis (ALDE). – Gerb. pirmininke, nė vienam įstatymui paklusniam piliečiui reikalavimas pateikti jo ar jo vaikų tapatybę įrodančius duomenis neturėtų kelti susirūpinimo. Todėl aš palankiai vertinu biometrinių duomenų naudojimą pasuose ir kituose dokumentuose.

Aš tik noriu iškelti dar vieną klausimą, kurį reikės spręsti ateityje. Visiems žinoma, kad visi biometriniai duomenys kinta vaikui augant, išskyrus DNR metodu gautus pirštų atspaudus. Šie biometriniai duomenys lieka nepakitę iki pat asmens mirties ir net jam mirus. Šiandien jau galima nustatyti prieš daugelį metų mirusio asmens tapatybę tik iš jo kaulų liekanų mėginio. Taikant DNR metodą, pirštų atspaudai gaunami labai greitai ir lengvai ir tam pakanka turėti tik seilių tepinėlį ar kraujo lašelį, paimtą, pavyzdžiui, iš bambagyslės.

Todėl drįstu pareikšti, kad ateityje turėtume naudoti DNR pirštų atspaudus kaip vienintelius biometrinius atpažinimo duomenis, nes šie duomenys visais asmens gyvenimo tarpsniais užtikrintai lieka nepakitę ir tai galioja visiems Europos piliečiams.

Hubert Pirker (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, dėkoju C. Coelho ir sveikinu jį, parengusį puikų pranešimą. Mes visi nusiviltume, jeigu jo pranešimas nebūtų tokio aukšto lygio kaip įprasta, nes mes jau pripratome prie aukšto jo rengiamų pranešimų standarto. Man ypač patiko tai, kad C. Coelho aiškiai pačioje pranešimo pradžioje nurodė, kad šiame pranešime bus kalbama apie vaikų saugumą. Mes galime užtikrinti vaikų saugumą išduodami saugius pasus ir imdami pirštų atspaudus, kad galėtume patikrinti, ar sieną kertantis asmuo yra iš tikrųjų tas pats asmuo, nurodytas pase.

Todėl tai yra vienas iš tikslų, kurių turėtume įgyvendinti, jei norime užtikrinti vaikų saugumą. Kada reikėtų imti pirštų atspaudus – nuo šešerių ar dvylikos metų, yra tik techninis, ne perspektyvos klausimas. Nematyčiau jokios problemos, jei pirštų atspaudai būtų imami nuo šešerių metų, nes visa tai daroma dėl vaikų ir jų saugumo. Man atrodo savaime aiškus dalykas, kad duomenų apsaugą reglamentuojantys įstatymai turi būti gerbiami. Mes net neturėtume šiuo klausimu diskutuoti. Konstitucinės valstybės pareiga užtikrinti šių įstatymų vykdymo kontrolę. Jei mes pasieksime, kad saugūs pasai ir duomenų apsaugos įstatymai bus gerbiami, galėsime teigti, kad Europos Sąjunga padarė ryžtingą žingsnį gindama vaikų interesus ir kovodama su prekyba vaikais.

Jacques Barrot, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (FR) Gerb. pirmininke, manau, kad visi rūmai pagerbė C. Coelho ir aukštą pranešėjo darbo kokybę. Aš taip pat norėčiau prisidėti prie M. Roure pagyrimų.

Pakartodamas Gérardo Deprezo žodžius, norėčiau pasakyti, kad mes turime stengtis judėti patikimesnių ir geriau palyginamų biometrinių duomenų link, kurie leistų mums geriau panaudoti pačias pažangiausias technologijas, kad šioje mūsų apgyvendintoje laisvo judėjimo erdvėje būtų užtikrintas asmenų saugumas. Būtent todėl buvo planuota surengti šį susitikimą, todėl aš palankiai vertinu tai, kad Parlamentas taip pat įsipareigojo prisidėti prie šių pastangų užtikrinti didesnę vaikų tapatybės duomenų apsaugą, nes tai būtina vaikų saugumui.

Manęs klausė, ar jau turime įrodymų, kad šie procesai veiksmingi. Norėčiau pasakyti, kad šių procesų veiksmingumą galima deramai patikrinti tik praktikoje, bet *a priori* viskas byloja apie tai, kad pagerinus niekieno nelydymų keliaujančių vaikų tapatybės atpažinimo duomenis, šių vaikų saugumas padidės. Bet kuriuo atveju mes negalime neatsižvelgti į šį pagrindinį tikslą. Aš pateiksiu Parlamentui atsakymus į kelis klausimus.

Pirma, turėčiau pasakyti, kad duomenų apsaugos klausimo svarba buvo pabrėžta visuose Komisijos pasiūlymuose. Dėl pagrindinio pasiūlymo buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu, į kurio pastabas Komisija atsižvelgė. Taip pat teigčiau, kad mūsų standartai dėl tapatybės atpažinimo duomenų yra suderinti su TCAO (Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos) standartais, o tai, kaip buvo minėta, palengvins dialogą su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis.

Toliau norėčiau jums priminti, kad pasų išdavimas vaikams, be abejo, užtrauks papildomas išlaidas šeimoms, bet mokesčių už vaiko pasą nustatys pačios valstybės narės. Taip pat norėčiau pabrėžti, kad keliaujant Šengeno erdvėje pakanka turėti tik asmens tapatybės kortelę. Pasas reikalingas tik tuo atveju, jei vykstama už Europos Sąjungos ribų.

Galiausiai noriu patvirtinti, kad Komisija įsipareigojo atlikti valstybėse narėse galiojančių taisyklių, reglamentuojančių niekieno nelydymų vaikų keliones, lyginamąjį tyrimą. Atėjus tinkamam laikui, mes pasiūlysiame Tarybai imtis būtinų priemonių, padėsiančių veiksmingiau apsaugoti vaikus ir užkirsti kelią prekybai vaikais. Visiškai akivaizdu, kad Parlamentas teisėtai siekia, kad šis tyrimas būtų atliktas, ir aš, žinoma, įsipareigoju pasirūpinti, kad mano darbuotojai atliktų jį kuo geriau ir kuo skubiau.

Tiek galiu šiuo klausimu pasakyti ir dar kartą noriu padėkoti Parlamentui už labai konstruktyvų indėlį į Europos teisėkūros procesą.

Carlos Coelho, *pranešėjas*. – (PT) Gerb. pirmininke, šios diskusijos parodė, kad daugumai šių rūmų narių rūpi klausimas dėl veiksmingos kovos su prekyba žmonėmis, ypač vaikais. Tai pagrindinis priemonės, kurią ketiname priimti, tikslas, ir džiaugiuosi, kad beveik visi kalbėjusieji tą paminėjo.

Norėčiau dar kartą padėkoti visiems pagalbiniais pranešėjams už bendradarbiavimą, ir šie mano žodžiai nėra tušti. Reikia tiesiai pasakyti, kad mano kolegė M. Roure atliko pagrindinį vaidmenį užtikrinant susitarimą, prie kurio labai prisidėjo Komisijos narys J. Barrot ir Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija. Ypač norėčiau padėkoti Komisijos nariui J. Barrotui už Komisijos pasirengimą suteikti institucinę paramą stiprinant kovą su prekyba vaikais, taip pat už jos pasirengimą bendradarbiauti atliekant tris atitinkamus tyrimus dėl vaikų pirštų atspaudų patikimumo, pirminių dokumentų ir klaidingo atmetimo rodiklių, nes tai yra vieni iš klausimų, keliančių susirūpinimą šių taisyklių įgyvendinimo atžvilgiu.

Gerb. pirmininke, M. Brejc iškėlė klausimą, ar mes galime teigti, kad pasų išdavimas yra saugus. Kalbant visiškai atvirai, turiu pasakyti, kad padėtis šiuo atžvilgiu įvairiose šalyse skiriasi. Kai kuriose šalyse pasų išdavimo sistema griežtesnė, todėl yra dar viena priežastis, kodėl taip svarbu atlikti tyrimą dėl pirminių dokumentų. Aš žinau, kad ši sritis nepriklauso Europos jurisdikcijai, nes pasų išdavimas yra nacionalinė prerogatyva, todėl aš labai apsidžiaugiau, kai Komisijos narys J. Barrot sutiko, kad Komisija bendradarbiautų atliekant tyrimą dėl pirminių dokumentų. Nėra prasmės turėti pasus, kurie yra labai saugūs, jei šis saugumas sabotuojamas išduodant pasus. Kalbama ne apie priemonių primetimą valstybėms narėms, bet apie dalinimąsi geriausia patirtimi siekiant užtikrinti, kad Europos pasas būtų saugi realybė kertant mūsų išorės sienas. Labai dėkoju visiems už bendradarbiavimą.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rytoj, trečiadienį, 12 val.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Siiri Oviir (ALDE), *raštu*. – (ET) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, šio reglamento priėmimas yra svarbus žingsnis užtikrinti didesnę ES piliečių kelionės dokumentų saugumą. Todėl iki 2009 m. birželio 29 d. ES tarp paso ir jo savininko turėtų būti nustatytas aiškus ryšys, žymintis ilgą kelią einant pasų apsaugos nuo klastojimo link.

Aš ypač džiaugiuosi dėl sprendimo įgyvendinti principą „vienas asmuo – vienas pasas“, nes tai suteikia galimybę padidinti kelionės saugumą, ypač vaikams, ir užkirsti kelią prekybai vaikais bei jų grobimui. Pagirtina, kad šis reikalavimas dabar bus nustatytas visose valstybėse narėse. Estijoje jis galioja jau nuo 2000 m.

Be saugių kelionės dokumentų, svarbus vaidmuo taip pat tenka valstybių narių pasienio apsaugai, nes pasieniečiai turi ypač dėmesingai tikrinti niekieno nelydymus ar su globėjais keliaujančius nepilnamečius, kertančius ES išorės sienas, kaip tai daroma suaugusiųjų atveju.

Kelionės dokumentų saugumas žinoma neapsiriboja tik pasais, nes ne mažiau svarbus yra visas procesas. Nėra prasmės didinti pasų saugumą neskiriant dėmesio kitoms viso proceso grandims.

Manau, kad be didesnio kelionės dokumentų saugumo užtikrinimo Komisija dar turėtų apsvarstyti galimybę nustatyti bendrą ES tvarką, pakeisiančią šiuo metu 27 valstybėse narėse galiojančias skirtingas ES išorės sienas kertančių vaikų apsaugos taisykles.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), raštu. – (RO) Terorizmo grėsmė iškėlė būtinybę nustatyti papildomus pasų ir kelionės dokumentų apsaugos ir biometrinius elementus, kad Europos Sąjungos viduje keliaujantys asmenys būtų labiau apsaugoti. Svarbiausios pasiūlymo dėl reglamento ypatybės – tai kova su prekyba vaikais, nustatant principą „vienas asmuo – vienas pasas“ ir leidžiančios nukrypti nuostatos, susijusios su jaunesnių kaip 12 metų vaikų pirštų atspaudų ėmimu. Pagal kai kuriose valstybėse narėse galiojančius teisės aktus leidžiama imti jaunesnių kaip 12 metų vaikų pirštų atspaudus, bet tą galima bus daryti tik pereinamuoju ketverių metų laikotarpiu, kuriam praėjus bus nustatyta absoliuti 6 metų amžiaus riba. Kai kuriose valstybėse narėse atlikti bandomieji tyrimai parodė, kad jaunesnių kaip 6 metų vaikų pirštų atspaudai yra blogos kokybės ir gali pakisti vaikui augant. Nustačius amžiaus ribą bus sumažinta klaidų rizika nustatant asmens tapatybę pagal jo pirštų atspaudus, taip pat tai pasunkins galimybę prekeiviams vaikais įgyvendinti savo nusikalstamus ketinimus. Būtinybė apsaugoti keleivius tapo dar aktualesnė po 2001 m. rugsėjo 11 d įvykių. Tačiau keliant kelionės saugumo ir apsaugos lygį, kartu būtina užtikrinti pagarbą keleivių žmogaus teisėms ir orumui, kaip numatyta Europos konvencijoje dėl žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos.

13. Galimybė visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – M. Cappato pranešimas (A6-0459/2008) Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (Reglamento (EN) Nr. 1049/2001 gyvendinimas).

Marco Cappato, pranešėjas. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, tai pranešimas dėl esamos padėties galimybės visuomenei susipažinti su Europos Sąjungos dokumentais, taip pat galimybė teikti siūlymus. Per mums skirtą trumpą laiką norėčiau pakalbėti trimis svarbiais klausimais.

Pirmasis klausimas susijęs su Taryba. Europos Sąjungos valstybių narių vyriausybės dalyvauja Tarybos susitikimuose, kuriuose joms suteikti įstatymų priėmimo įgaliojimai, todėl Tarybos, kaip bet kurios kitos įstatymų leidžiamosios institucijos, susitikimų darbas ir sprendimai turi būti viešiniami. Noriu tą ypač pabrėžti, nes dėl Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijos pateikto pakeitimo bus balsuojama dėl atskirų pranešimo teksto dalių. Tikiuosi, balsuojant svarbios pranešimo dalys nebus panaikintos. Pvz., 3 pastraipoje raginama imtis veiksmų Teisingumo Teismui priėmus sprendimą EP nario Maurizio Turco, anksčiau atstovavusio Radikalų partijai, iškeltose byloje dėl Europos institucijų teisės tarnybų priimtų sprendimų viešo skelbimo ir dėl prievolės skelbti valstybių narių delegacijų Taryboje narių vardus. Ir jis laimėjo. Mes turime teisę žinoti, kas ir kaip balsuoja Taryboje. Todėl tikiuosi, kad niekas nebalsuos prieš šią 3 pastraipą ar 9 pastraipą, kurioje prašoma teikti informaciją, kas vyksta Nuolatinių atstovų komitete (COREPER), taip pat viešai skelbti susitikimų dokumentus ir neįslaptinti visų tarptautinės politikos raštų kaip diplomatinių dokumentų. Tai labai svarbus klausimas!

Kitas klausimas, kurį mes iškėlėme, susijęs su Parlamentu, mūsų Parlamentu, nes mes pirmi privalome skelbti tai, ką darome. Mes, Italijos radikalai, vadiname tai „viešuoju išrinktųjų atstovų registru“, kitaip tariant, registru, kuriame galime rasti visą informaciją apie EP narių veiklą, apie tai, kas dalyvauja posėdžiuose ir kas juos praleidžia, kaip nariai balsuoja ir, žinoma, kiek jiems mokama. Tačiau būkite budrūs – tą sakau todėl, kad dėl 5 pastraipos taip pat buvo pateiktas prašymas balsuoti dėl atskirų teksto dalių – nes būtų klaidinga manyti, kad jei mes tam tikrą informaciją įslaptinsime – kreipiuosi į gerb. Ch. Cederschiöld, kuriai, žinau, šis klausimas labai opus, – mums iš tikrųjų pasiseks apsaugoti EP narius nuo agresyvios kritikos ir demagogijos. Mums žinoma, kad kai kurie EP nariai filmuoja kitus savo kolegas ir juos šnipinėja. Tokių atvejų galima būtų išvengti ne tik draudžiant taip elgtis, bet ir viešai skelbiant visą informaciją apie mūsų darbą, taip pat transliuojant Parlamento komitetų darbo, susitikimų eigą ir visas Parlamento procedūras internete, kad žmonėms būtų sukludyta šnipinėti pro rakto skylutę ir varstyti mūsų duris.

Trečiasis klausimas, kuriuo norėčiau pakalbėti, susijęs su dokumentų formatu, nes PPE-DE frakcija taip pat pareikalavo balsavimo dėl 7 pastraipos, kurioje šis klausimas nagrinėjamas, atskirų teksto dalių. Šioje pastraipoje mes prašome, kad dokumentai būtų rengiami naudojant atvirojo kodo teksto apdorojimo programas, taip pat užtikrinant daugiakalbystę ir taikant technologijas, kuriomis naudodamiesi neiglieji gali susipažinti su informacija ir dokumentais. Tikiuosi, niekas šiame Parlamente neprieštarauja daugiakalbystės ir šių technologijų, palengvinančių galimybę neigaliesiems susipažinti su informacija ir dokumentais, naudojimui, nes tai labai svarbu nemažai Europos Sąjungos piliečių daliai.

Mes žinome, kad Komisija pasiūlė pakeisti taisykles, ir mes šį klausimą spręsimė svarstydami M. Cashmano pranešimą, bet ši rezoliucija yra mūsų pirmoji galimybė nustatyti šiam Parlamentui tam tikras gaires. Tikiuosi, kad šia galimybe pasinaudosime ir pastangos sprendžiant visus svarbius klausimus, kuriuos pabandžiau iškelti savo pranešime, nebus bergždžios.

Margot Wallström, *Komisijos Pirmininko pavaduotoja*. – Gerb. pirmininke, norėčiau pradėti nuo padėkos pranešėjui už labai gerai parengtą ir idomų pranešimą. Šiame pranešime iškeltas labai svarbus klausimas, ypač dabar, kai keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1049/2001, taip pat atsižvelgiant į tai, kad Lisabonos sutartyje – jei ji pradės galioti – šie svarbūs klausimai yra numatyti.

Šiame pranešime kalbama apie Reglamento 1049/2001 įgyvendinimą, todėl pirma norėčiau apžvelgti visus teigiamus reglamento įgyvendinimo aspektus, nes kiekybiniai duomenys rodo ir Parlamento pranešime pripažįstama, kad ES institucijos suteikė galimybę visuomenei susipažinti su didesniu dokumentų skaičiumi, o atvejų, kai atsisakoma skelbti dokumentus, skaičius ir dažnis sumažėjo.

Mes įsipareigoję užtikrinti dar didesnę skaidrumą ir atvirumą. Savaime aišku, kai kurios pranešime pateiktos rekomendacijos gerokai išeina už Reglamento 1049/2001 taikymo ribų, o kai kurios nėra tiesiogiai susijusios su Komisijos veikla, kaip ką tik girdėjome.

Pranešime nagrinėjami klausimai yra susiję su atvirumu ir bendravimu su piliečiais, ir aš ypač palankiai vertinu tai kaip vertingą indėlį apskritai svarstant klausimus, susijusius su skaidrumu, komunikacija ir galimybių suteikimu neigaliesiems.

Leiskite trumpai apžvelgti kai kurias rekomendacijas ir principus, kuriais jos grindžiamos, nes į juos verta atsižvelgti.

Dėl M. Turco bylos. Galiu patikinti jus, kad Komisija visiškai atsižvelgia į Teisingumo Teismo sprendimą šioje byloje. Kaip buvo minėta, jis daugiausia susijęs su poreikiu didinti Tarybos teisėkūros proceso atvirumą, bet jis taip pat taikomas Komisijai ir visoms kitoms institucijoms. Gavusi prašymą dėl galimybės susipažinti su informacija ir dokumentais, Komisija kiekvienu atveju nuodugniai nagrinėja prašymą vadovaudamasi Teisingumo Teismo nustatytais kriterijais.

Antra, pasiūlymas nustatyti bendras taisykles, kuriomis vadovaujantis būtų vykdomos administracinės procedūros, turi būti papildomai apsvaistytas, nes daugelis iš šių procedūrų yra labai specifinės ir kai kuriais atvejais kiekviena institucija yra nustačiusi savo procedūrą. Todėl mums reikia daugiau laiko, kad galėtume apsvaistyti, kaip galima būtų tą padaryti.

Rekomendacija sujungti Reglamentą 1049/2001 ir Reglamentą (EEB, Euratomas) Nr. 354/83 dėl istorinių archyvų atvėrimo yra gana sudėtinga dėl konkrečios priežasties, nes EB sutarties 225 straipsnio ir Reglamento 1049/2001 nuostatos netaikomos visoms institucijoms. Bet ši padėtis taip pat gali pakisti, kai įsigalios Lisabonos sutartis, nes pagal ją visuomenei bus suteikta teisė susipažinti su visų institucijų darbu ir dokumentais. Taigi sujungti šiuos du reglamentus nėra taip paprasta, nes jų taikymo sritis skiriasi.

Dėl Europos ombudsmeno kritinės pastabos viešųjų Komisijos registrų klausimu. Norėčiau patikinti jus, kad mes labai rimtai vertiname jo nuomonę. Kaip jums žinoma, mes turime viešąjį dokumentų registrą, kurį pildome nuo 2002 m. birželio mėn. Nuo tada Komisija taip pat pildė specialųjį komitologijos procedūrų registrą ir ekspertų grupių registrą. Mes visada stengiamės modernizuoti mūsų naudojamas IT sistemas.

Deja, to padaryti per vieną naktį neįmanoma, bet dirbti šia kryptimi būtina. Mes visada atsižvelgiame į būtinybę išplėsti viešojo registro aprėptį. Tikiuosi, jūs žinote, kad esu asmeniškai įsipareigojusi šį klausimą spręsti. Mes pripažįstame, kad mūsų viešųjų registrų aprėptis dar nėra pakankama, bet patvirtiname savo įsipareigojimą plėsti viešuosius registrus, kad būtų užtikrintas didesnis skaidrumas.

Rezoliucijoje kalbama apie dokumentų valdymą, bendrą portalą ir „Trans-Jai“ projektą. Komisija pritaria minčiai dėl bendro portalų sukūrimo, kad būtų sudarytos geresnės sąlygos piliečiams susipažinti su teisėkūros

dokumentais. Manau, tam turės būti sukurta bendra metodologija ir nuodugnai apsvaistytos visos praktinės dokumentų identifikavimo ir nuorodų pateikimo pasekmės. Mes norėtume, kad būtų sukurta toks portalas, kuriame būtų teikiami visi kiekvienos institucijos dokumentai, taigi mes pasirenge šiuo klausimu bendradarbiauti su jumis.

Dėl „Trans-Jai“ projekto. Norėčiau grįžti prie savo atsakymo, pateikto spalio mėn., t. y. kad šis projektas taps atviras plačiai visuomenei iki 2010 m.

Taip pat norėčiau pakalbėti keitimosi informacija tarp institucijų klausimu. Aš suprantu, ką norite pasakyti šiuo klausimu ir ko siekiate, bet norėčiau priminti jums, kad mes jau esame nustatę keitimosi konfidencialia Komisijos informacija tarp institucijų darbo tvarką, reglamentuojamą pagal nuostatas, išdėstytas pagrindų susitarimo priede. Mes taip pat nepamirštame, kad klausimas dėl keitimosi informacija tarp institucijų nėra susijęs su galimybe visuomenei susipažinti su institucijų dokumentais, ir manome, kad šį klausimą derėtų spręsti atskirai, kaip tai daroma dabar.

Šis pranešimas ir diskusijos taip pat yra vertingas ir labai vertinamas indėlis į diskusijas ateityje, kai mes galėsime svarstyti šį klausimą platesniu mastu. Esu dėkinga už Parlamento pastangas išlaikyti klausimą dėl skaidrumo ir atvirumo svarbiausių ES darbotvarkės klausimų sąrašė. Artimiausiu metu mes dar sugrįšime prie daugelio šių klausimų, pvz., aptardami juos kitą savaitę vyksiančiame bendrame Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Čekijos parlamento susitikime, kuriame man teks garbė dalyvauti, ar po kelių savaičių svarstydami svarbų klausimą dėl Reglamento 1049/2001 pakeitimo.

Manau, diskusijos tuo neturėtų baigtis. Mes turime būti atviri skaidrumo klausimu, taip pat pamąstyti, kokių iniciatyvų galėtume imtis už formalaus teisėkūros proceso ribų, pvz., tobulinant registrus, gerinant vartotojams sąlygas jais naudotis, užtikrinant aktyvesnę dokumentų sklaidą ir greitesnį jų skelbimą. Aš pati ėmiausi asmeninių iniciatyvų ir praeitais metais sukūriau savo korespondencijos registrą su tiesiogine prieiga internete. Esu tikra, kad visi turite panašių minčių ir pavyzdžių, ką galime padaryti, jei tik pasistengsime. Tad imkimės darbo.

Luis Herrero-Tejedor, PPE-DE frakcijos vardu. – (ES) Gerb. pirmininke, M. Cappato, jūsų pranešime daug gerų ketinimų, tą aiškiai byloja tai, kad Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas nenustatė būtinybės jį keisti.

Jūs pats padarėte 18 savo pranešimo pakeitimų. Būtent šie pakeitimai suteikė jūsų pranešimui, kalbant bendrais bruožais, radikalumo ir sukėlė man rimtų abejonių.

Aš suskirstyčiau jūsų pasiūlytus pakeitimus – pakeitimus, kuriuos jūs pasiūlėte pats sau, savo pranešimui, kuriam, norėčiau pabrėžti, pradžioje pritarė visos frakcijos – į keturias atskiras grupes. Pirmą, kai kurių iš jūsų pateiktų pasiūlymų įgyvendinti neįmanoma. Pvz., gerb. M. Cappato, kai kurie iš jūsų pasiūlymų kol kas neturi teisinio pagrindo: kol Lisabonos sutartis negalioja, neįmanoma suderinti skirtingų institucijų taisyklių. Komisijos narė M. Wallström ką tik kalbėjo panašiai. Jūs taip pat raginate 2009 m. paskelbti Europos skaidrumo metą, bet tą daryti jau per vėlu, nes nėra pakankamai laiko. Todėl kai kurie iš jūsų pateiktų pasiūlymų yra neįmanomi.

Antra, kai kurie iš jūsų pateiktų pasiūlymų yra nepatartini. Pvz., jūs raginate užtikrinti didesnę skaidrumą politinių frakcijų susitikimuose. Toks reikalavimas yra nederamas. Privatumas yra politinė vertybė. Jei aš noriu paprieštarauti savo partijai ir būti tam tikru klausimu opozicijoje, norėčiau tą daryti privačiai, bet tai nėra skaidrumo trūkumas. Skaidrumas būtinas viešosioms institucijoms, bet ne partijose, kurių diskusijų privatumas turi būti užtikrintas. Todėl šiuo klausimu negaliu su jumis sutikti.

Kai kurie iš jūsų tvirtinimų, gerb. M. Cappato, yra neteisingi. Pvz., jūs teigiate, kad 90 proc. teisėkūros veiklos vykdoma komitologijos tvarkos pagrindu. Jūsų teiginys yra visiškai išpūstas, gerb. M. Cappato. Be to, komitologijos tvarka turi savo besąlygiškus skaidrumo standartus. Jei mes sukursime daugiau mechanizmų, biurokratijos kliūčių ir kontrolės priemonių, nepasieksime savo tikslo, nes skaidrumas yra glaudžiai susijęs su paprastumu.

Galiausiai – kol pirmininkas dar neįspėjo manęs, nes man skirtas laikas beveik baigiasi – kai kurie iš jūsų pasiūlymų yra nebūtini. Pvz., aš suprantu, kad iš tikrųjų puiku ir patrauklu viešosios nuomonės požiūriu kalbėti apie Parlamento narių veiklos skaidrumą, gerb. M. Cappato. Tačiau jau dabar galima matyti, ar Parlamento nariai dalyvauja komitetų posėdžiuose, nes posėdžiai yra protokoluojami, ir piliečiai turi galimybę su jais susipažinti. Informacija apie EP narius mokamas išmokas taip pat yra vieša. Kitaip tariant, piliečiai turi puikią galimybę su ja susipažinti.

Aš suprantu, kad viešosios nuomonės požiūriu puiku ir palanku reikalauti skaidrumo, bet jūs turėtumėte suvokti, kad užtikrinti skaidrumą reiškia užtikrinti, kad reikalai atrodytų tokie, kokie iš tikrųjų yra, bet jei mes prisidedame prie to, kad reikalai atrodytų ne tokie, kokie jie iš tikrųjų yra, gerb. M. Cappato, mes neprisidedame prie skaidrumo didinimo. Dėkui už jūsų dosnumą, gerb. pirmininke.

Michael Cashman, *PSE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, dėkui Marcui už labai gerą pranešimą, deja, turiu sutikti su kitais kalbėtojais, kad jūs nuėjote per toli, ir aš žinau, kodėl taip atsitiko.

Pirmiau pasisakęs kalbėtojas paminėjo, kad kai kurie iš jūsų pasiūlymų yra neįmanomi. Bet jei mes nesieksime neįmanomų dalykų, kaip mums galės iš viso pasisekti pakeisti padėtį?

Bet, žinoma, jūs nuėjote per toli. Mes neketiname transliuoti politinių frakcijų posėdžių. EP nariai skelbia informaciją apie savo veiklą savo internetinėse svetainėse ar per Europos Parlamento informacijos biurą, bet tai dar nereiškia, kad jų veikla efektyvi ar kad jie yra geri parlamentarai.

Reglamente kalbama apie galimybę visuomenei susipažinti su visais dokumentais, laikomais, gaunamais ar rengiamais visų trijų institucijų joms vykdamt teisėkūros funkcijas. Būtent prie to turime sugrįžti. Turime apibrėžti, ką reiškia „teisėkūros funkcijos“. Turime išnagrinėti, kaip reglamentas veikė iki šiol, ir jį patobulinti. Būtent tai aš norėčiau daryti kartu su visais dalyviais, ir man malonu, kad kartu su mumis yra Švedijos ministrė Cecilia Malmström, kuri nuo pat pradžių dirbo šiuo klausimu. Mes visi norime, kad reikalai sprendžiant klausimą dėl galimybės visuomenei susipažinti su institucijų dokumentais pasistūmėtų į priekį.

Kodėl? Nes mes pripažįstame, kad daugybė žmonių supranta, kad kažkas vyksta, ypač Taryboje, ir, kaip jūs parodėte, jų šalių ministrai ten dalyvauja, bet tai, apie ką jie diskutuoja ir kaip balsuoja, yra slapta. Atskleidus šį slaptą elementą ir parodžius, kaip valstybių narių ministrai balsuoja, ministrai sugrįžę turės atsiskaityti šalių piliečiams, o piliečiai iš karto pajus ryšį su tuo, kas vyksta Europoje.

Taigi, Marcai, apgailestauju, kad nuėjote per toli, ypač dėl savo svajonės. Jei nebūtumėte paskelbęs, kad priklausote Italijos radikalų partijai, aš niekada negalėčiau to įtarti iš jūsų pranešimo, bet jūsų lūkesčiai dėl politinių partijų vidaus diskusijų transliavimo nepasiteisins. Iš tikrųjų, kaip pasakė pirmiau kalbėjusysis, jūs tik rodote nesutarimus, o ne sustiprinate tą faktą, kad esame čia, nes tikime Europa, kuri yra atsakinga savo piliečiams. Todėl sudaryti balsavimo sąrašą bus sudėtinga. Širdimi esu su jumis, bet turiu klausytis proto balso.

Alexander Alvaro, *ALDE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, rytoj balsuosime dėl mano kolegos M. Cappato parengto pranešimo dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais. M. Cashman, labai geras ir įprastai neįtikėtinais dalykiškas kolega, jau pabrėžė, kad svarbiausias dalykas yra suteikti visuomenei galimybę susipažinti su čia svarstomais ir tvirtinamais dokumentais.

Galima būtų apkaltinti M. Cappato, kaip tą padarė L. Herrero-Tejedor ir M. Cashman, nuėjimu per toli. Galima įvairiai tą interpretuoti, bet toks aiškinimas nėra visiškai pagrįstas. Mes, žinoma, galime diskutuoti, ar frakcijų posėdžiai turėtų būti transliuojami viešai. Jei taip, iškyla klausimas, ar mes turėtume teisę, pvz., rengti tokius posėdžius privačiai daugumos frakcijos narių prašymu, nes būna tokių opių klausimų – mes visi žinome iš darbo savo frakcijose patirties, – kurie pirma turi būti išsiaiškinami tarpusavyje ir tik po to viešinami. Mano nuomone, nešvarius skalbinius geriau išsiskalbti namie, o ne viešai.

Taip pat galėčiau pridurti, kad šis pavyzdys rodo, kad politinės partijos – šiuo atveju ne partijų frakcijos – visada suinteresuotos eiti į viešumą, kai tai joms naudinga. Priešingu atveju partijų konferencijos nebūtų transliuojamos. Įdomu, kad niekas nesiskundžia, kad kai kurių partijų konferencijos, kuriose atmosfera dažnai įkaista, gali būti transliuojamos nuo pradžios iki galo.

Todėl galiu teigti, kad M. Cappato parengė gerą pranešimą, net jei, kaip esame pripratę, pasiūlymus dėl patobulinimo greičiausiai pateikė kitos frakcijos. Kai kurie iš šių pasiūlymų iš esmės yra geri ir turėtų būti apsvaistinti.

Palyginti su bet kuria iš kitų institucijų, Parlamentas gali būti laikomas lyderiu skaidrumo požiūriu, taigi klausimo dėl skaidrumo užtikrinimo Parlamento veikloje nelaikysčiau prioritetiniu, nes ir galimybės susipažinti su Europos Parlamento dokumentais, ir jame vykstančių posėdžių skaidrumo bei EP narių veiklos požiūriu mes esame daug atviresni už bet kurį nacionalinį parlamentą. Tačiau tai nereiškia, kad nereikia tobulinti kitų institucijų, ypač Tarybos, kurios atstovų, deja, šiandien čia nėra, darbą. Gerb. M. Cashman ką tik pasakė, kad mes turime žinoti, kas ir kokią sprendimą priima, kad galėtume nustatyti, kas konkrečiai atsakingas už konkrečius politinius veiksmus.

Tačiau dar svarbesnis uždavinys – užtikrinti visuomenei galimybę susipažinti su dokumentais, rengiamais, pvz., komitologijos tvarkos pagrindu. Galėčiau pateikti konkretų pavyzdį, susijusį su Reglamentu dėl skysčių gabenimo rankiniame багаže, su kurio priedu nei piliečiai, nei Parlamento nariai neturėjo galimybės susipažinti. Reikalavimas užtikrinti skaidrumą, kuris suteiktų piliečiams galimybę suprasti politinę veiklą, kad jie galėtų nustatyti, kas už ją atsakingas ir tada galbūt priimti skirtingus sprendimus rinkimuose, nebuvo nustatytas daugelyje Europos Sąjungos valstybių narių.

Labai dėkoju, gerb. pirmininke, už suteiktą papildomą laiką. Sėkmės, Marcai. Būsiu kartu su jumis rytoj balsuojant ir tikiu, kad mums pasiseks tinkamai išspręsti šį klausimą.

Ryszard Czarnecki, *UEN frakcijos vardu*. – (PL) Gerb. pirmininke, jei kuriame Europos Sąjungą, skirtą piliečiams, o ne eurokratams, akivaizdu, kad privalome užtikrinti jos ir jos institucijų veiklos skaidrumą. Tik tuomet Europos Sąjunga galės atgauti savo patikimumą, kurį neatsakingai prarado. Pvz., jos patikimumui pakenkė pastangos patvirtinti ES konstitucinę sutartį nesurengus nacionalinių referendumų. Todėl reikalavimas, kad Europos Sąjungos valstybių narių piliečiai turėtų galimybę susipažinti su visų Taryboje vykstančių diskusijų stenogramomis, yra teisėtas, nes būtent Taryboje priimami sprendimai, lemiantys Europos ateitį. Tačiau šios diskusijos neapima diskusijų, vykstančių politinių frakcijų viduje.

Taip pat svarbu, kad Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija nustatytų tuos pačius principus, kuriais vadovaujantis visuomenei būtų suteikta galimybė susipažinti su šių institucijų dokumentais, kad jie neliktų vienišomis žvaigždėmis informacijos ir IT skliaute. Mano nuomone, šis pranešimas yra svarbus žingsnis užtikrinant didesnę skaidrumą. Tačiau tikrai manau, kad tam tikrais klausimais jame nueita per toli. Net draugas Leninas kadaise sakė, kad dažnai žingsnį pirmyn gali sekti du žingsniai atgal. Pranešėjui galbūt reikėtų turėti tą galvoje.

Eva-Britt Svensson, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (SV) Gerb. pirmininke, M. Cappato pranešime nurodoma, kad ES dokumentų prieinamumo požiūriu yra rimtų problemų. Aš pritariu pranešėjo pasiūlymui dėl metinių ataskaitų patobulinimo, taip pat palaikau pranešėjo pateiktus pakeitimus. Aš net manau, kad Parlamentas, balsuodamas dėl M. Cashmano pranešimo Reglamentu dėl viešo prieinamumo, pasisakys už principą, kuris iš tikrųjų užtikrins visuomenei galimybę susipažinti su ES dokumentais.

Dėl metinių ataskaitų ypač norėčiau pabrėžti esant nepriimtiniu dalyku tai, kad visuomenei neužtikrinta galimybė susipažinti su ES institucijų veikla joms vykdant paskirtas teisėkūros funkcijas, nes būtent šios institucijos kiekvienais metais priima 90 proc. teisiškai privalomų teisės aktų. Informacija apie EP narių veiklą ir visas finansines sąlygas, susijusias su jų paskyrimu Parlamente, taip pat turi būti visiškai skaidri. Aš pritariu pasiūlymui sukurti bendrą viešąjį registrą.

Baigdama norėčiau pasakyti, kad reikalavimas užtikrinti geresnes sąlygas visuomenei susipažinti su ES institucijų veikla ir dokumentais yra ne populistinis, o demokratinis.

PIRMININKAVO: M. MAURO

Pirmininko pavaduotojas

Nils Lundgren, *IND/DEM frakcijos vardu*. – (SV) Gerb. pirmininke, demokratijoje skaidrumas yra garbingumo sąvoka. Demokratijos šalyse piliečiai renka valdžios institucijas. Šios institucijos skiria pareigūnus, kuriems pavedama įgyvendinti demokratinis sprendimus. Todėl būtų absurdiška, jei šiems išrinktiems valdžios atstovams ir paskirtiems pareigūnams būtų suteikta teisė neviešinti informacijos savo elektoratui. Yra du paaiškinimai, kodėl vis tik taip yra. Pirma, tai yra „ikidemokratinės“ visuomenės, kai žmonės buvo laikomi nerenkamos valdžios valdiniais, kuriems nebuvo leidžiama kištis į valdymo reikalus, palikimas. Antra, tautos saugumas, piliečių neliečiamumas, verslo paslaptys, rinkos įtaka ir panašios priežastys gali lemti būtinybę nustatyti išimtis taikant skaidrumo principą.

Pirmasis paaiškinimas visiškai neturi ryšio su dabartimi. Valdžia, vykdydama jai pavestas funkcijas, negali slėpti informacijos nuo piliečių. Antrasis paaiškinimas yra gana svarus ir numato būtinybę surasti tinkamą pusiausvyrą. Deja, šiuos teisėtus reikalavimus surasti tinkamą pusiausvyrą valdžia dažnai naudoja siekdama išlaikyti slaptumo galimybę.

ES neturi skaidrumo tradicijos, kuria galėtume didžiuotis. Vaikystėje ir paauglystė ES buvo beveik visiškai slapta, net Komisijos vidaus telefonų sąrašas buvo išlaptintas. ES pradžioje buvo ir dabar tebėra aukštųjų valdininkų imperija, bet jau buvo imtasi rimtų žingsnių 1993 m. patvirtinant Elgesio kodeksą, 1998 m. pritariant Švedijos žurnalistų sąjungos reikalavimams ir 2001 m. priimant reglamentą.

Su tam tikru pasididžiavimu norėčiau pastebėti, kad mano šalis, Švedija, turi ilgiausią įstatymo įtvirtinto skaidrumo principo tradiciją. Būtent todėl praėjusių metų vasarą Švedija dalyvavo M. Turco byloje ir išreikalavo, kad Europos Teisingumo Teismas panaikintų Tarybos ir Pirmosios instancijos teismo sprendimus. Taip buvo padarytas dar vienas žingsnis atsisakant aukštųjų valdininkų imperijos, bet demokratinio skaidrumo principo įtvirtinimo ES kelias ilgas. Dar yra daug vidinio pasipriešinimo, kurį reikia nuslopinti. Todėl šie rūmai turėtų visiškai palaikyti M. Cappato pranešimą ir taip žengti dar vieną žingsnį šiame ilgame kelyje.

Luca Romagnoli (NI). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, kalbėsiu labai trumpai ir pasakysiu, kad pritariu daugeliui dalykų, išdėstytų M. Cappato pranešime. Būtų keista, jei nepritarčiau, nes esu vienintelis EP narys iš Italijos, dėjęs pastangas tam, kad informacija apie Italijos delegacijos narių dalyvavimą Parlamento posėdžiuose ir jų pateikiami klausimai buvo skelbiama viešai. Aš kiekvienais metais pildau knygelę, kurioje registruoju informaciją apie savo parlamentinę veiklą.

Būčiau laimingesnis, jei, pvz., Italijos spauda, kuri taip pat labai dažnai mus kritikuoja, skelbtų informaciją, kuri galbūt nėra tokia pribloškianti, bet galėtų atskleisti, kokia veikla čia užsiima EP nariai iš Italijos. Būtų puiku, jei spauda galėtų parodyti, kaip mūsų veikla, jei ji tinkamai vykdoma, nepriklauso nuo politinių įsitikinimų, pagal kuriuos buvome išrinkti, t.y. kad mes stengiamės būti naudingi visai sistemai.

Aš pritariu M. Cappato iniciatyvai. Balsuosiu beveik už visus pranešėjo pateiktus pasiūlymus.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Europos Sąjunga grindžiama skaidrumo principu, apie kurį kalbama Europos Sąjungos sutarties 1 ir 6 straipsniuose, taip pat Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnyje.

Europa nuo pat pradžios propaguoja tokį sprendimų priėmimo procesą, kuris yra skaidrus ir kuo labiau priartintas prie piliečių. Europos Parlamentas jau pagal savo pobūdį yra pirmasis galimybės visuomenei susipažinti su sprendimų priėmimo procesu propaguotojas, nes skirtingos nuomonės apie teisėkūros ir kitą darbą didina Europos piliečių pasitikėjimą Europos institucijomis.

Šiuo metu visuomenė turi galimybę susipažinti su Europos institucijų dokumentais. Tačiau 2001 m. priimti Europos teisės aktai, reglamentuojantys šią teisę susipažinti su jos institucijų dokumentais, turi būti pakeisti priderinant juos prie nūdienos sąlygų.

Dar 2006 m. Parlamentas prašė Komisijos pateikti siūlymus dėl reglamento pakeitimo pateikdamas kelias rekomendacijas:

- kad visuomenė turėtų tiesioginę galimybę susipažinti su visais parengiamaisiais teisės aktų dokumentais ir

- kad piliečiams būtų sudarytos sąlygos susipažinti su visais parengiamaisiais dokumentais vienoje vietoje.

Komisija atsižvelgė į šias rekomendacijas, kurios taip pat buvo įtrauktos į 2008 m. pasiūlymą dėl reglamento.

Sprendimų priėmimo procese dalyvaujančios partijos susiduria su skirtingomis nuomonėmis, kartais priešingomis. Derybų keliu priimamas visoms susijusioms šalims priimtiniausias sprendimas. Europos piliečiai turi būti informuoti apie tai, kaip priimami sprendimai, nes šie sprendimai turi tiesioginę įtaką jų gyvenimui.

Marianne Mikko (PSE). – (ET) Ponios ir ponai, demokratija grindžiama skaidrumo ir atvirumo principu. Tai ypač svarbu dabar, artinantis Europos Parlamento rinkimams, vyksiantiems birželio mėn.

Interneto aplinkos supaprastinimas padėtų užtikrinti aktyvesnį piliečių dalyvavimą Europos Parlamento rinkimuose. Jei mes suteiksime piliečiams aiškiai suprantamą informaciją apie jų atstovų veiklą ir bendras Europos Parlamento funkcijas, galėsime sudominti ir jauną, ir seną tu, ką darome. Iniciatyva dėl e. parlamento yra labai sveikintina.

Piliečiams turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su visa informacija apie jų atstovų veiklą naudojantis nustatytais ieškos kriterijais. Sutinku su pranešėju, kad asmenims turėtų būti sudarytos sąlygos susipažinti ne tik su plenarinių posėdžių medžiaga, bet ir su komitetų ir delegacijų veikla. Piliečiams turi būti suteikta galimybė susipažinti su visa mūsų veikla.

Taip pat pritariu minčiai dėl bendro informacijos ir dokumentų registro sukūrimo. Labai svarbu, kad piliečiai galėtų stebėti juos dominantį procesą ir turėtų galimybę susipažinti su visais dokumentais vienoje vietoje.

Vieno bendro portalo sukūrimas užtruks, bet turime judėti šia kryptimi. Toks turėtų būti mūsų kelias šiandien ir rytoj. Aš palaikau M. Cappato pranešimą.

Marian Harkin (ALDE). - Gerb. pirmininke, norėčiau pasveikinti savo kolegą M. Cappato parengus pranešimą. Labai svarbu, kad šiandien šį pranešimą svarstome čia, Parlamente.

Kalbėdami apie atsakomybę ir skaidrumą, turėtume pradėti nuo savęs, t.y. nuo visų ES institucijų. Sutinku su daugeliu dalykų, išdėstytų pranešime, galiu paprieštarauti tik vienai ar dviem mintims. Pvz., turime užtikrinti, kad teikiama informacija apie EP narių veiklą būtų išsami. Priešingu atveju sumokėsime kainą, bet negausime vertės. Turiu galvoje tai, kad mūsų darbo krūvis apima įvairią veiklą. Mes ne tik dalyvaujame komitetų ar plenariniuose posėdžiuose. Todėl pateikiant informaciją apie EP narių veiklą būtina į ją įtraukti viską. Kitaip už Parlamento ribų atliekamas labai vertingas darbas bus prarastas, nes liks nepastebėtas.

Norėčiau pasakyti žodį dėl komentarų apie kolegos L. Romagnolio veiklą. Jo gero darbo spauda nepastebėjo, nes apie tave rašo tik tuo atveju, jei savo darbo neatlieki.

Baigdama norėčiau pabrėžti, kad svarbiausia užtikrinti skaidrumą tada, kai vykdomė teisėkūros funkcijas. Sutinku su Michaeliu Cashmanu, kad visi piliečiai turi teisę žinoti, kaip jų ministrai balsuoja Taryboje. Tai labai svarbu. Kitaip būsime kaltinami, kai namuose iškils problemų.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Gerb. pirmininke, manau, mano patirtis labai panaši kaip ir milijonų europiečių. Gerb. Komisijos nare, pradėjau savo veiklą Parlamente 1999 m. ir ėmiausi darbo su ne mažesniu entuziazmu nei jūs rodote šiandien. Tuo metu norėjau to, ko nori tiek daug piliečių. Norėjau sužinoti, kaip priimami sprendimai, kur naudojami pinigai ir kas tuos pinigus gauna. Vis daugiau balsuotojų kreipiasi į mane sakydami nežinantys, kur mes esame su ta ES. Tokią patirtį aš taip pat turiu. Deja, pamatėme, kad už daugelio priemonių slypi sąmoningi ketinimai paslėpti nuo visuomenės akių neatsakingumą, kurio dar yra mūsų institucijose, įskaitant neaiškumą priskiriant teisėkūros funkcijas. Galiu tik padrąsinti jus laikytis savo įsitikinimų ir eiti toliau negu siūloma M. Cappato pranešime, sudarant visuomenei galimybę susipažinti su šia pagrindine informacija. Tai būtų laimėjimas ir tą kartosiu po 10 metų.

Carlos Coelho (PPE-DE). – (PT) Gerb. pirmininke, M. Wallström, ponios ir ponai, skaidrumo principas yra vienas iš svarbiausių Europos Sąjungos principų. Jis stiprina demokratinių mūsų institucijų pobūdį ir sudaro sąlygas mūsų piliečiams dalyvauti sprendimų priėmimo procese, taip užtikrindamas didesnę valstybės valdžios institucijų teisėtumą, darydamas jas efektyvesnes ir atskaitingas žmonėms. Aš pritariu principui, pagal kurį visos demokratinės institucijos privalo užtikrinti savo veiklos, dokumentų ir sprendimų viešumą. Galimybė susipažinti su dokumentais yra svarbus būtino lojalaus Europos institucijų bendradarbiavimo elementas.

Atliekant CŽV veiklos Europoje tyrimą, aš griežtai kritikavau Tarybą už šio lojalaus bendradarbiavimo pažeidimą visiškai ar iš dalies apribojant galimybę susipažinti su pagrindiniais dokumentais. Būtent todėl aš taip pat pritariau Europos Teisingumo Teismo sprendimui M. Turco byloje, kad privaloma skelbti Tarybos teisės tarnybos išvadas, susijusias su teisėkūros procesu, nes šios išvados gali būti labai svarbios suvokiant, kokia kryptimi buvo einama priimant sprendimą.

Sutinku, kad būtina pakeisti 2001 m. reglamentą, ne tik tam, kad būtų pašalinti pastebėti jo veikimo trūkumai, bet ir tam, kad į jį būtų įtraukta naujausia precedentinė teisė, ypač M. Turco byloje priimtas sprendimas. Kai kurie iš pranešėjo pasiūlymų išeina už teisinio pagrindo leidžiamų ribų, kaip jau minėjo L. Herrero ir M. Cashman.

Yra, pvz., taisyklės, skirtos nacionaliniams parlamentams, neturintiems teisinio pagrindo. Savo sprendime M. Turco byloje Europos Teisingumo Teismas pats pripažįsta, kad taikant reglamentą turi būti paisoma pusiausvyros tarp rizikos, susijusios su dokumento paviešėjimu, ir visuomenės interesų, kuriems tarnaujant dokumentas yra paviešinamas. Kai kurie M. Cappato pasiūlymai, mano galva, kelia pavojų šiai pusiausvyrai.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE). – (RO) Norėčiau pabrėžti tai, kad iš pradžių M. Cappato iniciatyva buvo plačiai palaikoma, bet priėmus 18 pakeitimų pranešimas prarado palaikymą, kurį turėjo pradžioje.

Tačiau aš pritariu tam, kad visuomenei turi būti suteikta galimybė susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais, nes tai labai svarbu priartinant Europos Sąjungą prie jos piliečių. Pirma, norėčiau pabrėžti būtinybę skelbti pagrindinius dokumentus, parengtus komitologijos tvarkos pagrindu.

Antra, manau, būtų neblogai, kad Europos Parlamento svetainėje, kur pateikiama asmeninė informacija apie kiekvieną EP narį ir jo veiklą, taip pat būtų skelbiami visi pakeitimai, kuriuos EP narys pateikė dirbdamas

atitinkamame komitete, kuriam priklauso. Be pranešimų, rezoliucijų ir diskusijų plenariniuose posėdžiuose, piliečiams reikia aiškiai matyti, kokius pakeitimus EP narys pasiūlė Europos sprendimų priėmimo procese.

Trečia, Taryba, vykdydama kartu su Parlamentu teisėkūros funkcijas, turėtų viešai skelbti savo diskusijų stenogramas, kaip tai daro Parlamentas. Taryba turėtų rodyti skaidrumą skelbdama savo diskusijų stenogramas jau dabar, dar neįsigaliojus Lisabonos sutarčiai, kurioje tokia prievolė yra numatyta.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, piliečių teisės apima teisę gauti informaciją apie visuomenės išrinktų atstovų, vykdančių svarbias valstybės funkcijas, veiklą. Tai ypač taikytina veiklai Europos Sąjungos institucijose, įskaitant Tarybą, su kurios dokumentais susipažinti sunkiau. Informacijos programos internete turi būti vartotojui suprantamos ir padėti jiems lengvai surasti norimą dokumentą. Šiandien daugybė žmonių turi galimybę naudotis internetu, bet ne visi. Reikia leidinių, kuriuos piliečiai galėtų rasti bibliotekose, taip pat dokumentų santraukų tiems, kuriems nelabai patogu skaityti ilgus tekstus. Tačiau reikėtų pamąstyti, ar reikėtų skelbti visas politinėse frakcijose vykstančių diskusijų stenogramas.

Charlotte Cederschiöld (PPE-DE). – (SV) Gerb. pirmininke, esu tikra, Komisijos narė pritars, kad skaidrumo požiūriu padėtis ES labai pakito nuo tada, kai buvo priimtas Reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 ir buvo sukurtos ES institucijų interneto svetainės.

Taip pat norėčiau pabrėžti, kad Komisija ir Komisijos narė labai naudingai ir konstruktyviai prisidėjo pastaruoju metu sprendžiant šį klausimą. Ši užduotis nebuvo lengva nuo pat pradžios, bet manau, pastaraisiais metais buvo labai konstruktyviai bendradarbiaujama, ir už tai jūs verti pagyrimo. Vis skundžiamasi Komisija, bet nematau, kad visais atvejais šie skundai pagrįsti.

Savaime aišku, mes negalime leisti, kad teisėkūra teisingumo ir vidaus reikalų srityje būtų neskaidri pagrindimo požiūriu. Šiuo atžvilgiu A. Alvaro visiškai teisus. To, žinoma, negali būti. Tačiau reikalauti, kad, pvz., pareigūnai ar EP nariai kiekvieną dieną teiktų savo veiklos ataskaitas, yra gana neprotinga, nes galiausiai jie turės praleisti pusę dienos rašydami ataskaitą apie tai, ką nuveikė.

Baigdama norėčiau pasakyti, kad mes palaikome M. Cappato pranešimą, tačiau su sąlyga, jei bus priimtas teisiškai tikras ir aiškus teisės aktas, kuriame nebus nebūtinų biurokratinių reikalavimų.

Bogusław Rogalski (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, jei teisine valstybe grindžiamos demokratinės sistemos privalo viešai skelbti nuostatas, kurios yra privalomos jos piliečiams, tai mes turėtume užtikrinti šių institucijų veiklos skaidrumą ir atvirumą. Praktikoje demokratinių teisėkūros organų susitikimai ir diskusijos, taip pat balsavimas, turėtų būti, kai tai įmanoma, skaidrūs ir visuomenei turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su teisėkūros priemonių projektais. Deja, Taryba dažnai dirba taip, kad sudėtinga susieti dokumentą su procedūra, todėl visuomenė negali susipažinti su šiais dokumentais.

Kaip mums žinoma, internetas atlieka labai svarbų vaidmenį sudarant galimybę visuomenei susipažinti su ES dokumentais. Todėl mums reikia sukurti bendrą ES portalą, kuris palengvins prieinamumą prie dokumentų, procedūrų ir institucijų. Turėtume apibrėžti bendras taisykles administracinių procedūrų įgyvendinimui, taip pat dokumentų teikimui, klasifikavimui, registravimui ir sklaidai. Mes, Parlamentas, turime rodyti pavyzdį kitoms institucijoms.

Avril Doyle (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, įdėmiai klausiausi, ką kalbėjo pranešėjas. Galima išskirti dvi kategorijas: galimybę susipažinti su informacija apie ES teisėkūros darbą ir galimybę susipažinti su dokumentais su teisėkūra nesusijusioje srityje. Dėl pirmesnės kategorijos, aš pritariu tam, ką vadiname aktyviuoju skaidrumu, kad galimybė laisvai susipažinti su informacija taptų norma, o Tarybos susitikimai ir vidaus dokumentai būtų įslaptinti iš tikrųjų tik labai nedideliu mastu. Manau, kad mes turėtume žinoti, kaip balsuoja mūsų ministrai, kad jie būtų mums atskaitingi ir nacionaliniai parlamentai liautųsi visais atvejais kaltinę „tą Briuselio šutvę“. Aš taip pat pritariu tam, kad visuomenei turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su informacija apie EP narių dalyvavimą Parlamento darbe visais lygmenimis ir informacija apie tai, kaip jie balsuoja.

Mus renka piliečiai, todėl privalome būti jiems atskaitingi. Tačiau siūlyti, kad visuomenei būtų suteikta galimybė susipažinti su visų politinių frakcijų ar partijų susitikimų stenogramomis, yra akivaizdi nesąmonė ir būdas sužlugdyti darbotvarkę. Aš nebijau skaidrumo. Mes dirbame Parlamente sąžiningai ir todėl turime ginti garbingą mūsų profesijos vardą.

Carlo Fatuzzo (PPE-DE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, esu visiškai įsitikinęs, kad M. Cappato pranešime rūpestingai išvengta užminti ant valstybės pareigūnų, susirūpinusių dėl privatumo ir būtinybės tam tikrais atvejais išlaikyti informacijos konfidencialumą, kai tai privaloma, kojų. Tai, žinoma, labai svarbi

priežastis patvirtinti pranešimą, bet aš taip pat norėčiau apraminti tuos narius, kurie abejoja, ar nebus pažeista mūsų teisė į veiklos laisvę ir privatumą.

Pasižiūrėkime, kas vyksta, kai verčiami stalai ir valstybės administratorius nori išsiaiškinti, kuo mes, piliečiai, užsiimame. Mes negalime turėti jokių paslapčių: kai kuriose valstybėse narėse klausomasi telefono pokalbių net tarp vyro ir žmonos, tėvų ir vaikų ir pan. Mums visiškai nereikia bijoti, kad piliečiai nori tiksliai žinoti, kaip priimami įstatymai ir sprendimai Komisijoje ir Taryboje, tai taip pat taikoma teisėkūros sprendimams, kuriuos priima mūsų Parlamentas. Aš palankiai vertinu šią iniciatyvą.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Aiškusmas ir skaidrumas turėtų būti tie principai, kuriais grindžiama Europos Sąjungos institucijų veikla. Tik pasiekus tinkamą skaidrumo lygį mūsų veikla taps labiau suprantama ir artimesnė piliečiams. Europos Sąjungą ištikusios institucinės krizės akivaizdoje matome visas klaidingo požiūrio sprendžiant šį klausimą pasekmes. Mano nuomone, būtent dėl šio atmetino požiūrio į Europos Sąjungos piliečius visiškai sužlugo pastangos reformuoti institucijas ir ratifikuoti Lisabonos sutartį Prancūzijoje, Nyderlanduose ir Airijoje.

Todėl turime padaryti teisingas išvadas ir nepamiršti, kad visuomenės pritarimas Europos Sąjungos veiklai turėtų būti mūsų pagrindinis prioritetas. Kad šis pritarimas būtų laimėtas, piliečiai turi žinoti, ką mes darome, kaip dirbame ir kokius sprendimus priimame. Mums reikia turėti aiškios ir darnios informacijos apie visų Europos Sąjungos institucijų veiklą šaltinį. Europos Parlamentas, žinoma, yra šio pokyčio priešakyje, nes ši institucija yra labiausiai priartėjusi prie Europos Sąjungos piliečių. Turėtume atminti, kad Europos Sąjunga buvo sukurta būtent piliečiams.

Margot Wallström, Komisijos Pirmininko pavaduotoja. – Gerb. pirmininke, dėkoju už šias diskusijas. Manau, jas apibendrinti būtų sudėtinga, bet jei reikėtų tą padaryti, pakartočiau tai, apie ką kai kurie iš jūsų kalbėjo nurodydami skaidrumą ir atvirumą kaip pagrindinį bet kokios demokratijos elementą.

Esu linkusi vertinti šį klausimą piliečių požiūriu: piliečiai turi teisę žinoti, kas vyksta, ir susipažinti su informacija ir dokumentais, kad galėtų kompetentingai pasirinkti. Mūsų laukia labai svarbūs metai, nes birželio 7 d. Europos piliečiai balsuos Europos Parlamento rinkimuose. Todėl, žinoma, labai svarbu, kad jie turėtų galimybę susipažinti su informacija.

Mus dar slegia istorinio kultūros ir požiūrio į viešumą skirtumų palikimo našta. Manau, tam tikrais atvejais mums dar tenka kovoti su šiuo palikimu. Aš kilusi iš šalies, kuri jau labai seniai puoselėja atvirumo ir dokumentų prieinamumo principo tradiciją, bet kitose valstybėse narėse šios tradicijos nėra. Yra dalykų, kurie turi būti slapti, ir tik sprendimai, kuriuos mes priimame, turėtų būti viešinami. Mano galva, dar turime stengtis, kad būtų nustatyta tinkama pusiausvyra. Manau, pranešime taip pat parodyta, kaip šie klausimai tarpusavyje siejasi, ir mes turime juos spręsti vadovaudamiesi politiniu požiūriu.

Puikioji Lisabonos sutarties pusė yra ta, kad joje iš tikrųjų numatyta teisė visuomenei susipažinti su informacija ir dokumentais, kurią įgyvendinus, tikėkimės, baigsis tas „kaltinimų žaidimas“, nes mes turėsime galimybę stebėti, kas vyksta Taryboje. M. Cashman ir kiti tą minėjo ir, manau, tai svarbu mums visiems.

Tikiuosi, žinote, kad galite pasikliauti mano įsipareigojimu nesiliauti kasdieniame savo darbe siekti, kad Komisija pagerintų galimybę susipažinti su jos dokumentais. Galime stebėti, kas vyksta komitetuose, galime patobulinti mūsų darbą pildant ir tvarkant registrus bei kitais klausimais, kuriuos iškėlė M. Cappato ir kuriuos išspręsti mums būtų naudinga. Manau, turėtumėte nesiliauti reikalauti iš Komisijos skaidrumo ir atvirumo, bet jūs taip pat parodėte, kad šis reikalavimas galioja ir Parlamentui. Jūs taip pat galite patobulinti savo darbą atvirumo ir skaidrumo požiūriu. Tai, žinoma, sustiprins demokratiją Europoje. Mes turėsime galimybę atlikti tam tikrą darbą šioje srityje ruošdamiesi EP rinkimams. Tai būtų vienas iš paskutinių išbandymų mums visiems.

Labai dėkoju už diskusijas, prie kurių netrukus sugrįšime svarstydami Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001.

Marco Cappato, pranešėjas. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau labai nuoširdžiai padėkoti Komisijos narei. To nepadariau anksčiau, bet pranešime pripažįstama, kad galimybė susipažinti su dokumentais pagerėjo ir padaugėjo prašymų susipažinti su dokumentais, į kuriuos buvo atsakyta teigiamai. Aš tik norėjau pabrėžti būtinybę keisti savo požiūrį, jei galima taip pasakyti, į paradigmą, pagal kurią informacija turėtų būti paruošta jos pavišimui iš karto ją parengus.

Gerb. Ch. Cederschiöld, aš neprašau, kad dėl būtinybės skelbti ir viešinti informaciją būtų atlikta daugiau kanceliarinio darbo, aš tik prašau, kad jau sukurta sistema padėtų mums užtikrinti, kad mums būtų suteikta ne tik galimybė susipažinti su dokumentu tada, kai to prašome, bet ir galimybė susipažinti su dokumentu

iš karto jį parengus, savaime aišku, gerbiant konfidencialumą politinių frakcijų ir jų posėdžių atžvilgiu. Tą taip pat noriu pasakyti gerb. A. Doyle ir L. Herrero, kuris jau išėjo.

Pranešime kalbu apie didesnę ir lengvesnę priėmimą prie informacijos, bet, žinoma, tai nereiškia, kad politinės frakcijos negalės daugiau posėdžiauti už uždarytų durų. Aš nekalbu apie visišką ir ideologinę viešinimo prievolę, taikomą visiems susitikimams ir posėdžiams, bet apie tai, kad būtina sukurti infrastruktūrą, jei norime ja naudotis. Manau, kad L. Herrero buvo teisus sakydamas, kad visa informacija apie EP narių dalyvavimą posėdžiuose, balsavimą ir pan. yra saugoma ir viešai prieinama. Tai netiesa. Galima susipažinti tik su atskirų komitetų posėdžių protokolais, o visą informaciją galima gauti tik susipažinus su visų posėdžių protokolais.

Aš pats tiesiogiai nuo to nukentėjau. Viena Italijos laikraštyje radau stambiomis raidėmis parašytą antraštę, skelbiančią, kad aš praleidau daugiausiai posėdžių už visus EP narius, bet taip atsitiko tik dėl to, kad tapau nariu Parlamento kadencijai jau įpusėjus. Mano lankomumo rodiklis buvo nustatytas remiantis pirmųjų kelių mano darbo mėnesių duomenimis ir palygintas su kitų narių, kurie Parlamente dirbo jau trejus metus, lankomumu. Šis pavyzdys rodo, kad mes patys turime pasirūpinti informacijos apie mus viešumu, kad būtų užtikrintas kuo didesnis skaidrumas ir užkirstas kelias manipuliavimui ar piktnaudžiavimui šia informacija.

Puikiai suprantu, kad EP nario darbo vertė nustatoma ne tik pagal jo lankomumo rodiklį. Negaliu suprasti, kodėl mes patys iš dalies slepiame šią informaciją, taip atverdami duris blogiausiam ir labiausiai demagogiškam manipuliavimui ja. Todėl iš tikrųjų tikiuosi, kad šiais aspektais, taip pat aspektais, susijusiais su galimybe neįgaliesiems susipažinti su informacija ir dokumentais, – nesuprantu, kodėl Europos liaudies partija (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcija paprašė, kad šiuo klausimu būtų balsuojama atskirai – paskutinę minutę neiškils jokių netikėtumų, nes manau, kad šis klausimas labai svarbus visiems mums. Gerb. pirmininke, dėkui už jūsų supratimą.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks 2009 m. sausio 14 d., trečiadienį, 12.00 val.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

John Attard-Montalto (PSE), raštu. – Dėl pastarojo klausimo norėčiau pasakyti, kad ne visi Komisijos nariai neskelbia informacijos apie save. Deja, šiuo metu neturime teisės skelbti duomenų, susijusių kitomis gaunamomis pajamomis. Tačiau informacija apie mūsų pajamas apskirtai suprantama klaidingai.

Pirma, iki šiol visi Europos Parlamento nariai gauna tokį patį atlygį kaip ir jų nacionalinių parlamentų nariai. Taigi Maltos delegacija EP biuro išlaikymui Briuselyje ir Maltoje gauna tokią pačią sumą kaip ir Parlamento nariai.

Galbūt būtų nebloga mintis, kad Komisijos ir Parlamento nariai turėtų pildyti finansines ataskaitas, kuriose būtų nurodomos visos jų kiekvienas metais gaunamos pajamos. Šios ataskaitos turėtų būti skelbiamos viešai. Manau, kad įgyvendinę šį pasiūlymą galėtume užtikrinti pusiausvyrą tarp dviejų svarbių duomenų apsaugos ir skaidrumo aspektų.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), raštu. – (FI) Gerb. pirmininke, sutinku su daugeliu minčių, iškeltų pranešime, dėl kurio balsuosime trečiadienį. Ateityje Taryba turės užtikrinti galimybę visuomenei nuodugniai susipažinti su Tarybos diskusijų stenogramomis, dokumentais ir informacija.

Taip pat pritariu pranešime pateiktam pasiūlymui, kad Europos Parlamento svetainėje būtų daugiau informacijos apie EP narių veiklą ir posėdžių lankomumą.

14. Viešojo pirkimo sutartys gynybos ir saugumo srityje (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – A. G. Lambsdorffo pranešimas (A6-0415/2008) Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl tam tikrų viešojo gynybos ir saugumo srities darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (COM(2007)0766 – C6-0467/2007 – 2007/0280(COD)).

Alexander Graf Lambsdorff, pranešėjas. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, šiuo metu ES įvairiose pasaulio vietose dalyvauja 13 taikos ir stabilumo užtikrinimo misijų. Devynios misijos jau baigtos. Vykdydamos šias taikos ir stabilumo operacijas, mūsų valstybių narių ginkluotosios pajėgos, įskaitant policijas pareigūnus, dirba sudėtingomis sąlygomis. Taip pat žinome, kad tokių vietų, kur vyksta neramumai, pasaulyje

yra žymiai daugiau, o poreikis Europos intervencijai tarptautinėje politikoje veikiausiai didės, o ne mažės, deja, žinome ir tai, kad mes, europiečiai, neturime galimybių vykdyti savo misijas taip, kaip iš tikrųjų turėtume – apsirūpinę optimalia įranga, kurią galėtumėme naudoti kartu su kitomis sistemomis ir ją strategiškai perdislokuoti. Privalome tą padaryti, nes esame įsipareigoję savo kariams ir policijos pareigūnams, dalyvaujantiems įvairiose pasaulio vietose vykdomose operacijose. Tačiau kelias siekiant šio tikslo yra ilgas.

Viena iš priežasčių – mūsų susiskaidžiusi gynybos rinka. Mūsų 27 valstybės narės dalyvauja 89 skirtingose, kartais net dubliuojančiose, mokslinių tyrimų programose. Jungtinės Amerikos Valstijos turi tik 29 tokio pobūdžio programas. Valstybės narės labai mažai bendradarbiauja produktų plėtros srityje. Pirmenybė teikiama vadinamiesiems tradiciniams tiekėjams, o ne kitiems, kurie galbūt yra net geresni, ir būtent tokią padėtį mes norime pakeisti.

Europos gynybos įrangos rinkoje kiekvienais metais perkama prekių ir paslaugų, kurių vertė siekia apie 91 mlrd. Iš jų tik vidutiniškai 13 proc. perkama skelbiant pirkimo konkursą Europos mastu. Turėčiau pridurti, kad šiuo atveju paskutinėje vietoje yra Vokietija, nes šioje valstybėje narėje tik apie 2 proc. prekių ir paslaugų gynybos srityje perkama viešojo pirkimo būdu. Taigi galime daryti išvadą, kad su gynyba susijusių produktų vidaus rinka neveikia. Daug naujovių šioje aukštųjų technologijų pramonėje negali būti panaudota praktikoje, mūsų ginkluotosios pajėgos neaprūpinamos geriausia įranga ir mūsų mokesčių mokėtojų lėšos švaistomos. Todėl labai išplėtoti su gynyba susiję produktai nuolat brangsta, o gynybos biudžetas lieka toks pat ar net mažinamas. Atsižvelgiant į tokią padėtį, būtina imtis priemonių. Mes nekalbame apie išlaidų ginkluotei didinimą, bet apie protingesnį turimų lėšų panaudojimą. Būtent tą turime daryti. Esame įsipareigoję savo mokesčių mokėtojams.

Todėl savo 2005 m. pranešime Europos Parlamentas ragino Komisiją pateikti pasiūlymą dėl šiam sektoriui skirtos direktyvos. Tai buvo padaryta pritarus ir Parlamentui, ir Tarybai. Mums, taip pat man, kaip pranešėjui, buvo svarbu, kad prezidentas savo kalboje apie Prancūzijos prioritetus jos pirmininkavimo Tarybai laikotarpiu aiškiai paminėjo Europos gynybos įrangos rinką. Taigi buvo aišku, kad Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija spręs šį klausimą bendromis jėgomis. Dėl šios bendros politinės valios jau pirmojo svarstymo metu pasisekė pasiekti susitarimą. Tikėkimės, kad rytoj kartu padėsime pamatus naujai Europos teisei sistemai, kuri padės užtikrinti tikrą rinkos atvėrimą, didesnę skaidrumą ir konkurenciją viešųjų pirkimų srityje.

Svarstydami šią direktyvą taip pat turime atsižvelgti į kontekstą. Gruodžio mėn. buvo sėkmingai priimta Direktyva dėl su gynyba susijusių produktų siuntimo Bendrijoje sąlygų supaprastinimo. Ši direktyva yra antras svarbiausias statybinis blokas Europos gynybos įrangos pakete. Nors šios dvi direktyvos teoriškai veikia atskirai, praktikoje jos viena kitai būtinos. Tai dar viena priežastis, kodėl taip svarbu rytoj užbaigti darbą gynybos įrangos paketo klausimu. Atlikus šį darbą rinka per vieną naktį nebus pakeista iš pagrindų, tai aišku, bet bus žengtas svarbus žingsnis einant teisinga kryptimi, kuris padės pakelti Europos saugumo ir gynybos politiką į aukštesnį lygį.

Norėčiau nuoširdžiai padėkoti savo kolegėms – pagalbinei pranešėjai Charlottei Cederschiöld, Barbarai Weiler ir Giselai Kallenbach – už jų sąžiningą, kartais kritišką, bet visuomet konstruktyvų bendradarbiavimą. Taip pat norėčiau padėkoti Tarybai ir Komisijai. Visi, kas dalyvavo šiame darbe, parodė politinę valią, profesionalumą ir norą ieškoti kompromisų.

Mes privalome visi kartu užtikrinti piliečiams konstruktyvią Europos politiką. Tikiuosi, kad pareigą mūsų kompetencijos srityje rytoj įvykdysime priimdami šį paketą. Beje, šios diskusijos turėjo vykti Briuselyje, o ne Strasbūre. Dėkoju.

Charlie McCreevy, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, leiskite visų pirma atsiprašyt už silpną balsą, nes esu labai peršalęs.

Rytoj balsuosite dėl pasiūlymo dėl direktyvos dėl tam tikrų viešojo gynybos ir saugumo srities darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo, kuri Komisija pateikė 2007 m. gruodžio mėn. kaip vadinamojo gynybos paketo dalį. Šis pasiūlymas yra svarbus žingsnis einant bendros Europos gynybos rinkos link, kuri pati yra svarbus indėlis į Europos Sąjungos saugumo ir gynybos politiką. Kitaip tariant, ši direktyva yra labai svarbi politinė priemonė, padėsianti sustiprinti Europos gynybinį pajėgumą, užtikrinti efektyvesnę valstybės lėšų panaudojimą ir padidinti mūsų piliečių saugumą.

Deryboms dėl pasiūlymo teigiamos įtakos turėjo glaudus Parlamento, Tarybos ir Komisijos bendradarbiavimas. Tad norėčiau nuoširdžiai padėkoti gerb. A. G. Lambsdorffui už jo aktyvias ir veiksmingas pastangas siekiant susitarimo su Taryba pirmojo svarstymo metu. Taip pat norėčiau padėkoti pagalbiniais pranešėjams už konstruktyvų bendradarbiavimą ir pasveikinti Tarybai pirmininkavusias Prancūziją ir Slovėniją sėkmingai

pradėjus ir tęsus derybas. Galiausiai norėčiau padėkoti Čekijai atlikus ne mažiau svarbų darbą užbaigiant šį reikalą.

Komisija palankiai vertina pateiktą tekstą, kurį dabar svarstome. Naujoji direktyva skirta konkrečiai viešiesiems pirkimams gynybos ir saugumo srityje. Ji suteiks perkančiosioms organizacijoms lankstumo derantis dėl sutarčių, kurios dažnai apima itin sudėtingas ir jautrias sritis. Direktyva taip pat leis jiems reikalauti, kad būtų įtrauktos konkrečios apsaugos nuostatos, kad būtų apsaugota išlaptinta informacija ir užtikrintas tiekimo saugumas. Visa tai daro direktyvą priemone, kurią valstybės narės galės taikyti beveik visai viešojo pirkimo gynybos srityje veiklai nekeldamos pavojaus savo saugumo interesams.

Nuoji direktyva taip pat bus taikoma viešojo pirkimo veiklai jautrioje nekarinio saugumo srityje. Šis požiūris atitinka šiandieninę strateginę aplinką, kurioje tarptvyriausybės grėsmės ir naujos technologijos ištrynė skiriamą ribą tarp karinio ir nekarinio, taip pat vidaus ir išorės saugumo. Šių pokyčių negalima ignoruoti vykdamas viešojo pirkimo veiklą: tais atvejais, kai, pvz., įrangai, skirtai policijos pajėgoms, būdingos gynybai skirtos įrangos savybės, visiškai logiška, kad turėtų būti taikomos tos pačios viešojo pirkimo taisyklės.

Visa tai suteiks pagrindinius privalumus: naujoji direktyva suteiks galimybę valstybėms narėms apriboti naudojimąsi EB sutarties 296 straipsnyje numatyta nukrypti leidžiančia nuostata taikant ją tik išimtiniais atvejais. Taigi vidaus rinkos principai galiausiai bus pradėti taikyti svarbioms Europos gynybos ir saugumo rinkos dalims. Teisingos ir skaidrios viešojo pirkimo taisyklės bus pradėtos taikyti visoje Europos Sąjungoje ir sudarys geresnes sąlygas įmonėms dalyvauti pirkimo konkursuose kitose valstybėse narėse. Europos pramonės šakos turės daug didesnę „namų“ rinką, ilgesnį gamybos ciklą. Tai sumažins išlaidas, taigi ir kainas.

Galiausiai mums pavyks labiau atverti rinkas ir tai bus naudinga visiems: pramonės šakos taps konkurencingesnės, ginkluotosios pajėgos gaus didesnę vertę iš joms skiriamų lėšų, o mokesčių mokėtojai laimės dėl efektyvesnio valstybės lėšų panaudojimo. Visa tai taip pat jūsų darbo vaisiai ir jūsų indėlis. Todėl leiskite dar kartą padėkoti jums ir pasveikinti atlikus puikų darbą.

Charlotte Cederschiöld, PPE-DE frakcijos vardu. – (SV) Gerb. pirmininke, su gynyba susijusių produktų rinką Europoje neįmanoma sukurti per vieną naktį, bet pranešėjui pavyko užmegzti mums labai padėjusį patikimą bendradarbiavimą su Taryba ir ypač Komisija žengiant pirmąjį, labai svarbų žingsnį. Dabar su gynyba susiję produktai bus įtraukti į pagrindines taisykles, reglamentuojančias veiklą vidaus rinkoje, ir tai turėtų padėti mums sumažinti kainas. Kartu su didesniu rinkos atvėrimu išaugs Europos konkurencingumas ir įrangos gamybos našumas.

Prancūzijos Vyriausybė taip pat verta pagyrimo už konstruktyvų vaidmenį, bet didžiausią indėlį padarė, žinoma, pranešėjas gerb. A. G. Lambsdorff. Už vertingą indėlį užtikrinant didesnę lankstumą taip pat norėčiau padėkoti gynybos pramonės atstovams. Buvo palikta daug elementų iš 2004 m. Viešojo pirkimo direktyvos. Naujojoje direktyvoje taip pat gerbiami nacionaliniai interesai ir, pvz., ypatingosios sąlygos, taikomos prekių tiekimui ir informacijos apsaugai. 296 straipsnio nuostatos galios kaip iki šiol, bet bus užkirstas kelias netinkamam jų taikymui. Tą taip pat turėtų palankiai vertinti pramonė, kuri, žinoma, ir toliau galės daryti įtaką direktyvos įgyvendinimui, taip pat naujos praktikos plėtojimui.

Mes Parlamente džiaugiamės, kad Taryba prisijungė prie mūsų pusiaukelėje sėkmingai sprendžiant ribinių verčių ir skaidrumo klausimą, ir tai tik vienas iš vaisingo bendradarbiavimo tarp Europos Parlamento, Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto ir pranešėjo pavyzdžių. Aš asmeniškai džiaugiuosi, kad pavyko išspręsti labiausiai prieštaringus klausimus, susijusius su galiojančia ES teise. Jei Parlamentas, kaip tikiuosi ir tikiu, daugumos balsų sprendimu palaikys šį pranešimą, bus padarytas svarbus ir logiškas žingsnis.

Nuoširdžiai dėkoju visiems savo kolegoms ir kitiems suinteresuotiems asmenims, kurie padėjo pasiekti, kad tai taptų konstruktyviu ir vykstančiu procesu.

Barbara Weiler, PSE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, praeitų metų pabaigoje spaudoje pasirodė antraščių, skelbiančių apie tai, kad „pasaulis persiginkluoja“, „labai išaugo prekyba ginklais“, „gynybos įrangos pramonės produkcija brangi dėl konkurencijos nebuvimo“ ir apie korupcijos atvejus Vokietijoje ir kitose Europos Sąjungos šalyse. Mes, socialdemokratai, prieštaraujame tokio pobūdžio ginklavimosi varžyboms ir ginkluotės didinimui, taip pat tokiam *laissez-faire* požiūriui į korupciją. Šiuo klausimu sutinkame su mūsų nacionalinių parlamentų nariais.

Šiuo teisėkūros priemonių paketu, kurį sudaro šiandien Parlamente svarstomos dvi direktyvos dėl su gynyba susijusių produktų siuntimo ir viešojo pirkimo, siekiama užtikrinti ne tik konkurencingumą, bet ir tai, kad

būtų liautasi švaistyti mokesčių mokėtojų lėšas gynybos įrangos gamybai ir pažabota korupcija. Vien šių priežasčių socialdemokratams pakanka, kad pritartų rezultatui.

Bus sukurta Europos teisinė sistema, skirta prekių ir paslaugų gynybos ir saugumo srityje viešojo pirkimo sutarčių sudarymui, valstybės narės daugiau bendradarbiaus, taip išvengdamos nebūtino veiklos kartojimo ir atvejų, kai ginklus gaminančios įmonės apgauna valstybes nares, taip pat bus daugiau konkurencijos ir rečiau taikomos išimties, numatytos 296 straipsnyje.

Mums, Parlamento nariams, – manau, visų politinių frakcijų atstovams – J. Fruteau parengtos direktyvos dėl nuostolių kompensavimo įtraukimas buvo labai svarbus žingsnis. Taryba buvo visai kitos nuomonės. Mums buvo svarbu, kad būtų numatytos sankcijos, įskaitant sutarties nutraukimą, taikytinos korupcijos atveju. Manau, tai naujovė šiai pramonei, kuri iki šiol buvo lepinama.

Tačiau mums taip pat buvo svarbu, kad būtų užtikrintas rezultatų įgyvendinimas visose 27 valstybėse narėse. Net jei su gynyba susiję produktai gaminami tik šešiose ar septyniose valstybėse narėse ir dar mažiau jų dalyvauja prekyboje šiais produktais, svarbu, kad tam pritartų visos 27 valstybės narės. Mums pavyko tą pasiekti, bet nesu tikra, ar viskas vyks taip, kaip įsivaizdavome, todėl mes įtraukėme faktą, kad Parlamentą nori išlaikyti teisę kontroliuoti šį procesą tam tikru mastu. Mes norime būti informuojami, ne tik formaliai Komisijos, bet ir valstybių narių apie direktyvų įgyvendinimo rezultatus ir šių direktyvų paketo perkėlimą į nacionalinę teisę.

Ateityje, kai turėsime dar stipresnę Europos vidaus rinką ir europinius įgaliojimus, kaip planuoja N. Sarkozy, Europos Parlamentas, kaip piliečių renkama Europos institucija, turės būti įtrauktas į tikros kontrolės procesą, kurį dabar vykdo nacionaliniai parlamentai. Tokių įgaliojimų Europos Parlamentas dar neturi. Tačiau tai yra ateities uždavinys. Vokietijoje, pvz., mes nudegėme pirštus su įrangos gynybos srityje gamyba ir kainų augimu. Turime „Eurofighter“ – labai brangiai kainuojantį, jei ne *patį* brangiausią projektą – ir esu tikra, kad kiekviena valstybė narė turi tokios patirties.

Baigdama norėčiau išreikšti savo padėką. Bendradarbiavimas buvo gana konstruktyvus ir pavyko pasiekti svarbių rezultatų. Tačiau norėčiau visiškai atvirai pasakyti, kad parlamentinė procedūra buvo nepakenčiama. Kompromisų su Taryba ir Komisija pasiekimas pirmojo svarstymo metu nėra šių rūmų užduotis. Todėl tokia procedūra ateityje turėtų būti taikoma tik visiškai išimtiniais atvejais. Iš esmės tokia procedūra priimant šį teisėkūros priemonių paketą buvo nebūtina. Turime tvirtai laikytis savo pozicijos ir iš karto po balsavimo atsisakyti tokio pobūdžio procedūrų taikymo neparlamentiniam darbui.

Cristian Silviu Buşoi, *ALDE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, norėčiau pirmiausia pasveikinti kolegą A. G. Lambsdorffą, parengusį puikų pranešimą. Žinau, kad jis daug jėgų skyrė šiam labai svarbiam darbui. Mano nuomone, labai svarbu, kad būtų sukurta bendra ginklų rinka ir nustatyta šią rinką reglamentuojanti teisinė sistema, kad galėtume toliau plėtoti Europos saugumo ir gynybos politiką (ESGP).

Taip pat džiaugiuosi svarbiu laimėjimu, kad EB sutartyje įtvirtinti principai, ypač skaidrumo, nediskriminavimo ir atvirumo, taip pat bus įgyvendinti gynybos ir saugumo rinkoje. Kaip buvo minėta pirmiau, tai leis efektyviau panaudoti gynybos sričiai skiriamas lėšas.

Komisijos pasiūlyme ir A. G. Lambsdorffo pranešime pavyko nustatyti viešojo pirkimo saugumo ir gynybos srityje sutarčių sudarymo taisyklių rinkinį, kuris leis užtikrinti tinkamą bendros ginklų rinkos veikimą.

Norėčiau nurodyti bent du pagrindinius patobulinimus, naudingus ir tiekėjams, ir perkančiosioms organizacijoms, kuriais siekiama apsaugoti ES ir jos valstybių narių saugumo interesus. Šiuo atžvilgiu paminėčiau nuostatą, susijusią su tiekimo saugumu, būtent nuostatą dėl informacijos apie konkurso dalyvius teikimą perkančiajai organizacijai ir konkurso dalyvių išsipareigojimo užtikrinti tiekimo saugumą. Kita vertus, konkurso dalyviai taip pat bus apsaugoti nustatant naują peržiūros procedūrą, kuri užtikrins, kad pasirenkant tiekėją, su kuriuo bus pasirašoma pirkimo sutartis, bus laikomasi sąžiningumo ir nediskriminavimo principo.

Pasiūlyme numatomas didesnis darbo procedūrų skaidrumas, bet valstybės narės pačios neturėtų joms prieštarauti, nes šios procedūros padeda joms apsaugoti savo saugumo interesus, ypač tuo, kad išlaikomos nukrypti leidžiančios nuostatos informacijos atskleidimo, kai tai gali kelti pavojų saugumo interesams, atžvilgiu.

Baigdamas norėčiau pabrėžti, kad mums labai svarbu turėti bendrą Europos gynybos rinką. Tačiau diskutuodami bendros Europos gynybos rinkos tema ar galbūt dar opesniais klausimais, susijusiais, pvz., su

kompensacijomis, taip pat turėtume rimčiau atsižvelgti į strateginės svarbos interesus ir konkrečią kiekvienos valstybės narės padėtį.

Mieczysław Edmund Janowski, *UEN frakcijos vardu.* – (PL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, A. G. Lambsdorff puikiai padirbėjo. Sveikinu. Klausimas dėl valstybės lėšų panaudojimo visada sukelia daug emocijų. Tai ypač taikytina atvejams, kai valstybės lėšomis viešojo pirkimo tvarka įsigijamos prekės ar paslaugos, skirtos kariuomenei ar gynybos pajėgoms. Sumos yra didžiulės ir reikia pasirinkti gamintojus ar paslaugų teikėjus, kurie gali pateikti geriausias paslaugas, o ne pigiausią variantą. Mums reikia aukštos kokybės įrangos priimtina kaina.

Taip pat turime apsvarstyti, kaip kruopščiai bus atliktas darbas ir kokios kokybės medžiagos bus naudojamos, taip pat ypatingus klausimus, susijusius su konfidencialumu, net slaptumu, ypač labai svarbiose srityse. Visi šie dalykai taip pat susiję su klausimais dėl kompensacijų ir įplaukų iš investuoto kapitalo užtikrinimo. Manau, mes dar turėsime grįžti prie šios temos. Mano nuomone, pasiūlyme dėl direktyvos pateikta pozicija yra teisinga. Tikiu, kad pasiūlyti sprendiniai padės padidinti Europos viešojo pirkimo sistemos efektyvumą gynybos srityje. Šie sprendiniai verti mūsų pritarimo.

Gisela Kallenbach, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti pranešėjui už konstruktyvų bendradarbiavimą, nes nepaisant visos pagrįstos procedūros kritikos pirmojo svarstymo metu, šis bendradarbiavimas iš tikrųjų buvo prielaida tam, kad Parlamento balsas trišalėse diskusijose būtų aiškiai išgirstas.

Šiandien bandomė surasti kompromisą dėl prekybos objekto, kurio rinka anksčiau buvo apribota tik keliomis valstybėmis narėmis. Man iš tikrųjų buvo labai įdomu, kad pagrindiniai vidaus rinkos ir konkurencijos šalininkai staiga pradėjo visais būdais stengtis kovoti už tai, kad ir toliau būtų naudojami nacionaliniai sprendimų priėmimo ir atsiskyrimo mechanizmai. Jiems nepavyko, ir tai gerai.

Kodėl? Todėl, kad didesnė konkurencija prekiaujant gynybos įranga, tikėkimės, ateityje padės padaryti galą kainų diktavimui ir suteiks galimybę sumažinti gynybos įrangos pirkimui skiriamas lėšas ir naudoti jas efektyviau. Tas pats taikytina ir korupcijos mažinimo atžvilgiu. Mes privalome tą padaryti dėl savo piliečių. Taip pat aišku, kad dabar bus taikomos nedviprasmiškos konkurso sąlygos, kurios padės užtikrinti didesnę skaidrumą konkurso laimėtojo pasirinkimo atžvilgiu ir galiausiai suteiks realią galimybę MVĮ patekti į rinką. Be to, sumažės visų galimų įstatymo spragų, leidžiančių išvengti konkurso skelbimo, ir bet kokie numatomi nukrypimai turės būti iš anksto suderinti su Komisija. Mainų prekyba, kuri iki šiol pagal įstatymą buvo uždrausta, bet nepaisant to tapo įprasta praktika, nėra įteisinta šioje direktyvoje. Ir paskutinis, bet ne mažiau svarbus privalumas yra tas, kad pirmą kartą bus pradėtos taikyti kompensacijos.

Tikėjau, kad šia direktyva sistemai bus suteikta daugiau europinių bruožų ir sumažintos ribinės vertės, bet jos priėmimas yra svarbus žingsnis teisinga kryptimi. Nekantriai laikiu, kada jos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę.

Tobias Pflüger, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (DE) Gerb. pirmininke, ši direktyva yra viena iš gynybos paketo, kurio esmę sudaro, cituoju, „Europos gynybos pramonės stiprinimo ir jos konkurencingumo didinimo strategija“, dalių. Pagrindinė gairė, kaip ir daugelyje kitų sričių, yra sukurti laisvąją rinką su gynyba susijusiems produktams, kitaip tariant, ginklams, o ginklai skirti žudymui ir karui. Šia direktyva siekiama padidinti ES ginklų pramonės našumą ir konkurencingumą. H. Swoboda ankstesnėse diskusijose labai tiesiai pasakė, kad Europos ginklų pramonei būtina užtikrinti geresnes pradines sąlygas konkurencijos, ypač su JAV, požiūriu.

2005 m. ES valstybės narės kartu pirmą kartą tapo pagrindiniu ginklų eksportuotoju pasaulyje. 70 proc. šio eksporto sudarė eksportas iš keturių didžiausių valstybių narių: Prancūzijos, Vokietijos, Jungtinės Karalystės ir Italijos. Pagrindinės importuotojos buvo Vidurio Rytų šalys. Mums turėtų rūpėti ne ginklų pramonės našumo didinimas, bet nusiginklavimas, bet šioje srityje, priešingai nei ginklų pramonėje, direktyvos neturime. Nėra abejonių, ko iš tikrųjų siekiama.

Andreas Schwab (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš irgi norėčiau nuoširdžiai padėkoti pranešėjui iš Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto, taip pat Saugumo ir gynybos pakomitečiui ir jo pirmininkui bei nuomonės A. G. Lambsdorffo pranešimo klausimu referentui, savo draugui Karlui von Wogau.

Mes nekalbame apie ginklų eksportą į valstybes, esančias už Europos vidaus rinkos ribų, kalbame tik apie tai, kaip padidinti ginklų prekybos Europos vidaus rinkoje, t. y. 27 Europos Sąjungos valstybėse narėse, ekonomiškumą ir efektyvumą. Labai palankiai vertinu tai, kad Parlamentas šiuo klausimu priėmė bendrą

poziciją, nes galiausiai bus sutaupytos piliečių lėšos rinkoje, sudarančioje apie 70 mlrd. per metus, ir tam tikra prasme išmokėtas taikos dividendas.

Šiek tiek liūdina tai, kad šiandien diskusijose dalyvauja tiek mažai Tarybos atstovų. Šis sprendimas labai sveikintinas atsižvelgiant į labai įtemptas diskusijas tarp valstybių narių praeityje. Sutinku su nuomone dėl sunkumų, patirtų trišalėse diskusijose, kaip minėjo socialdemokratai, bet turiu pasakyti, kad patvirtinę šį pranešimą, vieną dieną pasieksime labai svarbų Europos gynybos politikos etapą. Mane dar labiau liūdina tai, kad tiek nedaug EP narių nori dalyvauti priimant šį sprendimą.

Šį ryt paminėjome 10-ąsias euro metines. Tikiuosi, kad po kelerių metų minėsime ir šią dieną, žyminčią svarbų etapą valstybių narių bendradarbiavime gynybos srityje, taip pat mūsų užsienio ir gynybos politikoje, nes reikalavimai, kuriuos nustatys kuri nors viena valstybė narė, bus automatiškai taikomi ir visose kitose valstybėse narėse. Tam reikia didelio tarpusavio pasitikėjimo. Šį pasitikėjimo kreditą valstybės narės dabar pasirengusios suteikti. Už tai esu ypač dėkingas.

Taip pat norėčiau padėkoti už labai aktyvų darbą rengiant šią direktyvą Komisijai, kuri nugalėjo pasipriešinimą valstybėse narėse ir pasistengė padėti Parlamentui nepasimesti painioje viešųjų pirkimų įstatymo tankmėje. Apie teigiamus aspektus, įskaitant planuojamus viešojo pirkimo įstatymo patobulinimus, jau buvo kalbėta, todėl nesikartosiu.

Paketo, kuriuo siekiama sukurti šią tikrai europinę vidaus rinką su gynyba susijusiems produktams, antroji dalis iš tikrųjų žymi dar vieną labai svarbų etapą šiame kelyje. Ši priemonė taip pat sustiprins Europos Sąjungos gebėjimą savarankiškai reaguoti į tarptautines krizes – tikslui, kuriam K. von Wogau paskyrė daug laiko, ypač dirbdamas Saugumo ir gynybos pakomitetyje. Jei Europos Sąjunga, kaip buvo kalbėta, geba savarankiškai vykdyti operaciją Afrikoje vadovaujant generolui iš Airijos ir pavaduotojui iš Lenkijos ir dalyvaujant jungtinėms 15 valstybių narių karinėms pajėgoms, tai rodo, kaip toli Europos Sąjunga pažengė kurdama gynybos Europą. Šiuo keliu turime eiti toliau. Labai dėkoju.

Joel Hasse Ferreira (PSE). – (PT) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti gerb. A. G. Lambsdorffui ir pagalbiniams pranešėjams, ypač gerb. B. Weiler.

Ponios ir ponai, manau, labai svarbu, kad judame nacionalinių gynybos rinkų integracijos ir net strateginio su gynyba susijusių produktų gamybos koordinavimo link. Turime judėti į priekį, žinoma, atsižvelgdami į visus ypatingumus ir imdamiesi būtinų atsargumo priemonių, kad būtų nustatytos pagrindinės vidaus rinkos taisyklės pramonės šakoms gynybos srityje, padėsiančios užtikrinti didesnę skaidrumą Europos Sąjungos valstybėse narėse organizuojant viešojo pirkimo konkursus ir sudarant sutartis su jų laimėtojais. Tačiau kartu mes turime padėti sukurti sąlygas, kurios padės padidinti Europos įrangos ir produktų konkurencingumą pasaulio rinkose.

Man atrodo svarbu, gerb. Komisijos nary Ch. McCreevy, kad ši direktyva galėtų užtikrinti patobulinimus teisinėje viešojo pirkimo sutarčių sudarymo saugumo ir gynybos srityje. Ji turi padėti toliau kurti vidaus rinką, žinoma, gerbiant valstybių narių teises ir interesus, ypač saugumo srityje. Šiuo atžvilgiu konkrečiai kalbu apie valstybės nares, kurios, pvz., kaip mano šalis, gamina ginklus, taip pat saugumo ir gynybos įrangą.

Gerb. pirmininke, taip pat norėčiau pabrėžti nuostatas, kurios suteikia geresnę galimybę mažosioms ir vidutinėms įmonėms patekti į rinką tuo, kad jose numatomos patobulintos subrangos taisyklės. Taip pat norėčiau pabrėžti galimybę daryti didesnę poveikį pramonės struktūrai, kad būtų sukurta iš tiesų europinė rinka gynybos pramonės srityje. Tai taip pat galėtų padėti stiprinti mokslinius tyrimus ir plėtrą ne tik gynybos pramonės sektoriuje, bet ir kituose Europos pramonės sektoriuose, kurie prisideda prie gynybos pramonės plėtros.

Manau, galima būtų paminėti aiškų ryšį tarp gynybos pramonės ir Europos Sąjungos užsienio politikos. Tačiau atsakydamas į vieną iš pirmesnių pasisakymų, norėčiau pacituoti senovės romėnų posakį: „jei nori taikos, būk pasirengęs karui“. Europos Sąjungoje, kaip beveik pacifistinėje supervalstybėje, mes vadiname šią pramonę „gynybos“, bet ne „karo“ pramone, nes siekiame taikos, o ne karo. Tai taip pat viena iš priežasčių, kodėl mums reikia gynybos pramonės.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). – (PL) Gerb. pirmininke, Jungtinės Amerikos Valstijos skiria gynybai apie 500 mlrd. dolerių per metus. Europos Sąjunga tai pačiai sričiai skiria tik šiek tiek daugiau kaip 200 mlrd. Tačiau klausimas yra, ar esamas Europos Sąjungos valstybių narių karinis pajėgumas iš tikrųjų pateisina šią investiciją, kaip tai yra Jungtinėse Amerikos Valstijose. Kai buvau gynybos ministras, susitikimuose su šios pramonės atstovais aiškinau, kad esu ministras, atsakingas už nacionalinės gynybos, o ne pramonės gynybos

sritį. Tikiuosi, kad įgyvendinus direktyvą, kurią dabar svarstome ir už kurią norėčiau padėkoti A. G. Lambsdorffui, gynybos sričiai skiriamos lėšos bus panaudojamos daug protingiau ir efektyviau ir Europos Sąjungos karinis pajėgumas pateisins mūsų investicijas į ją.

Angelika Beer (Verts/ALE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau dar kartą atkreipti dėmesį į tai, kad kalbame apie paketą, kurį sudaro rezoliucija, priimta gruodžio mėn., ir direktyva, kurią svarstome šiandien. Mūsų pastangos bus prasmingos tik tuo atveju, jei laikysime šias dvi teisėkūros priemones – reglamentą dėl su gynyba susijusių produktų siuntimo Bendrijoje ir dabar svarstomą direktyvą dėl viešojo pirkimo taisyklių suderinimo – neatsiejamomis vieno paketo dalimis.

Man buvo pavesta parengti Užsienio reikalų komiteto nuomonę. Mes turėjome nusistatę pagrindinį politinį tikslą, būtent, kad suderinant Europos ginklų pramonę ir liberalizuojant ES rinką, kartu turėtų būti įgyvendinamos griežtesnės eksporto už ES ribų kontrolės priemonės. Jei minime neigiamas antraštes spaudoje, tai neturėtume pamiršti ir gerų atsiliepimų. Savo paskutiniame susitikime, įvykusiame praeitų metų pabaigoje, Taryba, kuriai pirmininkavo Prancūzija, patvirtino Elgesio kodeksą kaip teisinę galią turinčią priemonę. Tai geras žingsnis, kurį Parlamentas visada ragino žengti.

Todėl norėčiau dar kartą pabrėžti, kad šį suderinimą, kurį laikome teisingu žingsniu, taip pat sankcijų taikymo mechanizmo, kuris bus naudojamas pažeidus direktyvos nuostatas, sukūrimą dabar taip pat kontroliuoja valstybės narės ir Europos Parlamentas. Mes stebėsime šį procesą, ne tik suderinimo, su didžiu susidomėjimu.

Jacques Toubon (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau pritarti nuomonei, kurią prieš kelias akimirkas išreiškė A. Schwab. Manau, kad direktyvos priėmimas šiandien yra labai svarbus sprendimas. Už didžiulį darbą rengiant šią direktyvą turime padėkoti pranešėjui A. G. Lambsdorffui, mūsų pagalbinei pranešėjai Ch. Cederschiöld ir, savaime aišku, Tarybai pirmininkavusiai Prancūzijai, kurios pastangomis praeitų metų pabaigoje buvo pasiektas kompromisas.

Šiandien mes užbaigiame labai trumpą, tik kelių mėnesių ciklą, kuris apima ir direktyvą dėl su gynyba susijusių produktų vidaus rinkos, priimtą gruodžio mėn., tuo pat metu teisiškai įsigaliojusį Elgesio kodeksą eksporto srityje, ir šią direktyvą, kuria bendros taisyklės dėl viešojo pirkimo sutarčių sudarymo suderinamos su EB sutarties 296 straipsnio nuostatomis. Šiuo visu rinkiniu, jei galima taip pasakyti, esame įpareigoti įgyvendinti vadinamąjį gynybos ekonomikos kolektyvinimą. Žinoma, galėtų pasirodyti, kad visa tai prieštarauja suverenumo siekiui ar net pačiai gynybos politikai, bet iš tikrųjų tai prisidės prie suverenių valstybių integracijos siekio įgyvendinimo.

Tas pats procesas vyksta ir teisingumo srityje. Viso Prancūzijos pirmininkavimo Tarybai metu buvo padaryta didžiulė pažanga plėtojant šį procesą dar vienoje srityje, pradėtą pirmininkaujant Portugalijai ir testą Slovėnijos, kuriame valstybės narės, siekdamos išlaikyti savo nacionalinį suverenumą, bandė užkirsti kelią bet kokiam susitarimui ar bendradarbiavimui.

Manau, kad priimdami šį tekstą, mes, ponios ir ponai, iš esmės prisidedame prie to, kad būtų padarytas galas ideologiniam ginčui dėl Europos projekto pobūdžio ir formos. Tai sritis ir jėga, kuri laimės vis didesnę pripažinimą gynybos ir užsienio politikos srityse.

Geoffrey Van Orden (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, mes, Britanijos konservatoriai, iš esmės esame tvirti atvirų rinkų šalininkai, bet kaip patvirtino nemažai kalbėtojų, šio pranešimo esmę sudaro Europos saugumo ir gynybos politikos stiprinimas ir ES integracija, o ne kokia nors reali ekonominė nauda. Tai, žinoma, neturi nieko bendra su gynybinių pajėgumų stiprinimu.

Išvelgiu nedidelius JK privalumus patenkant į kitų Europos šalių rinkas su gynyba susijusių produktų viešojo pirkimo srityje. Bet numatomi dar didesni privalumai kitoms valstybėms narėms patekti į rinką JK, kuri skiria daugiausia lėšų gynybai ir kurios rinka viešojo su gynyba susijusių produktų pirkimo srityje, beje, jau tapo atvirausia visoje Europoje.

Vienas iš dalykų, ypač keliančių susirūpinimą, yra tas, kad pagal pasiūlytas taisykles vyriausybė ar organizacija, investavusi didžiules sumas į tam tikrus mokslinių tyrimų ir plėtros gynybos srityje aspektus, nebegalės susigrąžinti investuotų lėšų plėtros ir gamybos etape. Tikimasi, kad plėtros srityje sudaromos sutartys bus atviros europinei konkurencijai, todėl valstybių narių vyriausybės neturės priemonių, būtinų apsaugant savo intelektinę nuosavybę, darbo vietas ar eksporto galimybes. Tai stabdys mokslinių tyrimų ir plėtros veiklą.

Yra ir kitų aspektų, keliančių susirūpinimą, bet turiu pasakyti, kad šis pranešimas gynybos, pramonės ir, iš tikrųjų, ekonomikos požiūriu nėra būtinas.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). - Gerb. pirmininke, direktyva dėl viešojo su gynyba susijusių produktų pirkimo yra svarbus žingsnis kuriant Europos gynybos įrangos rinką ir plėtojant Europos saugumo ir gynybos politiką. Suprantu, kad sudėtinga suderinti laisvosios rinkos principus su neišvengiamu sandorių gynybos srityje diskretiškumu ir bendras viešojo pirkimo sutarčių sudarymo taisyklės su individualia valstybių narių praktika sudarant sutartis gynybos srityje.

Šis labai sudėtingas taisyklių rinkinys, žinoma, turi būti patikrintas praktikoje, nes bandant sudėti į vieną dėžutę tokius priešiškus dalykus kaip skaidrumas ir slaptumas, bendrumas ir individualumas, būtina vykdyti nuolatinę stebėseną ir nuolat siekiant išlaikyti tarp šių keturių elementų tinkamą pusiausvyrą būti pasirengusiems taikyti nuobaudas už bet kokias individualias pastangas suteikti kuriam nors iš šių elementų privalumą kitų atžvilgiu.

Ši rinka veiks tinkamai tuomet, kai ES atliks arbitro vaidmenį šioje gimstančioje Europos rinkoje, o nacionalinės gynybos šalininkai ir valstybės narės gerbs šias naujas taisykles ir žais pagal jas.

Vienas žodis dėl kompensacijų. Keturios šalys, tokios kaip mano Rumunija, mano, bent šiuo metu, kad kompensacijos yra svarbus mechanizmas, padėsiantis užtikrinti mūsų nacionalinės pramonės išlikimą.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Šiuo metu Europos vieningumui ir saugumui pavojų kelia ir finansinė, ir ekonominė, ir energetinė krizė. Ši padėtis dar kartą parodė, kad tik būdami vieningi ir solidarūs galėsime susidoroti su pagrindiniais šiuolaikinio pasaulio iššūkiais.

Bendrų ir skaidrių taisyklių, reglamentuojančių viešojo pirkimo veiklą su saugumu ir gynyba susijusių produktų rinkoje, nustatymas yra svarbus žingsnis griežtinant Europos saugumo politiką. Šios taisyklės taip pat yra rinkos ekonomikai būdingas mechanizmas, sudarantis sąlygas Europos pramonei sėkmingai konkuruoti su pagrindiniais pasaulinės rinkos dalyviais, ypač su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis.

Būtina kuo greičiau nustatyti patikimą Bendrijos planą, kaip spręsti informacijos saugumo klausimą, ir įgyvendinti tinkamą su gynyba susijusių produktų ir įrangos eksporto į trečiąsias šalis kontrolės sistemą. Lisabonos sutarties ratifikavimas ir įgyvendinimas sudarys sąlygas užmegzti gerai organizuotą nuolatinį bendradarbiavimą saugumo politikos srityje, o tai labai svarbu ES ateičiai.

Bogusław Rogalski (UEN). – (PL) Jau 1990-aisiais buvo aišku, kad Europos gynybos rinkų susiskaidymas daro neigiamą įtaką ekonomikai. Per pastaruosius 20 metų sumažėjo lėšos, skiriamos gynybos sričiai, ir dėl to sumažėjo apyvartos ir užimtumo lygis, taip pat mažiau investuojama į mokslinių tyrimų sritį ir naujų karinių technologijų plėtojimą.

Šiandien net didžiausios valstybės narės susiduria su sunkumais finansuojant naujas gynybos sistemas. Turėtų būti sukurta Europos gynybos technologinė ir pramoninė bazė, kad būtų išplėtotas pagrindinis valstybių narių gynybinis pajėgumas. Šis žingsnis labai svarbus sprendžiant pasaulinio masto problemas gynybos srityje.

Taip pat svarbu, kad būtų suderinta Europos teisinė sistema, sudarysianti sąlygas valstybėms narėms įgyvendinti Bendrijos nuostatas nepažeidžiant nacionalinių saugumo interesų. Neturėtume pamiršti svarbaus elemento – naujos kontrolės procedūros. Ja turėtų būti siekiama užtikrinti viešojo pirkimo konkursų dalyviams teisinę apsaugą, didinti skaidrumą ir užkirsti kelią diskriminacijos atvejams viešojo pirkimo proceso metu.

Emmanouil Angelakas (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, aš taip pat norėčiau pasveikinti pranešėją A. G. Lambsdorffą ir pagalbinius pranešėjus, atlikusius svarbų darbą.

Pagrindinis Europos rinkos bruožas yra jos susiskaidymas nacionaliniu lygmeniu. Su gynybos ir saugumo sritimi susiję produktai eksportuojami pagal nacionalines licencijavimo sistemas, kurios skiriasi procedūros, apimties ir galutinių terminų požiūriu.

Šis naujas teisės aktas skatina skaidrumą ir kloja pamatus bendros atviros Europos rinkos gynybos įrangos srityje sukūrimui. Tai taip pat labai svarbus veiksnys stiprinant Europos saugumo ir gynybos politiką.

Taip pat svarbu, kad yra numatomos pagrindinės nuostatos, reglamentuojančios informacijos saugumą ir teikimą. Nuoroda į Europos Bendrijų steigimo sutarties 296 straipsnį taip pat buvo išaiškinta, bet dabar apsiribota faktinėmis nukrypti leidžiančiomis nuostatomis, kaip numatyta Sutartyje ir reikalaujama Europos Teisingumo Teismo.

Baigdamas norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į tai, kad numatomi lankstūs susitarimai, o tai labai svarbu, nes dabar mažosios ir vidutinės įmonės – šiame sektoriuje kai kuriose valstybėse narėse dirba tūkstančiai žmonių – galės sustiprinti savo vaidmenį.

Nickolay Mladenov (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, aš taip pat norėčiau pasveikinti A. G. Lambsdorffą, puikiai atlikusį darbą, taip pat padėkoti pagalbiniais pranešėjams, ypač gerb. Ch. Cederschiöld, bet leiskite man pakartoti J. Toubono žodžius apie fantastišką darbą, kurį atliko Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija tam, kad šios direktyvos klausimu būtų pasiektas susitarimas.

Tikiuosi, kad po kelerių metų įsitikinsime, kad nebuvo pagrindo bijoti kalbėti apie bendrą Europos gynybos įrangos rinką. Didesnė konkurencija naudinga bendriems Europos interesams net gynybos srityje.

Norėčiau nurodyti vieną direktyvos dalį, kuri ypač svarbi daugeliui valstybių narių. Ši dalis susijusi su subranga. Labai džiaugiuosi, kad dėl šios dalies pasiektas Tarybos ir Komisijos susitarimas perteikė dideliu mastu tai, ko Parlamentas siekė: pirma, kad būtų daugiau skaidrumo subrangos požiūriu, antra, kad nacionaliniu pagrindu nebūtų jokios diskriminacijos sudarant subrangos sutartis ir, galiausiai, kad nacionalinės valdžios institucijos turėtų galimybę leisti rangovams perduoti 30 proc. pirkimo sutarties vykdyti subrangovams.

Tai naudinga suvienijant mūsų pramonę Europos mastu.

Charlie McCreevy, Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti visiems diskusijų dalyviams. Yra aišku, kad esamas tekstas parengtas kompromiso pagrindu, todėl mes negalime įtraukti visų pasiūlymų, kuriais siekiama jį patobulinti. Tačiau dėl daugelio priežasčių Parlamentas turėtų būti patenkintas.

Pirma, būtent Parlamentas paprašė Komisijos savo 2005 m. lapkričio 17 d. rezoliucijoje dėl viešojo pirkimo gynybos srityje parengti šią direktyvą. Taigi tai Parlamento pasiūlymas.

Antra, o tai dar svarbiau, jūsų indėlis rengiant esamą tekstą buvo didžiulis. Į pranešimą buvo įtraukta daugybė pakeitimų, kuriuos pasiūlė Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas, ypač taikymo srities, nuostatų dėl kompensacijų ir skaidrumo atžvilgiu.

Komisija gali priimti visus šiuos pakeitimus ir todėl pritaria tekstui. Esame įsitikinę, kad ši direktyva padės pakeisti padėtį ir prisidės kuriant tikrai europinę gynybos rinką. Tik prieš penkerius metus mintis sukurti rinką taikant Bendrijos priemones daugeliui žmonių buvo gryna mokslinė fantastika, bet šiandien ji taps realybe. Neturėtume praleisti šios galimybės.

PIRMININKAVO: M. ROURE

Pirmininko pavaduotoja

Alexander Graf Lambsdorff, pranešėjas. – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau paraginti savo kolegą EP narį G. van Ordeną atsižvelgti į tai, kad vienintelis jį palaikantis asmuo iš čia esančiųjų yra Vokietijos dešinysis ekstremistas. Kairiesiems atstovaujanti gerb. T. Pflügeriui norėčiau patarti susipažinti su įstatymu, kad geriau suprastų pranešimo esmę. Jame visiškai nekalbama apie eksportą, jame kalbama apie Europos vidaus rinką.

Tačiau tai, ką kalbėjo B. Weiler, yra tiesa. Ji paminėjo, kad šie produktai brangūs, nes nėra konkurencijos. Taip, kai nėra konkurencijos, jie brangūs. Tikėkimės, mums pavyks padidinti konkurenciją Europos vidaus rinkoje. Dėl to produktai, žinoma, netaps pigūs, bet jų kaina bus bent pagrįsta. Tai didelė galimybė, galimybė pramonei atverti naujas rinkas, taip pat galimybė vidutinėms įmonėms patekti į šias rinkas. Tačiau – tai gana svarbu – tai taip pat galimybė padidinti skaidrumą, taigi galimybė pilietinei visuomenei, kuri galės geriau stebėti, kaip ši rinka organizuojama ir kas joje vyksta, taip pat galimybė daugeliui nevyriausybiinių organizacijų.

Norėčiau ypač padėkoti gerb. N. Mladenovui ir J. Toubonui už tai, kad paminėjo neįprastą darbą, atliktą rengiant šį projektą. Tai projektas iš antrojo ramsčio srities „Europos saugumo ir gynybos politikos stiprinimas“, įgyvendinamas naudojant pirmojo ramsčio priemonę, t. y. vidaus rinkos direktyvą. Be puikaus Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos darbo atliekant tarpininko tarp valstybių narių vaidmenį – ši užduotis labai sudėtinga – mums nebūtų pasisekę.

Turime išplėsti šią galimybę. Tai bus galimybė politinei Europai. Tai bus galimybė bendrai užsienio ir saugumo politikai ir galimybė vertybių ir taikos Europai. Tai galimybė, kuria turime pasinaudoti.

Tobias Pflüger (GUE/NGL). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau padaryti pareiškimą asmeniniu klausimu pagal Darbo tvarkos taisyklių 145 straipsnį. Jeigu jis bus adresuotas jums, turėsite galimybę į jį trumpai atsakyti.

Jei pasinagrinėsite, apie ką kalbama pranešime, taps aišku, kas yra tie ekstremistai. Pranešime kalbama apie rinkos ekstremizmą, kuris yra akivaizdus šioje srityje. Sakiau, kad našiau dirbanti Europos Sąjungos gynybos pramonė, savaime aišku, turės įtakos ginklų eksportui. Niekas negalėtų to paneigti. Jei būtų pasiūlyta kas kita, tai būtų apie visišką dėmesio sutelkimą į Europos Sąjungą.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rytoj.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Bogdan Golik (PSE), raštu. – (PL) Norėčiau pabrėžti pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl tam tikrų viešojo gynybos ir saugumo srities darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo, kurį tvirtai remiu, svarbą.

Direktyva atveriamas kelias viešojo pirkimo saugumo ir gynybos srityje vykdymui, vadovaujantis skaidrumo kriterijais ir nediskriminuojant konkurso dalyvių iš kitų valstybių narių, kartu užtikrinant šių šakių saugumą. Būtent todėl taip svarbu, kad galėtume remtis Europos Bendrijos steigimo sutarties straipsniu, kuriame numatoma, kad jos nuostatų galima nepaisyti, jei toks žingsnis būtinas apsaugant pagrindinius ES valstybių narių interesus.

Bendra ypač technologiniu požiūriu pažangiausios, taigi ir brangiausios įrangos gamyba, jos bendras įsigijimas ir bendras viešasis pirkimas sudarys geresnes sąlygas sėkmingam Europos saugumo ir gynybos politikos įgyvendinimui. Pasiūlymas dėl direktyvos, kuriam pritariu, yra teigiamas žingsnis einant ES rinkų atvėrimo keliu ir mažinant sektorių rungtyniavimą tarp šalių, kurios galėtų pasinaudoti bendrais ir ekonominiu požiūriu efektyviais sprendimais.

Kartu norėčiau išreikšti savo abejones dėl prioritetinio standartų, su kuriais buvo nuodugniai susipažinta rengiant technines specifikacijas viešajam gynybos įrangos pirkimui, sąrašo. Prioritetus įgyvendinimo etape turėtų nustatyti gynybos ministrai.

Be to, aš taip pat atkreipiau dėmesį į tai, kad šiame pranešime visai nepaminėtas Europos gynybos agentūros parengtas Geriausios praktikos tiekimo grandinėje kodeksas, kurio laikosi tiekėjai. Todėl neaišku, ar į šį kriterijų toliau bus atsižvelgiama pasirenkant tiekėjus.

Dushana Zdravkova (PPE-DE), raštu. – (BG) Tvirtai manau, kad saugumas ir gynyba yra pirmaeilės svarbos klausimai kiekvienai valstybei narei, bet pirmiausia jie rūpi Europos Sąjungos piliečiams ir Europos gynybos pramonei.

Savaime aišku, kad nuo direktyvos leidžiančios nukrypti nuostatos tebebus taikomos. Todėl labai svarbu, kad valstybės narės būtų paragintos patobulinti savo teisės aktus, reglamentuojančius viešuosius pirkimus nacionalinio saugumo srityje. Jos taip pat turėtų pasinaudoti galimybe, numatyta Europos bendrijos steigimo sutarties 296 straipsnyje, tačiau tik su viena sąlyga, kad bus užtikrintas toks pat skaidrumo, atskaitomybės lygis ir toks pat dėmesys rezultatams ir efektyvumui, įskaitant tinkamą ginčų sprendimo mechanizmą.

Norėčiau pareikšti, kad direktyva, nepaisant jos išsamumo ir konkretumo, negali pakeisti būtinybės sukurti aiškią ES gynybos ir, kalbant apskritai, saugumo pramonės viziją. Vizijos ir strategijos nebuvimo negalima kompensuoti taisyklėmis ir išimtimis, kurios tik sudarys galimybę valstybėms narėms „sukčianti“ atsižvelgiant į jų gynybos pramonės dydį, kad apsaugotų savo interesus didmeninės ar mažmeninės prekybos srityje. Todėl šioje srityje turi būti sukurta strategija, nes to reikia siekiant išsaugoti europinius principus.

15. Klausimų valanda (klausimai Komisijai)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – klausimų valanda (B6-0001/2009).

Dabar svarstysime klausimus Komisijai.

Pirma dalis

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 30, kurį pateikė **Colm Burke** (H-0992/08)

Tema: Dešimtosios euro metinės

Atsižvelgiant į tai, kad neseniai pažymėjome dešimtąsias euro metines, ar galėtų Komisija pakomentuoti, kokios pagrindinės pamokos buvo išmoktos fiskalinės politikos koordinavimo visoje euro zonoje požiūriu, ypač atsižvelgiant į pastarąją finansinę ir ekonominę krizę?

Joaquín Almunia, *Komisijos narys.* – Nors patirtis koordinuojant biudžetus apskritai teigiama, yra dalykų, kurių atžvilgiu galima padaryti tam tikras išvadas. Išanalizavus 10 metų patirtį, galima patvirtinti, kad būtina gerinti biudžetų vykdymo priežiūrą geraisiais laikais. Analizė taip pat parodė, kad būtina atsižvelgti į platesnio masto sritis, kurios gali turėti neigiamos įtakos valstybių narių makroekonominiam stabilumui ir bendram ekonominės ir monetarinės sąjungos veikimui.

Fiskalinės politikos koordinavimas turėtų geriau nukreipti valstybių narių biudžetinę elgseną visais laikais – ir gerais, ir blogais. Didesnis dėmesys turėtų būti skiriamas valstybės skolos pokyčių stebėsenai, o biudžeto tikslai vidutiniu laiku turėtų būti labiau orientuoti į numatomus įsipareigojimus. Visi šie pokyčiai reikalauja griežtesnės biudžeto būklės priežiūros.

Bet vykdam priežiūrą taip pat būtina atsižvelgti į pokyčius valstybėse narėse, kurie gali pakenkti biudžeto tvarumui, pvz., tai gali būti einamųjų sąskaitų deficito augimas, besikartojantys infliacijos skirtumai, besikartojantys skirtumai darbo sąnaudų vienam produkcijos vienetui raidoje ar nesubalansuoto augimo tendencijos.

Priežiūra turi būti vykdoma naudojant esamas priemones. Pagrindinės fiskalinės politikos priežiūros ir ekonominės politikos koordinavimo priemonės yra aiškiai numatytos Steigimo sutartyje ir, iš tikrųjų, Stabilumo ir augimo pakte.

Praeitų metų lapkričio 26 d. Komisijos priimtu Europos ekonomikos atkūrimo planu taip pat ruošama dirva biudžeto valdymo ir koordinavimo veiklai.

Matome, kad Komisija atlieka trumpalaikės skubios ekonomikos stabilizavimo politikos katalizatoriaus vaidmenį. Įvertinusi ekonominę padėtį, Komisija skubiai pateikė visapusišką ir kiekybinę ekonominę atsaką į ekonomikos augimo lėtėjimą. Skubi Komisijos reakcija – tai atsakas į aiškius pavojus, iškilusių vis didesnius siekius puoselėjančiai valstybių narių ekonominei politikai.

Ekonomikos atkūrimo plane pripažįstamas natūralus pasidalijimas užduotimis, įtvirtintas ES ekonomikos politikos sąraangoje. Kadangi už biudžeto politikos vykdymą yra atsakingos valstybės narės, Komisija nustatė visuotinį tikslą papildomai fiskalinei paskatai atsižvelgdama į visos ES ekonomikos atgaivinimui reikalingų lėšų poreikį.

Valstybės narės turi teisę savo nuožiūra nustatyti savo fiskalinių paskatų dydį ir sudėtį, todėl dabar teks spręsti sudėtingą nacionalinių priemonių įgyvendinimo koordinavimo ir priežiūros užduotį. Komisija kartu su ES ekonomikos ir finansų ministrų taryba vykdys nacionalinių priemonių įgyvendinimo stebėseną vadovaudamasi Ekonomikos atkūrimo plane nustatytais principais.

Žvelgiant į priekį, apgalvotas fiskalinės priežiūros sistemos įdiegimas padės įtvirtinti lūkesčius dėl fiskalinių pokyčių ateityje. Kartu su priemonėmis, skirtomis stiprinti nacionalines biudžeto nuostatas ir taisykles, ir reformomis, įgyvendinamomis siekiant sustabdyti išlaidų augimą dėl gyventojų senėjimo, tai padės užtikrinti tvarią biudžeto straipsnių atkūrimą.

Taigi tai apima neigiamą tikėtino deficito ir skolos augimo poveikį rizikos priemonėms bei privačiam vartojimui ir investavimui.

Colm Burke (PPE-DE). - Gerb. Komisijos nary, labai dėkoju už atsakymą. Atsižvelgiant į tai, kad mes turime bendrą monetarinę politiką, bet šiuo metu susiduriame su problemomis, ar jūs manote, kad Eurogrupei galėtų būti pavestas svarbesnis vaidmuo, kartu gerbiant valstybių narių mokesčių politiką? Ar jūs manote, kad Lisabonos sutarties patvirtinimas ir įgyvendinimas galėtų turėti įtakos mokesčių sričiai? Manau, svarbu tai, kad mums būtina dirbti išvien. Kokius naujus ES valstybių narių ekonomikos skatinimo būdus numatote?

Joaquín Almunia, *Komisijos narys.* – Koks Eurogrupės vaidmuo? Kaip jums žinoma, Eurogrupė dabar yra ir įsigaliojus Lisabonos sutarčiai liks neformalia institucija. Todėl Eurogrupė negali priimti oficialių sprendimų, net jei jie susiję tik su euro zonos valstybėmis narėmis, priklausančiomis Europos Sąjungos ekonomikos ir finansų ministrų tarybai.

Bet per pastaruosius trejus ketverius metus nuo pat sukūrimo, ypač 2005 m. sausio mėn. pirmininkaujant Jeanui-Claudeui Junkeriui, Eurogrupei pavyko labai patobulinti diskusijų darbotvarkės turinį. Eurogrupės valstybės narės kartu su Komisija ir ECB svarsto nuodugnesnės biudžeto priežiūros ir platesnės ekonominės priežiūros klausimą, kurį minėjau savo įžanginėse pastabose. Eurogrupė taip pat dažnai diskutuoja kitais klausimais, susijusiais su euro vaidmeniu išorės veikloje ir euro išorine dimensija.

Su mokesčiais susiję klausimai, kaip jums visiems puikiai žinoma, yra labai opi tema. Pagal dabar galiojančią Steigimo sutartį, taip pat pagal Lisabonos sutartį ateityje, sprendimai mokesčių srityje reikalauja pritarimo, todėl nemanau, kad artimiausiu metu bus padaryti kokie nors sprendimų priėmimo tvarkos pakeitimai.

Jörg Leichtfried (PSE). – (DE) Gerb. Komisijos nary, mane domina štai koks dalykas. Per pastarąjį dešimtmetį Eurogrupės valstybėse buvo pasiekta didžiulių laimėjimų, todėl kitos šalys, ypač ištikus pastarajai krizei, išreiškė norą prie jos prisijungti. Ar Komisija jau planuoja, kurios valstybės ateityje galėtų tapti Eurogrupės narėmis? Ar yra kitų šalių, norinčių prisijungti prie euro zonos, nes narystė Eurogrupėje pasitvirtino esanti naudinga?

Nils Lundgren (IND/DEM). – (SV) Pirma, norėčiau paklausti štai ko: jei Eurogrupės narėse buvo pasiekta tokių didžiulių laimėjimų, tai kodėl, pvz., Italijoje ir Graikijoje per tą dešimtmetį išdo obligacijų palūkanų norma keliais procentiniais punktais didesnė nei Vokietijoje?

Antra, kodėl Švedijoje palūkanų norma yra 0,4 procentiniu punktu mažesnė nei Vokietijoje, o Suomijoje – 0,6 procentiniais punktais didesnė, atsižvelgiant į tai, kad abi šalys yra tinkamai valdomos?

Joaquín Almunia, Komisijos narys. – Kaip jums žinoma, Slovakija prisijungė prie euro zonos šių metų sausio 1 d., todėl šiandien 16 valstybių narių iš 27 yra visateisės Europos monetarinės sąjungos narės, turinčios bendrą valiutą. Kas dar taps jos narėmis? Komisija negali atsakyti į šį klausimą. Pačios kandidatės, norinčios prisijungti prie euro zonos, pateikia paraišką. Šiuo metu mums žinoma, kurios ES valstybės narės norėtų prisijungti prie euro zonos kuo greičiau, deja, jos neatitinka Steigimo sutartyje nustatytų kriterijų. Kalbu apie Baltijos šalis, Vengriją ir kitas. Taip pat mums žinoma, kad yra dar dvi ES valstybės narės, būtent JK ir Danija, kurioms buvo padaryta išimtis nereikalaujant prisijungti prie euro zonos, kad jos galėtų būti atleistos nuo visoms ES valstybėms narėms taikomo reikalavimo pasirengti ir parengti savo ekonomiką būsimam prisijungimui prie euro zonos.

Nežinau, kuri valstybė narė pirma po Slovakijos prisijungs prie euro zonos. Tai galėtų būti viena iš dviejų valstybių narių, kurioms buvo padaryta išimtis. Visai galimas dalykas, kad ateinančiais mėnesiais Danija, pvz., atsisakys jai suteiktos išimties teisės ir nutars prisijungti prie euro zonos. Iš esmės Danija atitinka visus Steigimo sutartyje nustatytus kriterijus, taikomus valstybėms narėms, norinčioms prisijungti prie euro zonos, bet tokį sprendimą gali priimti tik Danijos valdžios institucijos, Danijos parlamentas ar galbūt Danijos piliečiai referendumo būdu.

Šį rytą paminėjome 10-ąsias euro metines. Esu tikras, kad per ateinantį dešimtmetį visos ar beveik visos ES valstybės narės prisijungs prie euro zonos, nes šiuo sunkiu krizės metu priklausymo euro zonai privalumai gerokai padidėjo. Prie euro zonos dar neprisijungusios šalys supranta, kad buvimo euro zonoje privalumai daug svarbesni nei išpareigojimai ar sunkumai, tenkantys euro zonos narėms.

Dėl jūsų pastabų. Jei būčiau jūsų vietoje, nereikščiau nuomonės prieš euro zoną palūkanų normos požiūriu. Paklauskite Danijos, kas atsitiko su jos palūkanų normomis šios krizės laikotarpiu. Danija nėra euro zonos narė, kurios valiuta susieta su euru ir kurios centrinis bankas laikosi Europos centrinio banko sprendimų. Rinkos nėra palankios tiems, kurie nėra euro zonoje. Jiems taikomos didesnės rizikos priemonės.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 31, kurį pateikė **Paulo Casaca** (H-1016/08)

Tema: Pieno produktų kainų kritimas ES rinkose

Remiantis duomenimis, pateiktais 2008 m. lapkričio 21 d. Komisijos darbo dokumente dėl kainų kitimo tendencijų stebėsenos, pridedamame prie komunikato dėl maisto kainų Europoje (p. 9), nuo 2007 m. spalio mėn. iki 2008 m. spalio mėn. sviesto kaina ES rinkoje nukrito 30 proc., o pieno miltelių – 40 proc. Regis, abiejų produktų kainos nenumaldomai krinta artėdamos prie intervencinių lygių.

Ar Komisija nemano, kad šio prieš metus parengto pasiūlymo dėl pieno kvotų didinimo, kurį patvirtino Parlamentas ir Taryba, turinys turėtų būti pakeistas atsižvelgiant į esamas šių produktų rinkos tendencijas?

Ar Komisija mano, kad pagal esamas taisykles nustatytos intervencinės ribos pieno milteliams ir sviestui yra pakankamos, kad būtų išvengta pražūtingų pasekmių ūkininkų finansinei padėčiai tokiuose regionuose kaip Azorų salos, kur ūkininkų veikla visiškai priklauso nuo minėtų pieno produktų rinkos?

Mariann Fischer Boel, Komisijos narė. – Pirmiausia norėčiau paaiškinti, kokia padėtis buvo prieš kelerius metus. Visi prisimename, kad pieno produktų rinka buvo labai stabili, kainos svyravo tik labai nedaug, bet per pastaruosius kelerius metus padėtis labai pasikeitė. Pirmasis didelis pieno produktų kainų šuolis buvo užfiksuotas 2007 m., labai gerai prisimenu, kad tai įvyko rugpjūčio ir rugsėjo mėn., o pastaraisiais metais tapome tokio paties ar net didesnio masto pieno produktų kainų kritimo liudininkais. Taigi šiandien padėtis tokia, kad kainos labai priartėjo prie intervencinių lygių, o kai kuriose Europos dalyse šios intervencinės ribos jau peržengtos.

Galiu patikinti Parlamento narius, kad esu labai susirūpinusi dėl tokio staigaus Europos pieno produktų rinkos pablogėjimo. Mūsų dispozicijoje yra priemonių, kurias galime panaudoti tam, kad būtų paremtas pieno produktų sektorius, ir šių priemonių jau ėmėmės.

Priešingai nei esant įprastai padėčiai, kai sviestą leidžiama laikyti privačiuose sandėliuose nuo kovo 1 d., mes nusprendėme leisti tą daryti nuo sausio 1 d., taigi ši produktų laikymo privačiuose sandėliuose programa taikoma ir produkcijai, pagamintai gruodžio mėn. Intervencinis produkcijos pirkimas ir grąžinamosios eksporto išmokos – tai dar kitos priemonės, kurias galime panaudoti tam, kad būtų paremtas pieno produkcijos sektorius ar pieno produktų rinkos efektyvumas.

Dėl intervencinių sistemų, pradėsiančių veikti kovo mėn. ir todėl apimsiančių produkciją, pagamintą vasario mėn., galiu pasakyti, kad sviestas ir nugriebto pieno milteliai galės būti perkami iki rugpjūčio pabaigos. Pirmiausia bus perkami fiksuoti kiekiai fiksuotomis kainomis, po to, jei bus būtina atsižvelgiant į padėtį, bus skelbiami viešojo pirkimo konkursai.

Taip pat norėčiau priminti jums apie padėtį, susidariusią 2007 m. Manau, visi prisimename labai skubią reakciją, kurią gali paliudyti Europos Parlamentas, Taryba ir valstybės narės, kai man buvo daromas didžiulis spaudimas reikalaujant nedelsiant – net ne rytoj, o vakar – padidinti kvotas, kad būtų pagerinta padėtis.

Taip pat šiandien norėčiau labai aiškiai kalbėti ir pasistengti išsklaidyti vyraujančią neteisingą įsitikinimą, kad labai mažas pieno produktų kainas šiandien nulėmė pieno kvotų padidinimas. Tikrovė tokia, kad nepaisant kvotų padidinimo 2 proc. balandžio mėn., pieno gamyba sumažėjo. Būtent tą šiandien ir matome, nes kvotų padidinimas yra galimybė valstybėms narėms ir ūkininkams gaminti, bet, žinoma, tai nėra prievolė. Tai aiškiai rodo, kad pieno produktų gamintojai reaguoja į rinkos signalus.

Todėl nedideli pakeitimai kvotų sistemoje jokių būdu negali paaiškinti dabartinio rinkos nepastovumo. Sumažėjęs vartojimo poreikis greičiausiai yra reakcija į praeitais metais išaugusias kainas, nes vartotojai tuomet bandė ar stengėsi nepirkti kokybiškų ir brangių pieno produktų. Taip pat, žinoma, reikia atsižvelgti į dabartinį ekonominį klimatą. Dėl tos pačios priežasties neturėtume apsigauti manydami, kad pieno produktų rinkos mikrovaldymu padėsime visam sektoriui. Todėl galima padaryti išvadą, kad kvotų sistema nepadėjo užtikrinti rinkos stabilumą.

Dėl klausimo, susijusio su padėtimi Azorų salose. Portugalijos valdžios institucijos visomis progomis prašydavo padidinti pieno kvotas šioms saloms, nes Azorų salų pieno produktų sektorius labai konkurencingas ir gamybos didinimas jam naudingas. Esu įsitikinusi, kad didesnės kvotos ir kvotų sistemos panaikinimas bus naudingas pieno produktų sektoriui Azorų salose. Manau, kad taip ir bus, net nepaisant to, kad šios puikios salos yra gana nutolusios ir pienas turi būti gabenamas keliaujant per devynias salas.

Baigdama norėčiau patikinti Europos Parlamento narius, kad spręsiu klausimą dėl pieno produktų politikos priemonių labai atsakingai, siekdama užtikrinti veiksmingą pieno produktų sektoriaus apsaugą.

Paulo Casaca (PSE). – (PT) Ačiū, kad išaiškinote, gerb. Komisijos nare. Deja, dėl to, kad kvotų padidinimas duos naudos gamybai Azorų salose, nesu nusiteikęs taip optimistiškai kaip jūs.

Galiu patikinti jus, kad šis kainų kritimas – šią savaitę viename žurnale paskelbtais duomenimis, nuo 2007 m. rugpjūčio mėn. pieno miltelių kaina pasaulio rinkoje jau nukrito daugiau kaip 60 proc. – labai pakenkė ūkininkų iš autonominio Azorų salų regiono, taip pat, žinoma, iš kelių kitų Europos regionų, finansinei padėčiai. Šios priemonės, kurios, tikiuosi, vis tik pasitvirtins esančios tam tikru mastu veiksmingos, iki šiol nedavė jokio rezultato. Būtent todėl, gerb. Komisijos nare, aš prašiau jūsų skirti kuo didesnę dėmesį šiam reikalui.

Mariann Fischer Boel, *Komisijos narė*. – Žinote, kad aš visada su džiaugsmu pasirengusi kalbėti ir diskutuoti su jumis klausimais, susijusiais su svarbiu žemės ūkio sektoriumi, taip pat klausimu dėl Azorų salų regiono.

Šiandien padėtis rinkoje itin sudėtinga net tik Azorų salose, bet ir visoje Europoje, kur matome, kad kainos krinta artėdamos prie lygio, kurio prieš pusmetį negalėjome net įsivaizduoti. Galiu tik patikinti jus – manau, tikite mano gebėjimu surasti tinkamus sprendimus tinkamu laiku – kad susidarius tokiai padėčiai, mes imsime rinkos valdymo priemonių.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Laimingų Naujųjų metų, gerb. Komisijos nare, nors žinios pieno produktų srityje nėra džiugios.

Ar galėčiau konkrečiai paklausti jūsų, gerb. Komisijos nare, – nes jūs užsiminėte apie tam tikrus veiksnius, nulėmusius kainų kritimą – atsižvelgiant į tai, kad mums nebuvo aiškos tokio kainų šuolio priežastys, ar yra atlikta išsami tokio didelio kainų kritimo priežasčių analizė? Ar esate tikra, kad „sveikatos tikrinimo“ sistemos reformos pakaks atsižvelgiant į tai, kad ateitis visiškai neaiški? Ar saugumo tinklo priemonių pakaks, jei mes pakirsime gamintojų pasitikėjimą mumis ir jie atsakys pieno produktų gamybos, kaip tą vykstant matome jau dabar?

Mariann Fischer Boel, *Komisijos narė*. – Pirma, manau, kad pieno kainų mažėjimą nulėmė ne vienas veiksnys.

Galbūt svarbiausias iš jų susijęs su tuo, kad Rusijos rinka labai svarbi Europos Sąjungai, bet pastaruoju metu šios šalies ekonominis sektorius labai nuvertėjo, todėl kainos Rusijos vartotojui labai išaugo. Tikslų skaičių nežinau, bet Rusijos ekonomika nuvertėjo ne mažiau kaip 50 proc. Tai nulėmė labai prastę mūsų produktų pardavimo Rusijoje galimybę. Šiandieninė padėtis taip pat nulėmė, kaip minėjau, kainų šuolis 2007 m., dėl kurio žmonės pradėjo mažiau pirkti brangesnius pieno produktus, bet, žinoma, kainos šiandien nukrito. Dar viena priežastis – neaiški ekonominė padėtis apskritai.

Gerb. M. McGuinness klausė, ar mes manome, kad to, ką padarėme „sveikatos tikrinimo“ sistemos atžvilgiu, pakaks. Reikalinga tas, kad ši sistema, apimanti įvairias paramos skirtingiems sektoriams priemones, nepradės veikti iki 2010 m. sausio 1 d. Diskusijose išryškėjo nauji iššūkiai, todėl atidėjome nepanaudotas lėšas naujiems iššūkiams. Bet visa tai bus pradėta 2009 m. Būtent todėl mes pasiūlėme Europos Parlamentui, Tarybai ir ES ekonomikos ir finansų ministrų tarybai išleisti tam tikrą vadinamųjų nepanaudotų lėšų sumą – iš viso 5 mlrd., sutaupytą žemės ūkio srityje. Kaimo plėtros politikai iš jų jau dabar, 2009 m., bus skirta 1,5 mlrd. Tada Parlamentas ir Taryba pažiūrės, ar galima bus panaudoti kokią nors šių lėšų dalį.

Jei prisimenate, naujųjų iššūkių sąrašė pieno produktų sektorius taip pat buvo paminėtas. Todėl aš tikiuosi, kad Parlamente bus pasiektas susitarimas dėl šių lėšų dalies panaudojimo sprendžiant problemas, su kuriomis dabar susidūrė pieno produktų sektorius.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 32, kurį pateikė **Johan Van Hecke** (H-1018/08)

Tema: Mikrokreditai

2008 m. gegužės mėn. Komisijos narė Mariann Fischer Boel pasiūlė persikirstyti ES lėšas, anksčiau naudotas eksporto subsidijoms, kainų palaikymui ir perteklinės produkcijos saugojimui, panaudojant jas mikrokreditams, kad ūkininkai besivystančiose šalyse galėtų įsigyti sėklų ir trąšų. Mikrokreditai neabejotinai yra svarbi paramos priemonė mažinant skurdą ir įgyvendinant tūkstantmečio tikslus. Anksčiau, 2008 m. balandžio mėn., Parlamentas raštiškoje deklaracijoje paragino skirti daugiau lėšų mikrokreditų projektams.

Kokių praktinių veiksmų Komisija jau ėmėsi atsakydama į šį pasiūlymą?

Jim Allister (NI). - Ar nėra įprasta, kad atsakius į klausimą raštu būtų leista pateikti du papildomus klausimus? Ar aš nenurodžiau pradžioje, kai buvo pateiktas klausimas Komisijos narei, kad norėsiu pateikti papildomą klausimą?

Kodėl man nebuvo suteiktas žodis?

Pirmininkė. – Gerb. J. Allister, aš nežinojau, kad norėjote pateikti papildomą klausimą. Jei žinočiau, žinoma, duočiau jums žodį.

Jim Allister (NI). - Su visa pagarba, bet jūsų darbuotojai patikino, kad mano prašymą užregistravo. Jeigu jūsų darbuotojai žinojo, vadinasi, jūs taip pat turėjote žinoti.

Negi jums apie tai nepranešė?

Pirmininkė. – Atsiprašau, bet pasak mano darbuotojų, niekas jūsų nematė.

Louis Michel, Komisijos narys. – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, po diskusijų tarp Parlamento ir Tarybos dėl reglamento, kuriuo būtų sukurtas Europos maisto fondas, buvo nuspręsta, priešingai nei siūlė Komisija, nenaudoti šio fondo finansavimui 2 biudžeto antraštėje numatytų lėšų. Tačiau 2008 m. gruodžio 16 d. priimtame Europos Parlamento ir Tarybos reglamente yra numatomas 1 mlrd. biudžetas pagal 4 biudžeto antraštę, skirtas 2008–2010 m. laikotarpiui. Šios lėšos bus naudojamos remti žemės ūkį ir maisto saugumo sritį besivystančiose šalyse, kurios labiausiai nukentėjo nuo krizės. Daugelis iš šių priemonių, taip pat priemonės, skirtos žemės ūkio ir kaimo gamybos stiprinimui, turi daug mikrokredito savybių. Parlamentas turės teisę tikrinti šio fondo lėšomis finansuojamo darbo organizavimą, kaip numatyta komitologijos reglamento nuostatose. Galiu pasakyti, kad pradinis paketas, kurį sudaro apytikriai 300 mln. ir kuriame dalyvauja nuo 24 iki 25 šalių, bus pateiktas vasario mėn., o bendras viso fondo biudžeto lėšų panaudojimo planas bet kuriuo atveju bus pateiktas Komisijos ir priimtas iki 2009 m. gegužės 1 d.

Komisija apskritai palankiai vertina mikrokreditų ir mikrofinansų institucijų plėtoją. Šios institucijos ne tik teikia kreditus, bet ir gali pasiūlyti platų finansinių paslaugų spektrą, apimančią taupymo, draudimo produktus, taip pat pinigų pervedimo ir mokėjimo sistemas. Komisija išpareigojo suteikti galimybę sunkiausioje padėtyje atsidūrusiems ar mažiausias pajamas gaunantiems asmenims pasinaudoti šiomis finansinėmis paslaugomis. Jos nuomone, didžiausia kliūtis plėtojant sunkiausioje padėtyje esantiems asmenims skirtą finansų sistemą yra ne lėšų trūkumas, bet nepakankamas institucinis ir techninis pajėgumas. Būtent todėl Komisija daugiausiai pastangų deda mikrofinansų valdytojų institucinio pajėgumo stiprinimui. Be to, jei mikrofinansų institucijų galimybė gauti kapitalą, reikalingą, pvz., tam, kad ji galėtų pradėti plėtoti savo paslaugas kaimo vietovėse, yra ribota, Komisija galės finansuoti šių finansinių institucijų kapitalo poreikį naudodama specializuotų finansų institucijų, tokių kaip Europos investicijų bankas (EIB), kreditų lėšas paskolų teikimui ar kapitalo finansavimui. Tam tikrais atvejais Komisija taip pat galės nuspręsti finansuoti naujų mikrofinansų institucijų steigimą per specializuotas nevyriausybinės organizacijas. Be to, pasinaudodamas šiais santykiniais privalumais, EIB tvarko mikrofinansų operacijas per ES biudžeto lėšomis finansuojamų programų paramos fondus, pvz., per Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių investicijų ir partnerystės programos paramos fondą, kai finansuojamos Viduržemio jūros regiono valstybės, ar per Europos plėtros fondą, kai finansuojamos Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno regiono šalys.

Johan Van Hecke (ALDE). – (NL) Gerb. pirmininke, mes visi palankiai vertiname sprendimą skirti 1 mlrd. skurdžiausiems ūkininkams šalyse, kurios labiausiai nukentėjo nuo maisto krizės, bet aš asmeniškai apgailestauju, kad Komisijos pasiūlymas tam panaudoti žemės ūkio srityje likusias nepanaudotas lėšas nebuvo priimtas dėl kai kurių valstybių narių, taip pat vienos Parlamento frakcijos spaudimo.

Komisijos narys minėjo, kad Komisija skiria didelį dėmesį mikrokreditams kaip veiksmingai priemonei mažinant skurdą, bet pastaruoju metu iškilo klausimų ir pasigirdo kritikos dėl galimybės gauti šiuos mikrokreditus. Žmonės sako, kad ši priemonė skirta miestams, o kaimo gyventojai ja pasinaudoti neturi galimybės.

Todėl noriu paklausti Komisijos, ar buvo atliktas išsamus šios priemonės įvertinimas?

Louis Michel. – (FR) Kaip minėjau, mes, žinoma, dirbame, kad būtų sukurtas mechanizmas, kuris turėtų padėti mums iš karto panaudoti šiam tikslui atidėtas lėšas.

Mano nuomone, nei dėl fondų pobūdžio, nei dėl jų šaltinio nėra jokios problemos pajėgumo požiūriu. Yra aišku, kad net kaimui skirtų projektų atveju nebus jokių problemų. Todėl galiu nuraminti jus, kad nebus jokių sunkumų ir bet kuriuo atveju į jūsų nuogastavimus bus atsižvelgta, kaip galėsite įsitikinti, pirmajame pakete, kuris bus parengtas vasario mėn. pabaigoje, taip pat bendrajame plane, kurį numatoma parengti vėliausiai iki gegužės 1 d.

Jörg Leichtfried (PSE). – (DE) Turiu tik vieną trumpą klausimą. Ar svarstėte galimybę taikyti šiems mikrokreditams tam tikras kontrolės priemones, kad žmonės būtų skatinami verstis sąžininga prekyba ar ekologine sodininkyste, ir ar tokios priemonės, jūsų nuomone, būtų naudingos? O gal jūs manote, kad iš tikrųjų nesvarbu, ar tokie reikalavimai bus taikomi?

Louis Michel. – (FR) Aš, aišku, negaliu dalyvauti tiesioginiame besivystančių šalių valdyme. Besivystančių šalių politika šioje srityje dažniausiai labai silpna. Manau, supratau jūsų klausimo esmę. Jūsų pasiūlytas požiūris perspektyvus. Taip pat suprantu, ko tokiu požiūriu siekiate. Galbūt aš galėčiau grįžti prie šio klausimo ir pasistengti įtraukti jį į dabar vykstančias diskusijas, o paskui kartu su jumis apsvarstyti, kaip tą galima būtų organizuoti.

Manau, kalbate apie paskatas, kurios padėtų mums nukreipti tam tikrą politiką mažų šeimos ūkių ir t. t. link. Man atrodo, kad ekologinė sodininkystė daugeliui besivystančių šalių, be abejo, yra nebloga pasirinkimo galimybė, bet su sąlyga, kad bus įmanoma sukurti sektorius. Būtent tai man labiausiai rūpi. Jei galėsime sukurti sektorių šalyje, turinčioje žemės ūkio produkcijos perteklių, tai, žinoma, turėtume įdomią diversifikaciją su gera pridėtine verte. Šiaip ar taip, aiškiai matau, kad jūsų pasiūlymas naudingas, ir pažadu suteikti jums galimybę dirbti kartu su mano darbuotojais svarstant, kaip įtraukti šį klausimą į mūsų diskusijas.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Ar Komisijos nariui nekelia susirūpinimo tai, kad maisto saugumo pasaulio mastu klausimas, kuris iš dalies tiesiogiai susijęs su mūsų dabar svarstomu klausimu, dėl dabartinės ekonominės krizės „nuslydo“ nuo politinės darbotvarkės? Kokių veiksmų Komisija imasi, kad būtų užtikrintas deramas politikų dėmesys šiam labai svarbiu klausimui, nes kiekvieną dieną nuo alkio ir bado miršta 30 000 vaikų?

Louis Michel. – (FR) Mane kartais stebina tokie klausimai, ne todėl, kad mes nekalbame apie šiuos dalykus ir nesprenžiamo jų savo kasdieniame darbe. Savo klausimu jūs norėjote pasakyti, kad Komisija nenori tęsti darbo, kuris buvo pradėtas daugiausia Komisijos pastangomis, taip pat padedant ir remiant Parlamentui.

Noriu jus patikinti, kad taip nėra. Įdomu, kad nuo tada, kai prieš kelis mėnesius maisto krizės sąlygomis kainos nukrito, kai kam galėjo susidaryti nuomonė, kad problema jau išspręsta. Nors kainos nukrito, jos jau nebus tokios žemos kaip anksčiau. Todėl jūs teisingai atkreipėte dėmesį į tai, kad maisto krizė dar tęsiasi ir ne vienerius metus bus tikra problema. Būkite tikri, kad labai įdėmiai stebėsiu, kaip sprendžiamas šis klausimas, ir jo neužmiršiu.

Antra dalis

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 33, kurį pateikė **Marian Harkin** (H-0970/08)

Tema: Biudžeto reforma

Komisijos viešųjų konsultacijų dėl pranešimo „Biudžeto reforma permains Europoje“ rezultatai parodė, kad Komisija turi padidinti biudžeto vykdymo efektyvumą ir veiksmingumą didindama skaidrumą ir gerindama galimybę visuomenei susipažinti su tuo, kaip naudojamos biudžeto lėšos. Be to, Audito rūmai neseniai paskelbtoje savo 2007 m. ataskaitoje pateikė įvairias rekomendacijas dėl išlaidų ir rizikos pusiausvyros užtikrinimui, stebėsenai ir ataskaitų teikimui skirtų priemonių supaprastinimo, taip pat dėl valstybių narių teikiamos informacijos ir vykdomos kontrolės tobulinimo. Ar gali Komisija pasakyti, kokių žingsnių ji ketina imtis atsižvelgdama į šių viešųjų konsultacijų rezultatus ir Audito rūmų rekomendacijas biudžeto vykdymo gerinimo ir administracinės naštos mažinimo požiūriu?

Dalia Grybauskaitė, Komisijos narė. – Šiandien turiu du klausimus dėl biudžeto reformos, kurių vienas yra bendresnio pobūdžio, o kitas labiau susijęs su žemės ūkiu. Labai džiaugiuosi, kad turiu bent du klausimus, nes mes visada siekiame didesnio Parlamento dėmesio šiai sričiai.

Dėl pirmojo klausimo, kuris yra bendresnio pobūdžio ir labiau susijęs su Europos biudžeto vykdymo efektyvumu ir veiksmingumu. Vieną viešųjų konsultacijų dalį sudarė konkretūs klausimai, susiję su tuo, kaip padaryti Europos biudžeto vykdymą efektyvesnį, greitesnį, paprastesnį ir skaidresnį. Viešųjų konsultacijų rezultatai aiškiai parodė, kad būtina užtikrinti didesnę Europos biudžeto vykdymo efektyvumą ir veiksmingumą, ypač supaprastinant biudžeto struktūrą ir jo administracinę kontrolę.

Šioje srityje buvo nustatyta nemažai klausimų, kurie Komisijoje jau įgauna konkretų pavidalą. Kai kurie iš šių klausimų numatyti Europos skaidrumo iniciatyvoje, kuri suteikė galimybę Komisijai jau duoti pirmąją atsaką į būtinybę padidinti biudžeto atvirumą.

Konsultacijų metu iškilo ir kitų klausimų, vertų mūsų dėmesio. Vienas iš jų – šiuo metu biudžete neplanuojamų išlaidų įtraukimas. Tai, žinoma, padės padidinti sinergiją, teisėtumą ir supaprastinti administravimą, bet šioje srityje mums ilgą laiką nesiseka. Jums tai žinoma. Valstybių narių atsakomybė – tai dar vienas svarbus klausimas. Svarbu, kad valstybių narių, kurios valdo daugiau kaip 80 proc. Europos biudžeto, atsakomybė būtų toliau didinama, ypač bendrai valdomose srityse. Būtina aiškiau nustatyti valstybių narių ir Komisijos atsakomybės sritis. Jei patvirtinsime Lisabonos sutartį, šioje srityje, tikėkimės, mums taip pat pavyks iš dalies pagerinti padėtį.

Trečiasis klausimas susijęs su mūsų biudžeto nelankstumu. Dabartinis Europos biudžetas dar pernelyg griežtas ir tą parodė pastaruosiu metu vykusios derybos dėl maisto fondo ir Europos ekonomikos atkūrimo plano, ypač atsižvelgiant į esamą padėtį. Taip pat turime problemų gamtinių dujų tiekimo Europoje srityje,

nes negalime susitarti su valstybėmis narėmis dėl investicijų į būsimus projektus, pvz., dėl elektros jungčių ar dujų saugyklos. Tai dar kartą parodo, kiek mums reikia investuoti į Europos biudžeto operatyvinį pajėgumą reaguoti į permainas.

Trečioji konsultacijose minėtų problemų grupė susijusi su būtinybe mažinti administracinę našą. Šiuo atžvilgiu Komisija jau prisiėmė išsipareigojimus. Integruotos vidaus kontrolės sistemos sukūrimo veiksmų plane Komisija išsipareigojo pateikti pasiūlymus dėl taisyklių, pagal kurias nustatomas išlaidų tinkamumas, supaprastinimo. Pagal naujas taisykles bus išplėstas vienkartinų ar pastovaus dydžio išmokų panaudojimas, kai tai būtina. Savo neseniai paskelbtame komunikate dėl leistinos rizikos Komisija siūlo pakeisti kontrolės sistemą iš naujo apibrėžiant rizikos tikslus ir leistiną paklaidą. Mes tikimės Parlamento paramos šiose politinėse diskusijose ir vėliau derantis su Taryba.

Komisija laukia Parlamento paramos apskritai racionalizuojant ir supaprastinant biudžeto vykdymą ir svarstant būsimus teisėkūros pasiūlymus. Dėkoju už jūsų klausimą. Tai mažiausiai patrauklus klausimas iš klausimų, kuriuos įprastai gauname, nes jį dažnai laiko esant pernelyg techninio pobūdžio. Kad ir kokius gerus politinius sprendimus priimsime, jei neturėsime veiksmingo biudžeto vykdymo mechanizmo, teigiamų rezultatų nesulauksime.

Marian Harkin (ALDE). - Dėkui už išsamų atsakymą, gerb. Komisijos narė. Jūs minėjote valstybių narių atsakomybę. Ar galite pasakyti, kokia pažanga daroma siekiant supaprastinti tinkamų išlaidų nustatymo taisykles ir didesniu mastu panaudoti vienkartinės išmokas, ypač struktūrinių fondų srityje?

Mano antrasis klausimas susijęs su pačiu konsultacijų dokumentu ir didžia dalimi neigiamu atsaku žemės ūkio atžvilgiu. Konsultacijų dokumente pateiktame ateities iššūkių sąraše matau diversifikaciją, mokslo ir techninę pažangą, žinių ekonomiką, klimato kaitą ir energetinį saugumą, bet pasigendu maisto saugumo. Taigi ar nėra taip, kad neigiamą atsaką žemės ūkio atžvilgiu nulėmė pats konsultacijų dokumentas?

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Norėčiau priminti, kad 2009 m. yra Europos kūrybiškumo ir naujovių metai.

Taip pat yra dar viena prioritetinė sritis – klimato kaita. Neturėtume užmiršti, kad Europos ekonomikos atkūrimo plane numatyta būtinybė finansuoti prioritetines infrastruktūras, pvz. energetikos ir transporto sektoriuose, taip pat yra mūsų prioritetas.

Kaip šie prioritetai perteikti biudžeto reformoje?

Dalia Grybauskaitė, Komisijos narė. – Taigi gavau tris papildomus klausimus.

Dėl struktūrinių fondų ir ką šiuo atžvilgiu jau darome. Derinant su Parlamentu 2009 m. biudžetą jau buvo susitarta ir pareikšta, kad mes paspartinsime struktūrinių fondų įsavinimą ir padarysime sprendimų, įskaitant sprendimus dėl to, kaip struktūrinių fondų lėšos turėtų būti panaudotos, priėmimo procesą lankstesnį valstybių narių atžvilgiu. Tai taip pat numatyta mūsų ekonomikos atkūrimo plane. Tai labai svarbu spartinant struktūrinių fondų lėšų įsavinimą. Mūsų skaičiavimu, vien tik 2009 m. galės būti įsavinta 6 mlrd. Tai mūsų išsipareigojimas Parlamentui, dėl kurio taip pat susitarėme su valstybėmis narėmis Taryboje, kuri parėmė šias pastangas.

Todėl Komisija pateikė du pasiūlymų dėl reglamentų pakeitimo paketus, kurie, tikiuosi, jau yra svarstomi Parlamente, bent Regioninės plėtros komitete, ir Taryboje. Tikimės, kad pasiūlymai labai greitai bus priimti, kad valstybės narės galėtų pradėti taikyti šiuos reglamentus.

Dėl maisto saugumo ir BŽŪP. Labai įdomu buvo išgirsti jūsų klausimą ir įsivaizduoju, kokius klausimus gausiu iš kitų Parlamento narių. Klausimai, susiję su BŽŪP, apskritai labai opūs. Konsultacijų procese mes buvome labai kritikuojami dėl BŽŪP, ne dėl pačios politikos, bet dėl pagalbos kokybės ir gebėjimo reaguoti laiku.

Pagal savo pobūdį ši politika gana brangiai mums kainuoja ir būtent taip dauguma konsultacijų dalyvių ją suvokė. Žinoma, jūs visiškai teisūs, nes mes taip pat manome, kad artimiausioje ateityje ir vidutiniuoju laikotarpiu ši politika keisis investuojant daugiau į aplinkos ir sveikatos apsaugos aspektus, įskaitant maisto saugumą. Tokią mes matome BŽŪP vidutiniuoju laikotarpiu.

Tačiau, žinoma, ne visiems dalyviams viskas tiko. Mes stengėmės būti kuo objektyvesni. Mes paskelbėme visą konsultacijų medžiagą. Ši medžiaga buvo aptarta lapkričio mėn. įvykusioje konferencijoje, kuriai pirmininkavo Komisijos Pirmininkas J. M. Barroso, ir viskas, įskaitant specialistų atlikto tyrimo medžiagą,

konsultacijų medžiagą ir santrauką, yra paskelbta. Taigi visa medžiaga yra vieša ir su ja galima susipažinti, bet tai dar nėra mūsų nuomonė. Mes stengėmės būti objektyvūs ir neprisirišti prie kokios nors vienos nuomonės, bet išgirsti visuomenės reakciją. Mes norėjome sužinoti objektyvią nuomonę, kaip mūsų politika ar biudžetas vertinami iš šono, kad galėtume į tai atsižvelgti priimdami politinius sprendimus ateityje.

Trečiuoju klausimu dėl prioriteto norėčiau pasakyti, kad jūs visiškai teisūs. Visi apie tai diskutuoja. Mes žinome, ką turime daryti. Tą taip pat žino valstybės narės, vyriausybės, bet ne visada sutaria, kai kalbama apie pinigus. Derybose dėl biudžeto įprastai susitelkiama ties „teisingos grąžos“ principu. Kas gali užtikrinti „teisingą grąžą“? Ypač dabar, esant ekonomikos nuosmukiui, kai mums reikia spręsti sudėtingas problemas, susijusias su energetika ir išorės pasauliu, kai mums, Komisijai ir Parlamentui, vėl reikia susitelkti į strateginį tikslą – parengti strateginį dokumentą dėl biudžeto reformos.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 34, kurį pateikė **Mairead McGuinness** (H-0996/08)

Tema: ES biudžeto reforma

Ar Komisiją tenkina pastaruoju metu įvykusiose viešosiose konsultacijose dėl pranešimo „Biudžeto reforma permainoms Europoje“ perteikta daugumos Europos piliečių nuomonė, kitaip tariant, ar ši „viena žinia“, surinkta iš „šimtų balsų“, iš tikrųjų perteikia visos ES nuomonę?

Kokios pagrindinės išvados gali būti padarytos ir kokie pokyčiai naudojant ES biudžeto lėšas ateityje, jos nuomone, bus didžiausi?

Konkrečiai, kokių biudžeto reformų Komisija tikisi žemės ūkio atžvilgiu?

Dalia Grybauskaitė, Komisijos narė. – Man pateiktame klausime pagrindinis dėmesys sutelktas į konsultacijų rezultatą žemės ūkio atžvilgiu, bet ši tema taip pat apima bendro pobūdžio klausimus, taigi būtent nuo jų norėčiau pradėti.

Dėl mūsų pradėtų konsultacijų. Mes esame labai patenkinti šiomis konsultacijomis, nes tai buvo pirmosios tokios atviros diskusijos, kuriose galėjo dalyvauti visi norintieji per visą Europos istoriją. Konsultacijose dalyvavo nevyriausybinių organizacijų, vyriausybės, specialistų organizacijos ir pilietinė visuomenė. Jų indėlis mums buvo ir bus labai naudingas.

Konsultacijos, žinoma, perteikė labai platų skirtingų nuomonių ir perspektyvų spektrą, kurio negalima apibendrinti išskiriant vieną ar kelias konkrečias mintis, bet konsultacijose išreikštos nuomonės didele dalimi patvirtino bendrą Komisijos požiūrį į biudžeto reformą, kuria siekiama sukurti strateginę viziją, kaip padidinti europinę pridėtinę vertę, gaunamą iš kiekvieno išleisto ES biudžeto euro. Šis indėlis padės mums sukonkretinti kriterijus ir požiūrį, kuriais vadovaujantis galima bus užtikrinti Europos biudžeto stabilumą ir operatyvumą reaguojant į pokyčius.

Dauguma konsultacijų dalyvių sutinka, kad biudžetas laikui bėgant labai pakito, bet tik nedaugelį tenkina dabartinė jo struktūra. Konsultacijos padėjo nustatyti prioritetus iššūkių, kuriuos Europai teks spręsti, požiūriu, iš kurių svarbiausi yra klimato kaita ir Europos konkurencingumas pasaulio mastu.

Konsultacijų dalyviai taip pat pasiūlė platų reformų, kurias galima būtų įgyvendinti konkrečios ES biudžeto lėšų panaudojimo politikos, finansų sistemos ir biudžeto vykdymo srityse, spektrą. Smulkesnė informacija, kaip minėjau, pateikta Komisijos interneto svetainėje.

Galiausiai dėl žemės ūkio. Konsultacijos parodė, kad dėl būtinybės tęsti BŽŪP reformą vis daugiau sutariama. Vieni mano, kad mes turėtumėme tęsti anksčiau pradėtą „sveikatos tikrinimo“ reformą, orientuotą į peržiūrą vidutiniu laiku, kiti pasisako už radikalesnes permainas. Dauguma konsultacijų dalyvių pabrėžė būtinybę reformuoti BŽŪP susitelkiant ties Europos žemės ūkio konkurencingumu, atsaku į klimato kaitą, taip pat maisto saugos ir kokybės reikalavimais ir kitais tikslais, susijusiais su aplinkos apsauga. Nuomonės skiriasi, tačiau tik dėl būtinos reformos pobūdžio ir masto.

Komisijos lūkesčių dėl pagrindinių ES biudžeto lėšomis finansuojamų sričių, ypač žemės ūkio sektoriuje, atžvilgiu norėčiau pasakyti, kad darbas vyksta konsultacijų, techninio įvertinimo, mokslininkų indėlio ir sektorių politikos formavimo diskusijų pagrindu. Šie lūkesčiai bus perteikti mūsų atsake, kurį pateiksime šiais metais, o vėliau Komisija parengs mūsų strateginį dokumentą. Aš labai tikiuosi, kad mes galėsime bendradarbiauti su jumis ir bendromis jėgomis tinkamai atlikti mūsų pareigą.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Dėkoju, gerb. Komisijos nare, už atsakymą, taip pat už pastabas dėl Marianos Harkin žodžių apie maisto saugumą. Manau, tai didelė spraga rinkoje.

Norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į pranešimą, kurį aš parengiau ir dėl kurio Parlamentas šiandien balsavo didžiąja dauguma paremdamas BŽŪP ir jos vaidmenį užtikrinant maisto saugumą pasaulio mastu, taip pat į mūsų diskusijas dėl mažėjančių pienininkystės ūkių pajamų. Tiems, kurie siūlo radikalias reformas, reikėtų patikrinti, ar neatitrūko nuo realybės. Kalbame apie maistą Europos piliečiams ir pajamas tų, kurie gyvena ir dirba kaime. Norėčiau, kad ateityje į tai atsižvelgtumėte.

Göran Färm (PSE). – (SV) Turiu trumpą klausimą Komisijos narei. Aš dalyvavau puikiai surengtoje gruodžio mėn. įvykusioje Komisijos konferencijoje dėl biudžeto persvarstymo vidutiniuju laikotarpiu. Šioje konferencijoje Komisijos narė puikiai ir energingai kalbėjo apie tai, kaip svarbu, kad pasiūlymai dėl pakeitimų būtų pateikti dabar. Tačiau dabar mus pasiekė gandai, kad pasiūlymai dėl biudžeto persvarstymo vidutiniuju laikotarpiu bus pateikti tik po Europos Parlamento rinkimų ir rugsėjo mėn. vykstančių Vokietijos federalinės valdžios rinkimų. Mano klausimas paprastas: Komisijos narė pateiks pasiūlymą dėl biudžeto persvarstymo iki vasaros ar po rinkimų Vokietijoje?

Justas Vincas Paleckis (PSE). – (LT) Gerb. Komisijos nare, norėčiau padėkoti už tikslus ir atvirus klausimus ir pasakyti, kad diskusijos dėl biudžeto reformos tęsiasi jau kurį laiką, jau metai ir ilgiau. Kokia finansinės krizės įtaka šioms diskusijoms? Taip pat norėčiau sužinoti, ar reformuojant biudžetą bus ieškoma kažkokių išeičių, kad ateityje išvengtume tokių finansinių krizių, kurias išgyvename dabar?

Dalia Grybauskaitė, Komisijos narė. – Dėl būtinybės patikrinti, ar neatitrūkome nuo realybės, aš visiškai sutinku, kad visi mūsų sprendimai, ypač strateginiai, politiniu požiūriu turi būti priimami labai atsakingai. Neturėtume keisti to, kas geriausia, bet reikėtų atsikratyti to, kas paseno ir neveiksminga.

Dėl biudžeto persvarstymo vidutiniuju laikotarpiu. Manau, čia įvyko nesusipratimas. Mūsų niekada nebuvo prašyta parengti pasiūlymą dėl Europos biudžeto persvarstymo vidutiniuju laikotarpiu. Mūsų buvo paprašyta parengti išsamų biudžeto reformos dokumentą iki 2009 m. pabaigos, paliekant teisę patiems apsispręsti dėl konkretaus laiko. Galbūt tokį dokumentą pateiksime, kai politiniu požiūriu bus tinkamas laikas ar kai galėsime pateikti efektyvesnį ir veiksmingesnį atsaką. Aš norėčiau, kad šis dokumentas būtų parengtas kuo anksčiau, galbūt pavasarį. Bet turiu patikrinti, ar neatitrūkau nuo realybės, nes mūsų laukia rinkimai, galbūt Lisabonos sutarties ratifikavimas ir pan. Mes neturėtume praleisti progos pateikti gerą pasiūlymą ir leisti numatytiems įvykiams jį užgožti. Galutinę datą nustatys Komisijos Pirmininkas J. M. Barroso, bet mes, ši Komisija, jau esame pasirengę atlikti darbą.

(LT) J. Palecki, jūsų klausimai yra iš tikrųjų labai svarbūs, labai gilūs ir netgi sakyčiau gilesni ir svarbesni, negu visas Europos biudžetas galėtų atsakyti. Iš tiesų jūsų klausimai strateginiai, o į tokią finansinę krizę, kokia įvyko, joks biudžetas operatyviai reaguoti negalėjo ir ateityje negalės.

Europos biudžetas tik 1 proc. nuo bendro produkto, o finansinė krizė kilo didesne dalimi ne dėl pinigų stokos, o dėl galbūt, sakyčiau, priežiūros funkcijų, dėl finansinės sistemos globalizacijos, jos monopolizacijos ir dėl daugelio kitų priežasčių.

Europos biudžetas, kaip labai nedidelis tarptautinės organizacijos biudžetas, be abejo, turi tam tikrą instrumentų rinkinį, bet jis tikrai nėra didelis. Ir tas rinkinys didesne dalimi susideda ne iš pačių finansų ar pinigų, o daugiau iš reguliacinių priemonių, kontrolinių priemonių, rekomendacinių priemonių, įskaitant ir makroekonominės politikos srityje. Ir tai yra, ko gero, netgi svarbiau, negu kiek konkrečiai pinigų mes turime ar galime įdėti.

Taigi šiuo metu mes iš tiesų turime globalizacijos fondą, turime lankstumo ir kitus instrumentus, bet jie nėra labai efektyvūs ir operatyvūs. Būtent dėl to mūsų „Recovery“ plane Komisija pasiūlė investuoti tuos 5 milijardus į strateginius elektros jungčių ir kitų energetinių infrastruktūros projektų struktūrinius pasikeitimus ir kol kas šalys neskuba ir nelabai noriai diskutuoja šiuo klausimu.

Būtent krizė rodo, kad investuoti į strateginius, energetinius ir kitus bendrus europinius projektus be galo svarbu. Ir aš labai tikiuosi, kad ši krizė bus viena iš tų pamokų, į kurias Europai reikia labai rimtai atsižvelgti. Taip pat tikiuosi, kad ji turėtų padėti susikonscentruoti ir ateityje Europos biudžetą naudoti tik ten, kur galime gauti didžiausią naudą, nes jis pernelyg mažas, kad aprėptų viską ir išspręstų viską.

Taigi, į jūsų labai tokius bendrus klausimus nėra lengva atsakyti, bet kaip minėjau, aš labai tikiuosi, kad ši krizinė situacija pasaulyje ir ekonomikos nuosmukis, kuris dabar matomas visoje Europoje, iš tiesų turėtų padėti politikams investuoti daugiau į europinę strategiją.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 35, kurį pateikė **Seán Ó Neachtain** (H-0972/08)

Tema: Nusikaltimai internetinėje erdvėje

Technologijoms tobulėjant ir vis daugiau žmonių pradedant naudoti internetą tampa vis sunkiau kovoti su nusikaltimais internetinėje erdvėje. Ką Komisija daro šioje srityje ES lygmeniu?

Jacques Barrot, *Komisijos Pirmininko pavaduotojas.* – (FR) Gerb. pirmininke, atsakydamas į gerb. S. Ó. Neachtain klausimą norėčiau pasakyti, kad Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir kitomis Europos Sąjungos institucijomis, jau ilgą laiką vykdo kovos su nusikaltimais internetinėje erdvėje politiką.

Komisija padeda kovoti su nusikaltimais internetinėje erdvėje keturiais būdais: skatindama valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimą, sudarydama sąlygas viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimui partnerystės pagrindu, plėtodama įvairias teisės priemones ir, galiausiai, bendradarbiaudama su trečiosiomis šalimis.

2007 m. komunikatas „Bendrosios politikos, skirtos kovai su elektroniniais nusikaltimais, linkme“ suteikė galimybę Komisijai skatinti valstybių narių teisėsaugos institucijų keitimąsi informacija elektroninių nusikaltimų srityje dvišalio bendradarbiavimo pagrindu ar per Interpolą.

Valstybės narės privalo paskirti nuolatines įstaigas pasiteirauti, per kurias kitos valstybės narės galėtų kreiptis dėl pagalbos ar informacijos. Komisija taip pat padėjo rengti Tarybos išvadas dėl kovos su elektroniniais nusikaltimais strategijos, priimtas praėjusių metų lapkričio mėn.

Šioje strategijoje siūlomos priemonės, skirtos valstybių narių bendradarbiavimo kovojant su nusikaltimais internetinėje erdvėje, tokiais kaip vaikų pornografija, terorizmas, atakos prieš informacines sistemas ir sukčiavimas, stiprinimui. Būtina sukurti sistemas, skirtas pranešimams apie nusikaltimus internetinėje erdvėje, taip centralizuojant informaciją apie elektroninius nusikaltimus, kad ji vėliau galėtų būti perduota Interpolui tikrinti.

Komisija taip pat plėtoja teisėsaugos institucijų ir privataus sektoriaus bendradarbiavimo partnerystės pagrindu politiką kovos su nusikaltimais internetinėje erdvėje.

2008 m. gruodžio 8 d. ES teisingumo ir vidaus reikalų ministrų taryba pateikė rekomendacijas dėl bendradarbiavimo tarp valstybės ir privataus sektorių kovojant su nusikaltimais internetinėje erdvėje. Komisija taip pat nori sukurti Europos finansinę koaliciją, skirtą kovai su komerciniu vaizdinės vaikų pornografijos medžiagos platinimu. Šią koaliciją ketinama sukurti siekiant suburti įvairių šalių iš valstybės ir privataus sektorių pastangas kovojant su vaizdinės vaikų pornografijos medžiagos gamyba, platinimu ir prekyba internete.

Komisija atliko svarbų vaidmenį rengiant įstatymus, kuriuose nustatomi būtinieji reikalavimai dėl galiojančios baudžiamosios teisės nuostatų suderinimo. Taigi buvo priimtas Pamatinis sprendimas 2005/222/TVR dėl atakų prieš informacines sistemas ir Pamatinis sprendimas 2004/68/TVR dėl kovos su lytiniu vaikų išnaudojimu ir vaikų pornografija.

Komisija dabar ieško būdų, kaip patobulinti atsižvelgiant į esamas sąlygas ir įgyvendinti šias priemones.

Baigdamas norėčiau priminti, kad internetas – tai pasaulinis informacijos tinklas. Europos Sąjunga negali savo nuožiūra reglamentuoti jo veiklos. Todėl Komisija tikisi, kad jai pavyks paskatinti tarptautinį bendradarbiavimą šioje srityje, ir ketina šiais metais surengti susitikimą su tarptautinėmis organizacijomis ir ES įstaigomis, kad būtų pabandyta suderinti jų atitinkamą veiklą.

Toks mano atsakymas gerb. S. Ó Neachtain.

Seán Ó Neachtain (UEN). – (GA) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti Komisijos nariui už atsakymą. Gerb. Komisijos nary, dar norėčiau pateikti jums papildomą klausimą dėl bauginimo ir šmeižto internetinėje erdvėje. Bauginimo ir šmeižto aukomis dažniausiai tampa jaunimas, bendraujantis socialinių tinklų svetainėse, pvz., „Bebo“ ar „Facebook“, todėl tam turi būti padarytas galas. Kokių priemonių Europos Sąjunga ketina imtis siekdama atkreipti didesnę visuomenės dėmesį į tai?

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Norėčiau paklausti, kokių priemonių Komisija ketina imtis, kad valstybės narės galėtų priimti Europos Tarybos konvenciją dėl elektroninių nusikaltimų, kokių veiksmų planą Komisija numatė, kad būtų padaryti patobulinimai ir stiprinama kova su elektroniniais nusikaltimais, ir kokias priemones ji numatė dėl skaitmeninio parašo.

Den Dover (PPE-DE). – Aš palankiai vertinu tai, apie ką Komisijos narys iki šiol kalbėjo atsakydamas į jam pateiktą klausimą, bet taip pat norėčiau paprašyti jo užtikrinti, kad visais atvejais šioje srityje būtų gerbiamos žmogaus teisės. Kitaip tariant, aš visais atžvilgiais palaikau pastangas padaryti galą nusikaltimams internetinėje erdvėje, bet ar mes galime užtikrinti, kad policijos ir panašių institucijų įsikišimas pernelyg nesuvaržys įmonių, teikiančių interneto paslaugas visuomenei, kuri naudojasi internetu savo malonumui, veiklos?

Jacques Barrot. – (FR) Gerb. pirmininke, jūs teisingai leidote pateikti šį klausimą dėl žmogaus teisių ir kovos su nusikaltimais internetinėje erdvėje, todėl atsakysiu į jį iš karto. Mes iš tikrųjų turime būti labai dėmesingi tam, kad kovojant su nusikaltimais internetinėje erdvėje būtų gerbiamos žmogaus teisės, aš net pasakyčiau, kad turime reikalauti pagarbos žmogaus teisėms.

Stokholmo daugiametėje programoje, kurią numatyta įgyvendinti 2010–2014 m., bus visa dalis, skirta kovai su elektroniniais nusikaltimais. Jau minėjau pirmiau ir norėčiau dar kartą pakartoti, gerb. S. Ó Neachtain, mūsų tikslas – sukurti Stebėjimo centrą Europole, kuris padėtų mums geriau koordinuoti institucijų, atsakingų už įtartinų svetainių, kuriose platinama, ypač pažeidžiamai auditorijai, vaikų pornografija, stebėseną, veiklą. Jūs teisi, mes taip pat turime išsiaiškinti, kokiais būdais jaunimas viliojamas lankytis tam tikrose svetainėse, kurių kūrėjai ar lankytojai koku nors būdu gali kelti jiems pavojų. Tiek galiu pasakyti atsakydamas į jūsų klausimą. Norėčiau pakartoti, kad tai yra visapusiška strategija, kuri dabar, kai turime daugiau žinių apie galimus pavojus internete, turi būti įgyvendinama tikslingiau nei pirmiau.

Taip pat puoselėju dideles viltis dėl Europos finansinės koalicijos prieš komercinį vaikų pornografijos medžiagos platinimą. Mes subursime skirtingas organizacijas iš valstybės ir privataus sektorių kovai su vaizdinės vaikų pornografijos medžiagos gamyba, platinimu ir prekyba internete, taip pat stengsimės nustatyti asmenis, kurie verčiasi šia veikla, ir juos sulaikyti. Jei vykdant komitologijos procedūrą mums pavyks pasiekti susitarimą dėl finansavimo, tikiuosi ši koalicija bus sukurta 2009 m. vasario mėn. Iš anksto dėkoju Parlamentui už paramą sprendžiant šį klausimą.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 36, kurį pateikė **Liam Aylward** (H-0978/08)

Tema: Teroristų grasinimai

Lapkričio mėn. mus pasiekė žinia apie teroristų išpuolius Mumbajuje, sukėlusius grėsmę daugybės ES piliečių gyvybei. Atsižvelgiant į sprogimus, įvykusius Madride ir Londone atitinkamai 2004 ir 2005 m., tampa aišku, kad panašūs teroristų išpuoliai galimi ir ES. Ar gali Komisija pasakyti, ką ES daro tam, kad būtų sustiprintas bendradarbiavimas ir keitimasis informacija tarp valstybių narių policijos pajėgų kovos su terorizmu srityje?

Jacques Barrot, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (FR) Gerb. pirmininke, atsakysiu į gerb. L. Aylwardo klausimą. Kad su terorizmu ir kitais rimtais nusikaltimais būtų kovojama veiksmingai, svarbiausia užtikrinti galimybę tinkamiems žmonėms naudotis tinkama informacija tinkamu laiku, o tai didžiulis iššūkis Europos Sąjungos lygmeniu.

Mes stengiamės skatinti veiksmingą keitimąsi informacija tarp valstybių narių policijos pajėgų ir sudaryti tam sąlygas. 2006 m. gruodžio 18 d. pamatiniu sprendimu, dar vadinamu Švedijos sprendimu, kurį visos valstybės narės turėjo įgyvendinti iki 2008 m. gruodžio mėn. vidurio, t. y. visai neseniai, sukuriama bendra teisės sistema operatyviam valstybių narių teisėsaugos institucijų keitimuisi informacija ir žiniomis.

Šiame pamatiniame sprendime nustatoma, kad kai vienos valstybės narės policijos pajėgos gauna paklausimą, į jį turi būti atsakoma vadovaujantis tais pačiais kriterijais, kurie taikomi nacionalinių paklausimų atžvilgiu. Tai vienas iš būdų spręsti šį klausimą.

Dar vienas pavyzdys – 2008 m. birželio 23 d. Tarybos sprendimas, vadinamas „Prüm“ sprendimu. Jame nustatomas mechanizmas, skirtas keitimuisi ypatingos rūšies duomenimis, pvz., pirštų atspaudais, DNR duomenimis ir informacija, susijusia su transporto priemonių registracija. Visa tai gali padėti sėkmingai tirti nusikaltimus.

Pagal Tarybos sprendimą „Prüm“ valstybės narės privalo suteikti viena kitai ribotą galimybę naudoti jų duomenų bazėse saugomus DNR duomenis ir pirštų atspaudus atliekant šių duomenų tikrinimą palyginimo būdu. Tai labai naudinga, nes šiuo pamatiniu sprendimu užtikrinamas labai veiksmingas keitimasis DNR duomenimis ir pirštų atspaudais.

Europolas taip pat atlieka labai svarbų vaidmenį. Europolio informacinė sistema suteikia galimybę valstybėms narėms išsiaiškinti, ar kitos valstybės narės teisėsaugos institucijos turi kokios nors informacijos, būtinos

vykdant operatyvinę veiklą. Žinoma, kad Europolas galėtų atlikti šį vaidmenį, būtina, kad valstybės narės deramai prisidėtų prie EIS.

Savaime aišku, dabar mes turime suplanuoti naujas priemones keitimuisi informacija kitoje penkerių metų programoje, kuri bus pradėta įgyvendinus Hagos programą. Šia penkerių metų programa turėsime įtvirtinti suderintą ir nuoseklų požiūrį į keitimąsi informacija, taip pat sukurti Europos Sąjungos informacijos valdymo strategiją. Tačiau keičiantis informacija, žinoma, gali kilti problemų, susijusių su asmens duomenų apsauga.

Strategijoje turės būti nustatytas bendras požiūris į keitimąsi informacija, tenkinantis policijos poreikius ir IT sistemų suderinamumo reikalavimą.

Toks mano atsakymas į gerb. L. Aylwardo pateiktą klausimą.

Liam Aylward (UEN). - Norėčiau padėkoti gerb. Komisijos nariui už atsakymą. Leiskite pateikti dar vieną labai trumpą klausimą: ką Europos Sąjunga daro, kad Europos Sąjungoje esančių teroristų turtas būtų konfiskuotas, ir kiek nusikaltėlių turto konfiskavimo biurų dabar yra Europos Sąjungoje?

Avril Doyle (PPE-DE). - Norėčiau, kad gerb. Komisijos narys pasakytų, ar visos 27 valstybės narės bendradarbiauja keičiantis informacija tarp policijos pajėgų. Jeigu ne, kurios valstybės narės laikosi kitokios pozicijos? Ar Airija nepaprašė, kad jai šioje srityje būtų taikoma išimtis?

Paul Rübiger (PPE-DE). - (DE) Gerb. Komisijos nary, norėčiau paklausti, ar vykdoma kokia nors saugumo ir saugos politika, susijusi su teroristų išpuolių grėsme atominės energetikos objektams?

Jacques Barrot. - (FR) Esame įpusėję tyrimą dėl lėšų, gautų vykdant šią neteisėtą veiklą, konfiskavimo. Teisėjui Jeanui-Louisui Bruguière'ui buvo pavesta prižiūrėti SWIFT terorizmo finansavimo sekimo programą. Savo išvadas jis pateiks netrukus. Informacija, gauta per terorizmo finansavimo sekimo programą, buvo naudinga Europos Sąjungai ir teisėjui Bruguière'ui buvo pavesta patikrinti, kad visi veiksmai būtų suderinti su duomenų apsauga. Galiu pasakyti, kad ilguoju laikotarpiu tai padės mums konfiskuoti atskirų asmenų gautas neteisėtas lėšas.

Kalbėdamas apie keitimąsi informacija aš jums jau sakiau, kad Europolio informacijos sistema būtų daug veiksmingesnė, jeigu valstybės narės informaciją pateiktų labiau pasitikėdamos ir skaidriau. Sieksime, kad tai būtų įgyvendinta. Vienas didžiausių mano rūpesčių – įvairių žvalgybos institucijų valstybėse narėse tarpusavio pasitikėjimas, kuris leistų mums veiksmingiau keistis informacija. Negirdėjau nieko apie atsisakymo nuostatų straipsnį šioje srityje. Tikiuosi, kad daugmaž atsakiau į jūsų klausimus.

Kalbant apie grėsmes branduolinėms jėgainėms, reikia paminėti, kad Komisija taip pat pasiūlė tekstą, kuriame numatyta leisti sustiprinti svarbiausios infrastruktūros, į kurią patenka ir branduolinės jėgainės, priežiūrą.

Pirmininkė. - Klausimas Nr. 37, kurį pateikė **Armando França** (H-0979/08)

Tema: dėl ES imigracijos politikos

Atsižvelgdama į tai, kad ES imigracijos politikoje turi būti užtikrinta humanitarinio aspekto svarba ir pagarba žmogaus teisėms, kad ES imigracijos politika turi skatinti integracijos, o ne represijos priemones ir priemones, skirtas suvienodinti piliečių ir imigrantų teises bei pareigas, ir paskatinti valstybių narių bendradarbiavimą tarpusavyje ir su kilmės šalimis; kad ji turėtų paskatinti priimti sprendimus, kurie sustiprintų tarpkultūrinį dialogą ir pagarbą skirtumams, mažumoms ir laisvei, taip pat atsižvelgdama į tai, kad Prancūzijos Respublika jau pasirašė protokolus su įvairiomis Afrikos šalimis – Kongu–Brazaviliu, Tunisu, Beninu, Mauritanijos salomis, Senegalu ir Gabonu, siekdama paskatinti vystymąsi ir teisėtos imigracijos galimybes, kokių priemonių ketina imtis Komisija, kad paremtų valstybes nares, kurios nori inicijuoti tokius procesus?

Jacques Barrot, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. - (FR) Atsakant į A. França klausimo, reikia paminėti Visuotinį požiūrį į migraciją, kurį Europos Sąjunga patvirtino 2005 m., siekdama geriau spręsti migracijos keliamas problemas ES. Šis visuotinis požiūris remiasi dialogo ir bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis stiprinimu visose su migracija susijusiose srityse, kad būtų įtvirtinta partnerystė, padėsianti geriau valdyti migraciją.

Siekdama, kad Visuotinis požiūris į migraciją būtų įgyvendintas praktikoje, Komisija remia bendradarbiavimo iniciatyvas su trečiosiomis šalimis migracijos ir prieglobsčio srityse. Šių iniciatyvų pavyzdžiai yra Enėjo programa, pagal kurią 2004–2006 m. buvo skirtas finansavimas daugiau kaip šimtui projektų, arba Migracijos ir prieglobsčio programa, kuriai 2007–2010 m. skirta 205 mln.

Daugelis iniciatyvų, pasirinktų per metinį kvietimą teikti paraiškas, yra pasiūlytos ir įgyvendintos valstybėms narėms bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis. Norėčiau pateikti pavyzdį: pasinaudodama Enėjo programa, Komisija finansuoja Ispanijos ir Maroko projektą, skirtą valdyti sezoninę migraciją tarp Ben Slimano provincijos Maroke ir Huelvos provincijos Ispanijoje. Ši programa taip pat remia Ispanijos ir Kolumbijos bendradarbiavimą plėtojant apykaitinę migraciją. Mes taip pat finansavome aukštos kvalifikacijos Žaliojo Kyšulio gyventojų, dabar gyvenančių Portugalijoje, laikiną grįžimą į Žaliąjį Kyšulį, kad jie suteiktų informaciją ir lavintų potencialius emigrantus gimtojoje šalyje. Prie šių priemonių taip pat prisideda geografinės finansavimo priemonės, pvz., Europos plėtros fondas ir Europos kaimynystės ir partnerystės priemonė, kurios yra dar viena Visuotinio požiūrio į migraciją įgyvendinimo praktikoje išraiška. Pvz., Europos Komisija neseniai pritarė Migracijos informacijos ir valdymo centro sukūrimui Malyje. Šiuo projektu ypač suinteresuotos kelios valstybės narės.

Be to, laikydamasi visuotinio požiūrio, Komisija pasiūlė naujas priemones, skirtas skatinti partnerystę su trečiosiomis šalimis ir geriau suderinti Bendrijos ir valstybių narių veiksmus. Turime naują ES priemonę – judumo partnerystę, kuri dabar įgyvendinama per bandomuosius projektus. Šios judumo partnerystės yra priemonė plėtoti dialogą ir bendradarbiavimą tarp Sąjungos ir trečiųjų šalių teisėtos migracijos, vystymosi ir nelegalios migracijos prevencijos bei sumažinimo srityse. Pasirašėme pirmąsias partnerystes su Žalioju Kyšuliu ir Moldovos Respublika, nurodymai specifinius bendradarbiavimo pasiūlymus. Pvz., remdamasi partneryste su Žalioju Kyšuliu Portugalija pasiūlė pasirašyti naują protokolą, kuris išplėstų dabartinį protokolą dėl laikinos darbuotojų iš Žaliojo Kyšulio migracijos, kad būtų suteiktas darbas Portugalijoje. Kitos priemonės, kuriomis galima pasinaudoti, yra migracijos modeliai, kuriuos sudaro migracijos padėties tam tikroje šalyje analizė, ir bendradarbiavimo platformos, kurios tam tikroje trečiojoje šalyje suteikia galimybę susitikti tos šalies atstovams ir pagrindiniams finansavimo teikėjams, kuriems rūpestį kelia migracija. Bendradarbiavimo platforma Jungtinės Karalystės iniciatyva sukurta Etiopijoje, dar viena turėtų būti sukurta Pietų Afrikoje.

Be to, Integracijos fondas ir Grąžinimo fondas gali padėti valstybėms narėms parengti priemones, taikytinas trečiojoje šalyje prieš išvykimą, kurios padėtų potencialiems emigrantams rasti darbą priimančioje šalyje, palengvintų jų pilietinę ir kultūrinę integraciją arba – priešingai – numatytų trumpalaikės paramos priemones grįžtantiems.

A. Mr França, norėjau pateikti jums kelis pavyzdžius, bet visų pirma norėjau pasakyti, kad esu visiškai įsitikinęs, kad Europai būtina valdyti migracijos srautus remiantis visuotiniu požiūriu, kuris susieja migraciją ir vystymąsi ir leidžia bendrai valdyti migraciją. Manau, kad turime dirbti šia kryptimi ir migracijos valdymas Europoje taps sektinu pavyzdžiu likusiam pasauliui.

Armando França (PSE). - (PT) J. Barrotai, sutinku su jumis, suprantu jūsų nepasitenkinimą. Tiesą sakant, mes turime būti nepatenkinti visomis šiomis priemonėmis.

Nelegali imigracija į Europą tęsiasi. Prekyba žmonėmis tęsiasi. Kai kuriose teritorijose imigracija ypač didelė, visų pirma Viduržemio jūros regione, ir ji artėja prie Italijos. Prancūzija pasirašė kelis svarbius dvišalius bendradarbiavimo susitarimus, bet kitos valstybės narės to nedarė. Komisija privalo toliau įgyvendinti šią bendradarbiavimo politiką ir padėti valstybėms narėms neprarasdama entuziazmo...

(Pirmininkė nutraukė kalbėtoją)

Colm Burke (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, klausime paminėta, kad ES imigracijos politikoje labai svarbus humanitarinis aspektas ir pagarba žmogaus teisėms. Visai neseniai Airijoje žmogus buvo deportuotas, nors jo dukroms grėsė genitalijų sužalojimas.

Ar Komisija paskatino valstybes nares parengti bendrą poziciją šiuo klausimu? Kai kuriose Europos šalyse tai vis dar nėra neteisėta. Ar Komisija paskatins valstybes nares priimti bendrą poziciją sprendžiant šį ypač sudėtingą klausimą?

Jacques Barrot. – (FR) Visų pirma norėčiau patikinti A. França, kad aš padarysiu viską, kas įmanoma, kad būtų plėtojamas visuotinis požiūris įgyvendinant judumo partnerystes tarp Sąjungos ir trečiųjų šalių. Jūs esate teisus – kai kurios valstybės narės sudarė dvišalius susitarimus, tačiau ši sritis svarbi visai Europai, ir jūs teisingai pabrėžėte nelegalios imigracijos riziką, kurią sukeltų nesėkmingas teisėtos migracijos organizavimas.

Kitas C. Burke'o paminėtas atvejis aiškiai parodo, kad grąžinimo politika turi būti išmintinga. Negalima grąžinti žmonių į trečiąsias šalis, kuriose jų gyvybei arba asmeniui kiltų pavojus. Todėl privalome išmintingai įgyvendinti šią politiką.

Nenoriu grįžti prie Grąžinimo direktyvos. Ji prieštaringa, bet vis dėlto – jeigu bus tinkamai perkelta į valstybių narių teisę – ji suteikia mums galimybę prižiūrėti, kaip įgyvendinama grąžinimo politika.

Aš ketinu atidžiai sekti šį klausimą.

Pirmininkas. – Atsakymai į klausimus, į kuriuos nebuvo atsakyta dėl laiko stokos, bus pateikti raštu (žr. priedą).

Trečia dalis

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 51, kurį pateikė **Emmanouil Angelakas** (H-0983/08)

Tema: dėl „uždarų“ profesijų atvėrimo

Siekdama įgyvendinti bendrosios rinkos tikslą – laisvą asmenų, prekių ir paslaugų judėjimą, Komisija skatina atverti „uždaras“ profesijas valstybėse narėse, kuriose jų yra. Iš esmės tai žingsnis teisinga kryptimi.

Ar tam tikrais atvejais uždaros profesijos galėtų tokios ir likti, jeigu jos sėkmingai tarnauja visuomenei ir teikia paslaugas nesukeldamos problemų? Kokios galimos neigiamos kai kurių uždarų profesijų atvėrimo pasekmės? Ar Komisija atliko tyrimus dėl poveikio vietos bendruomenėms, ypač regionuose, turinčiuose išskirtinių ypatybių (pvz., kalnų regionuose, salose ir kt.)?

Charlie McCreevy, *Komisijos narys.* – Visų pirma norėčiau patikslinti, kad uždarų profesijų atvėrimas nėra bendras Komisijos tikslas. Vis dėlto atsižvelgdama į vidaus rinkos politiką ji mano, kad teisėta valstybių narių būtinybė reguliuoti tam tikrą veiklą turi būti suderinta su būtinybe užtikrinti laisvą profesionalų judėjimą Europoje.

Neabejotina, kad geresnė profesionalių paslaugų kokybė ir platesnis jų pasirinkimas turės teigiamą poveikį visai ES ekonomikai. Šiuo tikslu Paslaugų direktyvoje valstybės narės įpareigos patikrinti nacionalinius teisės aktus, nustatančius tam tikrus reikalavimus kai kurioms profesijoms, ir įvertinti jų tinkamumą remiantis Europos Teisingumo Teismo teise. Iki 2009 m. gruodžio 28 d. valstybės narės turės pateikti Komisijai ataskaitą apie šio patikrinimo ir įvertinimo rezultatus. Ataskaitos suteiks joms galimybę nustatyti galimas neigiamas tam tikrų uždarų profesijų atvėrimo pasekmes ir pagrįsti apribojimus.

Remdamosi nacionalinėmis ataskaitomis Komisija ir valstybės narės pradės abipusio vertinimo procesą, išnagrinės ir apsvaistys valstybių narių teisės aktuose įgyvendintus pakeitimus ir išlikusius reikalavimus. 2010 m. gruodžio 28 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateiks suvestinę apie šio abipusio vertinimo proceso rezultatus. Akivaizdu, kad šiame kontekste bus apsvaistytas poreikis įvertinti specifinį profesijų reguliavimą. Be to, siekiant to paties tikslo – užtikrinti vidaus rinkos veikimą, pradėti teisės aktų pažeidimo procesai nustačius, kad nacionalinėse taisyklėse taikomi diskriminuojantys arba neproporcingi apribojimai reguliuojamų profesijų srityje, susiję su, pvz., galimybe turėti nuosavybę, nesuderinamumu arba privalomais tarifais.

Konkurencijos srityje Komisija siekia paskatinti valstybes nares taikyti tinkamus esamų profesionalioms paslaugoms taikomų taisyklių persvarstymo modelius, kaip nurodyta dviejose Komisijos ataskaitose dėl konkurencijos teikiant profesionalias paslaugas. Nacionalinės konkurencijos institucijos kviečiamos patikrinti, ar, atsižvelgiant į konkurencijos taisykles, teisės akte aiškiai apibrėžtas viešojo intereso tikslas ir mažiausiai ribojančios priemonės šiam tikslui pasiekti.

Emmanouil Angelakas (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, aš suprantu, kad Komisija siekia sukurti bendrąją rinką ir užtikrinti laisvą profesionalų judėjimą.

Kita vertus, yra profesijos, kurias aš vadinu „uždaromis“ ir kuriomis galima užsiimti tik sumokėjus tam tikrą pinigų sumą. Aš kalbu apie taksi licencijas, kurios daugelyje valstybių narių yra brangios, ir apie farmacininko profesiją, kuria užsiimama pagal demografinę ir paskirstymo politiką. Norėčiau išgirsti Komisijos nario nuomonę šiuo klausimu.

Paul Rübzig (PPE-DE). – (DE) Ar jūs manote, kad vietinės žinios ir regioniniai teisės aktai turėtų būti pagrindinis reikalavimas siekiant užtikrinti, kad šiomis profesijomis būtų užsiimama tinkamai?

Avril Doyle (PPE-DE). – Aš nesu įsitikinusi, kad bukmekeriai, loterijų ir lažybų organizatoriai patenka į svarstomas profesijas, bet kalbant apie bendrąją rinką ir laisvą paslaugų judėjimą jų klausimas yra svarbus. Ar vyksta diskusijos? Žinau, kad Komisijos tarnybos į jas buvo įtrauktos ir aš vis dar gaunu daug nusiskundimų. Antra, ar tikėtinos problemos dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo direktyvos ir visoje abipusio vertinimo srityje, apie kurią kalbėjo Komisijos narys? Ar mes lyginame tuos pačius dalykus, atverdami profesijas valstybėse narėse?

Charlie McCreevy, Komisijos narys. – Pasisakydami šiuo klausimu EP nariai kalbėjo apie du skirtingus dalykus. Pirmasis yra Paslaugų direktyvos taikymo sritis, antrasis – profesinių kvalifikacijų reguliavimas. Į paslaugų direktyvos taikymo sritį patenka visos Europos Sąjungoje teikiamos paslaugos, išskyrus kelias ribotas išimtis. Klausimą dėl farmacininkų iškėlė E. Angelakas. Jis tikriausiai žino, kad šioje srityje esame pradėję teisės aktų pažeidimo procedūras prieš kelias valstybes nares.

Kalbėdamas apie abipusį vertinimą, kuris yra privalomas pagal Paslaugų direktyvą, galiu pasakyti, kad visos valstybės narės iki š. m. gruodžio 28 d. turi peržiūrėti visas taisykles ir teisės aktus. Tada bus atliktas abipusis vertinimas siekiant nustatyti, kurios taisyklės yra proporcingos, o kurios – ne.

A. Doyle klausimas susijęs su teisės aktų pažeidimo procedūromis lošimų srityje. Noriu jai pasakyti, kad ėmėmės vieno ar kitų veiksmų mažiausiai prieš 15 valstybių narių. Šiuo klausimu yra teismo praktika. Lošimas yra paslauga, patenkanti į Paslaugų direktyvos taikymo sritį, todėl problemas reikia spręsti. Procedūrų prieš valstybes nares etapai šioje srityje yra įvairūs. Mes taip pat susiduriame su daug kitų galimų teisės aktų pažeidimų šioje srityje.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 52, kurį pateikė **Georgios Papastamkos (H-0984/08)**

Tema: dėl kredito reitingų agentūrų

Komisijos narys, atsakingas už vidaus rinką ir paslaugas, Charlie McCreevy, pasisakydamas dėl kredito reitingų agentūrų reguliavimo, neseniai teigė: „Noriu, kad Europai šiame sektoriuje tektų lyderio vaidmuo. Šis pasiūlymas apima daugiau nei bet kurioje kitoje jurisdikcijoje galiojančios normos. Šios labai griežtos taisyklės yra būtinos siekiant atgaivinti pasitikėjimą rinka reitingų versle ES.“

Ar Komisija pasakytų, kodėl ji nepasiūlė priimti griežtesnių teisės aktų prieš prasidedant finansų krizei?

Charlie McCreevy, Komisijos narys. – Komisija atidžiai stebėjo kredito reitingų agentūrų (KRA) darbą kelerius metus. Europos Parlamentui pateikus rezoliuciją dėl kredito reitingų agentūrų 2004 m. vasario mėn., Komisija išnagrinėjo, kokios teisėkūros priemonės yra būtinos KRA veiklai reguliuoti.

Remdamasi 2005 m. kovo mėn. pateiktu Europos vertybinių popierių rinkos priežiūros institucijų komiteto (CESR) patarimu, 2006 m. Komisija parengė komunikatą dėl kredito reitingų agentūrų. Šiame komunikate Komisija pateikė išvadą, kad įvairios finansinių paslaugų direktyvos kartu su kredito reitingų agentūrų vidaus taisyklėmis, paremtomis IOSCO Elgesio pagrindų kodeksu, atsako į pagrindinius rūpesčių keliančius klausimus, susijusius su KRE. Tačiau Komisija įsipareigojo nuolat sekti pokyčius šioje srityje.

Be to, Komisija paprašė CESR prižiūrėti, kaip laikomasi IOSCO kodekso, ir kiekvienais metais pateikti ataskaitas. Komunikate Komisija taip pat nurodė, kad ji gali apsvarstyti poreikį pateikti naujų teisės aktų pasiūlymus, jeigu paaiškėtų, kad ES normų ir IOSCO kodekso laikomasi netinkamai, arba susiklostytų naujos aplinkybės, įskaitant rimtas rinkos problemas arba svarbius KRA reguliavimo pokyčius kitose pasaulio dalyse.

Finansų krizė iš naujo atkreipė dėmesį į KRA. Nuo 2007 m. rugpjūčio mėn. pasaulinės finansų rinkos susidūrė su didele pasitikėjimo krize. Ši finansų krizė yra sudėtingas reiškinys, į kurį įtraukta daug veikėjų. KRA glaudžiai susijusios su antrarūšių būsto paskolų (angl. *subprime*) rinkose kilusių problemų ištakomis. Krizė išryškino blogą KRA veiklą. Atsakymas galėtų būti netinkamas agentūrų interesų konfliktų sprendimas, kokybiškos metodologijos trūkumas, nepakankamas veikos skaidrumas arba netinkamas agentūrų vidaus valdymas.

Subprime krizė parodė, kad reikia sustiprinti KRA veiklos pagrindus. Todėl 2008 m. liepos mėn. aš paskelbiau, kad Komisija imsis reguliavimo veiksmų šioje srityje, o 2008 m. lapkričio 12 d. Komisijos narių kolegija, pritarus Parlamentui ir Tarybai, priėmė pasiūlymą dėl kredito reitingų agentūrų reguliavimo veiklos.

Georgios Papastamkos (PPE-DE). - (EL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, 2006 m. atsakydamas į mano klausimą jūs pasakėte, kad laikydamasi Europos vertybinių popierių rinkos priežiūros institucijų komiteto rekomendacijų Komisija nepateiks jokių naujų teisės aktų pasiūlymų kredito reitingų agentūrų sektoriuje.

Kilo didelė finansų krizė ir dabar jūs teigiate, kad reikia griežtesnės teisės aktų bazės. Griežtesnė teisės aktų bazė mums tikrai reikalinga. Todėl aš klausiu: ar jūs pripažįstate, kad Komisijos reguliavimo veiksmai šiuo klausimu buvo vangūs?

Eoin Ryan (UEN). – Žinau, kad Komisija pateikė pasiūlymus dėl kredito reitingų agentūrų ir kitas iniciatyvas, skirtas finansų rinkų nestabilumui, kuriomis siekiama pabandyti ir užtikrinti, kad panaši krizė nebepasikartotų, pvz., Kapitalo pakankamumo direktyva, indėlių garantijų schemos ir valstybių narių mokėjimų balansai.

Ar galėčiau paklausti, kokius pasiūlymus ketina pateikti Komisija, kad paskatintų augimą ir konkurencingumą realioje ekonomikoje, ypač MVĮ sektoriuje, kuris yra labai svarbus, nes vis daugiau Europos ekonomikų išgyvena nuosmukį.

Charlie McCreevy, Komisijos narys. – Atsakydamas G. Papastamkosui norėčiau paminėti 2005 m. ataskaitą. Tada mes teigėme, kad stebėsime kredito reitingų agentūrų veiklą, o 2007 m., *subprime* krizei pasiekus aukščiausią tašką, aš susitikau su kredito reitingų agentūromis ir išreiškiau mūsų nusivylimą dėl to, kaip mes įsivaizdavome juos vykdančią savo veiklą.

Norėčiau informuoti klausėją, kad 2007 m. gruodžio mėn. aš parašiau CESR ir Europos vertybinių popierių rinkų ekspertų grupei (ESME), prašydamas tolesnių jų rekomendacijų, kokių veiksmų turėčiau imtis tam tikrose srityse. To meto kalbose ir komentaruose aš aiškiai pasakiau, kad palikti tokį *status quo*, koks jis buvo tuo metu, nebuvo mūsų pasirinkimas.

Todėl 2008 m. mes pateikėme Komisijos pasiūlymą ir šis klausimas dabar svarstomas Parlamente ir Ministrų Taryboje. Manau, kad praėityje, peržiūrėdamas kredito reitingų agentūrų veiklą, aš gana aiškiai pasakiau, kad šis klausimas bus nagrinėjamas pasikeitus aplinkybėms. Kaip praėjusiame amžiuje pasakė vienas už mane daug geriau žinomas žmogus – keičiantis tikrovei, keičiamės ir mes patys. Taip ir atsitiko.

E. Ryan priminė, ką mes ketiname daryti jo paminėtose finansinio reguliavimo srityse – pasiūlymus dėl kredito reitingų agentūrų ir Kapitalo pakankamumo direktyvą – ir pateikė pagrįstą klausimą, kokių veiksmų ėmėsi Europos Sąjunga, kad išspręstų problemas realioje ekonomikoje, nes nors su finansiniu reguliavimu susiję pakeitimai tose srityse, kuriose buvo finansinio reguliavimo spragų, buvo padaryti laiku, jie nepažadins ir nepajudins Europos ekonomikos.

Norėčiau informuoti E. Ryaną, kad pastaruosius du mėnesius Komisija buvo pagrindinė institucija, koordinavusi poziciją dėl finansinių paskatų, kuri buvo priimta gruodžio mėn. Europos Vadovų Taryboje. Žinoma, visos valstybės narės išsaugojo teisę, jei reikia, imtis savarankiškų finansinių paskatų, nes šie klausimai tebėra valstybių narių vyriausybių prerogatyva. Tačiau Komisija, reaguodama į paskatų rinkinį, taip pat įsipareigojo skirti šiek tiek lėšų ir kitiems Europos žaidėjams pritarus ėmėsi koordinuoti tai, taip mes galėtume paskatinti įvykius šioje srityje.

Prisimenu, kad Komisijoje anksčiau buvo priimtos kelios iniciatyvos, kurios turėtų padėti paskatinti smulkaus verslo veiklą MVĮ sektoriuje – pvz., Smulkaus verslo aktas, Europos privačios bendrovės statutas – tikiuosi, kad šios priemonės bent truputį prisidės prie bandymo atgaivinti bendrą Europos Sąjungos ekonomiką.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 53, kurį pateikė **Gay Mitchellas** (H-0990/08)

Tema: dėl finansų krizės

Ar atsižvelgdama į tebesitęsiančią finansų krizę Europos Komisija pakeitė vidaus rinkos taisykles, kad valstybėms narėms būtų paprasčiau imtis veiksmų, skirtų apsaugoti jų ekonomiką ir pramonę?

Charlie McCreevy, Komisijos narys. – Šiuo finansų krizės ir ekonomikos nuosmukio laikotarpiu Europos vyriausybės ir Europos institucijos turi parodyti pasiryžimą ir lankstumą, kaip nurodė Europos Komisijos Pirmininkas J. M. Barroso neseniai priimto Europos ekonomikos atgaivinimo plano įžangoje.

Siekdama parodyti lankstumą Komisija, pvz., parengs supaprastinimo rinkinį, kuris paspartintų sprendimų priėmimą dėl valstybės pagalbos, leistų naudoti paprastesnes procedūras per viešuosius pirkimus 2009 m. ir 2010 m. visuose svarbiausiuose valstybiniuose projektuose, ir reikalaus, kad valstybės narės imtųsi veiksmų koreguoti perviršinį deficitą per laikotarpį, kuris atitiktų ekonomikos atsigavimą, kad jų ekonomika galėtų prisitaikyti.

Vis dėlto toks lankstumas nereiškia, kad Komisija pakeitė arba pakeis vidaus rinkos taisykles. Atnaujintas požiūris į vykdomą politiką, pateiktas 2007 m. lapkričio mėn. bendrosios rinkos apžvalgoje, toliau turi būti puoselėjamas kaip numatyta.

2008 m. gruodžio 16 d. pateiktoje pažangos ataskaitoje „Bendrosios rinkos apžvalga. Prabėgus metams“ nurodytos įvairios neseniai patvirtintos priemonės, kurios padės sukurti sąlygas Europos ekonomikai atsigausti. Tokios priemonės, visų pirma, yra tvirtesnės sutartinės teisės, skirtos didinti vartotojų pasitikėjimą, mažesnės sąnaudos ir administravimo našta ir bendras įmonės statusas MVĮ. Akivaizdu, kad mes taip pat turime iš naujo pertvarkyti Europos reguliavimo ir priežiūros pagrindus, kad sumažintume krizės riziką ateityje.

Kartu su Parlamentu ir Taryba metus dirbome, kad padidintume bankų indėlininkų apsaugą, kad įtikintume bankus ir kitas finansines institucijas ateityje neprisiimti per didelės rizikos ir kad būtų geriau reguliuojamos kredito reitingų agentūros. Skubus šių pasiūlymų priėmimas ir įgyvendinimas yra savaime suprantamas. Mes turime parodyti, kad Europa gali pateikti konkrečius atsakymus.

Per ateinančius mėnesius Komisija pateiks išsamų pasiūlymą, kaip toliau turėtų būti reformuojami esami reguliavimo ir priežiūros pagrindai siekiant sugrąžinti stabilumą ir pasitikėjimą. Turime siekti stabilesnės sistemos, kuri suteiks geresnes galimybes prekiauti, apsidrausti, sumažinti ir paskirstyti riziką, paskirstyti išteklius ir mobilizuoti santaupas. Siekiant tai įgyvendinti, be kitų dalykų, reikia, kad nacionalinės reguliavimo ir priežiūros institucijos glaudžiau bendradarbiautų ir derintų savo veiksmus, ir kad būtų išvengta protekcionizmo.

Siekdami paskatinti ilgesnį ekonomikos augimą, turime sumažinti kapitalo sąnaudas ir padidinti kapitalo pasiskirstymą. Žinoma, reikės toliau stiprinti vidaus rinką.

Šis lankstumas nereiškia jokių bendrosios rinkos principų pakeitimų. Priešingai, per finansinį ekonominį nuosmukį Europos vyriausybės ir Europos institucijos turi ypač griežtai laikytis bendrosios rinkos principų. Svarbu, kad priemonės, skirtos kovoti su krize, būtų paremtos pagrindinėmis laisvėmis bei nediskriminavimo ir proporcingumo principais. Pvz., jau parengti nacionalinių gelbėjimo planų pagrindai, kuriais siekiama išvengti bet kokio plataus neigiamo poveikio, kuris gali kilti, jei bus imtasi nesuderintų nacionalinių veiksmų.

Vienodos galimybės, kurios buvo labai naudingos valstybių narių vartotojams ir verslininkams nuo 1992 m., turi būti išlaikytos ir apsaugotos. Tai yra būtina, nes bet kokios priemonės, kurios sukeltų grėsmę bendrajai rinkai, galėtų dar labiau padidinti neigiamą finansinės krizės poveikį ekonomikai.

Gay Mitchell (PPE-DE). – Aš tikiuosi, kad Komisijos nario balsas pasitaisys. Norėčiau padėkoti Komisijos nariui už atsakymą ir pasakyti, kad džiaugiuosi, jog neketinama grįžti prie protekcionizmo, nes jis būtų ženklas, kad atsigavimo nebus. Bet Europa *atsigauna*.

Ar galėčiau pasiūlyti Komisijos nariui pradėti kalbėti apie šį atgaivinimą? Daugiausia vilčių suteikęs pasisakymas pastaruoju metu buvo šiandienos spaudoje pasirodę ECB Pirmininko J. C. Trichet komentarai, kuriuose jis teigė, kad ekonomikos atsigavimas tikėtinas 2010 m. Ar galėčiau pasiūlyti Komisijos nariui pradėti kalbėti apie ateitį, kad neprarastume vilties, taip pat kalbėti apie galimybę Europai tapti konkurencingesne tebesitęsiant šiai krizei?

Brian Crowley (UEN). – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti Komisijos nariui už atsakymą ir siūlau jam išgerti šiek tiek viskio su karštu vandeniu ir griežinėliu citrinos – tai labai padeda atsikosėti.

Komentuodamas jūsų atsakymą, ypač jo dalį, susijusią su ekonomikos atgaivinimo planais ir kt., norėčiau pasakyti, kad pastaruosius kelis mėnesius buvo pabrėžiama, kad koordinuoti veiksmai yra vienintelis būdas įveikti dabartinę finansinę krizę. Todėl norėčiau paklausti, ar parengti kokie nors planai arba ar užmegzti pirminiai kontaktai su būsima JAV administracija – B. Obamos administracija – siekiant įvertinti, kokių tolesnių koordinuotų veiksmų finansų srityje reikia imtis?

Charlie McCreevy, Komisijos narys. – Be abejo, aš sutinku su G. Mitchellu, kad protekcionizmas nėra išeitis. Bet esu įsitikinęs, kad daug valstybių narių tikėtinais svarsto galimybę imtis kokių nors protekcionistinių priemonių. Norėčiau pasakyti du dalykus.

Pirma, mes tvirtai vykdysime ES teisę, kad nebūtų imtasi jokių priemonių, prieštaraujančių ES taisyklėms.

Antra, toms valstybėms narėms norėčiau pasakyti: net jei žmonės tiki tokia pozicija, mano ir G. Mitchello nuomone, ji tik pratęstų ekonomikos nuosmukio laiką. Tačiau nuomonės dėl tokios pozicijos visada skirdavosi ir tikėtinais daug kitų EP narių nesutiktų su manimi arba G. Mitchellu.

Aš taip pat sutinku su G. Mitchellu, kad visas neigiamas kalbas apie ekonomikos nuosmukį reikėtų suderinti su realizmo jausmu ir nebūti per daug pesimistiškiems. Manau, kad pasaulyje, kuriame mes gyvename – ar kalbėtume apie mums geriausiai pažįstamas valstybes nares, ar apie kitas valstybes nares – visada per didelis

dėmesys iš anksto skiriamas neigiamai ekonomikos nuosmukio pusei. Turime suderinti jį su realizmu, nes ekonomikos prognozės turi remtis realizmu, todėl žmonės turės būti realistai. Tačiau reikia rasti pusiausvyrą tarp per didelio pesimizmo ir realizmo. Pasitikėjimas yra labai tarpus dalykas, reikia daug laiko jį atgauti, o prarasti jį galima akimirksniu.

Todėl džiaugiuosi Europos centrinio banko pirmininko komentarais šios dienos laikraštyje dėl ateinančių dvejų metų scenarijaus. Bet, kaip minėjau, reikia rasti pusiausvyrą, ir žmonės turi žinoti, kokia ji turėtų būti.

B.Crowley pateikė pagrįstą klausimą dėl to, kokių veiksmų mes ėmėmės apsvarstyti ekonominius ir finansinius klausimus su JAV administracija. Be abejo, jūs žinote, kad JAV galioja griežtas protokolas, taikomas net pereinamajai administracijai, ir šio protokolo griežtai laikomasi.

Bet kai tik naujoji administracija pradės eiti savo pareigas, mes susisieksime su naujuoju izdo sekretoriumi. Šis klausimas svarstomas jau daugelyje forumų, kurie tęsiasi visą laiką, pvz., Transatlantinėje ekonomikos taryboje, Finansų rinkų reguliavimo dialoge. Kai kitą savaitę pradės dirbti naujoji B. Obamos administracija, mes šiuo klausimu susisieksime su naujaisiais kolegomis.

Pirmininkė. – Atsakymai į klausimus, į kuriuos nebuvo atsakyta dėl laiko stokos, bus pateikti raštu (žr.priedą).

(Posėdis nutrauktas 19.30 val. ir tęsiamas 21 val.)

PIRMININKAVO: Diana WALLIS

Pirmininko pavaduotoja

16. Rinkinyš dėl farmacijos produktų (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas yra Komisijos pranešimas dėl farmacijos produktų rinkinio.

Günter Verheugen, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, rinkinyje dėl farmacijos produktų esančius pasiūlymus, kuriuos šį vakarą pristatau Parlamento prašymu, sieja bendras tikslas. Rinkinio tikslas – sustiprinti pacientų teises, poreikius ir interesus mūsų sveikatos apsaugos sistemose.

Mūsų nuomone, pacientai nėra tik sveikatos priežiūros teikėjų teikiamų paslaugų arba farmacijos pramonės finansinių interesų objektai. Pacientai yra atsakingi piliečiai, kurių sveikata yra jų svarbiausias turtas, jie turi teisę į geriausią ir saugiausią įmanomą gydymą bei vaistus. Pacientai yra sveikatos priežiūros politikos subjektas.

Vis dėlto sveikata arba jos atgavimas nėra tik teisė. Tai taip pat ir pareiga rūpintis savimi: sveikai maitintis, gyventi sveiką gyvenimo būdą ir aktyviai dalyvauti gydant savo negalavimus, jeigu toks gydymas reikalingas.

Mūsų pasiūlyme dėl veiksmingesnės tikrojo patentuotų vaistų poveikio kontrolės toks pacientų dalyvavimas yra numatytas. Jeigu pacientai valdžios institucijoms nepraneš apie šalutinį jų vartotų vaistų poveikį, kontrolės procesas bus tik laiko švaistymas.

Tai pasakytina ir apie apsaugą nuo suklastotų vaistų. Pacientai ateityje galės ir turės įsitikinti, kad nevartoja suklastotų vaistų, patikrindami, ar ant pakuočių yra visos saugumo priemonės, kurių bus reikalaujama. Jeigu mes manome, kad aktyvūs, informuoti pacientai atlieka svarbų vaidmenį sveikatos priežiūros, vaistų kontrolės srityje ir užkertant kelią suklastotų vaistų plitimui, sunku suprasti, kodėl pacientams draudžiama susipažinti su informacija apie pačius svarbiausius vaistus. Dėl šios priežasties rinkinį dėl farmacijos produktų sudaro keturios dalys: politinis komunikatas ir trys teisės aktų pasiūlymai dėl vaistų saugumo kontrolės, dėl suklastotų vaistų ir dėl pacientų informavimo.

Sparčiai augantis suklastotų vaistų skaičius verčia mus imtis veiksmų. Prie ES išorės sienų konfiskuotų suklastotų vaistų kiekis nuo 2005 m. iki 2007 m. išaugo keturis kartus. Jeigu nesiimsime veiksmų dabar, anksčiau ar vėliau tokie vaistai taps mirčių priežastimi. Problema taip pat palietė legalų vaistų tiekimo tinklą. Suklastotų vaistų aptikome įvairiose tiekimo grandyse. Kiekvienu atveju susidūrėme su tūkstančiais pakuočių, kurios galėjo sukelti potencialią grėsmę tūkstančiams pacientų. Ateityje pacientai Europoje privalo visiškai pasitikėti vaistų, kuriuos jie įsigyja iš legalių tiekėjų, pvz., vaistinių, kokybe.

Todėl mes siūlome: pirma, aiškias taisykles, taikytinas visiems, susijusiems su legaliu tiekimo tinklu; antra, griežtesnę pervežamų arba eksportui skirtų vaistų kontrolę; trečia, naujausias saugumo priemones ant vaistų,

kuriems kyla didžiausia grėsmė, įskaitant antspaudą, identifikavimo žymę ir brūkšninį kodą, siekiant užtikrinti visišką kiekvienos pakuotės atsekamumą; ir, ketvirta, aktyvių medžiagų saugumo kontrolės taisyklės.

Rengiant pasiūlymą, kilo nesusipratimas, kurį norėčiau išsiaiškinti paskutinį kartą. Vienintelis pasiūlymo tikslas – padidinti pacientų saugumą. Juo nėra siekiama sukludyti tam tikroms vaistų platinimo formoms, pvz., paralelei prekybai. Sektorius, apie kurį dabar kalbame, surengė įspūdingą informacijos kampaniją. Šiuo atveju ją būtų galima pavadinti dezinformacijos kampanija. Norėčiau dar kartą pakartoti, kad paralelinė prekyba vaistais yra veikla, kurią vykdyti leidžiama pagal ES sutartį, ir ji bus leidžiama toliau. Paralelinės prekybos vykdytojams tik reikės laikytis naujų saugumo reikalavimų, kurių laikosi visi kiti tiekimo tinklo dalyviai. Niekam nebus sudarytos lengvesnės ar nepalankios sąlygos.

Teisės akto pasiūlymas dėl farmakologinio budrumo, t.y. dėl patentuotų vaistų kontrolės, padidins pacientų saugumą ir sumažins nereikalingą administracinę našą. Tai puikus pavyzdys, kaip mažiau biurokratijos gali prisidėti prie didesnio saugumo. Šio tikslo bus siekiama aiškiau apibrėžiant atsakomybę ir užtikrinant veiksmingesnius ataskaitų teikimo išpareigojimus. Be to, gamintojai privalės sukurti veiksmingą kontrolės sistemą. Galimybė visoje Bendrijoje gauti informaciją apie nepageidaujamą ar anksčiau nežinomą šalutinį poveikį labai palengvins rizikos valdymą Bendrijoje.

Į rinkinį dėl farmacijos produktų įtrauktas pasiūlymas dėl geresnio pacientų informavimo. Žinau, kad šis klausimas labai prieštaringas ir dažnai buvo svarstomas Parlamente, todėl aš tikiuosi, kad apsvaistysime jį ramiai ir objektyviai ir nesivelsime į ginčus.

Pacientai turi teisę gauti informaciją, ypač informaciją apie vaistus. Sveikata yra vienas brangiausių mūsų turtų, o gal ir pats brangiausias. Mūsų senėjančioje visuomenėje sveikatos reikšmė dar labiau augs. Be jokių abejonių, demokratinėje santvarkoje pacientams turi būti pateikta išsami informacija apie dalykus, kurie daro poveikį jų sveikatai.

Norėčiau aiškiai pasakyti – ir tai yra pagrindinis demokratinės visuomenės principas – kad mes neturime aiškinti arba pagrįsti fakto, kad žmonėms turi būti suteikta informacija. Priešingai, mes turime paaiškinti ir pagrįsti atvejus, kai informacija piliečiams nėra suteikiama.

Pacientai jau aktyviai ieško informacijos. Visi mes arba mūsų draugai, pažįstami ar net šeimos nariai esame susidūrę su padėtimi, kai sunkiai sergantis žmogus arba jo giminės ir draugai beviltiškai – daugeliu atvejų šie žmonės iš tiesų yra neviltyje – ieško informacijos apie tai, ar galima gauti geresnių vaistų arba geresnį gydymą.

Informacijos pirmiausia ieškoma internete. Čia žmonės gauna informaciją iš kitų pasaulio šalių, bet negali pasakyti, ar tai produkto reklama, ar faktinė informacija. Mano nuomone, tokia padėtis yra negera ir nepateisinama.

Todėl norėčiau aiškiai pasakyti, kad dabartinė padėtis neatitinka pacientų reikalavimų aukštos kokybės informacijai. Tokia padėtis taip pat yra diskriminuojanti. Žmonės, suprantantys anglų kalbą ir turintys galimybę naudotis internetu, gali gauti informaciją, kuri neprieinama žmonėms, nemokantiems anglų kalbos ir negalintiems naudotis internetu. Tai visų pirma yra vyresnio amžiaus žmonės, kuriems ypač svarbu gauti faktinę informaciją.

Dabar Europoje susiklosčiusios tokios aplinkybės, kad informaciją apie amerikietiškus vaistus galima gauti, bet informacijos apie europietiškus – ne. Mes remiamės faktu, kad draudimo reklamuoti receptinius vaistus jokių būdu negalima sušvelninti ir kad informacija ir reklama yra du labai skirtingi dalykai. Todėl siūlome leisti pateikti tam tikrą informaciją, ypač informaciją, kuri peržiūrėta valdžios institucijų ir yra pateikiama, pvz., vaistų pakuočių lapeliuose. Antra, ši informacija gali būti skelbiama tik rašytiniuose atsakymuose į konkrečius klausimus internete arba valstybių narių nurodytuose sveikatos priežiūros leidiniuose.

Trečia, turi būti laikomasi griežtų kokybės reikalavimų ir, ketvirta, valstybės narės turi parengti veiksmingas kontrolės priemones. Prieš paskelbiant informaciją turi būti patikrinta. Išimtys gali būti taikomos tik veiksmingai veikiančiose sistemose.

Vis dėlto norėčiau paaiškinti, kad yra ir „pilkoji zona“, susijusi su pacientų informavimu ir medicinos produktų reklama. Pavieniai pacientai nepastebi šios „pilkosios zonos“, kai per įvairias žiniasklaidos priemones pateikiama įvairaus pobūdžio informacija, už kurią redakcinę atsakomybę prisiima žiniasklaida. Labai dažnai šią informaciją, švelniai tariant, kontroliuoja suinteresuotos pusės, ir skaitytojai negali nustatyti informacijos šaltinio arba susijusių suinteresuotų pusių.

Imsiuosi darbo su žiniasklaida ir farmacijos pramone, kad būtų parengtas elgesio kodeksas, kuris užtikrins, kad tokia labai abejotina veikla nebebūtų vykdoma. Siekdami įgyvendinti šį tikslą turime rasti geresnį ir šiuolaikiškesnį pacientų informavimo problemos sprendimą.

Šiame rinkinyje pateikti naujausi pažangūs pasiūlymai. Jame aiškiai atspindi tai, kad piliečiai vis daugiau dėmesio skiria klausimams, susijusiems su jų sveikata. Tikiuosi, kad Europos Parlamentas pritars šiam rinkiniui. Labai jums ačiū.

John Bowis, PPE-DE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, aš labai džiaugiuosi Komisijos nario pranešimu ir ypač jo tonu pradžioje, kai jis pasakė, kad pacientai yra svarbiausi svarstant šį klausimą. Parlamente rengiu pranešimą dėl tarpvalstybinės sveikatos priežiūros, kuriame svarbiausia – pacientų saugumas. Norėčiau, kad šis rinkinys būtų buvęs pateiktas anksčiau ir mes Parlamente būtume galėję jį sudėti su kitomis sveikatos priežiūros priemonėmis. Tai nebus įmanoma, bet mes bent jau judame į priekį.

Gal galėtumėte paminėti bent vieną jūsų kolegą, kuris taip pat norėtų įtraukti į rinkinį adatos dūrio sužeidimus?

Dabar svarstome tris jūsų rinkinio aspektus. Jūs teisingai paminėjote pacientų informavimą ir išsamiai papasakojote šio klausimo esmę. Manau, kad pacientai, ypač kenčiantys nuo neurodegeneracinių susirgimų, yra labai suinteresuoti gauti šią informaciją, kuri nebūtų reklama ir jie būtų tikri, kad tai, ką perskaito internete, pakuotėje ar reklaminiuose skelbimuose yra *bona fide* ir patikima. Šiuo metu jie negali to padaryti, todėl kyla grėsmė.

Antrasis aspektas yra klastojimas. Klastojimas yra viena mūsų amžiaus nelaimių. Nešioti padirbtą laikrodį ar dizainerių drabužius yra viena, bet vartoti suklastotus vaistus yra daug blogiau. Vartojant vaistų klastotes pacientams kyla grėsmė ir nuo jų jie gali mirti. Jau girdėjome, kad klastočių – 2,5 mln. pakuočių per metus konfiskuojama prie ES sienų – skaičius per pastaruosius dvejus metus (2005–2007 m.) labai išaugo, ir didžiausią nerimą kelia tai, kad klastočių daugėja vaistinėse, ne tik internete.

Trečia, jūs paminėjote farmakologinį budrumą. Žinome, kad 5 proc. pacientų patenka į ligonines dėl neigiamos reakcijos į vaistus ir kad neigiama reakcija į vaistus sukelia penktadalį nereikalingų mirčių ligoninėse. Todėl ypač svarbu parengti paprastesnį, patikimesnį rinkinį dėl farmakologinio budrumo.

Jei tai bus padaryta, manau, mano pranešimas ir pacientų saugumas gali būti suderinti. Pacientų saugumas turi būti svarbiausias akcentas mūsų šio vakaro darbotvarkėje, per likusį šio Parlamento kadencijos laiką ir naujajame Parlamente, kuris pradės dirbti vasaros pabaigoje.

Dorette Corbey, PSE frakcijos vardu. – (NL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, džiaugiuosi, kad šįvakar svarstome naują rinkinį dėl teisės aktų farmacijos srityje. Taip pat norėčiau padėkoti Komisijos nariui G. Verheugenui už šią mums suteiktą galimybę.

Komisijos narys G. Verheugenas teisingai pasakė, kad reikia pakeisti teisės aktus. Daugiau dėmesio turime skirti saugumui, geresnėms pacientų informavimo taisyklėms ir veiksmingesnėms priemonėms, kai kalbame apie suklastotus vaistus. Taip pat norėčiau pabrėžti, kad svarstant šiuos klausimus svarbiausi yra paciento interesai.

Vaistai yra griežtai kontroliuojami, todėl neįmanoma pateikti į rinką pasenusių vaistų. Prieš pateikiant vaistus į rinką, atliekami griežti testai, bet jiems patekus į rinką mažai tikėtina, kad tai būtų padaryta dar kartą. Į rinką patekusių vaistų kontrolė yra ribota. Pateikiami pranešimai apie šalutinį poveikį, bet atliekama mažai vaistų veiksmingumo tyrimų. Pasiūlyti teisės aktai suteikia mums galimybę padaryti būtinus pakeitimus šioje srityje.

Pvz., masiškai vartojami cholesterolio kiekį mažinantys vaistai, bet labai mažai žinoma apie įvairių produktų veiksmingumą ir dar mažiau – apie tai, kuris produktas yra pats veiksmingiausias. Tą patį galima pasakyti apie antidepresantus ir kitus vaistus, kurie turi poveikį žmonių psichikos sveikatai. Būtų puiki mintis įpareigoti farmacijos pramonę atlikti išsamesnius tyrimus, susijusius su jų produktų veiksmingumu ir šalutiniu poveikiu. Šiuo atveju būtini nepriklausomi tyrimai.

Visi žinome, kad pacientų informavimas apie vaistus yra labai prieštaringa tema. Bet kuris, žiūrintis JAV televiziją geriausiu laiku, gali pamatyti, kokių problemų tai gali sukelti. „Paprašykite savo gydytojo vaistų x nuo krūties vėžio arba vaistų y nuo cistito“. Iki šiol Europoje buvo draudžiama reklamuoti vaistus ir, mano nuomone, šis draudimas turi išlikti. Negalime leisti, kad kas nors nustatytų mums diagnozę arba įkalbinėtų vartoti vaistus.

Farmacijos pramonė nori informuoti pacientus apie savo vaistus ir mano galinti tai padaryti geriausiai. Tikiu, kad taip yra, bet šiuo atveju taip pat reikalingi nepriklausomi tyrimai. Pasiūlymuose dėl teisės aktų sušvelnintos informacijos pateikimo internete ir spausdintoje žiniasklaidoje taisyklės. Kaip pasakė pats Komisijos narys G. Verheugenas, šis pasiūlymas yra šiuolaikiškas ir pažangus. Informacija ir reklama turi būti aiškiai atskirtos, o pacientai privalo turėti teisę gauti patikimą informaciją. Dėl šios priežasties būtų gerai kaupti informaciją Europos duomenų bazėje, į kurią taip pat būtų įtraukta palyginamoji informacija apie vaistų poveikį ir šalutinį poveikį.

Trečiajame rinkinio pasiūlyme sugriežtintos taisyklės, siekiant išvengti suklustotų vaistų pateikimo į rinką. Tai labai teisinga, nes, kaip pabrėžė mano kolega J. Bowis, suklustotų vaistų pateikimas į rinką yra rimtas pažeidimas. Komisijos narys G. Verheugenas taip pat teisus sakydamas, kad šis reiškinys atsirado ne vien dėl paralelinės prekybos, bet dėl įvairių skirtingų priemonių, su kuriomis turime kovoti. Per ateinantį laikotarpį turime išsamiai apsvarstyti pacientų informavimo privalumus ir trūkumus, suklustotus vaistus ir pacientų saugumą, nes akivaizdu, kad kalbama apie viešą pareigą. Pramonė yra atsakinga, pacientai yra atsakingi, bet taip pat atsakingos ir valdžios institucijos.

Carl Schlyter, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (SV) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti Komisijos nariui už pranešimą. Manau, kad būtų gerai išnagrinėti, pvz., aplinkos aspektus. Farmacijos produktų sukelta tarša kelia vis didesnę rūpestį atliekant apdorojimą.

Pasisakydamas dėl farmacijos produktų reklamos, norėčiau, kad apribojimai būtų patys griežčiausi. Aš tikrai pavargau nuo šio klausimo. Vieną vakarą žiūrėjau televizorių, ir ketvirtadalį visų reklaminių pranešimų sudarė patentuotų farmacijos produktų reklama. Norėčiau, kad Komisija atliktų poveikio vertinimą, kad būtų įvertintas reklamos poveikis šių farmacijos produktų pardavimui. Ar galima pateisinti tokią dažną farmacijos produktų reklamą per televiziją, net jei kalbame apie patentuotus vaistus?

Švedijoje turėjome *Gardasil* vakcinos pavyzdį, kuri vargu ar patenka į patentuotų arba epidemiologinių vakcinų sąrašą. Todėl norėčiau, kad teisės aktai šioje srityje būtų sugriežtinti.

Vaistų klastojimas gali būti taip pat susijęs su dabartine patentų sistema. Yra didžiuliai kainų skirtumai. Manau, kad išeitis paskatinti atlikti tyrimus, atitinkančius visuomenės interesus, būtų pasinaudoti farmacijos produktų premijų fondais. Pvz., atogrąžų ligas – šioje srityje perkamosios galios nėra – bus galima gydyti naujais vaistais. Tai sudarys daugiau galimybių atlikti tyrimus, susijusius su vaistų gamyba visuomenės grupėms, neturinčioms didelės perkamosios galios.

Norėčiau, kad Komisija atidžiau išnagrinėtų galimybę daugiau naudotis premijų fondais, kai naują farmacijos produktą sukūręs žmogus gauna vienkartinę premiją. Gamyba tokiu atveju būtų nelicencijuota. Manau, kad tam tikrais atvejais tai būtų geresnis būdas patobulinti tyrimus ir, visų pirma, panaikinti tikslą gaminti vaistų klastotes. Politiniu požiūriu nukreipti tyrimus ligos problemai išspręsti yra daug naudingiau negu 30 metų gydyti simptomus vaistais, kurie yra labai pelningi suinteresuotoms įmonėms.

Norėčiau pasakyti kelis dalykus apie nanotechnologijas. Medicinoje naudojama nanodalelių, bet labai mažai žinoma apie jų toksinį poveikį. Norėčiau, kad būtų taikomi geresni metodai nanodalelių toksiškumui ištirti.

Irena Belohorská (NI). – (SK) Daugelis mūsų, pasisakydami dėl rinkinio dėl farmacijos produktų, tikėtinai kalbės apie sveikatos priežiūros subsidiarumą. Padėtis farmacijos rinkoje rodo, kad valstybės narės turi glaudžiau bendradarbiauti šioje srityje, kad Europa būtų konkurencinga mokslinių tyrimų srityse ir plėtroje, taip pat paskirstydama ir parduodama naujus vaistus.

Pacientai turi būti geriau informuojami apie vaistus ir apie jų nepageidaujamą šalutinį poveikį, kad galėtų veiksmingiau dalyvauti gydyme. Dėl riboto farmacijos mokslinių tyrimų ir plėtros finansavimo Europos farmacijos pramonė negali konkuruoti su Amerikos, Japonijos ar Kanados pramone. Todėl medicinos prekių kainos Europos rinkose augo neproporcingai.

Mes Europos Parlamente ne kartą kalbėjome apie nepakankamas galimybes gauti kai kuriuos vaistus, pvz., vaistus, skirtus gydyti vėžį arba vadinamąsias retas ligas. Pacientai, kurie ir taip yra atsidūrę sunkioje padėtyje, tampa elgetomis, jie turi rasti rėmėjų, kad galėtų gydytis. Didelės daugelio vaistų kainos verčia sveikatos priežiūros sektorių ieškoti pigesnių pakaitalų, t.y. nepatentuotų vaistų. Deja, tai labiausiai klastojami vaistai, kuriuose dažnai nebūna jokių aktyvių medžiagų, išskyrus cukrų ir tablečių mišinius.

Išvardyti faktai rodo, kaip svarbu keisti nuomonėmis, diskutuoti ir priimti išsamų rinkinį dėl farmacijos produktų, užtikrinsiantį, kad pacientai būtų gydomi aukštos kokybės vaistais už prieinamą kainą. Todėl tikiuosi veiksmingo bendradarbiavimo su pranešėjais, atsakingais už atskiras rinkinio dalis Aplinkos,

visuomenės sveikatos ir vartotojų apsaugos komitete. Sutinku su Komisijos nariu, kad internete parduodami vaistai kelia didelę grėsmę farmacijos politikai.

Anne Ferreira (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, aš visada stebiuosi, kai su sveikata susiję klausimai sprendžiami Įmonių ir pramonės generaliniame direktorate. Vis dėlto, skaitant pasiūlymus dėl pacientų informavimo, greitai paaiškėja, kad, nekreipiant dėmesio į kelias smulkmenas, vaistai yra vertinami kaip bet kuris kitas vartotojų produktas.

Šiuo klausimu laikausi nuomonės, kad pramonės pateikta informacija, išskyrus informaciją ant etikečių ir įstatymo nustatytus pranešimus, yra reklama ir nuolat kartojant ji tampa konkurencingu komerciniu turtu.

Komisija gali pateikti tam tikras nuostatas savo pasiūlymams apibūdinti, ji gali mums kartoti, kad pacientų asociacijos nekantriai laukia tokių nuostatų. Daugelio mūsų šios „pacientų informavimo“ direktyvos poveikis neapgavo ir mes žinome, kad ji neturės jokios naudos siekiant pagerinti europiečių sveikatą.

Jau dabar galime būti tikri, kad priėmus pasiūlymus farmacijos pramonės reklamos biudžetui labai išaugs, žinoma, mokslinių tyrimų sąskaita. Dabar 23 proc. apyvartos skiriama reklamai ir tik 17 proc. moksliniams tyrimams, ir jeigu pažvelgsime į Jungtines Valstijas ir Naująją Zelandiją, kuriose leidžiama teikti reklaminę informaciją, pamatysime, kad išaugo išrašomų receptų skaičius ir sveikatos priežiūros išlaidos, nors sveikatos priežiūros kokybė arba piliečių sveikata nepagerėjo. Tegul tai būna pamoka mums.

Baigdama norėčiau pasakyti, kad šiuolaikiškas sprendimas būtų labiau pasitikėti sveikatos priežiūros specialistais arba geriau juos mokyti, kad jie galėtų teikti informaciją apie gydymą ir receptinius vaistus.

Åsa Westlund (PSE). – (SV) Gerb. pirmininke, Komisijos nary G. Verheugenai, kaip jūs sakėte, apie šį rinkinį buvo daug kalbama dar tada, kai jis nebuvo pateiktas. Tai nėra labai keista, nes farmacijos produktai reikalingi visiems. Jie taip pat daro poveikį galingoms įmonėms, turinčioms tvirtus interesus, bei mokestinių pajamų panaudojimui.

Aš asmeniškai paprasčiau Komisijos į pateiktą informaciją įtraukti farmacijos produktų poveikį aplinkai. Labai džiaugiuosi, kad Komisija šį aspektą įtraukė į savo pasiūlymą kaip vieną iš dalykų, kuriuos būtų galima įtraukti į teiktiną informaciją. Manau, kad ši informacija galėtų būti privaloma teikiant informaciją apie farmacijos produktus.

Nenoriu matyti receptinių farmacijos produktų reklamos. Todėl džiaugiuosi, kad Komisija laikosi to paties požiūrio. Vis dėlto, kaip ir Komisija, manau, kad pacientai ir plačioji visuomenė privalo turėti teisę gauti teisingą ir tikslią informaciją apie farmacijos produktus. Kai kuriose šalyse tai įmanoma jau dabar. Pvz., Švedijoje veikia vadinamoji FASS sistema. Svarbu, kad eilinis pilietis galėtų greitai rasti patikimą informaciją, ypač atsižvelgiant į tai, kad, pvz., interneto pokalbių svetainėse pateikiama daug klaidingos informacijos, kuri lengvai prieinama žmonėms, atsidūrusiems sunkioje padėtyje. Vis dėlto, kaip siūlo Komisija, būtina objektyviai kontroliuoti informaciją, kad ji būtų patikima. Būtent ši Komisijos pasiūlymo dalis man kelia tam tikrų abejonių. Bus labai svarbu reguliuoti, kaip galėtų ir turėtų būti įrengiami tokie informacijos kanalai, kad jie būtų lengvai prieinami, bet tik tiems, kurie ieško informacijos, nes informacija neturėtų būti suteikiama žmonėms, kuriems ji nėra reikalinga kaip reklaminis pranešimas.

Aš taip pat truputį abejoju, ar tikrai būtina visiškai reguliuoti šią sritį ES lygmeniu. Tai sritis, susijusi su sveikatos priežiūros paslaugomis ir medicinos priežiūra ir turėtų priklausyti valstybių narių kompetencijai. Todėl norėčiau tvirtesnio patikinimo, kad šio klausimo reguliavimas ES lygmeniu tikrai būtinas.

Erna Hennicot-Schoepges (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau pateikti Komisijai du klausimus. Ar ketinate ieškoti būdų, kad Vokietijos vaistinėse nemokamai platinamas leidinys, kurį subtiliai finansuoja farmacijos pramonė, nenukentėtų dėl šios direktyvos?

Kitas mano klausimas susijęs su vaistų pavadinimais pasienio regionuose. Pavadinimai dažnai skiriasi, nors vaistų sudėtyje esančios medžiagos yra tos pačios. Ar galima būtų rasti būdą padėti gyvenantiems pasienio regionuose?

Avril Doyle (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, džiaugiuosi šio vakaro Komisijos pranešimu ir laikiu galimybės išsamiai perskaityti, kas yra rinkinyje.

Prieš kelerius metus mes iš naujo žiūrėjome vaistus. Į peržiūrą buvo įtraukti veterinarijai ir žmonėms skirti vaistai. Man įdomu, kodėl šie du vaistų tipai buvo atskirti šiame etape. Komisija turėtų žinoti mano

susidomėjimą, kilusį svarstant teisės aktus dėl didžiausio veterinarinių vaistų likučių kiekio, patenkančio į maisto grandinę. Jau kurį laiką aš kritiškai vertinu Veterinarinių vaistų direktyvos trūkumus.

Ar Komisijos narys galėtų pakomentuoti vaistų tarpusavio sąveikos ir kombinuotosios terapijos bei atsparumo vaistams klausimus šioje diskusijoje? Manau, kad pacientams turi būti pateikiama daugiau informacijos. Pacientai neturėtų „konkuruoti“ – jei šis žodis šiuo atveju tinka – su tuo, kas pateikiama internete, nes jame kartais pateikiama daug dezinformacijos. Jie turėtų gauti tinkamai parengtą mokslinę informaciją tiesiai su vaistais.

Susirūpinimą kelia ir tai, kokią poveikį vaistų įmonės daro gydytojams išrašant receptus? Ar Komisijos narys galėtų tai pakomentuoti?

Günter Verheugen, *Komisijos Pirmininko pavaduotojas*. – (DE) Gerb. pirmininke, atsakydamas į D. Corbey pastabas visų pirma norėčiau pasakyti, kad prieš kelerius metus aš pradėjau rengti europinę receptinių vaistų duomenų bazę. Darbai sėkmingai tęsiami ir šia baze bus galima naudotis netolimoje ateityje.

D. Corbey ir keli kiti EP nariai taip pat klausė, ar įmanoma aiškiai atskirti informaciją ir reklamą. Norėčiau dar kartą aiškiai pasakyti, kad Komisija griežtai pasisako prieš receptinių vaistų reklamą arba viešumą – kaip tai bepavadinantume – Europoje. Neleisime to daryti jokiomis aplinkybėmis. Vis dėlto norėčiau jums paprieštarauti dėl to, kad nėra jokio skirtumo tarp reklamos ir informacijos. Sakantys, kad neįmanoma atskirti informacijos ir reklamos, ižeidžia šimtus tūkstančių žurnalistų, kurie savo kasdieniu darbu laikraščiuose, radijuje arba televizijoje aiškiai parodo, kad informaciją ir reklamą galima atskirti. Mūsų rengiami teisės aktai yra labai tikslūs ir apibrėžti, kad klausimas dėl informacijos ir reklamos atskyrimo negali kilti. Informacija turi remtis duomenimis, kuriuos yra patvirtinusi atsakinga institucija. Prieš paskelbimą ji turi būti patvirtinta ir jos kokybė turi būti griežtai kontroliuojama. Aš tikrai nesuprantu, kaip kažkas galėjo patikėti, kad tai reklama.

C. Schlyter iškėlė vakcinų klausimą. Norėčiau pabrėžti, kad vakcinų negalima laisvai įsigyti. Paprasti piliečiai gali gauti vakcinų iš valstybinių sveikatos priežiūros įstaigų per informavimo kampanijas, kuriomis siekiama, kad pasiskiepytų didžiausias įmanomas žmonių skaičius. Taip ir turėtų būti, bet, žinoma, ir šiuo atveju būtina atsižvelgti į reklamos ir informacijos skirtumą. Taigi, visiškai sutinku su jūsų nuomone šiuo klausimu. Suklastotų vaistų problema nėra susijusi intelektine nuosavybe. Vaistų klastotės gaminamos ne kaip ginčų dėl intelektinės nuosavybės pasekmė. Vaistai, kurie klastojami, jau yra patentuoti, taigi, visi su intelektine nuosavybe susiję klausimai yra išspręsti. Vaistai klastojami tik dėl godumo. Negali kilti klausimų dėl intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo. Tai yra kriminalinis nusikaltimas. Geriausiu atveju suklastoti vaistai gali būti siejami su kūno sužalojimu, jei ne su pasikėsiniu nužudyti, bet jie neturi nieko bendra su intelektine nuosavybe.

Norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į Europos vaistų agentūros pateiktus duomenis. Ji ištyrė galimą geresnio pacientų informavimo poveikį. Didžiojoje Britanijoje 5 proc. žmonių į ligoninę patenką dėl to, kad vartojo netinkamus vaistus, t.y. vaistus, kuriems jie yra alergiški arba kurių jiems neturėjo duoti. 5 proc. visų Didžiosios Britanijos ligoninėse gulinių ligonių į jas pateko dėl to, kad vartojo netinkamus vaistus. Žinome, kad 50 proc. šių atvejų buvo galima išvengti, jei pacientai būtų buvę informuoti apie gautų vaistų pobūdį. Ši informacija jiems nebuvo suteikta. Šį argumentą kartoju ir atsakydamas sveikatos priežiūros institucijoms valstybėse narėse, kurių nedžiugina perspektyva išsamiai informuoti pacientus, nes jos mano, kad tokie gerai informuoti pacientai kels daugiau reikalavimų ir prašys brangesnių vaistų. Šie duomenys rodo, kad pacientų informavimas gali padėti net sutaupyti.

Atsakydamas į E. Hennicot-Schoepges klausimą dėl nemokamų lankstinukų ir žurnalų, norėčiau pasakyti, kad nemanau, jog Europos teisės aktų leidėjai gali kam nors uždrausti nemokamai platinti lankstinukus. Tai daroma keliose valstybėse narėse. Vis dėlto reklamos draudimas taikytinas ir šiems žurnalams bei lankstinukams. Aš mėštau, pvz., apie mano gimtojoje šalyje gerai žinomą leidinį *Apothekenumschau*. Šiuose leidiniuose neleidžiama reklamuoti receptinių vaistų.

Šiek tiek kalbėjau apie „pilkąją zoną“, t.y. paslėptą reklamą, kurią jūs taip pat paminėjote. Taip, tokia reklama yra. Ši veikla mums žinoma ir mūsų pasiūlymai yra skirti išvengti paslėptos reklamos keliose srityse.

Kalbant apie pasienio regionus reikia pasakyti, kad apibūdintos aplinkybės sietinos su faktu, kad vaistų patentavimas tebėra nacionalinė prerogatyva. Europiniai patentai yra išimtis, o ne taisyklė. Tai reiškia, kad gamintojų vaistai yra patentuojami skirtingose valstybių rinkose ir niekas negali jiems uždrausti registruoti vaistų skirtingais pavadinimais. Štai kur didžiausia problema. Jeigu vaistas turėtų europinį patentą, visoje Europoje, įskaitant pasienio regionus, jis būtų platinamas tuo pačiu pavadinimu.

E. Doyle, nemanau, kad mūsų svarstomose srityse galima lygybė tarp veterinarinių ir žmonėms skirtų vaistų. Šiuo atveju yra labai daug skirtumų. Pvz., gyvūnai savarankiškai negali sužinoti apie vaistus. Santykis tarp paklausos ir prieinamumo labai skiriasi. Vis dėlto aš mielai išgilinsiu į šią problemą. Taip pat norėčiau pabrėžti, kad, kaip visi žinote, seniai pateiktas pasiūlymas dėl veterinarinių vaistų likučių.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

17. Pavojingos medžiagos ir preparatai (dichlorometanas) (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – C. Schlyterio pranešimas Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 76/769/EEB nuostatos, susijusios su tam tikrų pavojingų medžiagų ir preparatų (dichlorometano) pardavimo ir naudojimo apribojimais (COM(2008)0080 – C6-0068/2008 – 2008/0033(COD)) (A6-0341/2008).

Carl Schlyter, pranešėjas. – (SV) Gerb. pirmininke, norėčiau, kad šįvakar čia dalyvautų pirmininkaujanti valstybė narė Prancūzija, nes mūsų bendradarbiavimas buvo labai sėkmingas. Be jos atsidavimo ir pasiryžimo ieškoti išeities, susitarimo mums nebūtų pavykę pasiekti. Per šį procesą vienu ar kitu klausimu visada susidarydavo nepatenkinta mažuma. Todėl tik dėl gero bendradarbiavimo su pirmininkaujančia valstybe narė Prancūzija šis teisės aktas yra rengiamas.

Mes dabar kalbame apie dichlorometaną (DCM), dažų valiklį. Tai taip pat yra pramoninė cheminė medžiaga, dažnai naudojama farmacijos pramonėje. Naudojant šią cheminę medžiagą pramonėje, darbuotojus ir aplinką galima visiškai apsaugoti. Problemų kyla tada, kai ji parduodama vartotojams. DCM yra kancerogeninė medžiaga, turinti narkotinį ir žalingą poveikį sveikatai, todėl yra kenksminga cheminė medžiaga. Jos poveikį lengva pajusti. Įkvėpus DCM, saugumo riba viršijama triskart, todėl apsaugoti labai sunku. Tinkama apsaugos rinkinį sudaro specialios pirštinės, kurios turi būti keičiamos kas tris valandas. Turi būti įranga, kuri paprastai kainuoja 2 700 eurų, ir nepriklausoma vėdinimo sistema.

Tai, kad ši cheminė medžiaga vis dar naudojama, labai daug lemia faktas, kad ji naudojama neteisėtai. Todėl buvo labai svarbu apriboti ir uždrausti ją naudoti profesionalams. Dažniausiai tai yra privačiai dirbantys specialistai ir įmonės, turinčios nedaug darbuotojų, valančios užrašus ir piešinius ant sienų arba dažus. Apsauginė įranga dažnai paliekama namuose arba iš viso nenaudojama. Todėl uždrausti šį cheminį preparatą svarbu dėl darbuotojų apsaugos. Žinome, kad šalyse, kuriose jis naudojamas, t.y. 24 iš 27 ES valstybių narių, DCM retai naudojamas tinkamai laikantis nacionalinių ir ES teisės aktų. Manau, pakanka pacituoti Vokietijos chemijos pramonės asociacijos tekstą, kuriame nurodoma, kad net esant geram vėdinimui, dažus valant uždraustose zonose, surenkant pašalintus dažų likučius ir nedelsiant uždariant DCM indus, apsaugos ribos paprastai vis tiek viršijamos. Todėl reikalinga kvėpavimo įranga.

Sveikintina, kad Komisija pateikė pasiūlymą ir mes pasiekėme kompromisą, kuris uždraus naudoti DCM profesionalams, o šalys turės galimybę taikyti nacionalines išlygas. Vis dėlto šalys, kurioms bus suteiktos išlygos, privalės užtikrinti, kad dirbantys su šiuo cheminiu preparatu turėtų tinkamą apsaugos įrangą, būtų tinkamai mokyti ir informuoti apie galimus pakaitalus bei galėtų pagrįsti, kodėl jie šiais pakaitalais nesinaudoja. Faktas, kad praktiškų pakaitalų yra visose srityse, kuriose šiuo metu naudojamas dichlorometanas. Mes kalbame apie 5 proc. atvejų, kai DCM naudojamas pavojingai, t.y. valant dažus. Kiti 95 proc. DCM naudojami pramonėje. Džiugu, kad šioje srityje mes taip pat griežtiname darbuotojų ir aplinkos apsaugą.

Baigdamas norėčiau pasakyti, kad esu labai patenkintas susitarimu. Jis suteiks žmonėms daugiau galimybių saugiai nuvalyti dažus nesusiduriant su pavojingais kancerogeniniais cheminiais preparatais. Mano EP kolegos padėjo greitai pasiekti šį susitarimą, ir aš norėčiau jums visiems už tai padėkoti, taip pat dėkoju pagalbiniais pranešėjams ir sau pačiam, kad pavyko pasiekti susitarimą su Taryba. Tai geras ženklas. Iš tiesų tai buvo paskutinė galimybė prieš REACH įgyvendinimą uždrausti cheminę medžiagą senuoju būdu. Tai buvo senosios cheminių medžiagų politikos pabaiga, ji buvo labai sėkminga, nes pasiektas veiksmingas susitarimas.

Kai kurie teigia, kad DCM pakaitalai gali būti tokie pat pavojingi arba pavojingesni, bet Komisijos ir kiti vertinimai parodė, kad pakaitalai kelia daug mažesnį pavojų. Dabar kuriame rinką alternatyvioms medžiagoms. Tos įmonės, kurios dabar skundžiasi daugeliu atvejų taip pat gamins pakaitalus, be to, jie gaminami mažesnėse įmonėse. Džiugu, kad dabar jos turės galimybę pasinaudoti su aplinkos apsauga susijusiu konkurenciniu pranašumu vidaus rinkoje. Siekiame saugesnės ateities, ir aš dėkoju visiems, dalyvavusiems šiame procese.

Günter Verheugen, *Komisijos Pirmininko pavaduotojas*. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, visų pirma norėčiau padėkoti pranešėjui C. Schlyteriui už sunkų darbą. Pasieltas geras kompromisas su Taryba, kurį galima priimti po pirmojo svarstymo.

Kyla klausimas dėl dichlorometano reklamos ir jo naudojimo dažų valymo produktuose apribojimo siekiant sumažinti riziką, nustatytą keliuose dideliuose Komisijos vardu atliktuose tyrimuose. Nėra jokių abejonių, kad dichlorometanas yra pavojingas žmonių sveikatai, nes yra labai lakus. Dėl šio lakumo aplinkos ore susidaro labai koncentruoti garai, kuriuos lengvai gali įkvėpti dažų valiklių naudotojai ir kurie turi tiesioginį toksinį poveikį centrinei nervų sistemai.

Dirbant netinkamomis sąlygomis tai prisidėjo prie nelaimingų atsitikimų, per kuriuos žuvo žmonės, keliose valstybėse narėse. Daugelis mirties atvejų ir nelaimingų atsitikimų įvyko komercinėje arba profesinėje aplinkoje dėl netinkamo vėdinimo ir nesinaudojimo asmenine saugumo įranga. Vis dėlto su vartotojais susijusių nelaimingų atsitikimų taip pat būta, bet jų skaičius daug mažesnis.

Komisijos pasiūlymu siekiama kiek maksimaliai ir kiek techniškai įmanoma sumažinti riziką, susijusią su šios pavojingos cheminės medžiagos naudojimu. Tekste, kurį iš dalies pakeitė Parlamentas ir Taryba, dažų valiklių, kuriuose yra dichlorometano, pardavimas vartotojams bus visiškai uždraustas. Vartotojams taip pat turėtų būti uždrausta naudoti šią medžiagą, nes jie dažniausiai neturi jokios reikalingos apsaugos įrangos, jų negalima apmokyti ir prižiūrėti siekiant įsitikinti, kad medžiaga naudojama saugiai.

Dichlorometano reklamai ir profesionaliam naudojimui bus taikomas bendras draudimas. Vis dėlto kai kurios valstybės narės mano, kad profesionalams ir toliau svarbu naudoti šią medžiagą, todėl jos galės pasirinkti ir leisti naudoti DCM taikant specialias griežtas sąlygas. Šios valstybės privalės parengti jų nacionalinei sistemai tinkančias specialias taisykles ir nurodymus leidimus išduodantiems specialistams. Profesionalams leidimas bus išduotas tik baigus mokymus. Per mokymus, be kitų dalykų, turi būti suteikta informacija apie dichlorometano riziką ir alternatyvias medžiagas. Būtų geriau, jei darbdaviai ir pavieniai darbininkai pakeistų dichlorometaną kitomis medžiagomis arba procedūromis, atsižvelgdami į atitinkamus darbo saugos teisės aktus.

Dažų valiklius, kuriuose yra dichlorometano, toliau bus leidžiama naudoti komercinės paskirties pastatuose, jei bus imtasi visų reikalingų priemonių maksimaliai sumažinti šiuose pastatuose dirbantiems žmonėms kylančią riziką. Pvz., būtina užtikrinti tinkamą vėdinimą, kad, kiek įmanoma, nebūtų viršijami darbo vietai taikomi apribojimai. Taip pat turėtų būti įgyvendintos priemonės, skirtos sumažinti dažų valiklio garavimą iš taros. Be to, turi būti dėvima apsauginė įranga, kai viršijami darbo vietos apribojimai.

C. Schlyter rekomenduoja pritarti su Taryba suderintam kompromisui. Aš taip pat manau, kad šis kompromisas yra geras. Todėl Komisijos vardu jam visiškai pritariu.

Erna Hennicot-Schoepges, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti pranešėjui ir pakartoti, kad mes sėkmingai dirbome kartu siekdami kompromiso, kuriam Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcija pritaria. Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad dichlorometanas yra labai toksinis produktas ir kad yra saugių pakaitalų. Mes tikrai negalime ginčytis dėl pavojaus, – kaip jūs, G. Verheugenai, jau minėjote – susijusių su dichlorometano naudojimu, ypač jei nėra užtikrintas vartotojo saugumas. Dichlorometaną dažnai naudoja žmonės, remontuojantys savo namus. Jiems šis produktas atrodo puikus ir veiksmingas, bet jie nesuvokia, kad naudodami jį uždaroje patalpoje jie rizikuoja greitai netekti sąmonės ir net numirti, jei nebus suteikta reikalinga pagalba.

Nors iš pradžių pranešėjas laikėsi griežtos pozicijos visiškai uždrausti dichlorometaną, mūsų pasiektame kompromise valstybėms narėms paliekama galimybė taikyti išimtį profesionaliam ir pramoniniam naudojimui, laikantis aiškiai apibrėžtų sąlygų. Tai veiksmingas kompromisas ir svarbu pripažinti, kad dichlorometanas yra sukėlęs daug nelaimingų atsitikimų. Aš apgailestauju, kad turime mažai informacijos apie nelaimingus atsitikimus darbe. Taip pat norėčiau pažymėti, kad prieš Komisijai pradedant darbą buvo atliktas poveikio vertinimas, kurio išvados pakoregavo tekstą. Vis dėlto mes turime užtikrinti, kad asmenys, kurie pageidaus naudoti šį produktą, gautų labai konkrečią informaciją, nors dabar valstybės narės yra atsakingos už tai, kad būtų parengtos aiškos taisyklės ir uždrausta šio sveikatai pavojingo produkto reklama.

Graham Watson, *ALDE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti pranešėjui C. Schlyteriui ir pagalbiniais pranešėjams už labai kruopštų ir profesionalų darbą šiuo klausimu. Šiuo metu retai galiu dalyvauti diskusijose, susijusiose su komiteto darbu, ypač tokiu dienos – o gal turėčiau sakyti nakties – metu.

Neturėjau galimybės dalyvauti diskusijose komitete, išskyrus vieną progą, kai norėjau įsitikinti, kad mano kolegos supranta, kaip svarbu per balsavimą pritarti pranešėjo pasiūlymams. Bet šis klausimas yra labai svarbus – sakyčiau, tai yra gyvybės ir mirties klausimas – ir man jis yra dvigubai svarbesnis, nes juo labai suinteresuoti rinkėjai.

Dichlorometanas, kaip jau girdėjome, kelia išskirtinį pavojų. Ši medžiaga tokia laki, kad jos įkvėpus, net atsitiktinai užuodus, viršijami visi pripažinti leistini sveikatos apribojimai. Ji yra kancerogeninė ir pažeidžia nervų sistemą. Naudojant ją normalioje temperatūroje, ji garuoja ir šis garavimas gali pasiekti pavojingą lygį. Norint saugiai dirbti su dichlorometanu, reikia orui nepralaidaus kostiumo, kainuojančios apie 2 000 eurų, ir odos apsaugos – pirštinių, kainuojančių 25–30 eurų, kurios turi būti keičiamos kas dvi tris valandas.

Žinoma, tokių apsaugos priemonių niekas nesiima, net jei žino, kad medžiaga yra pavojinga. Nėra veiksmingo būdo užtikrinti saugaus dichlorometano naudojimo visuomenėje. Dėl tokio jo toksiškumo pranešėjas ir komitetas norėjo jį uždrausti net profesionalams, kad būtų išvengta mirties atvejų. Per pastaruosius aštuonerius metus, Komisijos duomenimis, šios medžiagos naudojimas susijęs su 18 mirties atvejų ir 56 sužalojimų atvejais. Esu įsitikinusi, kad tokių atvejų buvo daugiau. Tačiau pramonės lobistai suformavo blokuojančią mažumą Taryboje, todėl pranešėjui ir komitetui, deja, teko leisti valstybėms narėms taikyti išlygas profesionaliam naudojimui.

Vis dėlto mums pavyko užtikrinti ne tik griežtą darbuotojų apsaugą profesionalaus naudojimo atvejais, bet ir įpareigoti valstybes nares vykdyti kontrolę bei patikrinimus. Ši medžiaga visiškai uždrausta Švedijoje, Danijoje ir Vokietijoje, ir aš tikiuosi, kad nė viena valstybė narė nepaprašys tokios išlygos. Pramoninis naudojimas yra visai kas kita. Šią medžiagą tinkamomis sąlygomis pramonėje galima naudoti saugiai.

Kai kurie EP nariai teigė, kad dichlorometaną reikia leisti naudoti siekiant išsaugoti kultūros paveldą, t.y. šalinant dažus nuo senų paminklų nedarant jiems žalos. Tačiau ekspertai nurodė, kad toks pasiūlymas netinkamas, todėl mano frakcija nepritars jokiems tokio pobūdžio pakeitimams.

Minėjau, kad šiuo klausimu suinteresuoti rinkėjai. Su Komisijos nariu G. Verheugenu šiuo klausimu bendravau septynerius metus. Kodėl? Nes mano rinkimų apygardoje dirba įmonė *Eco Solutions*, kuri pagamina visiškai saugų dichlorometano pakaitalą. Šis pakaitalas pagamintas vandens pagrindu. Jo poveikis yra tas pats, nors pats procesas trunka ilgiau. Apgailestauju, kad vienintelė valstybė narė, tvirtai siekusi, kad dichlorometano naudojimas būtų tęsiamas, buvo Jungtinė Karalystė, gaminanti daug tokių medžiagų.

Ketverius metus dirbau su G. Verheugenu, kad Komisijos ekspertų komitetas bent atkreiptų dėmesį į šį saugesnį vandens pagrindu pagamintą pakaitalą. Dar trejus metus teko siekti, kad jis būtų pripažintas veiksminga ir naudotina technologija. Bet aš džiaugiuosi, kad šios istorijos – kaip ir visų gerų istorijų – pabaiga buvo laiminga. Dichlorometanas, skirtas nepramoniniam naudojimui, bus pašalintas iš rinkos. Mano rinkėjai dėl naujosios technologijos taps turtingesni ir visi gyvens ilgai ir laimingai puikaus C. Schlyterio ir jo kolegų iš Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto dėka.

Jens Holm, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (SV) Gerb. pirmininke, dichlorometanas (DCM) yra pavojinga cheminė medžiaga, galinti sukelti vėžį, pažeisti akis ir organus, pvz., širdį, kepenis ir inkstus. DCM naudojamas vaistų gamybai, kaip dažų valiklis, riebalų naikiklis ir pan. Kai kurios valstybės narės, pvz., Švedija, Danija ir Austrija, jau uždraudė DCM.

DCM pateikimas į darbotvarę yra labai svarbus įvykis. Dar svarbiau, kad šiuo susitarimu DCM bus visiškai uždrausta naudoti paprastiems vartotojams. Už tai galiu tik nuoširdžiai pagirti mūsų pranešėją. Puiku, Carlai!

Deja, farmacijos pramonės darbuotojai ir sienas bei fasadus valantys darbininkai vis dar rizikuos patirti neigiamą dichlorometano poveikį. Apgailestauju, kad šiuo susitarimu nebus uždraustas profesionalus DCM naudojimas. Tai didelis trūkumas ir manau, kad už jį visiškai atsakinga Komisija. Vis dėlto išlyga apibrėžta taip, kad aš tikiuosi, jog nedidelė valstybių narių dalis, ketinanti naudoti DCM, privalės užtikrinti, kad darbuotojams netektų nukentėti dėl pasekmių. Pareiga įrodyti šiuo atveju teks toms šalims, kurios norės ribotai naudoti DCM. Jos turės įrodyti, kad medžiaga bus naudojama kiek įmanoma saugiau, ir užtikrinti darbuotojų apsaugą. Manau, tokios taisyklės yra priimtinos.

Didžia dalimi tai geras susitarimas. Norėčiau paraginti Komisiją pasisemti įkvėpimo iš šio sprendimo. Taip, mes galime! Judėkime į priekį. Prašau Komisijos, nejaugi neįmanoma mums duoti ženklo, kad ateityje bus uždrausta daugiau pavojingų medžiagų, pvz., kancerogeniniai azo dažai, bisfenolis A ir antipirenas deca-BDE? Jeigu ES negali to padaryti, kodėl neleidžiame atskiroms valstybėms narėms įvesti savo draudimus? Komisija dažnai net priverčia valstybes nares panaikinti jose taikomus apribojimus. Pvz., mano šalis, Švedija, buvo priversta leisti nitrodažus, kai įstojo į ES 1995 m. Sulaukusi grąsinimų iš Komisijos, kad bus iškelta byla,

Švedija vėl leidžia deca-BDE. Tai nepriimtina ir kelia grėsmę aplinkai. Tokiais būdais negalima įgyvendinti pažangios teisės aktų aplinkos srityje programos. Komisija, Komisijos nary G. Verheugenai, prašau, pasakykite, kad aš klystu! Įrodykite, kad dažniau negu šiame mano pateiktame pavyzdyje rūpinimasis aplinka yra svarbesnis už rinkos reikalavimus.

Urszula Krupa, IND/DEM frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, dichlorometanas, kurio galima įsigyti rinkoje ir kurį leidžiama plačiai naudoti įvairiuose produktuose, taip pat plačiai naudojamas chemijos, tekstilės ir farmacijos pramonėse. Dichlorometanas lengvai įsigeria į žmogaus odą, yra labai toksiškas ir kancerogeniškas ir dažnai sukelia apsinuodijimą, kuris kartais baigiasi mirtimi. Vien Lenkijoje žmonių, darbo vietoje susiduriančių su šia chemine medžiaga, skaičius siekia kelis tūkstančius. Dichlorometano naudojimą pramonėje galima veiksmingai kontroliuoti, bet jo asmeninis ir net profesionalus naudojimas neišvengiamai susijęs su rizika žmonių sveikatai ir gyvybei ne tik todėl, kad nėra galimybių vykdyti tinkamą kontrolę, bet ir dėl didelių apsaugos priemonių įgyvendinimo išlaidų.

Visi išpėjimai ir priemonės, skirtos reguliuoti dichlorometano naudojimą, buvo neveiksmingos, atsižvelgiant į jo didelį toksiškumą ir lakumą, todėl būtina visiškai uždrausti jį naudoti paprastiems vartotojams. Ekonominiai veiksniai neturėtų būti pagrindas leisti plačiai naudoti šį nuodą. Mes taip pat privalome nesivadovauti pramonės, gaminančios produktus, kuriuose yra DCM, interesais kaip argumentu, pateisinančiu ribotą DCM naudojimą vartotojų reikmėms patenkinti. Plataus šios medžiagos naudojimo žala visuomenei yra daug didesnė už bet kokią materialinę naudą.

John Bowis (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, sutinku su paskutine Komisijos nario pasakyta fraze, kad galime pasidžiaugti šiuo kompromisu, todėl norėčiau pasveikinti pranešėją ir pagalbinius pranešėjus jį parengus.

Pasiekti kompromisą buvo sunku. Iš pradžių Komisija pateikė pasiūlymą uždrausti naudoti šią medžiagą asmeninėms – bet ne profesionalioms – reikmėms, o pranešėjas pasiūlė taikyti šį draudimą ir profesionalams. Taigi, mes iš klausėme savo rinkėjų argumentus. Jis kalbėjo apie pramonės lobistus. Jis taip pat paminėjo pramonės lobistus savo rinkimų apygardoje, kurie jį sėkmingai įtikino turintys pakaitalą. Mes žinome, kad 90 proc. dažų valiklių yra DCM, todėl turėjome jį atsižvelgti.

Nė vienas iš mūsų nenori persistengti kalbėdamas apie pavojus. Šį vakarą klausydamasis, kokį pavojų sukelia ši medžiaga, aš stebėjausi, kodėl esame patenkinti, kad pramonės darbuotojai susidurs su tokiu pavojumi, bet neleidžiame profesionalams naudoti medžiagos, laikantis taisyklių ir griežtos kontrolės. Atsiras apranga, kurią G. Watsonas ketina dalinti žmonėms ateityje – tie balti kostiumai, kosmoso amžiaus parlamentinė privilegija.

Manau, kad ši medžiaga, kaip ir kitos, kelia didelę riziką. Ji yra potencialiai pavojinga. Yra įrodymų, kad būta nelaimingų atsitikimų, kuriuose buvo sužaloti žmonės. Turbūt teisinga imtis griežtesnių veiksmų negu anksčiau. Todėl aš pritariu ir nuoširdžiai džiaigiuosi kompromisu, kurio siekiama. Jis palieka valstybėms narėms galimybę, jei jos to nori ir mano esant teisinga, toliau naudoti DCM ne tik pramonės, bet ir profesionalų – ir tik profesionalų – reikmėms, laikantis griežtų taisyklių.

Bet, Komisijos nary, dabar jūs esate įpareigotas grįžti ir atlikti mokslinius tyrimus dėl pakaitalų. Pažvelkime, kokius turime pakaitalus: NMP buvo naudojamas 11 metų, bet tik dabar nustatyta, kad jis toksiškas, yra degių tirpiklių, galinčių sukelti problemų, yra svaiginamosios medžiagos, kuri laikoma saugiu pakaitalu, yra DBE, apie kurį mažai žinoma, taip pat yra paprastesnių litavimo lempų ir šlifavimo metodų, kuriais galima naudotis, nors tokiu atveju kyla problemų dėl dulkių ir kitų dalykų. Taigi, grįžkime atgal ir atidžiai išstirkime pakaitalus, kad būtume visiškai įsitikinę, jog savo rinkėjams pateikiame saugesnį pakaitalą. Jeigu paaiškėtų, kad kurie nors pakaitalai yra tokie pat pavojingi, manau, Komisijos narys arba jo pasekėjai mums apie tai praneš ir pateiks pasiūlymą – o jeigu to nepadarys jie, padarys C. Schlyteris.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Gerb. pirmininke, dichlorometanas turi narkotinį poveikį, kuris pažeidžia centrinę nervų sistemą ir sukelia sąmonės netekimą, taip pat kardiotoksinį poveikį. Jeigu jis naudojamas netinkamai, kyla tiesioginė mirties grėsmė, todėl šis veiksnys gali pasitarnauti terorizmui. Todėl sutinku su draudimu jį naudoti paprastiems vartotojams ir su griežtais profesionalaus naudojimo apribojimais. Yra pakaitalų ir tikėtina mažiau toksiškų balinimo medžiagų, todėl, mano nuomone, nebūtina taikyti išimtis. Vis dėlto pasiūlyme, dėl kurio bus balsuojama rytoj, leidžiama valstybėms narėms kreiptis į Komisiją dėl išimčių taikymo pateisinamais atvejais, laikantis labai griežtų sąlygų. Norėčiau sužinoti, kaip Komisija arba kas nors kitas įvertins prašymų taikyti išimtis pagrįstumą ir kaip prižiūrės, ar laikomasi apribojimų?

Günter Verheugen, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pradėdamas norėčiau tarti kelis žodžius G. Watsonui. Rengiant šį pasiūlymą jūs suvaidinote labai svarbų vaidmenį. Kai

jūs man asmeniškai pasakėte, kokią problemą turėjote su Komisija kelis metus, aš supratau, kad yra šios medžiagos pakaitalų ir, manau, sutiksite, kad nuo tada įvykiai pajudėjo labai greitai. Aš asmeniškai pavedžiau savo generaliniam direktoratui pateikti pasiūlymą, nes pabendraurus su jumis man buvo visiškai aišku, kad pakaitalų yra. Parlamente pasisakydamas kitu klausimu – ir norėčiau, kad J. Holmas į tai ypač įsiklausytų – aš pasakiau, kad nors esu Komisijos narys, atsakingas už įmones ir pramonę, nemanau, kad pavojingas pramonės produktas turėtų likti rinkoje tik todėl, kad būtų uždirbami pinigai. Laikausi nuomonės, kad jeigu yra pakaitalų, galinčių pakeisti pavojingą pramonės produktą, jis turi būti pakeistas. Šiuo principu vadovavausi svarstant ir priimant REACH šiame Parlamente. Visos medžiagos, kurias jūs, J. Holmai, paminėjote dabar patenka į REACH taikymo sritį.

Dichlorometanas taip pat būtų patekęs į REACH taikymo sritį, bet rizika sveikatai yra labai akivaizdi ir buvo daug tai įrodančių atvejų, todėl šiai medžiagai buvo suteiktas prioritetas. Tikėtina, kad taip pat pasielgsime ir su kitomis medžiagomis, jeigu grėsmė sveikatai bus tokia pat akivaizdi ir jeigu negalėsime laukti, kol bus baigta išsami ir daug laiko reikalaujanti REACH procedūra.

Taip pat norėčiau paaiškinti, J. Holmai, kad aš taip pat būčiau pritaręs radikalesniam kompromisui. Jeigu Parlamentui būtų pavykę susitarti su Taryba dėl draudimo naudoti dichlorometaną komerciniais tikslais, šį vakarą būčiau tam pritaręs. Prašau, nekaltinkite Komisijos, kad kelios valstybės narės to nenorėjo dėl priežasčių, kurios man nėra žinomos. Todėl Komisija ir pateikė tokį pasiūlymą. Mes norėjome parengti pasiūlymą, kuris būtų priimtas ir dabar būtų taip atsitiko.

Mano paskutinis komentaras susijęs su J. Bowiso pastabomis dėl toksinio pakaitalų poveikio. Kalbant apie chemines medžiagas visada reikia įvertinti su jomis susijusios rizikos laipsnį. Mūsų išsamios studijos parodė, kad nė vienas iš šiuo metu parduodamų pakaitalų nepasižymi tokiais pavojingomis dichlorometano savybėmis, t.y. tiesioginiu toksiniu poveikiu centrinei nervų sistemai. Tai būdinga tik dichlorometanui, bet ne kitoms medžiagoms.

Mums žinomi vos keli nelaimingi atsitikimai, susiję su alternatyviomis medžiagomis. Tai pasakytina ir apie šalis, kuriose dichlorometano naudojimas jau yra uždraustas, pvz., Danijoje, Austrijoje ir Švedijoje. Jeigu padėtis pasikeis, Komisija ją išanalizuos ir, jei reikės, pasiūlys priemones dėl tų medžiagų reguliavimo.

Norėčiau pakomentuoti J. Holmo pastabas, kurias trumpam buvau pamiršęs, dėl klausimo, ar Komisija vers valstybės nares panaikinti pažangius aplinkos arba sveikatos priežiūros teisės aktus, jeigu jie prieštarauja vidaus rinkos teisės aktams. Komisija to nedarys. Dabartiniuose teisės aktuose nurodoma, kad valstybės narės turi teisę priimti nacionalinius įstatymus, kurie neatitinka vidaus rinkos taisyklių, jei jos mano, kad tai yra būtina dėl sveikatos priežiūros arba aplinkos priežasčių.

Esu atsakingas už tokių besiskiriančių teisės aktų notifikavimo stebėseną, todėl galiu jums pasakyti, kad Komisijos veiksmai šiuo atveju grindžiami aiškiu principu. Mes atsakingai vertiname su sveikatos priežiūra ir aplinkosauga susijusius valstybių narių argumentus. Jei skirtingi teisės aktai priimami dėl šių priežasčių, mes neįpareigojame panaikinti aplinkos arba sveikatos priežiūros teisės aktų. Jeigu turite pastarųjų metų informacijos, pagrindžiančios jūsų kaltinimus, norėčiau išsiaiškinti konkrečias smulkmenas, kad galėčiau paneigti jūsų kaltinimus. Jūs paminėjote 1995 m. atvejį, todėl aš neturiu su juo nieko bendra.

Carl Schlyter, pranešėjas. – (SV) Gerb. pirmininke, norėčiau sugrįžti prie G. Watsono žodžių. Jis taip pat suvaidino savo vaidmenį. Nors nesate mūsų komiteto narys, jūs darėte jame poveikį ir padėjote mums pasiekti kompromisą. Žinoma, šį susitarimą padėję pasiekti darbuotojai taip pat atliko svarbų vaidmenį.

Galiu tik pakartoti Komisijos nario G. Verheugeno žodžius. Viso proceso metu Komisija laikėsi aiškos pozicijos, kad Tarybai ir Parlamentui susitarus dėl griežtesnio kompromiso, į kurį būtų įtrauktas visiškas draudimas, Komisija būtų su juo sutikusi. Neaiškumų, susijusių su šiuo klausimu tarp manęs ir Komisijos nebuvo.

Norėčiau pateikti jums pavyzdį, susijusį su šia chemine medžiaga. Jeigu aš čia ir dabar atidaryčiau vos vieno kilogramo indą, užteptčiau ant suolų ir išdažyčiau, šiuose dideliuose rūmuose šiek tiek būtų viršyta saugi riba. Tai parodo, kad ši cheminė medžiaga yra labai toksiška.

Baigdamas šias diskusijas norėčiau kreiptis į Komisiją, kad ji užtikrintų, jog toms valstybėms narėms, kurios paprašys išlygos dėl profesionalaus naudojimo, ši išlyga būtų panaikinta, jeigu reguliariai bus nesilaikoma šių naujųjų griežtesnių taisyklių. Mes žinome, visi žino, ir visi tyrimai rodo, kad teisingai naudojant dichlorometaną ir užtikrinant darbuotojų sveikatos apsaugą, ši medžiaga yra neekonomiška ir neekologiška. Jeigu DCM bus naudojamas atitinkamomis rinkos sąlygomis, t. y. jeigu bus laikomasi teisės aktų, jis bus nekonkurencingas ir jo bus labai greitai atsisakyta bei pereita prie pakaitalų. Norėčiau pasinaudoti proga ir

paprašyti Komisijos užtikrinti, kad taisyklių būtų laikomasi. Jeigu tai bus įgyvendinta, DCM greitai nebebus naudojamas.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas įvyks rytoj.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Gyula Hegyi (PSE), raštu. – (HU) Šiandienos sprendimu Europos Parlamentas labai apribos dažų valiklio dichlorometano naudojimą. Esu pagalbinė EP Socialistų frakcijos pranešėja ir pritariu šiam sprendimui, į kurį įdėjome labai daug darbo. Pastaraisiais metais dėl dichlorometano naudojimo kilo daug nelaimingų atsitikimų, kuriuose žuvo žmonės. Ši ypač laki medžiaga pažeidžia nervų sistemą ir dėl tos pačios priežasties yra kancerogeniška. Aukos visų pirma buvo pavieniai naudotojai, dažę savo namus arba samdomi dažytojai, nes pramonėje laikomasi tam tikrų saugumo reikalavimų. Atskirose Europos pramonės gamyklose išmatuota koncentracija buvo tokia didelė, kad ilgą laiką nesisaugant ji sukeltų vėžį 10 proc. darbuotojų.

Remiantis dabar priimtu kompromisiniu tekstu, ateityje dichlorometanas kaip dažų valiklis galės būti naudojamas tik pramonėje ir laikantis griežtų saugumo reikalavimų. Pavieniai vartotojai ir profesionalai turės pašalinti nereikalingus dažus, naudodamiesi viena iš daugelio vienodai veiksmingų, bet nepavojingų alternatyvių cheminių medžiagų arba, pvz., pirolizės ar terminiu būdu.

Svarbiausia, kad šios kancerogeninės medžiagos nebus galima naudoti uždaroje viešosiose erdvėse, pvz., prekybos centruose arba požeminėse perėjose, nes lakių medžiagų garai yra sunkesni už orą ir matavimai parodė, kad jie leidžiasi žemyn ir yra ypač pavojingi vaikams. Priimdama sprendimą mūsų politinė frakcija atsižvelgė į suinteresuotų profesinių sąjungų nuomonę, nes pramoninio naudojimo atveju mūsų didžiausias rūpestis yra darbuotojų sveikata.

Bogusław Rogalski (UEN), raštu. – (PL) Gerb. pirmininke, kaip visi žinome, daugelį pavojingų medžiagų leidžiama plačiai naudoti, nors jų sudėtyje yra pavojingų sudedamųjų dalių. Viena iš tokių medžiagų yra dichlorometanas, kuris plačiai naudojamas gaminant vaistus, tirpiklius ir kitus produktus.

Ši medžiaga yra ypač kenksminga žmonių sveikatai, nes priskiriama kancerogenams. Ji pažeidžia nervų sistemą, rimtai sutrikdo vidaus organų veiklą ir dėl to gali tapti tiesiogine mirties priežastimi.

Dėl dažnesnio kvėpavimo ritmo vaikai ir širdies bei kraujagyslių ligomis sergantys žmonės yra jautresni apsinuodijimui dichlorometanu. Nerimą kelia ir tai, kad apsinuodijimas dichlorometanu yra tapęs mirčių priežastimi.

Atsižvelgiant į tai, kad rinkoje yra produktų, kurie gali pakeisti dichlorometano turinčius produktus, ir į tai, kad kai kuriose valstybėse narėse šios medžiagos naudojimas yra uždraustas, būtina visiškai uždrausti jo naudojimą.

Dar vienas DCM uždraudimo argumentas yra faktas, kad, kaip pažymėjo ekspertai, mes negalime užtikrinti saugaus DCM naudojimo.

Komisijos pasiūlymas rengti mokymus dėl saugaus produktų, kurių sudėtyje yra DCM, naudojimo profesionalioms reikmėms kainuotų apie 1,9 mlrd. per pirmuosius jų įgyvendinimo metus.

Todėl DCM pašalinimas iš bendro naudojimo yra protingiausias ir atsakingiausias sprendimas.

18. Įgaliojimas ratifikuoti Tarptautinės darbo organizacijos 2007 m. Darbo žvejybos sektoriuje konvenciją (Konvenciją Nr. 188) (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – Ildos Figueiredo pranešimas Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo, kuriuo valstybės narės įgaliojamos Europos bendrijos interesų labui ratifikuoti Tarptautinės darbo organizacijos 2007 m. Darbo žvejybos sektoriuje konvenciją (Konvenciją Nr. 188) (COM(2008)0320 – C6-0218/2008 – 2008/0107(CNS)) (A6-0423/2008).

Ilda Figueiredo, pranešėja. – (PT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, šiuo pranešimu mes ketiname priimti pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) Darbo žvejybos sektoriuje Konvencijos Nr. 188, kuria nustatomi minimalūs tarptautiniai standartai, kurių privaloma laikytis, ir

sąžiningesnės sąlygos visame pasaulyje. Taip mes padidinsime mažą ratifikuotų konvencijų darbo jūriniųkystės sektoriuje skaičių.

Ši Konvencija buvo priimta 2007 m. per Tarptautinės darbo organizacijos konferencijos 96-ąją sesiją ir ja siekiama nustatyti minimalius tarptautinius žvejybos sektoriaus darbo standartus ir paskatinti geras žvejų gyvenimo ir darbo sąlygas. Šioje Konvencijoje kalbama apie labai svarbius klausimus, pvz., sveikatą ir darbo saugą, igulos komplektavimą ir poilsio valandas, igulos sąrašą, repatriaciją, darbuotojų atranką, įdarbinimo tarpininkavimą ir socialinę apsaugą.

Dirbantieji šiame sektoriuje jau seniai laukia, kada bus priimta ši TDO konvencija dėl darbo žvejybos sektoriuje, nes mano, kad ji yra žingsnis į priekį, siekiant sudaryti padoringas darbo sąlygas šiame svarbiame strateginiame sektoriuje, kuriame pasaulio mastu dirba 30 mln. vyrų ir moterų.

2003 m. TDO biuras ir TDO trišalė taryba pradėjo rengti atnaujintą ir išsamų tarptautinį žvejybos sektoriaus darbo standartą, kuris suteiktų tinkamą žvejų apsaugą visame pasaulyje turint mintyje sektoriaus specifiką bei specifines žvejų darbo ir gyvenimo sąlygas. Atsižvelgiant į tai, kad šiame sektoriuje įvyksta daug nelaimingų atsitikimų, kuriuose žūsta žmonės – prie jų prisideda ir didelis išnaudojimas bei apsaugos trūkumas – jam reikalinga ypatinga apsauga.

Šioje Konvencijoje taip pat iš naujo svarstomos kitos šio sektoriaus konvencijos dėl minimalaus amžiaus, žvejų sveikatos patikrinimo, darbo sutarčių sąlygų ir igulos narių apgyvendinimo. Prie jos pridedama rekomendacija (Nr. 199). Svarbu pažymėti, kad priimti šią Konvenciją pririekė po to, kai 2006 m. vasario mėn. TDO priėmė konsoliduotąją darbo jūroje konvenciją, į kurios taikymo sritį žvejybos sektorius nebuvo įtrauktas.

Todėl mes raginame dėti visas pastangas, kad valstybės narės kuo greičiau ratifikuotų konvenciją (geriausia – iki 2012 m.), nes ji įsigalios, kai ją ratifikuos 10 iš 180 TDO priklausančių šalių, iš kurių aštuonios turi būti pakrantės valstybės. Ne mažiau svarbu, kad šios Konvencijos nuostatos bus taikomos tose teritorijose, kuriose jos iki šiol nebuvo taikomos.

Norėčiau padėkoti visiems, padėjusiems man parengti šį pranešimą, įskaitant mano kolegą Willy Meyerį, Žuvininkystės komiteto nuomonės referentą. Tikiuosi, kad kolegų EP nariai informuos savo nacionalinius parlamentus ir vyriausybes, kad ši Konvencija būtų ratifikuota kuo skubiau.

Vladimír Špidla, *Komisijos narys.* – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, žuvininkystė yra pati globaliausia profesija, kuriai su globalizacija tenka kovoti iš visų jėgų. Šioje srityje dirba 30 mln. žmonių, jie susiduria su dideliais sunkumais bei pavojumi, kuris nėra susijęs su globalizacijos poveikiu. Remiantis Tarptautinės darbo organizacijos duomenimis, palyginus nelaimingų atsitikimų, kuriuose žūsta žmonės, skaičių žvejybos sektoriuje su bendru tokių nelaimingų atsitikimų skaičiumi, paaiškėjo, kad žvejyba yra vienas pavojingiausių darbų pasaulyje.

Visos Europos institucijos remia visuotinai pripažintą Padoraus darbo programą. Komisija neseniai sustiprino savo įsipareigojimą atnaujinama socialinę darbotvarkę ir pateikdama ataskaitą, parengtą pagal 2006 m. komunikatą dėl padoraus darbo. Svarbi Komisijos pozicijos dalis yra parama tarptautiniams darbo standartams. Didesnė darbo sauga, medicininė priežiūra ir teisinė apsauga, taip pat dirbantiesiems kitose srityse prilygstanti socialinė apsauga žvejybos sektoriuje gali būti užtikrinta tik priėmus minimalius standartus pasauliniu mastu. Būdamas Tarptautinės darbo organizacijos narės ir palaikomos Komisijos ES valstybės narės įnešė svarų indėlį, kad būtų parengta atnaujinta aiškų tikslą turinti konvencija, kuri nustatė šiuos minimalius tarptautinius standartus. Standartus galėtų papildyti priemonės darnumui bei šių standartų laikymuisi užtikrinti, pvz., patikrinimai užsienio uostuose, atliekami atsižvelgiant į tam tikras sąlygas. 2007 m. birželio mėn. konvenciją bei teisiškai neįpareigojančią rekomendaciją priėmė Tarptautinės darbo organizacijos valdyba.

Konvencijoje Nr. 188 iš naujo svarstyti keli senesni Tarptautinės darbo organizacijos standartai, susiję su žvejais, ir jai įsigaliojus gali būti sudarytos vienodos ir geresnės sąlygos visiems. Konvencijoje reglamentuoti įvairūs klausimai, pvz., minimalus amžius, sveikatos patikrinimas, igulos narių apgyvendinimas, poilsio valandos, darbo sutartys, repatriacija, darbuotojų atranka ir įdarbinimo tarpininkavimas, atlyginimai, maistas ir apgyvendinimas, medicininė priežiūra ir socialinė apsauga. Kai kurios naujosios konvencijos dalys susijusios su socialinės apsaugos suderinimu, o ši sritis priklauso išimtinai Bendrijos kompetencijai. Todėl Taryba privalo leisti valstybėms narėms ratifikuoti šias konvencijos dalis. Pasidalijamoji kompetencija apima kelias kitas sritis. Naujieji Tarptautinės darbo organizacijos standartai turi įsigalioji kuo greičiau, todėl Komisija siūlo valstybėms narėms pabandyti ir paspartinti ratifikavimo dokumentų pateikimą, ir, jei įmanoma, pateikti

juos ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio mėn. 21 d. Be to, iki 2012 m. Taryba pateiks ratifikavimo proceso apžvalgą.

Iles Braghetto, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (IT) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, visi žinome ir šį vakarą jau buvo sakyta, kad Tarptautinė darbo organizacija darbo sąlygas žvejybos sektoriuje laiko vienomis pavojingiausių. Nelaimingų atsitikimų, kuriuose žūsta žmonės, skaičius kasmet siekia 24 000, todėl galime įsivaizduoti šios problemos mastą. Taigi, šiam sektoriui reikalingi plačios apimties reglamentai ir tarptautiniai teisės aktai, galintys užtikrinti tinkamą žvejų, kurie dažnai susiduria su šurkščiu išnaudojimu, gyvenimo ir darbo sąlygų apsaugą pasaulyje.

Konvencija Nr. 188 dėl darbo žvejybos sektoriuje yra labai svarbus teisės aktas, kuriuo siekiama sudaryti vienodas galimybes sektoriuje ir užtikrinti sąžiningesnes konkurencijos sąlygas. Jau buvo paminėta, kad Konvencija skatina padidinti žvejų gyvenimo ir darbo sąlygas, sveikatą ir saugą darbo vietoje, tinkamas poilsio valandas, igulos sąrašą, repatriaciją, darbuotojų atranką, užmokestį ir socialinę apsaugą.

Pirminės diskusijos leido mums suprasti, kiek daug dalykų patvirtina šios Konvencijos svarbą. Todėl mes norėtume pabrėžti būtinybę valstybėms narėms skubiai ją ratifikuoti, kad ji kuo greičiau įsigaliotų.

Proinsias De Rossa, *PSE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, džiaugiuosi galėdamas pasisakyti šiuo klausimu. Manau, kad žvejų vyrų ir moterų – nes jų irgi šiek tiek yra – darbas yra vienas pavojingiausių pasaulyje. Vien tik Airijoje retai būna metų, kad žvejybos laivai nežūtų jūroje, be to, daug žvejų darbe patiria sužalojimų.

Kai buvau Airijos socialinių reikalų ministras, mano uždavinys buvo rasti būdą, kaip užtikrinti žvejybos laivuose dirbančių žmonių teises. Ši sritis yra labai sudėtinga, problemų kyla dėl to, ar dirbama pagal „darbo sutartį“, ar pagal „sutartį dėl darbo“ – šios sutartys skiriasi tuo, kad dėl mokesčių vieni dirba kaip normalūs darbuotojai ir moka socialinius mokesčius kapitonui, kuris yra darbdavys, o kiti dalijasi pajamomis, gautomis sugavus laimikį, ir nėra laikomi normaliais darbuotojais. Suderinti šias pozicijas yra labai sunku. Būdamas ministru radau Europos teisės aktą, padėjusį trumpam išspręsti problemą, bet vėliau dėl jo buvo suabejota ir jis buvo pripažintas netinkamu spręsti tokio pobūdžio klausimus.

Nekyla jokių abejonių dėl bendrų minimalių pasauliniu mastu taikytinų standartų svarbos. Į šiuos standartus patenka sveikata ir sauga darbo vietoje, apgyvendinimas, maisto tiekimas bei garantijos, kad minimalus darbo užmokestis bus taikomas darbuotojams ir kad laivų savininkai bei kapitonai bus įpareigoti užtikrinti, kad darbuotojų indėliai būtų visiškai apmokėti.

Svarbu, kad šie minimalūs standartai būtų taikomi pasauliniu mastu, nes šioje srityje, kaip ir kitose, vyrauja tendencija lenktyniauti iki pabaigos, todėl aš raginčiau kuo greičiau priimti šią Konvenciją. Manau, kad 2012 m. yra ilgas laikotarpis ir šį terminą, jei įmanoma, mes turėtume sutrumpinti.

Kathy Sinnott, *IND/DEM frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, būtina užtikrinti žvejams darbo sąlygas, kurios būtų priimtinos ir saugios, kiek tai įmanoma užsiimant tokia pavojinga veikla kaip žvejyba, ir kurios leistų uždirbti, kad žvejai ir moterys galėtų išlaikyti save ir savo šeimas. Finansinės įplaukos taip pat turi būti stabilus ir patikimas pagrindas išsaugoti mūsų pakrantės bendruomenes. Pasirodo, mano rinkimų apygardos pakrantės bendruomenės yra labai sunku išlikti.

Šioje diskusijoje man kyla klausimas, ar Tarptautinės darbo organizacijos Konvencijos Nr. 188 ratifikavimas, po kurio reguliavimas ir politika bus pradėta taikyti dirbantiems žvejybos sektoriuje, yra žvejų paskatinimas ir apsauga, ar kliūtis, ir ar ji gali sudaryti vienodas sąlygas, kurių mūsų žvejybos pramonei reikia, kad ji galėtų išlikti.

Kenijos delegacija man papasakojo apie Japonijos žuvų apdorojimo laivą, kuris žvejoja jų ir jų kaimynių vandenyse. Kokiomis sąlygomis dirba esantys tame laive? Remdamasi tuo, kas man buvo papasakota, galiu manyti, kad jos nėra geros. Tikrai žinau, kad sugauta žuvis neatitenka Afrikos žmonėms, nors ji sugauta jų teritoriniuose vandenyse. Tarptautinėje rinkoje ta žuvis parduodama kaina, kuriai Europa, ypač Airija, negali prilygti.

Darbo netekę airių žvejai negauna socialinių išmokų ir tai sukelia didelių sunkumų. Taigi, jei ratifikavus Konvenciją sumažės žvejybos nelaimių, bus užtikrinta žvejų socialinė apsauga ir socialinė nauda, pvz., sveikatos priežiūra ir bedarbio pašalpos, aš šiai Konvencijai pritarsiu ir skatinsiu ją ratifikuoti. Jei Konvencija toliau skatins žvejybą, kaip gyvybingą pramonės šaką mažiems ir vidutiniams šios veiklos vykdytojams, ypač šeimyniniams žvejybos laivams, aš šią Konvenciją paremsiu, nes žvejyba yra pavojinga ir daugelyje pasaulio dalių išnaudotojiška ne tik žuvų, bet ir žmonių atžvilgiu. Ar ji galės, ar ji tai padarys? Tikiuosi.

Jean-Claude Martinez (NI). – (FR) Gerb. pirmininke, tvarus žvejybos valdymas, žinoma, neatsiejamas nuo žvejybos reglamentavimo, bet turėtų būti atsižvelgta ir į žvejų pastangas. Visi sutinka, kad žvejyba, visų pirma žvejyba atviroje jūroje ir giliuose vandenyse, yra sunkiausias darbas pasaulyje net atsižvelgiant į tai, kad žvejybos sąlygos nebėra tokios, su kokiomis susidurdavo baskų ir Islandijos žvejai XIX a., kai išplaukdavo į ilgalaikę žūklę. Žvejyba tebėra sunki ir pagarbos verta profesija, kasmet pareikalaujanti 24 000 žmonių mirčių.

Žvejyba yra puikus globalios veiklos pavyzdys dėl jos globalių išteklių, t.y. žuvies, nepripažįstančios nacionalinių sienų, todėl tarptautiniai teisės aktais yra vienintelis tinkamas atsakymas. Žvejų darbas turi būti reglamentuotas tarptautiniu mastu, todėl teisės aktų leidėjas yra Tarptautinė darbo organizacija (TDO). Dabar mes švenčiame penkiasdešimtąsias pirmųjų TDO žvejybos konvencijų dėl minimalaus amžiaus, užimtumo kontrolės, sveikatos patikrinimo ir apgyvendinimo, metines. Dabartinė Konvencija Nr. 188 iš dalies pakeičiamos, papildomos ir atnaujinamos ankstesnės konvencijos. Ji turi būti ratifikuota kuo anksčiau, iki 2012 m. Konvencija yra puikus pavyzdys, kaip šalys bendrai valdo joms bendrai priklausančius pasaulinius išteklius, ją būtina kuo skubiau priimti, nes jūrinės profesijos – dokininkai, žvejai, jūreiviai – šių dienų globalios ekonominės konkurencijos sąlygomis susiduria su įvairaus pobūdžio teisių pažeidinėjimais, išnaudojimu ir prekyba, pasitaiko ir vergovės atvejų, taip siekiant sumažinti sąnaudas.

Todėl teisinė apsauga yra būtina dėl sveikatos, apgyvendinimo, saugumo, darbo valandų, gyvenimo sąlygų, atlyginimo, medicininės priežiūros, taip pat dėl darbo sutarčių ir socialinės apsaugos. Taigi, dabar mes apibrėžiame minimalų žvejų teisinį statusą ir taip sukuriame vienodas globalios konkurencijos sąlygas.

Galbūt tai nėra labai svarbu Europos žvejams, kurie jau naudojami tokiu statusu, net pasaulio žvejams iš Peru, Azijos ar Afrikos tai yra didelis žingsnis į priekį.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, manau, kad šios vakaro diskusijos yra labai svarbios, nes Europos Parlamentui pritarus ir, tikiuosi, rytoj vieningai priėmus rezoliuciją, mes suteiksime impulsą įgyvendinti darbotvarkę, kuriai visi pritarėme praėjusiais metais. Konvencija Nr. 188 yra šios darbotvarkės įgyvendinimo atspindys žuvininkystės sektoriuje, kuriam nebuvo taikomos standartinės jūrininkų darbo sutartys, todėl, kaip minėjo anksčiau kalbėjusieji, labai svarbu, kad šiame sektoriuje būtų taikoma minimali apsauga pasauliniu mastu.

Europos Sąjungos valstybės narės, tikiuosi, ratifikuos šią Konvenciją kaip numatyta – iki 2012 m. Aštuonios valstybės narės ją jau ratifikavo, todėl Konvencija bus pradėta taikyti ir visi gyvenantys pakrantėje galės džiaugtis, kad mūsų žvejai bus apsaugoti ir nesusidurs su konkurencija iš trečiųjų šalių, teikiančių socialinę paramą savo žvejams.

Norėčiau pakartoti, kad Parlamentas jau balsavo už moterų, dirbančių žuvininkystės sektoriuje, arba su juo susijusių, apsaugą. Moterų darbas žuvininkystės sektoriuje – tiesioginis ir netiesioginis – yra labai svarbus, nes jeigu moterys pakrančių regionuose nepadėtų žvejams, šie regionai būtų daug skurdesni ir rečiau apgyvendinti, nes žmonėms reikia ne tik teisės aktų, bet ir patenkinti poreikius.

Todėl mes prisidedame prie pakrančių kultūros, socialinės kultūros, kuriai bus naudingi Europos, susijusios su jūra ir pakrančių regionais, kultūros elementai. Nuo pietų iki šiaurės visi regionai turi savo išskirtinių bruožų, vis dėlto Konvencijoje, kurią ratifikuos valstybės narės, numatyta apsauga visais atvejais ir visiems žvejų poreikiams.

Mes ypač turėtume paremti priemones, skirtas jų švietimui ir rūpybai senatvėje.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Komisijos nary, sutinku su savo EP kolegomis, kad būtina priimti standartus, užtikrinsiančius geras darbo sąlygas dirbantiems žvejybos pramonėje. Europos Sąjunga XXI a. negali leisti, kad būtų taikomos į vergovę panašios darbo sąlygos bet kokioje darbo srityje. Džiaugiuosi, kad pasiūlyti pakeitimai buvo priimti trimis šalims – vyriausybėms, darbdaviams ir darbdaviams parengus išsamų tarptautinį darbo standartą, kuriame atsižvelgta į specifinius šios pramonės šakos bruožus. Sveikintina, kad naujoje konvencijoje apibrėžtas minimalus amžius, sveikatos patikrinimas, poilsio valandos ir socialinė apsauga ir kad joje paliesti gyvenamųjų patalpų, maisto, saugumo ir sveikatos apsaugos darbe klausimai. Visa tai prisidės prie gerų žvejų darbo sąlygų ir sumažins sužalojimų bei mirčių skaičių. Nors aš atstovauju šaliai, neturinčiai išėjimo prie jūros, pritariu šiam standartui, palaikau žvejus ir linkiu jiems, kad ši Konvencija būtų ratifikuota kuo greičiau ne tik todėl, kad mėgstu žuvis.

Paulo Casaca (PSE). – (PT) Aš taip pat norėčiau prisidėti prie pranešėjo, Komisijos nario ir EP kolegų žodžių, kurie dėliausi šia tarptautinės darbo organizacijos iniciatyva ir ragina visas valstybes nars ratifikuoti Konvenciją Nr. 188.

Problema yra ne tik tai, kad nereguliuojamo žuvininkystės sektoriaus – laukinės rinkos, neturinčios sienų, principų ar apribojimų – aukos yra išteklų, t.y. žuvies, tvarumas, bet ir pačių žvejų išlikimas. Žvejų apsauga turi tapti labai svarbia, jei ne pačia svarbiausia, bendrosios žuvininkystės politikos dalimi.

Taigi, mano didžiausias prašymas būtų, kad mes neapsiribotume šios tarptautinės konvencijos ratifikavimu, bet žvejų apsaugą įtrauktume į bendrąją žuvininkystės politiką kaip labai svarbią jos dalį.

Vladimír Špidla, Komisijos narys. – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, tikiuosi, leisite man pasidžiaugti diskusijoje išsakytais argumentais, kurie, atspindėdami įvairius požiūrius, išryškino pačios svarstomos Konvencijos svarbą ir jos svarbą kasdieniniam žvejų, kurių skaičius, kaip minėjau pradžioje, siekia beveik 30 mln., gyvenimui. Ponios ir ponai, mano nuomone, oficialus šio pasiūlymo kelias yra aiškus. Mūsų tolesnės politinės pastangos turėtų būti sutelktos į kiek įmanoma spartesnę ratifikavimą, nes Komisijos pasiūlyme nurodytas terminas yra vėliausia galima data, todėl bet koks sutaupytas laikas būtų sveikintinas. Norėčiau dar kartą padėkoti pranešėjai Ildai Figueiredo už atliktą darbą ir visiems EP nariams už šiam pasiūlymui išreikštą paramą.

Ilda Figueiredo, pranešėja. – (PT) Norėčiau padėkoti pirmininkei ir Komisijos nariui, taip pat visiems pasisakiusiems ir šios Konvencijos ratifikavimą palaikiusiems EP nariams. Esu įsitikinusi, kad rytoj Europos Parlamente pranešimas bus priimtas ir taip prisidės prie greito Konvencijos Nr. 188 ir prie jos pridedamos Rekomendacijos Nr. 199 dėl darbo žvejybos sektoriuje ratifikavimo valstybėse narėse.

Kaip jau buvo pasakyta, mūsų tikslas yra, kad ji įsigaliotų greitai, pageidautina – iki 2012 m., todėl raginame visas valstybes nars ją ratifikuoti. Ji padės įgyvendinti minimalius tarptautinius standartus, užtikrinančius geresnes darbo sąlygas, didesnę saugumą ir mažesnę mirtinų nelaimingų atsitikimų skaičių visame pasaulyje šiame labai pavojingame, bet strateginiame sektoriuje.

Ji taip pat padės pripažinti žvejų orumą, kurių darbas yra labai sunkus ir turi būti mūsų tinkamai įvertintas.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas įvyks rytoj.

19. Kito posėdžio darbotvarkė (žr. protokolą)

20. Posėdžio pabaiga

(Posėdis baigėsi 22.45 val.)